คอนเสิร์ต เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๓

พยงค์ มุกดา ๗๕

คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๓ พยงค์ มุกดา ๗๕

คอนเสิร์ต
เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕

พยงค์ มุกดา ๗๕

ณ หอประชุมใหญ่
ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
เสาร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓
เวลา ๑๙.๓๐ น.

สารบัญ

คำประกาศเกียรติคุณ

นายพยงค์ มุกดา

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง

(เพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล)

นายพยงค์ มุกดา เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๙ บนเรือลอยน้ำที่ลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี เป็นศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานเพลงทั้งเพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล และเพลงไทยแนวใหม่หลายหลาก ไว้เป็นจำนวนมาก ได้ใช้ชีวิตอยู่ในวงการเพลงมาเกือบครึ่งศตวรรษ สร้างสรรค์เพลงทุกแนวไว้นับเป็นพันเพลง สร้างนักร้องเพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล และนักร้องเพลงไทยแนวใหม่ไว้จำนวนมาก นอกจากจะได้รับยกย่องว่าเป็นเสาเอกของวงการเพลงแล้ว ยังเป็นผู้ที่มีคุณูปการต่อวงการเพลงอย่างยิ่ง โดยได้ร่วมริเริ่มก่อตั้งสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย สมาคมนักจัดรายการข่าววิทยุ และสมาคมนักนิยมเพลงบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นต้น เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะถ่ายทอด ชี้แนะ ให้แก่ผู้สนใจเพลงได้อย่างชัดเจน ตลอดเวลาผลงานเพลงมีความละเอียดประณีต ไพเราะทั้งทางด้านฉันทลักษณ์และถ้อยคำแฝงด้วยความคิด สอดแทรกจริยธรรมและสิ่งที่ควรปฏิบัติในสังคม นับว่ามีคุณค่าสูงยิ่ง ได้สร้างสรรค์คุณประโยชน์นานัปการแก่สาธารณะมาโดยตลอดจนได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปในทุกวงการ

นายพยงค์ มุกดา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงลูกทุ่ง - เพลงไทยสากล)

(คำประกาศเกียรติคุณของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี ๒๕๓๔)

คำประกาศเกียรติคุณ

จ่าโทพยงค์ มุกดา

จ่าโทพยงค์ มุกดา เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๖๙ บนเรือลอยน้ำแม่กลอง ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นบุตรนายแก้ว นางบุญ มุกดา การศึกษาขั้นสุดท้ายได้รับสัมฤทธิบัตรภาษาเพื่อการสื่อสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พยงค์ มุกดา เริ่มต้นชีวิตในวงการเพลงด้วยความสามารถของตนเอง โดยเข้าประกวดร้องเพลงที่โรงละครนิยมไทย เวิ้งนครเกษม เป็นศิลปินที่มีความสามารถรอบด้าน กล่าวคือ เป็นทั้งผู้ประพันธ์เนื้อร้อง ทำนอง และเป็นนักร้อง ผลงานเพลงได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและเป็นที่รู้จักมาเป็นเวลานาน อาทิ เพลงช่อทิพย์รวงทอง เพลงเนวีบลู เพลงล่องใต้ เพลงสาวสวนแตง เพลงสวรรค์แม่ปิง เพลงชั่วนิจนิรันดร เพลงคนจะรักกัน เพลงแรมพิศวาส และเพลงนกขมิ้น

ผลงานเพลงของพยงค์ มุกดา ได้รับการยกย่องว่าดีเด่นทั้งในด้านคีตศิลป์และวรรณศิลป์ เนื้อหาของเพลงสะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม วัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานของชีวิตไทย คำร้องและทำนองมีความผสมกลมกลืน ด้วยเหตุนี้จึงได้รับรางวัลดีเด่นเสมอมา เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้รับพระราชทานรางวัลแผ่นเสียงทองคำ **เพลงช่อทิพย์รวงทอง** ซึ่ง**สมยศ ทัศนพันธ์** เป็นผู้ขับร้อง **เพลงล่องใต้**และ**เพลงสาวสวนแตง** ได้รับคัดเลือก

จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็นเพลงลูกทุ่งดีเด่น ในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย

พยงค์ มุกดา เป็นผู้มีความสามารถในการประพันธ์บทเพลงโดยใช้ภาษาเรียบง่าย สื่อความหมายชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษาไทย คงเอกลักษณ์ทางภาษาไว้ครบถ้วน ทั้งยังมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ด้วยการเลือกสรรถ้อยคำให้สัมผัสคล้องจองอย่างประณีตไพเราะรื่นหู ใช้ภาพพจน์เปรียบเทียบที่ไม่ซับซ้อนแต่ให้ความหมายลึกซึ้งจริงใจบทเพลงของ**พยงค์ มุกดา** จึงแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับเสมอมา

ในโอกาสของการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงพิจารณาเห็นสมควรมอบ**พระเกี้ยวทองคำ** แด่ จ่าโทพยงค์ มุกดา เพื่อเป็นเครื่องแสดงเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไป

(คำประกาศเกียรติคุณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๓๖)

“กว่าจะถึงวันนี้”

กว่าจะเด่น ได้เป็นศิลปินแห่งชาติ　　เหนื่อยไม่ขาด แรงกาย ใจสมอง
แต่ความสุข จากศิลป์ ถวิลปอง　　ช่วยประคอง สร้างสรรค์ ฝันประทัง
ล้มลุกอยู่ สู้ ถอย ค่อยตระหนัก　　เกลียดและรัก ประสบการณ์ยังหวานหวัง
ผิดเป็นครู รู้แก้ ไม่แพ้พัง　　ชีวิตยัง ย่อมได้ กำไรมี
อยู่ที่ไหน ทำอะไร ไม่ไหวหวั่น　　ทำที่นั่น และสิ่งนั้น มั่นศักดิ์ศรี
กตัญญู รู้กาละ เทศะมี　　ไม่หลีกหนี พลีตน กุศลงาน
แก้ปัญหา เฉพาะหน้า อุตสาหะ　　ศิลปะ ก้าวไป ไม่อวสาน
ศิลปิน เปลี่ยนตัว อยู่ชั่ววาร　　แต่ผลงาน ฝากอยู่ คู่โล-กา
เข้าสู่งาน สรรค์สร้าง ทางแห่งศิลป์　　ถึงเต้นกิน รำกิน ใช่สิ้นท่า
จงซื่อสัตย์ จริงจัง ตั้งศรัทธา　　ไม่ถึงฟ้า ก็อย่าเตี้ย ต่ำเรี่ยดิน

จากส่วนลึกของหัวใจ พยงค์ มุกดา

ประวัติและผลงาน
ของครูพยงค์ มุกดา

เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๙ บนเรือลอยที่แม่น้ำแม่กลอง ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นบุตรของคุณพ่อแก้วและคุณแม่สมบุญ ในตอนสมัยเด็กทางบ้านมีฐานะยากจน จึงเรียนหนังสือเพียงจบประถม ๔ จากโรงเรียนเทศบาล ๒๓ วัดราชนัดดาราม หลังโรงภาพยนตร์เฉลิมไทย

ชีวิตในตอนวัยเด็กต้องทำงานช่วยมารดาหาบขนมขาย และบางทีต้องอยู่บ้านพี่สาวทำงานก่อสร้าง หรือขายมะนาวที่ตลาดเก่า เยาวราช สำเพ็ง อาศัยที่มีพรสวรรค์ทางด้านการร้องเพลง โดยมักจะเป็นต้นเสียงร้องเพลงในงานของโรงเรียน มีความสามารถทางด้านเรียงความ ชอบโคลงกลอน ทำให้มีพื้นฐานทางด้านการแต่งเพลง

พออย่างเข้าสู่วัยรุ่นอายุประมาณ ๑๔-๑๕ ปี ก็มีความนิยมชมชอบในบทเพลงต่าง ๆ ที่เป็นผลงานของครูนารถ ถาวรบุตร ครูเอื้อ สุนทรสนาน ครูจำปา เล้มสำราญ ฯลฯ และยังได้สมัครเข้าประกวดร้องเพลงในงานหลายแห่งแต่ก็ไม่ได้รับรางวัลอะไร นอกจากนี้ยังได้เริ่มหัดแต่งเพลงโดยอาศัยความจำและจากแนวทางของบรมครูเพลงที่เคยได้ยินมา เป็นประเภทที่เรียกว่า **ครูพักลักจำ** ส่วนคำร้องได้มาจากความคิดฝันของตัวเองและจากความชอบในโคลงกลอน

ในช่วงนี้บริษัทละครนิยมไทยได้ประกาศรับสมัครประกวดร้องเพลง จึงได้เข้าประกวดโดยได้นำเพลง**ชายรูปชั่ว**ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของตัวเองขับร้อง ผลปรากฏว่าได้ที่ ๔ เนื่องจากความสามารถในการแต่งเพลงได้ จึงได้สมัครเข้าทำงานที่บริษัท **ละครนิยมไทย** เวิ้งนครเขษม บริษัทนี้เป็นของ**คุณประสาน ต้นสกุล** บิดาของ**คุณอดิศัย ลำซำ** เป็นเจ้าของละครสมัยนั้นเป็นละครที่ใช้ผู้หญิงเป็นพระเอก คือ**คุณศรีนวล แก้วบัวสาย** ครูพยงค์

ได้เข้ามาอยู่ในบริษัทนี้เมื่อประมาณปี ๒๔๘๔ เมื่ออายุได้ประมาณ ๑๕ ปี และได้รับคำสั่งให้แต่งเพลงประกอบละครสัปดาห์ละเรื่อง

ระหว่างที่ทำงานในคณะละคร นอกจากแต่งเพลงแล้วยังมีหน้าที่แสดงร้องเพลงหน้าม่าน แสดงตลก และบางครั้งก็ยังเป็นผู้ประกาศหลังม่าน ทำให้มีประสบการณ์ทางด้านละครมากและเนื่องจากครูพยงค์เป็นคนที่สนใจในทุกอย่างรอบๆ ตัวที่ทำอยู่ และก็ทำทุกอย่างเต็มสติปัญญา ที่นี้เองได้ประพันธ์เพลงไว้หลายเพลง เช่น **เพลงนกขมิ้น** ซึ่งเป็นเพลงประกอบละคร **"ป่าแก้ว"** ของ**แม่วง** ซึ่งต่อมาเพลงนี้ได้บันทึกแผ่นเสียงโดยมี **ธานินทร์ อินทรเทพ** เป็นผู้ขับร้อง และ**ได้รับพระราชทานรางวัลแผ่นเสียงทองคำ**ในระยะต่อมา

อยู่บริษัท ละครนิยมไทย ได้ประมาณ ๒-๓ ปี จึงได้ลาออกไปร่วมคณะละครเร่ คณะปิยะศิลป์ออกแสดงตามต่างจังหวัด คณะละครนี้มี**แม่อุบล ปัญจตระกูล** เป็นพระเอก และมี**คุณสอางค์ ทิพยทัต** นางเอก สุภาพบุรุษเสือไทย ร่วมอยู่ด้วย ชูเตี้ยเป็นตลก มี**ผล วรศริน** (ขาตะเกียบ) เป็นผู้กำกับ โดยเริ่มแสดงไปทางใต้

เมื่ออยู่กับคณะละครเร่ ประสบการณ์ยิ่งมีมากขึ้นยิ่งกว่าในกรุงเทพฯ เพราะต้องช่วยตัวเองมากขึ้น นอกจากสิ่งที่ทำมาแล้ว ยังต้องเป็นผู้กำกับ เขียนเรื่อง แสดงนำ รวมทั้งเป็นครูสอนระบำ และเป็นโฆษกหน้าโรงกับรถแห่ เรือแห่ด้วย อยู่กับคณะละครเร่ได้ประมาณ ๔-๕ ปี ก็กลับเข้ากรุงเทพฯ ช่วงนี้เป็นยุคทองของละครชาย ได้มาร้องเพลงเล่นละครกับคณะสุปรีดี เทพศิลป์ อัศวินการละคร เทพไทย และก็ได้ช่วยพรรคพวกเล่นดนตรีสลับหนังที่เฉลิมบุรี มีเสน่ห์ โกมารชุน นคร มงคลายน ชลอ ไตรตรองศร สมยศ ทัศนพันธ์ คำรณ สัมปุญณานนท์ และร้องสลับละครที่เฉลิมไทย เฉลิมนคร เฉลิมบุรี พัฒนากร

ต่อมาได้เข้ารับราชการในกองดุริยางค์กองทัพเรือ สมัย น.อ. ภิญโญ พงษ์สมรวย ร.น. เป็นผู้บังคับกองดุริยางค์ ในฐานะนักแต่งเพลงและนักร้อง และเป็นโฆษกออกงานของทางราชการ เมื่ออยู่ที่กองดุริยางค์กองทัพเรือ

ก็ได้บันทึกแผ่นเสียง และบางครั้งก็จัดวงออกแสดงในชื่อของตัวเองคือ **วงดนตรีพยงค์ มุกดา** ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้แสดงดนตรีประกวดที่สถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน ซึ่งสมัยนั้นยังตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ **จึงได้ถือเอาวันนี้เป็นวันเกิดของวงดนตรีพยงค์ มุกดา**

สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีคำสั่งโอนนักร้องนักดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีของ ๓ เหล่าทัพ ให้เป็นทหารทั้งหมด **ครูพยงค์ มุกดา** ได้ยศเป็นจ่าโท แต่ก็ลาออกกลางคันเนื่องจากป่วย

จึงได้ออกมาตั้งวงดนตรี **พยงค์ มุกดา** ออกเดินสายรับงานทั่วๆ ไป เช่นเดียวกับวงดนตรีในสมัยนั้น เช่น **วงบางกอก ช่า ช่า ช่า สุรพล สมบัติเจริญ** และ**วงดนตรีจุฬารัตน์ ของครูมงคล อมาตยกุล**

ต่อมาเมื่อสุขภาพร่างกายไม่อำนวยต้องผ่าตัดไตออก จึงคิดว่าไม่สามารถที่จะควบคุมวงได้ จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานชื่อวงดนตรี ซึ่งได้รับพระราชทานว่า **"มุกดาพันธ์"** เพื่อที่ลูกศิษย์จะได้ใช้ทำมาหากินต่อไปได้

นอกจากสร้างบทเพลงและนักร้องแล้ว ยังได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยเช่น

๑. เป็นรองประธานร้านรื่นเริงดารา ซึ่ง **พล.ต. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเฉลิมพล ฑิฆัมพร** เป็นประธาน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ จนกระทั่งได้รับพระราชทานเข็มช่วยกาชาด ตั้งแต่ชั้น ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ชั้น ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) และชั้น ๑ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และปัจจุบันก็ยังคงทำหน้าที่นี้อยู่

๒. เป็นคณะกรรมการจัดงาน ๕ ธันวามหาราช มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน

๓. ออกปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มศิลปิน ไปเยี่ยมทหารและร่วมแสดงกิจกรรมต่างๆ ให้ทหารชม ตั้งแต่ทหารที่บาดเจ็บพิการในโรงพยาบาล

พระมงกุฎ จนถึงทหารที่ปฏิบัติราชการชายแดน ในนาม กอ.รมน. จนถึงปัจจุบันมากกว่า ๑๐ ปี

๔. ร่วมโครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กับ **พล.ท. ยุทธนา คำดี** ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕

ผลงานของ พยงค์ มุกดา

งานเพลงที่สร้างชื่อเสียงและได้รับรางวัล

๒๓ สิงหาคม ๒๔๘๔	แต่งเพลงแรกในชีวิต คือ **"เพลงชายรูปชั่ว"**
๑๖ กรกฎาคม ๒๔๘๗	แต่งเพลง **"นกขมิ้น"** เพลงที่พบความสำเร็จที่สุด ซึ่งต่อมาได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน (ปี ๒๕๐๗)
๒ สิงหาคม ๒๔๙๕	ได้รับรางวัลในการประกวดเพลงโฆษณาของวิทยุกรมการรักษาดินแดน และถือเอาวันนี้เป็นวันก่อตั้ง**วงดนตรีพยงค์ มุกดา**
ปี พ.ศ. ๒๔๙๖	แต่งเพลงมาร์ชและเพลงปลุกใจ ได้รับรางวัลชมเชยสมัยนายกรัฐมนตรีจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้แก่ เพลงมาร์ชหลักไทย มาร์ชแผ่นดินทอง และเพลงธรรมเป็นอำนาจ ส่วนเพลงที่ได้รับความนิยม เช่น สามัคคีสี่เหล่า เนวีมาร์ช และเนวีบลู
ปี พ.ศ. ๒๕๐๔	ชนะเลิศการประกวดเพลงของสมาคมชาวปักษ์ใต้ ในเพลงมาร์ชทักษิณ
ปี พ.ศ. ๒๕๐๗	ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน คือ **เพลงนกขมิ้น เพลงช่อทิพย์รวงทอง เพลงนางรอง เพลงฝั่งหัวใจ** ในปีต่อมา

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับรางวัลเพลงลูกทุ่งดีเด่นในงานกึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ โดย**ได้รับรางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** คือ

เพลงสาวสวนแตง ขับร้องโดย **สุรพล สมบัติเจริญ**
เพลงล่องใต้ ขับร้องโดย **ชัยชนะ บุญนะโชติ**

ต่อมาในงานเพลงกึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย ครั้งที่ ๒ ได้รับพระราชทานรางวัลดีเด่น คือ

เพลงยอยศพระลอ ขับร้องโดย **ชินกร ไกรลาศ**
เพลงน้ำตาสาวตก ขับร้องโดย **ศรีสอางค์ ตรีเนตร**
เพลงลูกทุ่งเสียงทอง ขับร้องโดย **เพชร พนมรุ้ง**

เพลงที่ถือเป็นความภาคภูมิใจที่สุดในชีวิต

๑. แต่งเพลงเกี่ยวกับสถาบันชาติ คือ **เพลงมาร์ชสามัคคีสี่เหล่า** ใช้บรรเลงในทุกหน่วยทหาร และตำรวจ

๒. ได้รับเกียรติจาก **ครูเอื้อ สุนทรสนาน** ให้ร้องเพลง **"ฉันเป็นของเธอ"** และช่วยแก้ไขคำร้องด้วย

๓. กระทรวงศึกษาธิการได้ขอเนื้อเพลง **"ขวัญใจนักเรียน"** ลงในหนังสือแบบเรียน

๔. ร่วมแต่งเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กับ **อาจารย์สง่า อารัมภีร** และนักประพันธ์เพลงหลายท่านในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา ร่วมกับโครงการพัฒนาดอยตุงของ พล.อ. อรุณ ปริวัติธรรม

๕. ได้รับรางวัลประกายเพชร ประเภทผู้ส่งเสริมนักร้องมาตรฐานดีเด่น จากชมรมผู้บำเพ็ญประโยชน์สร้างสรรค์สังคม ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

ผลงานที่ทำให้นักร้องได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำ

เพลงนกขมิ้น	ขับร้องโดย	**ธานินทร์ อินทรเทพ**
เพลงช่อทิพย์รวงทอง	ขับร้องโดย	**สมยศ ทัศนพันธ์**
เพลงลูกนอกกฎหมาย	ขับร้องโดย	**ศรีสอางค์ ตรีเนตร**
เพลงรอพี่กลับเมืองเหนือ	ขับร้องโดย	**พรทิพย์ภา บูรณกิจบำรุง**
เพลงเด็ดดอกรัก	ขับร้องโดย	**ชรินทร์ นันทนาคร**
เพลงนางรอง	ขับร้องโดย	**ทูล ทองใจ**

ผลงานเพลงไทยสากลที่ทำให้นักร้องหลายท่านได้รับความนิยม

เพลงแรมพิศวาส	ขับร้องโดย	**รวงทอง ทองลั่นทม**
เพลงเป็นไปไม่ได้	ขับร้องโดย	**เศรษฐา ศิระฉายา**
เพลงเอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง	ขับร้องโดย	**รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส**
เพลงแล้วเราจะรักกันได้อย่างไร	ขับร้องโดย	**สวลี ผกาพันธ์**
เพลงดาวลอย	ขับร้องโดย	**สุเทพ วงศ์กำแหง**
เพลงคอยน้อง	ขับร้องโดย	**วินัย พันธุรักษ์**
เพลงชั่วนิจนิรันดร	ขับร้องโดย	**นริศ อารีย์**
เพลงคนจะรักกัน	ขับร้องโดย	**เพ็ญศรี พุ่มชูศรี**
เพลงฝั่งหัวใจ	ขับร้องโดย	**บุษยา รังษี**

ผลงานเพลงลูกทุ่งที่ทำให้นักร้องหลายท่านได้รับความนิยม

เพลงล่องใต้	ขับร้องโดย	**ชัยชนะ บุญนะโชติ**
เพลงสาวสวนแตง	ขับร้องโดย	**สุรพล สมบัติเจริญ**
เพลงยอยศพระลอ	ขับร้องโดย	**ชินกร ไกรลาศ**
เพลงพี่มาทีหลัง	ขับร้องโดย	**อุดม เขียนเอี่ยม**
เพลงน้ำตาสาวตก	ขับร้องโดย	**ศรีสอางค์ ตรีเนตร**
เพลงลูกทุ่งเสียงทอง	ขับร้องโดย	**เพชร พนมรุ้ง**
เพลงรักจากใจ	ขับร้องโดย	**เทียนชัย สมญาประเสริฐ**
เพลงสาวเหนือก็มีหัวใจ	ขับร้องโดย	**พรทิพย์ภา บูรณกิจบำรุง**

เพลงหนวดเจ้าเสน่ห์ ขับร้องโดย **สุจินดา หมอโอสถ**
เพลงคิดถึงพี่ไหม ขับร้องโดย **ศรคีรี ศรีประจวบ**

เพลงที่มีความหมายสำหรับชีวิต

๑. **เพลงชายรูปชั่ว** เพลงที่นำชีวิตเข้าสู่วิถีทางศิลปิน

๒. **เพลงนกขมิ้น** เพลงที่พบความสำเร็จสูงสุด คือ ได้รับรางวัล "แผ่นเสียงทองคำพระราชทาน จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว"

๓. **เพลงมาร์ชสามัคคีสี่เหล่า** ถือเป็นเพลงสถาบันที่จะอยู่คู่ประเทศชาติตลอดไป

•

ประวัติย่อ "พยงค์ มุกดา"

ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔ สาขาศิลปะการแสดง เพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล

เกิด ข้าพเจ้าท่องคำที่แม่สอน คือ ปีขาล วันอังคาร เดือน ๖ แรม ๘ ค่ำ ซึ่งตรงกับวันอังคารที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๖๙

สถานที่ ในเรือบรรทุกเสาของมารดา หน้าบ้านผู้ใหญ่กิม แม่น้ำแม่กลอง ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ญาติ บิดา นายแก้ว มุกดา พื้นเพอุบลราชธานี - ศรีสะเกษ มารดา นางบุญ มุกดา ข้าพเจ้าเป็นบุตรสุดท้องคนที่ ๙ พี่สาวใหญ่ชื่อพยอม พี่ชายชื่อแฉล้ม นอกนั้นจำไม่ได้

ทรงจำ พ่อแยกทางไปจากแม่ แม่และพี่เดินเรือรับจ้างบรรทุกไม้เสาจากราชบุรี มาขึ้นที่ร้าน "สถาพรพานิช" (ตรงธนาคารกรุงเทพฯ สาขาผ่านฟ้าในปัจจุบัน)

วิบัติภัย เกิดอุทกภัยใหญ่ถึงขั้นทำให้เรือแตก ตกเป็นครอบครัวที่ไร้บ้าน แม่จึงพาทุกคนอพยพมาพักอยู่ที่สถาพรพานิชชั่วคราว จนต่อมาขยับขยายออกมาเช่าแผงลอยที่หน้าวัดราชนัดดาราม ถนนราชดำเนินใกล้ๆ กัน

ศึกษา เมื่อเยาว์ ผู้ใหญ่กิมบอกแม่ให้ส่งข้าพเจ้าไปเรียนเริ่มต้นที่ราชบุรี หลักฐานในใบสุทธิ (ใบแทน) ระบุเป็นประวัติไว้ว่า เข้าเรียน ป.๑ โรงเรียนวัดช่องลม ราชบุรี และเข้าเรียน ป.๒ โรงเรียนเทศบาล ๒๓ วัดราชนัดดาราม ผ่านฟ้า เมื่อ ๑๓ กันยายน ๒๔๗๘ เรียนจบประถมบริบูรณ์ (ป.๔) เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๔๘๑ (อายุ ๑๒)

ส่อแวว เก่งในวิชาขับร้อง เพลงแรกที่หัดร้องในห้องเรียนคือเพลง "ลมพัดชายเขา" ชอบท่องจำวรรณคดีสังข์ทอง และคำกลอนของสุนทรภู่ บทดอกสร้อยสุภาษิตฯ วิชา

ที่คะแนนดี เรียงความ คำบอก สนใจ ค้นคว้าหาความหมายของภาษากวี และราชาศัพท์ จากหนังสือต่าง ๆ โดยเฉพาะพจนานุกรม

หลังเรียน เนื่องจากฐานะยากจน ไม่ได้เรียนต่อจึงติดตามแม่และพี่สาวไปทำงานก่อสร้าง เมื่อแม่หาบขนมขาย ก็เป็นคนร้องขาย พี่สาวรับขนมลงเรือสำปั้นพายขายในลำคลองผดุงกรุงเกษมจนออกแม่น้ำเจ้าพระยา ก็เป็นคนพายหัวเรือ และร้องขายอีก

รักเพลง ระหว่างเรียน ข้าพเจ้าชอบร้องเพลง เพลงจากละครจันทโรภาส ของพรานบูรพ์ เพลงจากภาพยนตร์พากย์ของ "ทิดเขียว" เพลงจากละครศิลปากรของหลวงวิจิตรวาทการ และเพลงจากแผ่นเสียงรุ่น "ต.เง็กชวน" จำเพลงต่าง ๆ มาร้องเล่นจนลูกเจ้าของบ้านในร้านสถาพรชอบเรียกข้าพเจ้ามาร้องเพลงให้ฟัง แล้วก็ให้สตางค์แดงหนึ่ง - สองสตางค์ไปกินขนม นั่นคือ "ลาง" บอกวิถีชีวิตของข้าพเจ้าโดยแท้

"ครูพักลักจำ" เพราะหลังจากนั้น ความชอบเพลงทำให้ข้าพเจ้าเพ้อฝันและพยายามสานจนฝันเป็นจริง โดยข้าพเจ้าหัดแต่งเพลงที่ยึดแนวทำนองของ "ครูพักลักจำ" จากอาจารย์ "นารถ ถาวรบุตร" คำร้องจากอาจารย์ "แก้ว อัจฉริยะ-กุล" และลีลาร้องจากพี่ "สถาพร มุกดาประกร" คือเพลง "ชายรูปชั่ว" แต่งเมื่อ ๒๓ สิงหาคม ๒๔๘๔ (อายุ ๑๕) ข้าพเจ้าถือเพลงนี้เป็นบันไดทองที่นำชีวิตข้าพเจ้าไปสู่

วิทยาลัยแห่งศิลป - ศิลปิน คือได้เข้าเป็นนักร้องนักแต่งเพลงของบริษัทลครนิยมไทย ที่มีนาย "ประสาน ตันสกุล" เป็นเจ้าของ "จำรัส วิภาตะวัต" เป็นสาเหตุ "พี่ศรีนวล แก้วบัวสาย" ย่าของคุณนันทิดา เป็นพระเอก

หญิงที่ร้องเพลงไพเราะสุดวิเศษ ครูบุญยงค์ - บุญยัง เกตุคง สองศิลปินแห่งชาติรุ่นพี่เป็นคนเล่นระนาดให้ผมฟังแนวเพลงไทยเดิม อันเป็นที่มาของเพลง "นกขมิ้น" ซึ่งทำให้ข้าพเจ้า เพิ่ม คล้ายบรรเลง และ ธานินทร์ อินทรเทพ ได้รับแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๐๙

อาจารย์ "จำปา เล้มสำราญ" เป็นท่านแรกที่แต่งทำนองเพลงให้ข้าพเจ้าใส่เนื้อร้อง ยุคนั้นเพลง "โน่นแน่ะดอกอะไร" "ยูงรำแพน" ทั้งไพเราะและฮาตึง และท่านอาจารย์ยังนำเพลงที่ข้าพเจ้าแต่ง ไปเรียบเรียงเสียงประสานออกแสดงในวงหัสดนตรีหลายเพลงและหลายครั้ง แน่นอน แต่ละเพลงจากฝีมือของท่าน ทำให้บทเพลงของข้าพเจ้ามีชีวิตชีวา เพิ่มความไพเราะขึ้นอีกหลายเท่าทวีคูณ ที่ต้องจดจำจารึกไว้ก็คือ เพิ่ม คล้ายบรรเลง เพื่อนดีของข้าพเจ้า พี่ชายของ อุไรวรรณ คล้ายบรรเลง เจ้าของเสียงร้องเพลง "คอยพี่" ของข้าพเจ้า ซึ่งเพิ่มเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสาน โดยเพิ่มได้วิชานี้มาจากการที่อยู่รับใช้ใกล้ชิดกับอาจารย์จำปา ทุกเพลงที่ท่านเรียบเรียงฯ เสร็จเป็น สกอร์ เพิ่มจะต้องเป็นผู้เขียนโน้ตแยกแผ่นจนครบวง ลายมือของเพิ่ม สวยสะอาดชัดเจนและเพิ่มกลายเป็นนักเรียบเรียงเสียงประสานที่มีรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน เป็นเกียรติคุณมากกว่าข้าพเจ้าเสียอีก ที่น่าเสียดายที่สุดก็คือ ทั้งอาจารย์จำปา เล้มสำราญ และเพิ่ม คล้ายบรรเลง จากข้าพเจ้าไปหมดแล้ว

ยังมีบุคคลที่ข้าพเจ้าจะต้องจารึกชื่อไว้เป็น "ครูพักลักจำ" คือครูที่มิได้จับมือสอน แต่ข้าพเจ้ากำหนดจดจำแบบอย่างมาสร้างเป็นผลงานเพลงในยุคนั้น เช่น

"ครู นารถ ถาวรบุตร" ผู้สร้างแนวทางเพลงปลุกใจ เช่น "มาร์ชสามัคคีสี่เหล่า" เพลงหวาน เช่น "ชายรูปชั่ว" ฯลฯ

"ครู จำปา เล้มสำราญ" ลีลาเพลงหวานแบบไทย

"ครู จวงจันทร์ จันทร์คณา" หรือ **"พรานบูรพ์"** ซึ่งข้าพเจ้าถือเป็นต้นทางของเพลงลูกทุ่ง

"ครู กลอน สุนทรภู่" ให้บทกวีมีฉันทลักษณ์เป็นรูปแบบ

"ครู แก้ว อัจฉริยะกุล" ให้ความหมายในเนื้อหาเด่นชัด

"หลวงวิจิตรวาทการ" ให้วิธีนำประวัติศาสตร์มาเป็นแนวเพลงปลุกใจได้อย่างมีคุณค่า

นี่คือความจรรโลงใจในยุคต้นๆ ของเพลงไทยสากล ข้าพเจ้าคงบันทึกถึงครูผู้ให้ที่มาเหล่านี้เป็นส่วนความบันดาลใจ ซึ่งต่อมาข้าพเจ้าก็ต้องเพิ่ม รัชกาลที่ ๖ พระมงกุฎเกล้าฯ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ครูสมาน กาญจนผลิน ครูเอื้อ สุนทรสนาน ครูสง่า อารัมภีร์ พี่ประเสริฐ สีแสด โดยเฉพาะนักร้องที่ข้าพเจ้าฝังใจในลีลาการร้อง - การเอื้อน จุดประกายให้การแต่งเพลงหวานนั้น ข้าพเจ้าไม่เคยลืม พี่ "ศรีนวล แก้วบัวสาย" ส่วนศิลปินเพลงตลกที่ข้าพเจ้าถือเป็นครูแน่นอน พี่ "ประเสริฐ สีแสด" คือต้นแบบเพลงสไตล์ "หัวเราะ" คงเป็นสัญลักษณ์อยู่กับตลอดชีวิตบนเวทีของข้าพเจ้าแน่นอน

"ครู นาวาเอก ภิญโญ พงษ์สมรวย" ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารเรือ ถือเป็นผู้ให้ความรู้ที่เป็นรูปธรรมทั้งด้านแต่งและร้องเพลงปลุกใจ สนับสนุนให้เข้ารับการฝึกทหารเพื่อรับราชการ ได้ยศจ่าโทก่อนจะลาออก และมาได้รับพระราชทานยศนาวาตรี เมื่อข้าพเจ้าทำงานเป็นประธานการประกวดกวี และเพลง

เทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ วโรกาสเจริญห้ารอบพระชนมพรรษา โดยพลเอก ปรีชา โรจนเสน รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในปี ๒๕๓๘

วิถีทางงาน

พ.ศ. ๒๔๘๔ ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ อายุ ๑๕ ผจญชีวิตกับแม่และพี่ ด้วยการหาบข้าวโพดคั่วขายบ้าง ไปทำงานก่อสร้างแบกหามบ้าง ไปเป็นลูกจ้างตามบ้าน เช่น บ้านพระยาไชฎีกราชเศรษฐีบางกะปิ เงินเดือนเดือนละ ๔ บาท ออกมาเข้าทำที่ร้านเสริมสวยของคุณหลวงภูบาลนฤเบศร์ (ขออภัยชื่ออาจไม่ถูกต้อง) อดีต อตร. สมัยนั้นเงินเดือนห้าบาท โชคดีบ้านนี้อยู่ใกล้กับโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงศรีกรุงสามแยกวัฒนา จึงได้ยินเพลง "ในสวนรัก" "น้ำใจรัก" ฯลฯ จากพระเอก "จำรัส สุวคนธ์" เสียงเพลงจึงเป็นมนต์ตราเข้าจับเกาะแน่นอยู่ในใจมากยิ่งขึ้น

ไม่นาน ข้าพเจ้าก็ออกจากงานลูกจ้างมาทำงานก่อสร้างอีก เริ่มเกิดอาการป่วยด้วยโรคนิ่ว จนต้องเข้าผ่าหน้าท้องที่โรงพยาบาลจุฬาฯ บ้านเมืองมีการเรียกร้องดินแดน และพี่ชายถูกส่งไปรบทางด้านเสียมราษฎร์พระตะบอง ได้รับบาดเจ็บกลับมาเข้าจุฬาฯ โรงพยาบาลต้องให้คนไข้บางส่วนซึ่งมีข้าพเจ้าด้วยกลับบ้าน ทั้งที่แผลหน้าท้องยังไม่หาย สงครามค่อย ๆ ขยายตัวจนเป็นสงครามโลก ญี่ปุ่นเข้าร่วม เยอรมันบุกไทยด้วย จนไทยต้องประกาศสงครามร่วม พิษสงครามน่ากลัวขึ้นเมื่อมีเครื่องบินมาทิ้งระเบิดกรุงเทพฯ แม่พาข้าพเจ้าออกไปเที่ยวคุ้ยเขี่ยหาเศษระเบิดและอื่น ๆ จากซากอาคาร ต่อมาข้าพเจ้าได้เข้าทำงานกับหน่วยป้องกันภัยทางอากาศ

ของอาจารย์สุพัฒน์ที่ท่าเตียน จนงานหมด ข้าพเจ้าต้องไปสมัครทำงานสุดหฤโหดที่โรงฆ่าหมูหัวลำโพง ไม่ช้างานหมด ข้าพเจ้าถูกย้ายไปเป็นยามที่โรงงานเนื้อสัตว์พระโขนง ซึ่งงานยามที่นี่เป็นงานกลางคืน ข้าพเจ้ามีโอกาสฟังวิทยุกรมโฆษณาการ ซึ่งมีเพลงปลุกใจและไพเราะให้ได้ยิน จนเกิดความพยายามหัดแต่งเพลงแล้วก็ได้เพลง "ชายรูปชั่ว" ดังกล่าวมาข้างต้น ต่อมาทราบว่าโรงลครนิยมไทยเวิ้งนาครเขษม จัดประกวดร้องเพลงสลับหน้าม่านละคร ความคลั่งไคล้ของข้าพเจ้าก็ถึงจุด ไปสมัครร้องแข่งแต่ได้ที่ ๔ บริษัทเขารับแค่ ๑ ถึง ๓ ข้าพเจ้ากลับมาอยู่ยามตามเดิม แต่ความคลั่งเพลงชักแก่กล้า ที่โรงหนังโอเดียนในกรุงเทพฯ มีวงดนตรีสลับหนังญี่ปุ่น เช่น วงดุริยะโยธิน วงทรัพย์สินฯ (ครูนารถ) และวงสุนทราภรณ์ ข้าพเจ้าจะเดินทางไปชมโดยขากลับยอมเดินนับไม้หมอนรถไฟสายปากน้ำกลับกล้วยน้ำไท

จนวันหนึ่ง ทราบว่า จำรัส วิภาตะวัต นักร้องเด็กที่ชนะปีแรกของนิยมไทย นำเพลง "ชายรูปชั่ว" ออกร้องโชว์ ดังมาจนถึงข้าพเจ้า จึงทำใจกล้าบุกไปหานายประสาน ต้นสกุล เจ้าละคร ขอสมัครเข้าทำงาน และได้

ข้าพเจ้าทุ่มใจในงานที่รัก จนลาออกจากโรงงานเนื้อสัตว์ ไปขลุกอยู่กับโรงละคร ร้องสลับบ้าง แต่งเพลงเข้าละครบ้าง แล้วเพลง "นกขมิ้น" ก็จุดพลุให้กับชีวิตของข้าพเจ้า และเป็นที่มาของอีกหลายเพลงที่ยังอยู่ในปัจจุบัน

ข้าพเจ้ามีประสบการณ์มากขึ้น แต่งานไม่คงที่ ข้าพเจ้าต้องออกร่อนเร่ไปกับละครหัวเมือง พร้อมด้วย

โรคภัยที่ยังเรื้อรังอยู่กับตัว แต่ข้าพเจ้าก็ทรหดอดทน กระทั่งละครถูกจ้างไปเล่นในมาเลเซีย แล้วก็เจ๊ง... ข้าพเจ้าตกรถเหลือสองคนแม่ลูกสุดท้าย กว่าจะกลับถึงกรุงเทพฯ ได้ ข้าพเจ้าก็ยังพ่ายแพ้แก่โรคภัย จนต้องกินยาตายลาโลก แต่ยมบาลคงไม่ยอมให้ข้าพเจ้าทอดทิ้งแม่...ข้าพเจ้าไม่ตาย เมื่อไม่ตายก็สู้ความอับอายพาแม่ขึ้นโรงพิมพ์เดลิเมล์ที่บางรัก ประกาศขอเมตตาจิตบริจาคยาฉีดแก้วัณโรคในระยะ ๓ เดือนต่อเนื่อง

ข้าพเจ้าจึงรู้ว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่วิเศษ นำเมตตาจิตหลั่งไหลมาจากคนในและนอกวงการ ทั้งยาทั้งหมอ ทั้งงานร้องเพลงและเล่นละคร พี่สุวัฒน์ วรดิลก พี่สง่า อารัมภีร์ นายแม่น้อมจิตร์ อรรถไกวัลวที พรรณี สำเร็จประสงค์ ฯลฯ ข้าพเจ้าก็ค่อยฟื้นตัวจนกลับสู่ความมีชื่อเสียง จากเวทีร้อนเร่ ข้าพเจ้าเข้าสังกัดกองดุริยางค์ทหารเรือ ในยุคนาวาเอก ภิญโญ พงษ์สมรวย มีโอกาสสร้างงานสู่วงการ จนได้นำวงดนตรีเข้าสลับภาพยนตร์ส่วนพระองค์ เป็นมงคลแก่ชีวิตมาจนกระทั่งบัดนี้

หากมีโอกาส ข้าพเจ้าจะนำส่วนที่ขาดมาเล่าสู่เป็นตำนานของตนเอง สำหรับเพื่อ "คอนเสิร์ต พยงค์ มุกดา สู่ ๗๕ ขวบ" แค่นี้ก็คงจะกินเนื้อที่เข้าไปมากแล้ว ทุกท่านผู้กรุณาสนใจไปชมไปฟังที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันเสาร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ขอจงได้รับความขอบคุณจากสุดใจของข้าพเจ้า โดยทั่วกัน

พยงค์ มุกดา

โรงแรมริมฝั่งบางปะกง ๖๑ หมู่ ๑๓ ถนนบางนา-ตราด
อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๓๐
บันทึกเมื่อ วันอังคารที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๓

พยงค์ มุกดา

คือใคร

สื่อมวลชน ครูบาอาจารย์
ศิลปิน พี่น้อง เพื่อนฝูง ศิษยานุศิษย์
ล้วนให้คำตอบได้เป็นอย่างดี
ทั้งยังช่วยทำให้ประวัติชีวิต
และงานของครูสมบูรณ์ที่สุดอีกด้วย

คณะผู้จัดทำ "ขอขอบคุณ" ทุกท่านที่ช่วยเมตตาเขียน

แด่...พยงค์ มุกดา
เพื่อนที่เดินคนละถนนสายเดียวกัน

บางครั้งบางคราวที่เราจะเขียนถึงใครสักคน เป็นการยากมากที่จะเชื่อมโยงหรือปะติดปะต่อความทรงจำที่ผ่านมานานนับวัน นับเดือน นับปี จริงๆ แล้วมันนานกว่านั้นเสียอีก

ผมรู้จัก "พยงค์ มุกดา" เริ่มแรกเป็นนักร้องเพลงตลกสลับฉากที่เวิ้งนาครเขษม และต่อมาที่ศาลาเฉลิมนคร คือคณะละคร "เทพศิลป์" ใกล้เคียงกันกับรู้จัก แสงนภา บุญญะราศรี ชลอ ไตรตรองสอน

และที่สุดของที่สุด ก็คือ เสน่ห์ โกมารชุน เป็นนักร้องเพลงสลับฉากละครสไตล์ตลก ชีวิตที่ติดดินและค่อนขอดการเมือง โดยเฉพาะเสน่ห์หวือหวาจนท่านอธิบดีตำรวจ เผ่า ศรียานนท์ ให้อัศวินแหวนเพชร หลายต่อหลายท่านมาเชิญไปสนทนาปราศรัยกับอธิบดีที่วังปารุสอย่างที่รู้ๆ กัน

เสน่ห์กับผมสนิทกันมากถือเป็นทีมเดียวกันเลย เราไปแสดงละครกันที่เชียงใหม่-ลำปาง ในนามคณะละครเสน่ห์ศิลป์ เรื่อง "โบตั๋น" ผู้ชนะสิบทิศ และข้ามน้ำข้ามทะเลไปสร้างภาพยนตร์ร่วมกับฮ่องกงด้วยเรื่อง "หงษ์หยก" ทำให้ผมได้มีโอกาสแต่งเพลงให้มิสเกอะหล่าน ร้องเป็นเพลงที่ผมแต่งเองทั้งคำร้องและทำนอง คือเพลง "ไม่เคยรักใครเท่าเธอ" ธรรมดาแล้วผมจะไม่แต่งทำนองเองเลย

พยงค์กับผมเดินบนถนนบันเทิงคนละสายเดียวกัน ไม่เคยร่วมงานเพลงด้วยกัน ขณะที่พยงค์โด่งดังอยู่กับเพลงลูกทุ่ง-ลูกกรุง อยู่กับวงดุริยางค์ทหารเรือ ผมก็โลดลิ่วอยู่กับการแสดงละครและภาพยนตร์ เริ่มต้นที่ศิวารมย์ ต่อมาอยู่กับเทพศิลป์ แต่เป็นคนละช่วงกับพยงค์

เมื่อละครเวทีอับปาง เพราะโรงภาพยนตร์หันเหไปฉายภาพยนตร์ฝรั่งกัน ผมก็ถูก พ.ต.อ. พันธ์ศักดิ์ วิเศษภักดี และ พ.ต.อ. พุฒ บูรณสมภพ เรียกตัวให้มาเป็นนักร้องประจำวงดนตรี "ประสานมิตร" ที่นักลีลาศฮือฮา

กันมาก เพราะ non-stop สม่ำเสมอบนฟลอร์ลีลาศสวนอัมพร ผมกลายเป็นทั้งนักร้องและนักแต่งเพลงร่วมกับคุณสมาน อาจารย์ประสิทธิ์ พยอมยงค์ สง่า ทองธัช และสง่า อารัมภีร ลุงแจ๋วนี่สนิทกันมาก่อน เพราะอยู่ศิวารมย์ด้วยกันแต่เริ่มแรก

ผมมองผ่านหน้าต่างแห่งกาลเวลาออกไปจากวันวานจนถึงวันนี้ บทเพลงก็ยังมีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษยชาตินับอเนกอนันต์

บทเพลง ไม่ใช่อิฐ ไม่ใช่ปูน ไม่ใช่เหล็ก ไม่ใช่สิ่งแข็งกระด้าง ยากแก่การทำลาย

บทเพลง ไม่ใช่หินผา หินผาไม่เคยร้องไห้

บทเพลง ร้องไห้ได้ หัวเราะได้ ·

บทเพลง เป็นส่วนหนึ่งของทะเลสีฟ้า

เป็นเพื่อนสนิทของขุนเขาเย็นยะเยือกที่กำลังปิดเปลือกตาคราอาทิตย์อัสดง ยามภาวะคับขัน เราทุกคนจะตบเท้าเดินไปสู่สมรภูมิด้วยจังหวะอันเร่งเร้าและหาญกล้า อย่างบทเพลงแห่งแผ่นดิน

ถนนสายดนตรี ดุริยศัพท์แสงสีของผมส่วนมากจะเป็นเพลงดังหนังละครเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่มีโอกาสร่วมงานกับพยงค์เลย แต่ก็ยอมรับว่าพยงค์ยิ่งใหญ่เสมอในบทเพลงของเขา ไม่ว่าจะเป็น นกขมิ้น พระลอ เพลงลูกทุ่ง-ลูกกรุง ไม่ว่าเขาจะขยับจับอะไรออกมาสู่วงการเพลง บทเพลงของเขามีมนต์อาถรรพ์ไปเสียทั้งนั้น เหมือนดังว่า เขามียี่สิบมือ สิบหน้า สิบปากว่าดั่งทศกัณฐ์ ทั้งคนร้องและคนฟัง

ทุกคนอยากเป็นอย่างนั้น

เป็นทศกัณฐ์อย่างบทเพลงของเขา

พยงค์ มุกดา คนที่เดินคนละถนนสายเดียวกันกับผม

ชาลี อินทรวิจิตร.

(ชาลี อินทรวิจิตร)

เชิดชูครู (ผู้รวยน้ำใจ) พยงค์ มุกดา

วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เวลา ๑๔.๐๐ น. ผมได้รับโทรศัพท์จากคุณวินัย พันธุรักษ์ ได้ขอให้ผมช่วยเขียนบทความสั้นๆ เกี่ยวกับชีวประวัติของคุณครูพยงค์ มุกดา ที่บรรดาศิษย์ทั้งหลายจะร่วมกันจัดงาน "เชิดชูครูพยงค์ มุกดา" ขึ้นที่โรงละครศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วยความยินดีและด้วยความเต็มใจ

ชีวิตของครูพยงค์น่าจะศึกษาเป็นอย่างยิ่ง พูดด้วยความสัตย์จริงแล้วท่านเริ่มต้นจาก "ศูนย์" โดยลิขิตชีวิตตนเองขึ้นสู่ "หลักล้าน" ทั้งนี้... เพราะว่าท่านเป็นบุคคลที่รวยน้ำใจ จึงสามารถสร้างคนจากเบื้องต้นไม่มีอะไรจนกระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิตแห่งความเป็นคน หลายต่อหลายชีวิตที่ท่านเป็นผู้ลิขิตให้แก่เขาเหล่านั้นจนมีชื่อเสียงพร้อมทั้งตำแหน่ง "ศิลปินแห่งชาติ" ที่ทุกคนปรารถนา

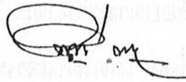
ครูพยงค์ มุกดา กับผมนั้นเคยได้ร่วมงานกันหลายครั้ง ในการเป็นกรรมการตัดสินเพลงลูกกรุงและลูกทุ่ง ผมยอมรับนับถือว่าท่านนั้นเป็นผู้มี "อัจฉริยภาพทางดนตรีอย่างล้ำเลิศ" จากความฝันที่ท่านอยากจะเป็นนักประพันธ์เพลงเฉกเช่น คุณครูนารถ ถาวรบุตร คุณครูเอื้อ สุนทรสนาน คุณครูจำปา เล้มสำราญ และความฝันของท่านก็เป็นความจริง ดังเพลงแรกที่ท่านได้ประพันธ์ขึ้นครู "ชายรูปชั่ว" สามารถนำไปร้องประกวดจนได้รับรางวัลที่ ๔ และอีกสิ่งหนึ่งที่ท่านภูมิใจเป็นที่สุดคือ "คุณครูเอื้อ สุนทรสนาน" ครูที่ท่านใฝ่ฝันมาช่วยร้องเพลง "ฉันเป็นของเธอ" พร้อมทั้งยังช่วยแก้ไขคำร้องให้อีกด้วย นี่คือความภูมิใจ

นอกจากทุกสิ่งที่ผมได้กล่าวมานี้ ยังมีความยินดีเป็นที่สุด คือเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้นำวงดนตรี "พยงค์ มุกดา" เข้าแสดงประกวดที่สถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน สมัยที่ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ ได้รับรางวัล "ชนะเลิศ" จึงได้ถือเอาวันนี้เป็นวันเกิด "วงดนตรีพยงค์ มุกดา"

ในวาระดิถีอันเป็นมงคลสำหรับ "ครูอันประเสริฐ พยงค์ มุกดา ครูผู้รวยน้ำใจ ครูผู้มีแต่ให้" สมแล้วที่บรรดาศิษย์ได้ร่วมใจจัดงานอันยิ่งใหญ่ให้แก่ท่าน ผมจึงขออวยพรให้ท่านจงประสบแด่ความสุขทุกทิวาราตรี... สวัสดีครับ...

รักและนับถือ

(ใหญ่ นภายน)

ด้วยความชื่นชม

"พยงค์ มุกดาพันธ์"

โดย "สุรพล โทณะวณิก"

นวนิยายชีวิต เป็นเรื่องแต่งขึ้นเพื่อให้เหมือนชีวิตจริง บางครั้งเรื่องแต่งโลดโผนโจนทะยานจนไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้ แต่ผู้เขียนสร้างเหตุผลให้เรื่องที่เขียนจนผู้อ่านคล้อยตามว่าน่าจะเป็นไปได้

ส่วนชีวิตจริงบางเรื่อง โลดโผนโจนทะยานยิ่งกว่านวนิยาย!

เช่นเรื่องราวของท่าน "พยงค์ มุกดา" ผู้ได้รับพระราชทานนามสกุลว่า "มุกดาพันธ์" จึงเป็น "พยงค์ มุกดาพันธ์"

ที่ข้าพเจ้าเขียนอยู่นี้เป็นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ต้องอ้างอย่างนี้เพราะเห็นว่าไม่ว่าสิ่งใดในโลก ประเดี๋ยวก็เป็นความหลัง

ย้อนยุคไปปี ๒๔๙๐ ประมาณ ๕๓ ปีที่แล้ว คุณพยงค์ มุกดาพันธ์กำลังหนุ่มแน่น ผอมสูง ผิวขาว ใบหน้าเหลี่ยมเห็นได้ชัด เพราะร่างกายแกร่งเกร็งตามเนื้อตามตัวมองไม่เห็นไขมัน เป็นชายไทยประเภท "ผอมเหลือง"

ข้าพเจ้าอ่านชีวิตคุณพยงค์ว่า คงต้องต่อสู้มาก โดยวัดร่างกายคุณพยงค์กับร่างกายของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นชายไทยประเภท "ผอมเขียว"

ผอมเหลือง คือคนขาว ผอมมากโดนแดดน้อยดูออกเหลือง

ผอมเขียว คือคนคล้ำผิวดำแดง ต้องเดินหางานโดนแดดมาก ผิวเลยดูดำคล้ำหนักลงไปจนออกสีอมเขียว

ครั้งแรกที่พบ "พยงค์ มุกดาพันธ์"

วันหนึ่ง ณ ศาลาเฉลิมกรุง

ก่อนอื่นข้าพเจ้าจำเป็นต้องเล่าความหลังตามประสาคนแก่สักนิดว่า ณ พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น ศาลาเฉลิมกรุง สี่แยกถนนเจริญกรุง (ปัจจุบันเป็นโรงมหรสพอนุรักษ์ เก็บไว้เป็นมรดกของชาติ)

ศาลาเฉลิมกรุง คือโรงมหรสพชั้นหนึ่ง อันดับหนึ่งในยามนั้น ค่าตั๋วหรือในปัจจุบันเรียกบัตรผ่านประตู ราคาสูงกว่าโรงอื่นๆ ทั้งประเทศ มีที่นั่งประมาณหกร้อยที่นั่ง เป็นโรงมหรสพแรกของประเทศไทย ที่มีเครื่องทำความเย็น

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เฉลิมกรุงก็ยังยิ่งใหญ่อยู่ เวลาจัดงานใหญ่เป็นพิเศษ รอบๆ โรงด้านนอก จะมีเวทีรอบโรง มีร้านค้าแบบงานวัด

เวทีรอบโรง มีไว้ให้ประชาชนที่เข้าดูในโรงไม่ได้เพราะคนเต็ม หรือให้ผู้ที่สนใจงานบันเทิงอื่นๆ ได้เที่ยวเตร่เดินชม เวทีต่างๆ เหล่านั้นก็มีเวทีประกวดร้องเพลง มีประกวดนิทานโกหกสลับฉากบนเวทีประกวดร้องเพลง มีเวทีรำวง หลังสงครามคณะ "ดาวน้อย" กับคณะ "ชาวสามย่าน" โด่งดังมาก แล้วก็มีคณะจำอวดต่างๆ สลับฉากบนเวทีใดเวทีหนึ่ง

ศาลาเฉลิมกรุงมักจะจัดงานใหญ่แบบนี้ในวันขึ้นปีใหม่ หรือเทศกาลสำคัญ ข้างในโรงมีการแสดงที่ยิ่งใหญ่ ข้างนอกโรงน่าสนุก ใกล้เวทีมีเก้าอี้ให้นั่ง ต้องซื้อตั๋วเหมือนกัน แต่ราคาถูกกว่าราคาดูในโรง เพราะรอบนอกห่างออกไป ไม่มีอะไรกั้น มีประชาชนยืนดูแน่นไปหมด

บนเวทีประกวดนักร้อง มีนักร้องรับเชิญมาร้องชื่อคุณ "พยงค์ มุกดา" ท่านเป็นนักร้องเพลงตลก ร้องเพลงชื่อ "หัวเราะหลายแบบ" โดยคุณ "พยงค์ มุกดา" เป็นผู้ประกาศชื่อเพลงเอง และยังได้ประกาศให้ท่านผู้ชมทราบอีกว่าเพลงที่ร้องเป็นเพลงของครู "ประเสริฐ สีแสด" เป็นผู้แต่งทั้งคำร้องทำนองเป็นผู้ที่คุณพยงค์ นับถืออย่างยิ่ง

ประชาชนได้ชมและได้ฟังเสียงร้องของคุณพยงค์ ประกอบลีลาการเต้นสนุกสนานสะใจเป็นการเต้นอย่างก้าวหน้ามากในยุคนั้น นั่นแหละที่ทำให้ข้าพเจ้าจำชื่อ "พยงค์ มุกดา" อย่างไม่มีวันลืม

ด้วยการร้องที่ดีมีหนักเบา น้ำเสียงสดใสภาษาเพลงชัดเจน เต้นเข้าจังหวะดูแล้วสุดจะมันอารมณ์ ข้าพเจ้าคิดว่า ชื่อเสียงหน้าตา ลีลาที่แสดงคงไม่ได้ประทับใจเฉพาะข้าพเจ้าคนเดียว

เสียงหัวเราะงอหาย เสียงปรบมือกึกก้อง เป็นการยอมรับความเป็นศิลปินของพยงค์ ซึ่งจะต้องโด่งดังแน่ๆ ในวันหน้า

พยงค์ก็เหมือนทุกคนที่โด่งดังแล้วในวงการศิลปิน คือต้องรอเวลา "รอโอกาส"

ถ้ามีความสามารถ แต่ไม่มีโอกาส ท่านผู้นั้นจะต้องรอต่อไป บางท่านมีความสามารถมากแต่รอไม่ไหว ท่านเหล่านั้นก็ไม่มีชื่อเสียงในด้านร้องเพลงต้องหนีไปทำมาหากินด้านอื่น พอมีอายุขึ้น มีเงินเลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัวโดยไม่ได้พึ่งความสามารถในทางศิลปิน ครั้นมีงานรับเชิญให้ขึ้นร้องเพลงท่านก็ขึ้นไปร้อง...

ผลปรากฏว่า เป็นนายทหารก็มี เป็นแพทย์หญิงแพทย์ชายก็หลายท่าน เป็นนักธุรกิจ เป็นพ่อค้า ฯลฯ สรุปว่ามีแทบทุกแขนงอาชีพ!

ท่านเหล่านั้น ร้องเพลงเข้าขั้นนักร้อง ร้องดีกว่านักร้องที่ทำมาหากินเลี้ยงตัวอยู่หลายคนด้วยซ้ำ แต่ที่ไม่มีชื่อเสียงโด่งดัง ก็เพราะไม่ได้รอโอกาสไม่ได้ต่อสู้อย่างหนักหน่วง

ซึ่งไม่ใช่ "พยงค์ มุกดา" ซึ่งไม่เคยหยุดอยู่กับที่ ได้ข่าวร้องที่โน่นร้องที่นั่นอยู่เรื่อยๆ เสียแต่ข้าพเจ้าไม่สามารถจะตามไปดูได้ทุกครั้งเพราะ "ถังแตก"

อีกครั้งหนึ่งที่ข้าพเจ้าได้พบ คุณพยงค์ มุกดา มาร้องเพลงสลับฉากละครที่โรงละครศาลาเฉลิมนคร ตั้งอยู่ใกล้สี่แยก เอส.เอ.บี. ถนนเจริญกรุงปัจจุบันโรงละครแห่งนี้ไม่เหลือซากให้เห็นแล้ว

ณ ที่นั้น ละครที่แสดงเป็นละครคณะ "เทพศิลป์" วันแรกที่ข้าพเจ้าเห็นพยงค์มาร้องสลับฉาก ได้ยินเสียงหัวเราะฮาของท่านผู้ชมละคร ได้ยินเสียงปรบมือเมื่อร้องเพลงจบ ข้าพเจ้าทราบทันทีอย่างที่เคยคิดไว้ก่อนว่า พยงค์

มุกดา จะต้องมีชื่อเสียงในฐานะนักร้อง แต่กลับก้าวหน้ายิ่งไปกว่านั้น คือเพลงที่ร้องแต่งเองด้วย ข้าพเจ้าฟังแล้วก็คาดคะเนเพิ่มเติมว่า ไม่ใช่แค่ร้องเพลงอย่างเดียว คุณพยงค์มีฝีมือการแต่งเพลงทั้งคำร้องและทำนองประสบความสำเร็จบนเวที ในการแต่งให้นักร้องท่านอื่นๆ บันทึกเสียงตามห้างบันทึกเสียงต่างๆ

ที่ศาลาเฉลิมนครนั่นแหละ ข้าพเจ้าได้ชมการแสดงของคุณพยงค์ทุกรอบ จึงได้รู้จักกัน ได้คุยกัน และข้าพเจ้าก็เรียกคุณพยงค์ว่า "พี่ยงค์" นับแต่นั้นมา

มีอีกสิ่งหนึ่งที่ประทับใจข้าพเจ้าเกี่ยวกับพี่พยงค์คนนี้ตรงที่ไม่ว่าพี่ยงค์จะไปไหน จะหอบหิ้วคุณแม่ไปด้วยเสมอทุกหนทุกแห่ง

บรรดาศิลปินสาวๆ ในปัจจุบันที่มีคุณแม่คอยคุมดูแลคุ้มครองนั้น ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าทีหลังพี่ยงค์ทั้งนั้น

คุณแม่ของพี่ยงค์ไม่ได้แค่คุมคุ้มครอง ท่านตามดูแลพี่ยงค์ด้วยความรักและห่วงหาอาทร ทุกเรื่องทั้งอาหารการกินและหยูกยาเวลาพี่ยงค์ป่วย สองแม่ลูกท่านนี้ ใครเห็นก็ซึ้ง และยิ่งซึ้งสุดๆ ติดๆ ชวนขำนิดๆ ขำด้วยความชื่นชมที่ใบหน้าของพี่ยงค์กับคุณแม่ของท่าน ยังกับพระพิมพ์ทรงเหลี่ยมเหมือนๆ กัน

อาศัยสาเหตุพี่ยงค์ร้องเพลงเองก็เก่ง แต่งเพลงได้ดีทั้งลูกทุ่งลูกกรุง แต่มักจะแต่งหนักไปในทางลูกทุ่ง ส่วนลูกกรุงนั้น ไม่ว่าลูกกรุงแบบไหนแต่งออกมาที เพลงไม่ดังไม่เห็นเคยมี อย่างเลวสุดของพี่ยงค์คือ ต้องสอบไล่ได้เสมอ

ในช่วงหนึ่งของชีวิตพี่ยงค์ นอกจากจะตั้งคณะนักร้อง นำคณะร้องทั่วประเทศ ท่านก็ไปเป็นทหารเรือ แต่งเพลงให้ทหารเรือหลายเพลง ออกจากทหารเรือ ก็ไปเป็นโฆษก พูดดี เสียงดี ภาษาพูดสวย มีแฟนวิทยุอุ่นหนาฝาคั่งอีกเหมือนกัน พี่พยงค์เป็นคนที่ทำอะไรก็ดีไปหมด เก่งแต่เรื่องงาน ไม่ยักมีเมีย

เพราะชีวิตต่อสู้มาในวงการเพลงอย่างโชกโชน นาวาเอก พยงค์ มุกดาพันธ์ จึงได้รับพระราชทานเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงลูกทุ่ง - เพลงไทยสากล) ประกาศเชิดชูเกียรติเมื่อปี ๒๕๓๔

(สุรพล โทณะวณิก)

"แด่พี่ยงค์ด้วยใจจริง..."

"...เห็นใจเถิดหนอขอมอบไว้ให้สัญญา
ฉันจะบูชาชั่วนิจนิรันดร ชั่วนิจนิรันดร ชั่วนิจนิรันดร..."

ผมขอสารภาพเอาไว้ตรงนี้เลยว่า เมื่อได้ฟังเสียงร้องอันซาบซึ้งของคุณนริส อารีย์ ซึ่งกำลังมีชื่อเสียงอย่างมาก (เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓) ผมเกิดความรู้สึกประทับใจและอดทึ่งในความสามารถของผู้ประพันธ์เพลงนี้เสียมิได้ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ทราบว่าใครเป็นผู้ประพันธ์ด้วยซ้ำ

จนกระทั่งเข้ามาอยู่ในวงการแล้วจึงได้ทราบว่า ผู้ประพันธ์เพลงอมตะเพลงนี้คือ

"พยงค์ มุกดา" แห่งกองทัพเรือนั่นเอง

ยิ่งพอได้พบปะปฏิสันถารกันเป็นกิจลักษณะอย่างพี่น้องแล้วจึงถึงซึ่งความรักใคร่ชอบพอกันอย่างไม่มีอะไรกีดขวางอีกต่อไป

เพิ่งจะรู้ความจริงจากพี่พยงค์ มุกดา จากปากของท่านเอง

"พี่แต่งเพลงนี้โดยความรู้สึกนึกคิดของพี่เอง ว่าคนที่รักกันเนี่ย เมื่อรักกันแล้วด้วยหัวใจที่แท้จริงทำให้เราสามารถที่จะทำอะไรทดแทนคนที่เรารักได้อย่างไม่มีอะไรมาขวางกั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความยากจนหรือความตาย พี่เชื่อของพี่ว่าความรักมันมีอำนาจเหนือในทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างที่พี่พูดเอาไว้ในวรรคต้น ๆ นั่นแหละ"

"มันถึงเป็นเพลงนี้ออกมา" ผมรุกเข้าไปอีก

"แน่นอน พี่เองก็ไม่ได้มั่นใจนักว่าเพลงนี้จะทำให้คนส่วนใหญ่นิยมได้ แต่เมื่อออกมาแล้วจริง ๆ เพียงเป็นเพลงในละครวิทยุเท่านั้นก็ฮิตระเบิดเถิดเทิงไปเลย"

"คนร้องก็มีส่วนเหมือนกันนะพี่ยงค์" ผมเสริมต่อ "เพราะนริสเค้าร้องเพลงนี้ด้วยความสามารถที่ยากยิ่งจะนำใครมาเปรียบปานเขาได้จริง ๆ"

ผมอ้างเอาเองด้วยความเชื่อมั่นในความรู้สึกของตนเอง "คุณนริส เขาร้องด้วยความสามารถอันเปี่ยมล้นด้วยความรู้สึกของคนที่มีความรักอย่างแท้จริงในเพลงของของพี่ยงค์ เขาดังก็เพราะเพลงนี้

"เทพพูดถูก" พี่ยงค์เสริมรับ "เพราะช่วงนั้นนักร้องที่เด่นๆ อย่างนริสมีน้อยเต็มที มีบางคนที่มีวิธีการร้องที่ดีเหมือนกันแต่ไม่มีโอกาสที่จะได้ร้องเพลง เขาก็เลยหลุดไป" พี่ยงค์ว่า

ท่านจะเชื่อหรือไม่ ผมก็ไม่อยากรบกวนถามให้ท่านตอบหรอกครับ แต่ผมก็ยังมีความเชื่อมั่นของผมเองที่ยังมองเห็นความจริงใจที่ใครจะค้านหรือยอมตามผมก็ไม่ว่า เพราะผมเชื่อจริงๆ ว่าคุณนริส อารีย์ นั้นเป็นนักร้องชั้นเยี่ยมของประเทศไทยคนหนึ่งอย่างแท้จริง

คนที่เกิดมาไม่ทันอาจจะไม่ทราบเรื่องนี้เราก็ไม่ว่ากัน

แต่สิ่งหนึ่งซึ่งจะขอพูดเอาไว้ตรงนี้ว่า คนที่จะเกิดมาเป็น "อัจฉริยะ" นั้นมีมากทุกสมัย

ผมกล้าพูดอย่างเต็มปากเต็มคำเพราะผมใช้ความรู้สึกของ "จิตรกร" ซึ่งสร้างความงดงามในแง่มุมที่คนอื่น (อาจ) จะมองไม่เห็น แต่จิตรกรเขามองเห็นจนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกของเขาลงบนภาพที่เขาเขียนจนคนดูภาพนั้นคล้อยตามเขาได้ก็แล้วกัน

ผมก็ใช้วิจารณญาณตรงนี้เพื่อปฏิบัติงานทั้งงานเขียนและงานร้องเพลงเช่นกัน

ซึ่งมันทำให้ผมกลายเป็นคนขี้แยเมื่อได้ดูละครหรือภาพยนตร์ที่มันเสียดแทงความรู้สึก ทำให้ผมต้องปล่อยให้น้ำตามันไหลออกมาเองโดยไม่ต้องเค้นให้มันออกมาแต่อย่างใด

และผมก็ไม่อายใครถ้าจะมีใครเอาปมด้อยของผมตรงนี้ไปเย้ยเยาะเล่น เพราะผมเป็นไปโดยธรรมชาติ ไม่มีใครบังคับหรือสนับสนุนใดๆ ทั้งสิ้น

และที่ผมเขียนคอลัมน์นี้ออกมาอย่างจริงใจ ผมก็ไม่เห็นจะต้องแคร์ความรู้สึกของใคร ใครจะรักจะเกลียดผมผมก็ไม่ว่าอะไร เพราะผมได้เห็น

"มหัศจรรย์" บนผืนโลกด้วยตนเองและก็มีความเชื่อมั่นว่าไม่ได้เห็นแต่เพียง คนเดียว

แน่ละ...มีคนเห็นด้วยทั้งสิบแปดล้านคน (สมัยนั้น) แต่สมัยนี้มีคนตั้งหกสิบล้านคน เขาจะเห็นด้วยกับเราหรือไม่ ผมก็ว่าไม่น่าจะพะวงจนเกินไป เพราะเหตุการณ์บ้านเมืองมันเปลี่ยนไป อารยธรรมต่างประเทศมันหลั่งไหลเข้ามาบ้านเราเสียจนเด็กรุ่นใหม่ ๆ ของเราเห็นดีเห็นงามไปกับการส่งเสียงร้องแรกแหกกระเชอราวกับอยู่ในดินแดนของประเทศที่อยู่ใต้การปกครองของประเทศตะวันตกก็มิปาน

หลาย ๆ คนบอกกับผมด้วยความสงสารว่า อย่าไปว่าเด็กรุ่นใหม่เขานักเลย เพราะเด็กรุ่นใหม่เขาถูกล้างสมองจากบริษัทค้าขายในปัจจุบันที่จะพยายามทำให้เด็กคนไทยเราเป็นคนรุ่นใหม่ (ตามที่น้ำอัดลมยี่ห้อหนึ่งตั้งคอนเซปหลอกเด็กรุ่นใหม่ให้พลอยหลงใหลได้ปลื้มกับการดื่มเครื่องดื่มที่เขาผลิตและเพื่อการขายเทปที่เขาผลิต) เพื่อการขายนั่นแหละ

พูดก็พูดเถอะ...

บรรดานักเต้นประกอบการร้องเพลงของนักร้องสมัยนี้นั้น หลายค่ายอาจจะทำอย่างวิลิศสมาหรา เครื่องแต่งเนื้อแต่งตัว แต่งกันแบบจะเอาชนะคะคานกันจนแทบจะเอาทุนเดิมที่มีอยู่อย่างจำกัดจำเขี่ยมาแข่งขันกันจนแทบจะวอดวายไปแต่ละข้าง ทำให้พวกบริษัทเทปที่มีเงินมากหน่อยจำเป็นต้องทุ่มเงินอีกก้อนหนึ่งโยนใส่เข้าไปอย่างจำใจ (เพราะถ้าไม่ทำหรือไม่สู้ก็จะด้อยกว่าคู่แข่งจึงต้องยอมลงทุนไปโดยจำยอมอย่างนี้เป็นต้น)

นักร้องไม่ว่าจะเป็น "ลูกกรุง" หรือ "ลูกทุ่ง" สมัยก่อนนั้น ไม่จำเป็นต้องมีแดนเซอร์ประกอบการร้องเพลงของนักร้องแต่ละคนเช่นสมัยนี้ เพราะนักร้องสมัยก่อนไม่ค่อยจะยินยอมให้ใครมาเบนความสนใจไปจากตนในขณะที่ร้องเพลงโดยเด็ดขาด (บางคนไม่ยอมให้ใครอยู่บนเวทีเลยนอกจากนักดนตรี) ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่ดีที่ควรรับฟัง

ในแต่ละเพลงของพี่ "พยงค์ มุกดา" ที่แต่งออกมาสู่สาธารณะท่านจะสังเกตได้เลยว่า ทุกเพลงท่านใช้ความสามารถทางภาษาอย่าง

เชี่ยวชาญและงดงามยิ่งนัก รอยต่อสัมผัสของเพลงที่ท่านแต่ง บ่งบอกถึงความเชี่ยวชาญในภาษาอันเลอเลิศของท่าน คำจำกัดความแต่ละวรรคให้ความละมุนละไมในเนื้อหาอย่างวิเศษสุด ซึ่งนักแต่งรุ่นใหม่น่าจะเอาเป็นตัวอย่างในการแต่งเพลง

เสียดายและเสียใจแทนนักกวีรุ่นเก่าๆ

ไม่ว่าจะเป็นพระมหากษัตริย์ในอดีตที่ทรงมุ่งมั่นในการรจนาคำประพันธ์หรือนิพนธ์ที่ล้ำลึกและสง่างามทุกสมัย

ไม่ว่าจะเป็นนักประพันธ์กวีในแต่ละรัชสมัยอย่าง "สุนทรภู่" จนมาถึงปัจจุบันอย่าง "เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์" ก็คงจะเสียใจและน้อยใจเป็นอย่างยิ่ง

และท้ายที่สุดขออัญเชิญพระราชดำริที่ในหลวงองค์ที่เรารักและเทิดทูน คือ "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว" ที่ทรงเป็นห่วงเป็นใยเลือประมาณกับความมักง่ายของบรรดานักแต่งเพลงรุ่นใหม่ที่เฝ้าแต่แต่งเพลง "สุกเอาเผากิน" อย่างที่ทำกันอยู่อย่างทุกวันนี้

ไม่ว่าจะเป็น "ลูกกรุง" หรือ "ลูกทุ่ง"

อย่าไปตามใจ "บริษัทเทป" เสียจนเกินไปเลย มันให้เงินมาแค่เศษเสี้ยวแห่งความร่ำรวยของเขาจนลืมความเป็นคนไทยไปเสียอย่างน่าละอายขายหน้า

เราเองกลับค่อยๆ หมดความเป็น "ไทย" ไปอย่างน่าอดสู...

ด้วยความหลงเรื่อง "เงิน" แต่เพียงอย่างเดียว!

(สุเทพ วงศ์กำแหง)

ครู พยงค์ มุกดา

๏ ครูผู้เปิดเวที เพลงชีวิต
ครูผู้ร่ำรวยศิษย์ ทุกทิศา
ครูผู้ให้เสียงหัวเราะ และน้ำตา
ครูผู้ร้อยลีลา แห่งอารมณ์

ครูปั้นฝัน เป็นดาว ให้วาวงาม
สร้างทำนอง หวานชื่น และขื่นขม
แต่งทำนองของโลก สุขโศกตรม
ให้ชื่นชม อยู่ทุกยาม ความเป็นครู

ครูแต่งเพลง กล่อมแดน กล่อมแผ่นดิน
ให้ยลฝัน ให้ฝันยง ให้คงอยู่
ฝันครูในใจรัก ประจักษ์รู้
รักเทิดครู ครู พยงค์ มุกดา [illegible]

[illegible]
พ. ๗ ก.ค. ๒๕๔๖.

จากชลธีถึงครูพยงค์

ผมรู้จักชื่อครูพยงค์ มุกดา ตั้งแต่สมัยเป็นนักเรียนมัธยม และตามผลงานท่านมาตลอด จนเป็นหัวหน้าวง "มุกดาพันธ์" ตอนนั้นผมคิดอยู่คนเดียวว่า ทำยังไงถึงจะได้เป็นนักร้องวงมุกดาพันธ์ เพราะขณะนั้นโด่งดังเหลือเกิน ผมก็ได้แค่คิด งานเพลงของครูมีความหลากหลาย ลูกทุ่ง ลูกกรุง สตริง แม้กระทั่งเพลงมาร์ช นับว่าท่านเป็นอัจฉริยะทั้งคีตะและวรรณศิลป์ จากวันนั้นถึงวันนี้ครูเป็นผู้ให้ที่ไม่เคยเอาคืน ลูกศิษย์ท่านเติบโตในวงการนับไม่ถ้วน ภาระของศิลปินแห่งชาติอย่างท่านยังไม่จบสิ้น ทุกวันนี้ไม่ว่างานสังคม งานการกุศล ใครออกปากท่านว่างท่านจะไปโดยไม่ลังเล เป็นนักเพลงผู้ยิ่งใหญ่ที่คนรุ่นหลังเช่นผมหรือต่อ ๆ ไปควรจำเป็นตัวอย่าง ก็ทองแท้นะครับ กี่ปีก็เหลืองอร่ามอย่างทอง ทองแท้ย่อมไม่แพ้น้ำกรดฉันใด ครูพยงค์ มุกดา ก็ฉันนั้น

ชลธี ธารทอง

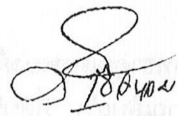
ศิลปินแห่งชาติ ๒๕๔๒

แด่ ครูพยงค์ มุกดา
ศิลปินแห่งชาติ สาขาเพลงไทยลูกทุ่ง

ศิลปินแห่งชาติปราชญ์แห่งหล้า
ครู "พยงค์ มุกดา" สูงราศี
ค่าควรเมืองเรืองมนต์เพลงดนตรี
ขอครูมีพละเลิศโลกเทิดทูน

ด้วยความเคารพรักทุกเมื่อ

(ส. เชื้อหอม)

"กระท่อมร้อยกรอง" ๑๐ หมู่ ๖ ซอยร้อยกรอง ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐ โทร. ๕๓๒-๘๒๕๖
๒๕ เมษายน ๒๕๔๓

ด้วยความเคารพและบูชา

โดย วิเชียร คำเจริญ
(ลพ บุรีรัตน์)

ดีกรี ลูกทุ่งแท้ เพียว เพียว
เหลือเป็นกระสวยหนึ่งเดียว แน่แท้
ศาสตร์นี้ ครูอยู่ยอด สูงสุด ได้เอย
งานเพลงกลั่นกรองล้วน รอบรู้ ครูพยงค์

ผมรู้จักและศรัทธาคุณครูพยงค์ มุกดา ในด้านเพลงและการแสดงมาตั้งแต่อายุผมประมาณสิบเก้า ยี่สิบปี หรือประมาณปี ๒๔๙๘-๒๔๙๙ เห็นจะได้ ตอนนั้นคุณครูพยงค์ มุกดา ท่านไปเปิดการแสดงดนตรีที่โรงภาพยนตร์ทหารบก ลพบุรีอยู่บ่อย ๆ เรียกว่าที่ลพบุรีบ้านผม เป็นขุมเงินขุมทองของคุณครูก็ว่าได้ เพราะวงดนตรีของท่านขณะนั้น ฮอตเอามาก ๆ ที่ลพบุรี ไปแสดงทีไร ถึงห้อยโหนขื่อแป โรงภาพยนตร์ดูก็มี (โดยเฉพาะผมคนนึงละ ต้องห้อยโหนขื่อดู เพราะเข้าฟรี แฮ่ ๆ)

นักร้องนำวงของคุณครูในขณะนั้นมีอุดม เขียนเอี่ยม ศรีสอางค์ ตรีเนตร ชัยชนะ บุญนะโชติ เทียนชัย สมญาประเสริฐ อุไรวรรณ คล้ายบรรเลง และนักร้องสาวหน้าตาแขก ๆ ที่จำชื่อไม่ได้อีกคน ตลกก็มีแต่ครูพยงค์ มุกดา กับตาประดิษฐ์ อุตตะมัง สองคนเท่านั้น ก็ฮากันคับโรงภาพยนตร์

ตอนนั้น เรื่องบทเพลงที่เป็นสื่อการนำชื่อเสียงของนักร้องนั้น ผมยังไม่ค่อยจะสันทัดนัก ฟังพอเป็นเรื่องบ้าง ไม่เป็นเรื่องบ้าง ประมาณว่า ไปดูเพราะชื่อเสียงที่โด่งดังของวงดนตรี และชื่อเสียงนักร้องมากกว่า และสำคัญที่สุดคือ อยากเป็นนักร้องมาก ๆ ซึ่งความอยากเป็น จนไม่ได้นึกว่า...

ความเป็นมาตรฐานของวงดนตรีที่มีชื่อเสียงโด่งดังนั้น มีเงื่อนไขที่เราไม่สามารถเข้าร่วมได้ตั้งเยอะแยะ เช่น เสียงต้องดีจริง รูปร่างหน้าตาต้องเข้าขั้นที่หัวหน้าต้องการ ซึ่งทั้งหมด ผมมีแค่สามสิบเปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง ระดับวงดังขนาดนั้น มีนักร้องให้เลือกเป็นร้อย ผลก็คือ ไปสมัครถึงหลังโรงภาพยนตร์ กับตัวคุณครูเอง แต่...กินแห้วตามความสามารถ

เมื่อผมมาเป็นนักแต่งเพลง หลังจากฝากตัวเป็นลูกศิษย์ คุณครูไพบูลย์ บุตรขันแล้ว ก็มาทบทวนบทเพลง และเอามาเปรียบเทียบภาษาและสำนวนเพลงของบรรดายอดครูหลาย ๆ ท่าน ผมก็ได้เป็นศิษย์แบบครูพักลักดู หรือลักจำของท่านมาบางส่วน ผสมผสานทำงานจนเป็น ลพ บุรีรัตน์ ขณะนี้ ครูพยงค์ มุกดา มีส่วนทำให้เป็น ซึ่งผมถือว่า เป็นยอดครูอยู่ในใจมาตลอด และตอนนี้ผมมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับท่านบ่อย ๆ ในการร่วมกันทำกิจกรรมให้กับสังคม ยิ่งเกิดศรัทธาในตัวท่านมากขึ้น เพราะความเป็นครู (ผู้ให้) ที่แท้จริง ท่านสั่งสอนอบรมเรื่องความถูกไม่ถูกในการทำงานของผมอย่างตรงไปตรงมา ไม่ปิดบังความรู้

ในฐานะที่ท่านเป็นเหมือนเหล้ากลั่นชั้นดี ดีกรีมาตรฐานของลูกทุ่ง ผมขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และพระบารมี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จงดลบันดาลให้คุณครู จงมีสุขภาพแข็งแรง เจริญรุ่งเรืองตลอดไป

ด้วยความเคารพและบูชา

๒๕ เมษายน ๒๕๔๓

กาลครั้งหนึ่ง

พ.ศ. ๒๔๙๑ ออกจากโรงเรียนมัธยมบพิตรพิมุข (วัดเชิงเลน-วัดดินเลน) เข้าบ้านเช่าในตรอกเขมร วรจักร ซึ่งเป็นห้องเช่าเล็ก ๆ มีคุณแม่และลูกชาย (พยงค์ มุกดา) อยู่ด้วยทั้งสองแม่ลูก พยงค์ มุกดา ท่านเป็นนักร้อง นักแต่งเพลง ประจำคณะละครชายปลอม หญิงแท้ นิยมไทยในเวิ้งนาครเขษม คุณพี่ศรีนวล แก้วบัวสาย เป็นพระเอก คุณพี่มนัส บุญญเกียรติ เป็นนางเอก คุณพี่มาลี เวชประเสริฐ (พี่หอมหวล) เป็นนางอิจฉา คุณพี่สงวน รัตนทัศนี เป็นตัวโกง พี่จิ๋ว ดอกจิก และคุณพี่สมควร กระจ่างศาสตร์ เป็นตัวตามพระ คุณพี่นวลศรี สิงหเสนีย์ เป็นนางรอง คุณพี่พยงค์ มุกดา และคุณพี่ประเสริฐ สีแสด เป็นนักร้องสลับฉาก และตลกสลับฉากที่ดังมากในสมัยนั้น คือ พี่ผล ขาตะเกียบ พี่ชื้นแฉะ พี่สมบูรณ์ แว่นตาโต พี่บู๊ หมูตอน พี่ผาสุข คงสถิตย์ เป็นก้าวแรกที่ผมเข้าไปฝากตัวกับ พยงค์ มุกดา

ผมเป็นศิษย์คนแรกใน พ.ศ. นั้น และอีกไม่กี่เดือนก็หอบกันไปเล่นละครเร่ คณะปิยะศิลป์ในเดียวเดียวกัน นั่งเรือที่ท่าราชวงศ์ ชื่อภาณุรังษีเป็นเรือเดินทะเลขนาดกลาง มุ่งสู่สุราษฎร์ธานี ชีวิตศิลปินเริ่มตั้งแต่นั้น ลำบาก อดอยาก อดทน เบื่อหน่าย ท้อแท้ กลับมาที่ทุ่งสง อยู่กับคณะละครเร่เกือบ ๒ ปี คล้ายถูกตัดขาดจากครูและลูกศิษย์ และที่ทุ่งสงนี่แหละ เป็นที่มาของเพลง "ชั่วนิจนิรันดร"

๒๔๙๕ วันที่ ๘ มิถุนายน บวชที่วัดสระเกศ ๑ พรรษา ทราบว่าพี่ยงค์แสดงที่วิกเตี้ยตลาดพลู ห่มจีวรไปหาและท่านก็ยอมรับผมเป็นศิษย์อีกครั้ง อดีตหากใครจำได้ก็เป็นประวัติของชีวิต หากจำไม่ได้ มันก็คือหมอกควันที่ม้วมน แต่บางครั้งก็ต้องให้มันเลือนลางไป หากมันเด่นชัดขึ้นความเจ็บปวดก็ไล่มาถึงปัจจุบัน อยู่กับวงดนตรี "พยงค์ มุกดา" ตั้งแต่เริ่มตั้งวงดนตรีเมื่อ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๙๕ จนกระทั่ง ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๐

จึงลาออก หลายรุ่น หลายคน ที่ประสบกับความสำเร็จที่เขาหวังไว้ จำได้ เพชร พนมรุ้ง (จเร ภักดีพิพัฒน์) ชนะการประกวดในงานประจำปีภูเขาทอง วินัย พันธุรักษ์ ชนะการประกวดงานภูเขาทอง ชัยชนะ บุณนะโชติ เตี่ย เตียงแห่งบริษัท กมลสุโกศล นำมาฝาก ทิว สุโขทัย (ประคอง สินจันทร์) มาจากสุโขทัย อำเภอกงไกลลาศ ชินกร ไกลลาศ (ชิน ฝ้ายทศ) มาจาก สุโขทัย อำเภอกงไกลลาศ ธานินทร์ อินทรเทพ (เสนอ อินทรแจ้ง) มา จากอำเภอกระทุ่มแบน สมุทรสาคร ดอน ดาวดึงส์ (สอนระเบียบ) แล้ว อีกหลาย ๆ คนที่อยู่ในหมอก สิ่งที่ผ่านก็ต้องผ่าน แม้ศาลพระภูมิเจ้าที่ก็ยัง ถูกรื้อถอนได้ กาลเวลามันเปลี่ยน เมื่อครั้งเราเดินดนตรีเร่วันหนึ่งที่วิก อุตรดิตถ์ ได้รับโทรเลขจากกรุงเทพฯ แจ้งว่าทางคณะดนตรีพยงค์ มุกดา ได้รับพระราชทานนามวงดนตรีว่า "วงดนตรีมุกดาพันธ์" เราบรรเลงเพลง สรรเสริญพระบารมีบนเวทีในเดี๋ยวนั้นเมื่ออ่านโทรเลขจบ คืนนั้นดนตรีเลิก มีการเลี้ยงฉลองกันทั้งวงที่ข้างโรงหนังนั่นแหละ ผมกลับเข้าโรงแรมเช้าวัน รุ่งขึ้นพี่ยงค์ถาม

"ประดิษฐ์ เมื่อคืนนายไม่ได้ร่วมยินดีกับฉันด้วยหรือ"

"เปล่าครับ ความรัก เคารพ กตัญญู เหมือนดาบที่คมอยู่ในฝัก ผมไม่ต้องชักออกมาอวดใคร ๆ หรอกครับ"

เท่านั้น ท่านเข้าใจ ไม่ต้องพูดกันมาก จนกระทั่งบัดนี้ มันยัง คมกริบอยู่ในฝัก โดยไม่เกิดสนิม

ประดิษฐ์ อุตตะมัง

ผู้ปั้น – ผู้หล่อมหล่อ

ผมเป็นเด็กท้องทุ่งจากอำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี เข้ากรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ มาอยู่ที่วัดปรินายก คณะ ๓ ตั้งแต่กระทรวงเกษตรยังไม่ได้สร้าง เมื่อมีงานอะไรก็ตามผมจะตื่นตาตื่นใจมากเพราะไม่เคยเห็น วัดสระเกศกับวัดปรินายกไม่ไกลกันมาก ออกมาจากซอยวัดเข้าถนนราชดำเนินก็เห็นแล้ว เมื่อยามมีงานภูเขาทองผมจะแวบหนีหลวงอาไปเที่ยว ขึ้นบนภูเขาทองดูวิวมองไปรอบ ๆ ความรู้สึกมันสนุกและสะใจจริง ๆ ตามประสาเด็ก ๆ ที่หน้าโบสถ์วัดจะมีวงดนตรีเล่นประจำทุกคืน ผมแอบมาซุ่มดูเป็นประจำ ตอนนั้นเรียนอยู่วัดบวรนิเวศ รุ่นเดียวกับนายโต้งและรอง เค้ามูลคดี นี่แหละ อยู่วัดปรินายกได้ ๒ ปี ก็ย้ายไปอยู่ที่วัดสุทัศน์ เสาชิงช้า ก็ยังมาเที่ยวที่วัดสระเกศอยู่เป็นประจำ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นึกครึ้มใจอยากจะร้องเพลงประกวดกับวงพยงค์ มุกดา เพราะมีนักร้องในดวงใจที่ชอบเพลงเขาอยู่คือ ชัยชนะ บุณนะโชติ ตอนนั้นเพลงสุดคลองบางกอกน้อยและเพลงดอกดินถวิลฟ้าดังมาก ผมก็เอาเพลงสองเพลงนี้ไปร้องประกวดกับเขา วันสุดท้ายของงานผมตัดสินใจด้วยตัวเองไม่บอกให้ใครรู้แม้กระทั่งหลวงพี่ที่วัด เดินเข้าไปหาหัวหน้าวงเลยคือคุณอาพยงค์ มุกดา หลังเวที บอกว่าผมอยากร้องเพลงประกวดครับ คุณอาก็บอกว่าเขาคัดเลือกเข้ารอบจะชิงกันอยู่แล้ว ไหนลองร้องให้ฟังสักเพลงซิ ผมก็ร้องสุดคลองบางกอกน้อยและเพลงดอกดินถวิลฟ้าให้ฟังที่เชิงบันไดหลังเวที คุณอาคงเห็นหน่วยก้านว่าสามารถร้องเพลงแหล่ยาก ๆ นี้ได้เป็นอย่างดี ผมก็เลยมีโอกาสได้ขึ้นเวทีชิงกับเขาในวันนั้นเลย ปรากฏว่าได้รับรางวัลชนะเลิศ ถ้วยรางวัลในวันนั้นผมก็ยังเก็บไว้เป็นที่ระลึก และได้อวดลูก ๆ ว่าพ่อน่ะใจสู้ตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว หลังจากนั้นคุณอาก็ได้รับผมเข้าเป็นนักร้องเด็กของวง ได้เดินสายทั่วประเทศนับเป็นประสบการณ์ที่มีค่ากับชีวิตมาก ผมเรียนหนังสือไปด้วยและทำงานไปด้วยพร้อมกัน คุณอาก็เลี้ยงดูส่งเสริมทุกอย่างที่เราอยากจะทำ เครื่องดนตรีทุกชิ้นที่อยู่ในบ้านจะเล่นอะไรก็ไม่เคยว่า ผมเคยอัดเสียงเพลงแหล่ออกลูกทุ่ง

แท้ ๆ อยู่หลายเพลงที่คุณอาแต่งให้ มาเปิดให้ใครฟังตอนนี้คนยังไม่ค่อยจะเชื่อว่าผมเป็นนักร้องแนวไหนกันแน่ เพราะมันหลายแนวเหลือเกิน นับแต่วันนั้นจนถึงวันนี้เป็นความภาคภูมิใจว่า คุณอาเป็นผู้ปั้น เป็นผู้ให้โอกาส หล่อหลอมชี้นำสายงานอาชีพที่ผมใช้เลี้ยงชีวิตผมและครอบครัวอยู่จนถึงทุกวันนี้ แม้ผมจะออกไปใช้ชีวิตในช่วงวัยรุ่น ออกจากบ้านคุณอาไปเล่นดนตรีในคลับในบาร์และก่อตัวกันเป็นวงดิอิมพอสซิเบิล คุณอายังได้แต่งเพลงเป็นไปไม่ได้ให้วงดิอิมพอสซิเบิลได้สร้างเสริมชื่อเสียงขึ้นมาอีก และกลายเป็นเพลงที่ติดปากแฟนเพลงมาจนบัดนี้ ผมนึกถึงอะไรบางอย่างในใจว่าในอดีตชาติก่อนผมคงได้ร่วมบุญกับคุณอาพยงค์ มุกดา อย่างแน่นอน

(วินัย พันธุรักษ์)

พ่อกับเพลง

โดย บูรพา อารัมภีร

ดอยตุง

จังหวะสโลว์-พื้นเมืองทางเหนือ

เหนือสุดแดนเหนือ สวยงามยามเมื่อได้เยี่ยมเยือน
ถิ่นเหนือเมื่อหนาว ม่านหมอกพราวชาวเกลื่อนงามเสมือนเมืองอินทร์
ดอยหนึ่งโสภิณ ด้วยศรีนครินทร์ชวนถวิลไม่วาย
โอ...โอ้ดอยตุง ดั่งดาวเหนือรุ่งจูงใจรักเชียงราย
แม่ฟ้าหลวงเป็นประทีปฉาย เชียงรายเฟื่องฟุ้งและดอยตุงคือเวียงสวรรค์
สมเด็จย่าไทยประทับเหนือในใจ คนรักรำพันพวกชาวเขายึดเป็นมิ่งขวัญ
เทิดพระนามย่านั้น เปรียบกันว่าแม่ฟ้าหลวงเอย
ไผ...แอ่วเจียงฮาย เชิญไปดอยตุงรุ่งฟ้าน่าเชย
แอ่วสาวชาวเขา ชมพวกเฮาบ้างเอ่ยงามป่านเย้ยชาวกรุง
ไม้ดอกหอมจรุงมุ่งฟ้าดอยตุง จูงใจภักดิ์บ่ลืม...จูงใจภักดิ์บ่ลืม

เพลง ดอยตุง เป็นผลงานเพลงที่พ่อผมบรรจงแต่งเพื่อเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่ชาวไทยทุกผู้คนกล่าวถึงพระองค์ท่านว่า “สมเด็จย่า” เพลงไพเราะเพลงนี้พ่อเป็นคนแต่งทำนอง ส่วนคำร้องเป็นผลงานของครูเพลงชื่อดัง พยงค์ มุกดา ผู้ขับร้องคนแรกครั้งแรกรวมทั้งบันทึกแผ่นเสียงด้วยคือ นักร้องยอดนิยมศิลปินของประชาชนที่ประดับอาภรณ์ในการดำเนินชีวิตด้วยมีอารมณ์ดีอยู่เสมอนามว่า ทนงศักดิ์ ภักดีเทวา

เพลงที่พ่อผมแต่งร่วมกับครูพยงค์ มุกดา ศิลปินแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๓๔ มีอยู่ไม่มากนัก ด้วยครูเพลงท่านนี้มีความสามารถทั้งการแต่งทำนอง และคำร้องได้ดีมากเช่นกัน ซึ่งผลงานของท่านนับได้เป็นพันเพลงเลยทีเดียว เพลงที่ฮิตติดอันดับครองใจแฟนเพลงมาตั้งแต่สมัยนั้น มาถึงปัจจุบันอีกทั้งยังเคยได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานมาแล้ว นั่นก็คือเพลง นกขมิ้น อันเลื่องลือนั่นเอง สำหรับลูกศิษย์ลูกหาของท่านมีอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นนักร้องลูกกรุงหรือลูกทุ่งก็ตาม ส่วนวงสตริงคอมโบ้ ที่ลูกศิษย์ของท่านอีกคนหนึ่งยังคงทำงานทางด้านดนตรีกาลควบคู่ไปกับการร้องเพลง ขับกล่อมผู้คนอยู่ถึงขณะนี้ก็คือ วินัย พันธุรักษ์ แห่งดิอิมพอสสิเบิ้ล ที่โด่งดังมากในอดีต ด้วยวินัยร้องเพลง คอยน้อง จากผลงานประพันธ์ของครูพยงค์ได้ไพเราะยิ่งนัก

ประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๓ สองครูเพลงศิลปินแห่งชาติ ได้แก่ พ่อผม สง่า อารัมภีร และครูพยงค์ กับนักร้องหนุ่มเสียงเพราะอารมณ์ดี ทนงศักดิ์ ที่ผมเรียกท่านว่า อาปึ๊ด ได้มีโอกาสไปเยือน “ดอยตุง” จังหวัดเชียงราย เพื่อแสวงหาประสบการณ์ร่วมกับกองทัพบกที่มี พลเอก อรุณ ปริวัติธรรม ในฐานะประธานกรรมการโครงการพัฒนาดอยตุง คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย พร้อมกับคณะของสมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทยอีกหลายสิบคน

เมื่อคณะเดินทางขึ้นไปถึงดอยตุงแล้ว เจ้าหน้าที่ได้พาเข้าชมภายใน หอคำแม่ฟ้าหลวง ตอนนั้นอาปึ๊ดผู้ซึ่งนิยมเดินทางไปไหนต่อไหนกับพ่อผมอยู่เสมอได้คว้ากล้องถ่ายรูปที่พ่อนำติดตัวไปด้วยพร้อมเอ่ย

“น้า ๆ ผมจะไปถ่ายของสำคัญให้”

ของสำคัญที่อาปึ๊ดว่านั้น พ่อบอกว่า

“เป็นคำขอขมาไม้ที่พูดกันในหมู่ผู้เข้าชมหอคำแม่ฟ้าหลวงว่า คำขอขมานี้ สมเด็จย่าทรงพระนิพนธ์ขึ้นแล้วมีช่างจารลงแผ่นไม้ใหญ่ตั้งไว้บนหอคำมีข้อความปรากฏ”

๑~ คำขอขมาไม้ในหอคำแม่ฟ้าหลวง

ท่านเติบกล้าในป่าอันเอมอิ่มด้วยอุทกธาร
รุ้งตะวันทาบทาลำต้นอันสล้างเสลา
ความร่มเย็นของท่านทำให้หมู่นกเผลอร้องเพลงโดยมิได้ตั้งใจ
โปรดให้อภัย
มิได้ชะลอเลื่อนท่านมาสู่แห่งนี้ด้วยล้อรถอันประดับด้วยพู่บุปผา
มิได้ห่อหุ่มท่านด้วยแพรไหมอันเนียนนุ่ม
มิได้ชะโลมไล้ท่านด้วยคันธรสอันหอมหวล
ขอท่านจงอยู่เย็นอยู่สุข ณแห่งนี้
ประกาศความงดงามอัศจรรย์ของสีและเนื้อไม้
จรรโลงให้ผู้คนประจักษ์ในคุณค่าของขุนเขา
นับเนื่องจากท่าน ขอให้มีต้นไม้งอกงามขึ้นอีกเป็นอสงไขย
ด้วยเทอญ ๑~

พ่อเล่าว่า คราวนั้น พลเอก อรุณ ผู้นำคณะได้ปรารภกับคุณขวัญแก้ว พ่อ ครูพยงค์ และอาปื๊ดว่า

"มาครั้งนี้มีครูเพลงพร้อมกับศิลปินเพลงมาด้วย ซึ่งในโอกาสที่สมเด็จย่าจะเจริญพระชนมายุ ๙๐ พรรษา เราควรจะทำอะไรเป็นพิเศษเพื่อเทิดพระเกียรติพระองค์ท่านให้แปลกและคุ้มค่าที่สุด"

ห้วงนั้นเองพ่อผมได้เอ่ยขึ้น

"จะแต่งเพลงถวายพระองค์ท่านโดยให้พยงค์เขียนคำร้อง ส่วนผมจะแต่งทำนองและให้ปื๊ดเป็นคนร้องชื่อเพลง ดอยตุง"

เพลงเทิดพระเกียรติจึงเริ่มขึ้นนับแต่เวลานั้นเป็นต้นมา โดยครูพยงค์ขึ้นท่อนแรกของเพลงว่า

"เหนือสุดแดนเหนือ สวยงามยามเมื่อได้เยี่ยมเยือน
ถิ่นเหนือเมื่อหนาว ม่านหมอกพราวชาวเกลื่อนงามเสมือนเมืองอินทร์
ดอยหนึ่งโสภิณ ด้วยศรีนครินทร์ชวนถวิลไม่วาย
โอ...โอ้ดอยตุง ดังดาวเหนือรุ่งจูงใจรักเชียงราย"

อาปี๊ดเล่าว่า นั่งดูน้าแจ๋วแต่งเพลงกับครูพยงค์ ตั้งแต่บนยอดดอยตุง จนตอนนั่งรถเดินทางกลับเข้าตัวจังหวัดก็ยังเห็นทั้งสองท่านทำงานอยู่ จนสำเร็จทั้งเพลงแล้วก็ต่อเพลงร้องกันในตอนนั้นเลย

ท่านกล่าวต่อว่า

"เพลงนี้ปรากฏครั้งแรก ในคืนวันนั้นแหละ คือแต่งในตอนกลางวัน พอตกค่ำทางทหารเขามีเลี้ยงรับรองคณะที่มาในค่ายเม็งราย น้าแจ๋วนั่งบรรเลงเปียโนขึ้นทำนองเพลงดอยตุงแล้วก็ให้อาร้องในงานคืนนั้นเลย...ทุกคนชอบใจกันใหญ่"

เพลงชุดเทิดพระเกียรติสมเด็จย่า จึงเกิดขึ้นด้วยเพลงดอยตุงเป็นปฐม หลังจากนั้นได้มีครูเพลงอีกหลายท่านช่วยกันประพันธ์เพลงจนครบตามจำนวนบรรจุลงแผ่นเสียงลองเพล์สองแผ่น แบ่งเป็นเพลงขับร้องในประเภทลูกกรุง ๑ แผ่น และประเภทลูกทุ่งอีก ๑ แผ่น ซึ่งผลงานเพลงทั้งหมดนั้นก็ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างดี

บันเทิง บันทึก

"บุศรา พิมพ์ใจ"

คนหนังสือพิมพ์
กับ...
เมียหนังสือพิมพ์

ขึ้นหัวเอาไว้แบบนี้ไม่ใช่เพลงประจำคณะ **"คนหนังสือพิมพ์"** ที่รวมหัวกันครั้งใดมักจะเอาเพลง **"นกน้อยในไร่ส้ม"** มาร้องกัน

แต่..."**คนหนังสือพิมพ์**" ในที่นี้เป็นผลงานของศิลปินนักเพลงรุ่นเก่าแต่ฝีไม้ลายมือยังใหม่อยู่ตลอดเวลา!!

ไม่ว่าเด็กรุ่นเก่า เด็กรุ่นใหม่ ใคร ๆ ก็รู้จัก **พยงค์ มุกดา** กันดีพอใช้ เขากระทำตัวง่าย ๆ กับบุคคลทั่วไป ไม่ใช้อารมณ์ศิลปินจนเกินเลยอารมณ์ ใครเห็นใครชมในความสามารถ ยิ่งงานการกุศลด้วยแล้ว **พยงค์ มุกดา** ถวายชีวิตอุทิศตัวให้การกุศลเต็มที่ เราสังเกตได้จาก**งานกาชาด** ปีไหนปีนั้น **พยงค์ มุกดา** จะปรากฏตัวอยู่ทุกคืน!!

"คนหนังสือพิมพ์" เป็นผลงานของเขาที่ประพันธ์เอาไว้ "กินใจ" **นักหนังสือพิมพ์** ดีแท้ เขาถ่ายทอดธาตุแท้ของ **คนทำหนังสือพิมพ์** ออกมาตีแผ่ว่าใจจริงที่แท้นั้นเป็นฉันใด ยิ่งได้ **ธานินทร์ อินทรเทพ** มาร้องเพลงนี้ด้วยแล้ว ความไพเราะของเพลงยิ่งประทับใจใหญ่

วัยของ **พยงค์ มุกดา** เริ่ม ๕๐ กว่า ๆ แต่ว่ามันสมองของเขาเหมือนคนอายุ ๓๕ กำลังเริ่มสร้างไอเดีย...ให้ตัวเองเต็มที่...ผลงานใหม่ไม่ได้แก่ไปตามวัยเพลงใหม่อีก ๔ ชุดที่ **พยงค์ มุกดา** สร้างผลงานออกมากำลังวางตลาด **เมโทรแผ่นเสียง** เปรี้ยงปร้างอีกครั้ง!!

“เมียหนังสือพิมพ์” เป็นผลงานแก้เกี้ยว **“คนหนังสือพิมพ์” พยงค์ มุกดา** คงจะมุดบ้านเพื่อนๆ ที่ทำหนังสือพิมพ์ เสร็จแล้วเอาความในใจของคนที่เป็น **“เมียหนังสือพิมพ์”** ออกมาเป็นบทเพลง

นั่นนะซิ...ผมเองก็ยังไม่ได้ฟังเพลงนี้ ถ้าฟังเมื่อไหร่ ผมมองภาพออกทันที...คุณเมียๆ **นักหนังสือพิมพ์** คงจะรอ **“ผัว”** อยู่ที่บ้าน...เอาเวลาแน่นอนอะไรไม่ได้กับ **คนทำหนังสือพิมพ์** (กินข้าวไปร้องไห้ไป) เห็นกับตามาก็หลายราย

ผลงานชุดใหม่ของ **พยงค์ มุกดา** ศิลปินนักเพลงที่ไม่ยอม **“เหี่ยว”** ยังนำเอาเพลงชุดของ **กรมหลวงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์** ในชุด **“สหมาร์ชราชนาวี”** และ **“ลูกรักทัพเรือ”** ซึ่งผลงานชิ้นนี้หาซื้อยากเย็นมานานแล้ว!!

อีกชุดหนึ่ง **พยงค์ มุกดา** คำนึงถึงอดีตที่เคยเป็น **“ทหารเรือ”** เขาแต่งเพลง **“ธาตุแท้ทหารเรือ”** และ **“ฉันรักทหารเรือ”** ให้ **สันติ ลุนเผ่** และ **รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส** บรรยายออกมาเป็นคำร้อง

เรามาลองพิสูจน์ฝีมือ **พยงค์ มุกดา** กันอีกสักครั้ง แล้วจะชมว่า...??

แก่ๆ อย่างนี้...ซิเด็ดนัก

พยงค์ มุกดา คนไม่เคยตาย

ทศ พญาไท

ความจริง **"เกิด"** กับ **"ตาย"** นั้นมันก็มีอย่างละหน...

เกิดเป็นคน สิ่งที่น่าหวั่นไหวคือความ "ยิ่งใหญ่" ของคน...คือสิ่งที่รอวันสลายตัว...

คนที่ **"เกิด"** มาแล้วก็เตรียมตัว **"แก่"** และ **"ตาย"** ความดังจึงมี **"ความผิดหวัง"** ที่รอคอยและยิ้มเยาะ...

และเมื่อ **"คนดังตาย"** ผู้ **"เกิดใหม่"** ก็มาแทน...มันเป็นวัฏจักรที่แน่นอน...เหมือนสองบวกสองเป็นสี่...

แต่ในโลกบันเทิงที่ใครต่อใครพากันแย่งตายทั้งที่ตายจริง ๆ และ *"ตายทั้งเป็น"* (ความผิดหวังและสิ้นไร้ไม้ตอก) นั้น พยงค์ มุกดา ได้ชื่อว่า *"คนที่ไม่เคยตาย"*

เขาเกิดในโลกบันเทิงนานแสนนาน...ฝากผลงานไว้มากหลาย...และปั้นคนมาแล้วหลายคน...บางคนก็ตายไปแล้ว เช่น ลูกทุ่งหนุ่มรูปหล่อผู้อาภัพ...ทิว สุโขทัย...

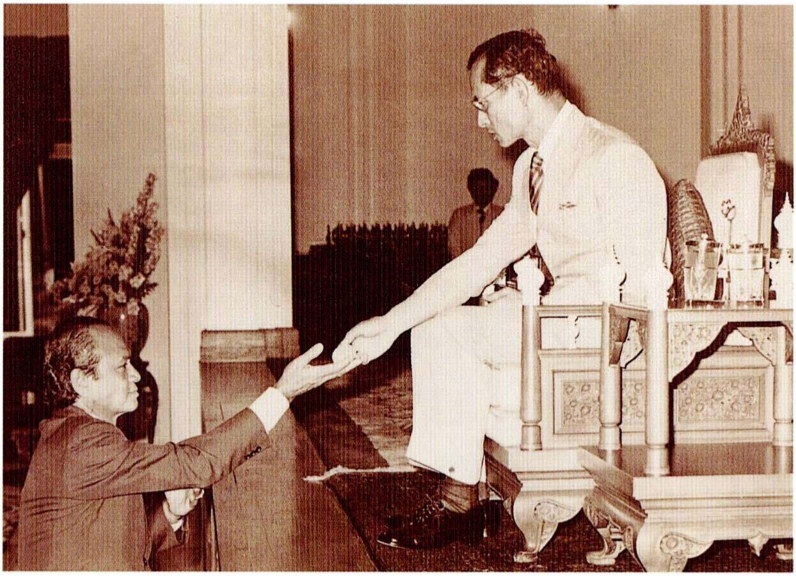
และที่ยังอยู่อย่างเกรียงไกรตลอดกาล เช่น ธานินทร์ อินทรเทพ...นักดนตรีมือเยี่ยมอย่าง ขบวน มุกดา เขา...ก็ปั้น...ถ้ามันไม่ "เมาลูกเดียว" ป่านนี้ตกขุมทองไปแล้ว...ซึ่งก็มีอีกหลายคนที่เขาปลุกปั้นและผลักดันสู่ถนนคนขายเสียง...

ทางด้านเพลงนั้น เอากันที่จำง่าย ๆ...เพลง "ดาวลอย" คือผลงานอมตะอีกชิ้นหนึ่งของเขา...ฮิตกันตั้งแต่สมัย ทูล ทองใจ ดัง...กระทั่งกลายมาเป็นลูกกรุงแท้ ๆ...

พยงค์ มุกดา คือคนสู้...และยืนอยู่ด้วยการทำงาน...

ล่าสุดใน พ.ศ. นี้ พยงค์ มุกดา แต่งเพลงและอัดแผ่นเสียงมาราธอน...เขาแต่งออกมาทั้งหมด แปดชุด แปดสิบกว่าเพลง...ทั้งหมดนี้เขาแต่งเองและลงทุนอัดเอง...คือชุด ธาตุแท้ทหารเรือ...ชุดคิดถึงทหารไทย...ชุดรักจากแนวหลัง...ชุดดาวลอย ฯลฯ...

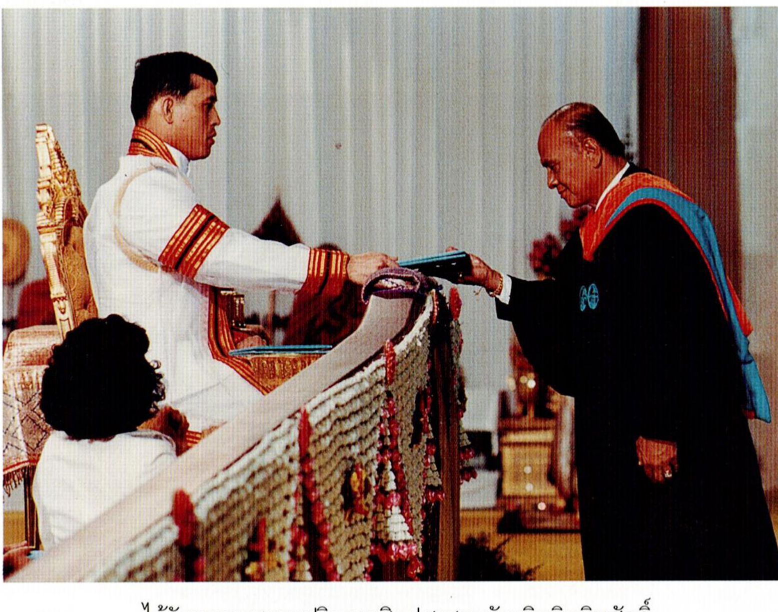
ครับ...ถ้า **"ค่าของคนอยู่ที่ผลงาน"** พยงค์ มุกดา ก็คือคนที่ **"ไม่เคยตาย"**

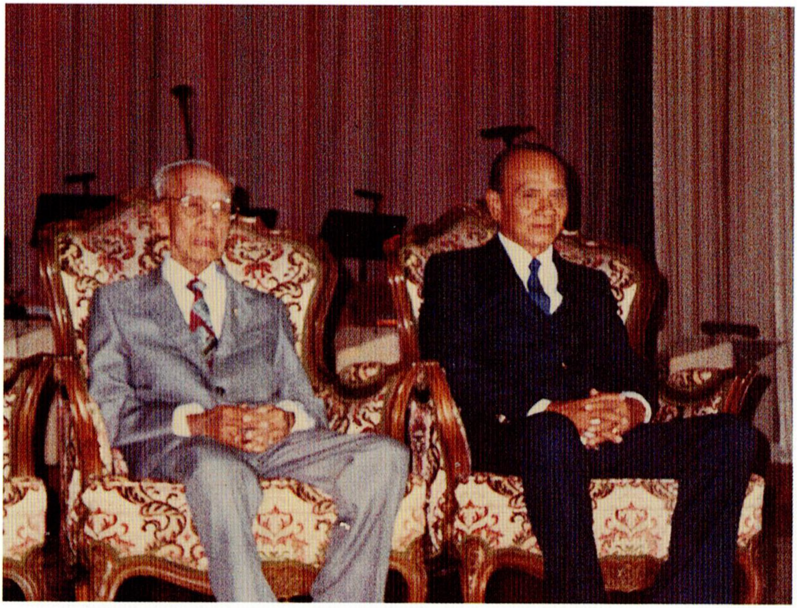

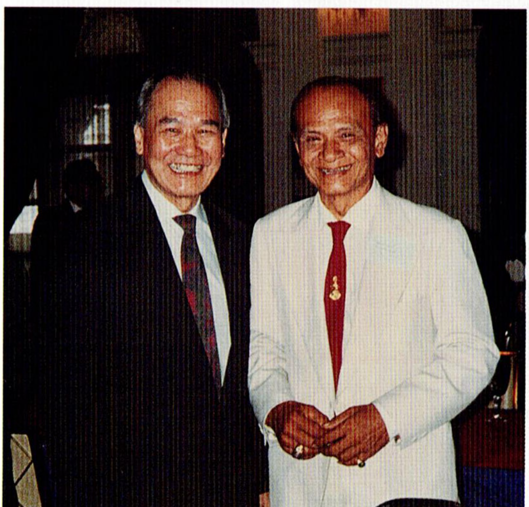
เฝ้าฯ สมเด็จย่า ที่ดอยตุง

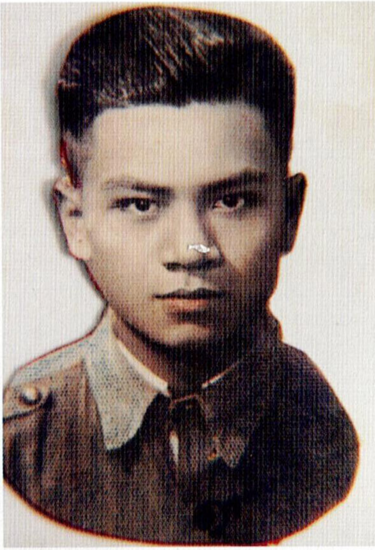
ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์
จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ของสถาบันราชภัฏธนบุรี

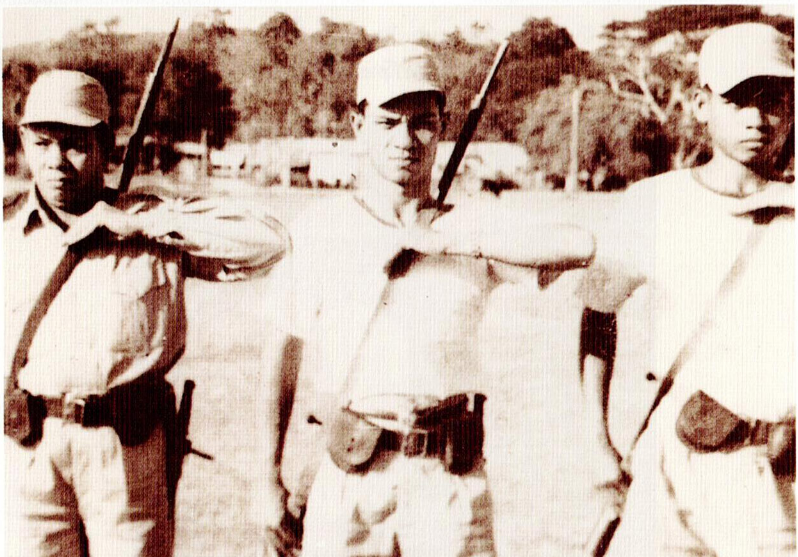
วันรับพระราชทานรางวัล "พระเกี้ยวทองคำ"
จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๓๖

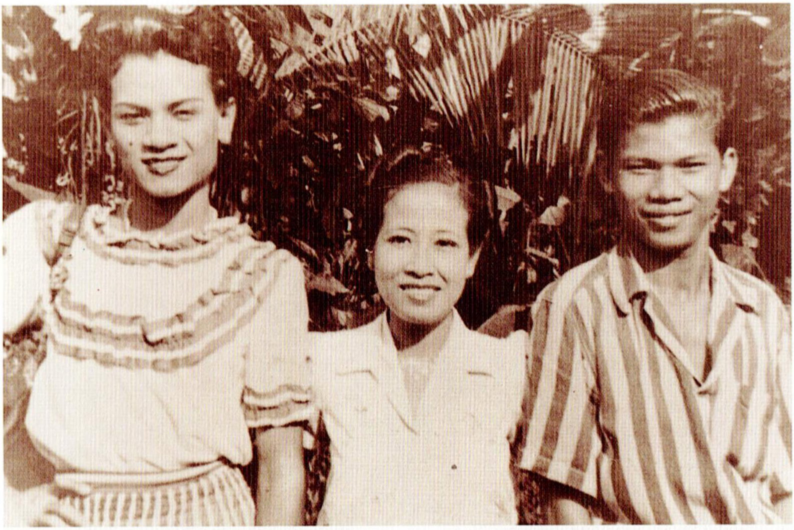
กับ ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน

ชีวิตทหารเรือกับพยงค์ มุกดา

ยุคละครหญิง กับ นวลศรี สังทุเสนี (นางเอกนิยมไทย)
ประดิษฐ์ อุตตะมัง ศิษย์ผู้น้อง

แต่งตัวหญิงมิสซี่เช็กไฉ่ เต้นเชอรี่พิงค์
กับ ประดิษฐ์ อุตตะมัง ปี ๒๕๐๐

กับ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธ์ยุคล
สุวัฒน์ นริศ เพ็ญศรี

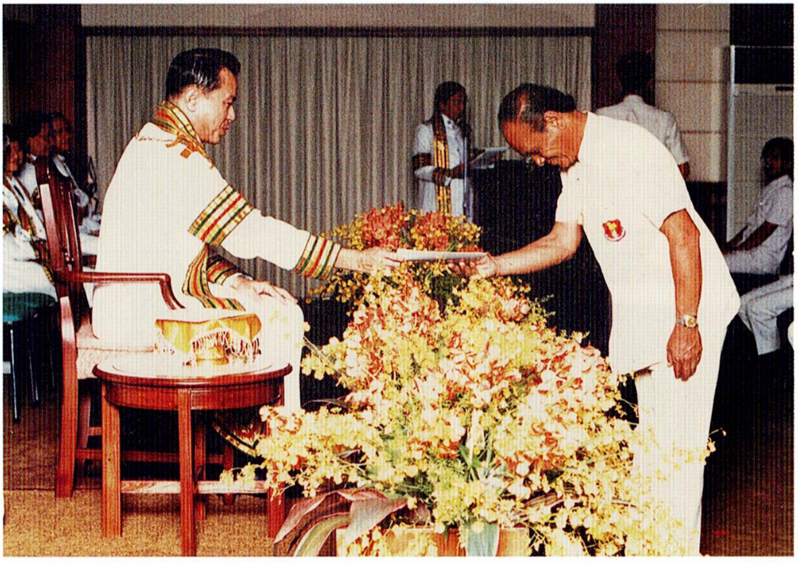
กับ ชาลี อินทรวิจิตร
สุรพล โทณวณิก

กับ ครูสง่า ทนงศักดิ์
ที่มาแต่งเพลงดอยตุง "๙๐ ปี สมเด็จย่า"

พิธีครอบครู-จากครูอาคม สายยาคม ประมาณปี ๒๔๙๕

มสธ. ปี ๒๕๒๙

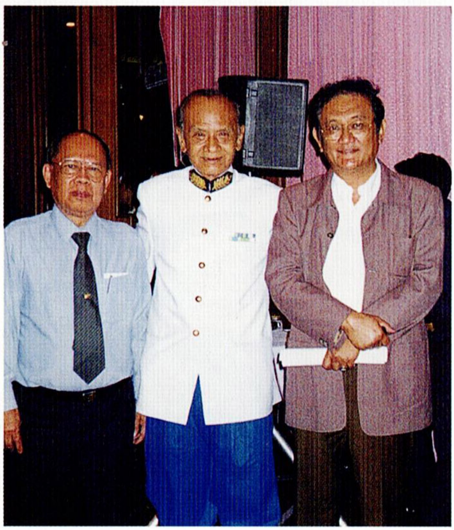

ศิลปินแห่งชาติ ปี ๒๕๓๔

ภาพล่าง กับครูสมาน กาญจนผลิน

กับ วุฒิ เวณุจันทร์ และโกวิท สีตลายัน

เพราะทำงานจึงได้งาน ได้รางวัลพระพิฆเนศพระราชทาน

เวทีไทครบรอบ ๑ ปี กับโฆษิต สุวินิจจิต และไพรวัลย์ ลูกเพชร

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า-
เฉลิมพลฑิฆัมพร
สมชาย จันทวังโส
พยงค์ มุกดา
อาจารย์มนตรี ตราโมทย์

กับครูนคร มังคลายน

กับศิลปิน นางสาวไทย และทินวัฒน์

กับครอบครัวพันธุรักษ์ ในงานวันเกิดครบ ๖ รอบ

เยี่ยมบำรุงขวัญค่ายทหารที่จังหวัดราชบุรี หลังเหตุการณ์ "ก๊อดอาร์มี่"

คอนเสิร์ตเฉลิมกรุง ครบ ๖ รอบ ปี ๒๕๔๐

ในงาน "พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒"
ที่สนามหลวง กับเปี๊ยกบ้านโป่ง มนต์ เมืองเหนือ

คอนเสิร์ตพยงค์ มุกดา ๗๕
ณ ศาลาเฉลิมกรุง

ผู้ตั้งมั่นในคุณธรรมและความถูกต้องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ย่อมคุ้มครอง

ถ้าบุญไม่พา วาสนาไม่ส่ง คงเหลือแค่นี้

บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดีย จัดงาน
๗๕ ปี ให้ครูพยงค์ มุกดา
๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓

ประสานเสียงกับประจวบ จำปาทอง และชัยชนะ บุญนะโชติ

กับบุคคลในวงการ แถลงข่าวงานคอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕
๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ณ โรงแรมแกรนด์ โฮเต็ล ถนนรัชดาภิเษก

อีกครั้งหนึ่ง
ในเส้นทางชีวิต(ทุกข์)ของครูพยงค์ มุกดา
๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒

“ขอให้ความโชคร้ายและความเจ็บปวดของผม
เป็นบทเรียนแก่สังคมไทย”

พยงค์ มุกดา

บุหรี่ยักษ์ระเบิดตูม ไฟคลอก! ดาราเจ็บกันระนาว

'พยงค์ มุกดา' หนัก ต๊อกแต๊ก-จิระวดี หวิดเสียโฉมหน้า

วันรณรงค์งดสูบบุหรี่โลก หวิดเกิดโศกนาฏกรรม บุหรี่จำลองขนาดยักษ์บรรจุลูกโป่งหลายร้อยลูกเกิดระเบิดบึ้ม! เสียงดังกัมปนาทหวั่นไหว อานุภาพ ☐อ่านต่อหน้า 16

ระเบิด...สภาพบุหรี่ยักษ์จำลองที่เกิดระเบิดในพิธีเปิดงานวันงดสูบบุหรี่โลกบริเวณหน้าแบงก์ไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ ทำให้ดาราที่มาร่วมงานบาดเจ็บไปตามๆ กัน โชคดีไม่มีผู้ใดเสียชีวิต

เริ่มทุเลา

บาดแผลที่ใบหน้าของนายพยงค์ มุกดา ศิลปินแห่งชาติ ที่นอนรักษาอยู่ที่โรงพยาบาลรามาธิบดี เริ่มลอก หลังจากผ่านเหตุการณ์ ๒ วัน ของเหตุก๊าซไฮโดรเจนในลูกโป่งระเบิด ในพิธีเปิดรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลก

พ้นขีดอันตราย

สมบัติ เมทะนี พระเอกรุ่นใหญ่ พร้อมเลขาธิการมูลนิธิรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ เข้าเยี่ยมพยงค์ มุกดา ศิลปินแห่งชาติ ที่พ้นขีดอันตราย ขณะที่ "ต๊อกแต๊ก" ดาราสาวทรงโต หมออนุญาตให้กลับบ้านได้แล้ว

จะให้ "ความบาดเจ็บเป็นครู" อีกกี่ครั้งกี่หน?

กลยุทธ์สู่ผลิตภาพ
วิฑูรย์ สิมะโชคดี

ความบาดเจ็บพิการยังเป็น "ครู" และบทเรียนได้เสมอ

ครูเพลง พยงค์ มุกดา ศิลปินแห่งชาติ ซึ่งได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุลูกโป่งระเบิดในพิธีเปิดงานวันงดสูบบุหรี่โลกที่ผ่านมาและศาสตราจารย์นายแพทย์ประกิต วาทีสาธกกิจ คณบดีคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี และเลขาธิการมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ พร้อมด้วยคุณกรรณิการ์ ธรรมเกษร คุณริษา หงษ์หิรัญ และคณะกรรมการมูลนิธิ ได้เข้าพบ ฯพณฯ สุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อบ่ายวันอังคารที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๒ นี้ เพื่อเรียกร้องให้มีการออกกฎหมาย "ห้ามใช้ก๊าซไฮโดรเจนบรรจุอัดในลูกโป่งสวรรค์"

ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุลูกโป่งระเบิดระหว่างพิธีการเปิดงาน "วันงดสูบบุหรี่โลก" เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ที่ผ่านมา และจากข้อเท็จจริงที่พบว่า กว่าร้อยละ ๙๐ ของลูกโป่งสวรรค์ที่ขายกันทั่วไปอยู่ในเมืองไทยขณะนี้ได้ใช้ไฮโดรเจนเป็นก๊าซบรรจุภายใน(เพื่อให้ลอยได้) ขณะที่ในต่างประเทศมีกฎหมายห้ามใช้ไฮโดรเจนบรรจุในลูกโป่ง โดยให้ใช้ "ก๊าซฮีเลียม" เท่านั้น

การเรียกร้องของ "มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่" ในครั้งนี้ และการให้ความสำคัญต่อปัญหาเรื่องความปลอดภัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม จึงเป็นเรื่องที่น่ายกย่องและชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง

ครูเพลง พยงค์ มุกดา ในวันนั้น มีร่องรอยของบาดแผลบนใบหน้าและที่มือทั้งสองข้าง แต่ท่านก็ยังยิ้มได้อย่างเบิกบานและได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า **"ขอให้ความโชคร้ายและความเจ็บปวดของผมเป็นบทเรียนแก่สังคมไทย** เพื่อจะทำให้เกิดสวัสดิการและความปลอดภัยแก่คนไทยต่อไป โดยเฉพาะเด็ก ๆ เยาวชนของชาติที่อาจจะบาดเจ็บจากลูกโป่งระเบิดอีกในอนาคตก็ได้"

ส่วนปัญหาที่ว่าถ้าใช้ก๊าซฮีเลียมที่เป็นก๊าซเฉื่อยที่ติดไฟยากและมีราคาแพงกว่าหลายเท่า (แทนก๊าซไฮโดรเจนที่ไวไฟ) ราคาลูกโป่งก็จะแพงขึ้นด้วย อาจารย์นายแพทย์ประกิต วาทีสาธกกิจ ก็กล่าวว่า **"ถึงแพงขึ้นก็จำเป็นเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของคน"**

ผมประทับใจอย่างยิ่งกับคำพูดข้างต้นและเชื่อมั่นว่าความบาดเจ็บของครูเพลง พยงค์ มุกดา และผู้คนในวงการบันเทิงครั้งนี้จะไม่สูญเปล่าและจะเป็นอุทาหรณ์สอนใจที่สำคัญยิ่งแก่สังคมไทยอีกครั้งหนึ่ง

เรื่องการพิจารณาออกกฎหมายตามที่เรียกร้องนี้ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้ตอบรับทันที โดยมอบหมายให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบและร่วมหารือในรายละเอียดกับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และให้รายงานผลให้ทราบทุกระยะด้วย

กรณี "ลูกโป่งระเบิด" นี้ จึงเป็นกรณีที่จุดประกาย "จิตสำนึกแห่งความปลอดภัย" ของสังคมไทยให้เกิดขึ้นมาได้อีกวาระหนึ่ง

โดยหลักการแล้ว การป้องกันอุบัติเหตุอันตรายอย่างได้ผล จำเป็นจะต้องศึกษาถึง "สาเหตุและผล" ของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุที่ถูกต้อง เพื่อจะได้รู้ว่า "เกิดจากอะไร" หรือ "ทำไมถึงเกิด" แล้วนำสาเหตุนั้นมาใช้เป็นวิธีป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดซ้ำอีกในอนาคต

ผลที่ได้จากการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต โดยเฉพาะกรณีที่ร้ายแรงจนเป็นเหตุให้มีผู้คนบาดเจ็บล้มตาย และทรัพย์สินเสียหายจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของ "มาตรการป้องกันล่วงหน้า" เพื่อการสร้างเสริมความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

การเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยการตอกย้ำในคำถามที่ว่า "เราได้เรียนรู้อะไรบ้างจากประสบการณ์ (What we learn from experiences?) จึงมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทยทุกวันนี้

อุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ควรจะเป็นกรณีใหม่ที่เกิดจากสาเหตุใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในอดีต

คือเราจะต้องใช้ "อุบัติเหตุที่เกิดขึ้น" เป็นบทเรียน เราต้องไม่ให้เหตุร้ายต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นแล้วในอดีต เกิดขึ้นซ้ำรอยเหมือนเดิมอีกในอนาคต

ดังนั้น **เราต้องเรียนรู้ เราต้องจดจำ และที่สำคัญที่สุดก็คือ เราต้องรู้จักเข็ดหลาบ**

พูดง่าย ๆ ว่า "เจ็บแล้วต้องจำ"

แต่สิ่งที่เป็นอยู่ในบ้านเราสำหรับกรณีการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายและการสร้างเสริมความปลอดภัยนั้น ดูเหมือนกับเรา "เจ็บแล้วไม่จำ" เพราะเกิดแล้วเกิดอีกแบบซ้ำซากไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุอันตรายบนท้องถนน ในโรงงาน บ้านเรือน ร้านค้า โรงแรม หรือสาธารณภัย

ความตื่นตัวและมาตรการต่าง ๆ ก็ดูคล้ายกับทำกันแบบ "ไฟไหม้ฟาง" คือวูบเดียวแล้วจางหายไป

การสร้างแนวร่วมเพื่อปลูกสร้าง "จิตสำนึกแห่งความปลอดภัย" (Safety Mind) และ "ความยืนหยัดต่อเนื่อง" (Consistency) ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดจริง ๆ ในขณะนี้

ดังนั้น นอกจากการบรรจุเรื่องความปลอดภัยเข้าไปแทรกอยู่ในหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้ว เรายังจะต้องช่วยกันปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อที่ไม่ (ค่อย) ถูกต้องนักให้ถูกต้องด้วย

เรื่องความปลอดภัยของสังคมไทย ผมจึงเห็นว่าสมควรแก่เวลาที่เราจะต้อง "คิดใหม่ ทำใหม่" หรือ "ยกเครื่องกันใหม่" ได้แล้วครับ

ที่คิดกันว่า "ความปลอดภัยมีราคาแพง" หรือ "ต้องลงทุนมาก" จึงไม่น่าจะถูกต้อง

การป้องกันอุบัติเหตุและการสร้างเสริมความปลอดภัย อาจต้องมีการลงทุนบ้าง มีค่าใช้จ่ายบ้าง (เช่นเดียวกับการแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม) แต่เราก็สามารถใช้วิธีการที่ราคาถูก หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเลยก็ได้

การฝึกอบรมสอนงานอย่างถูกวิธี ก็เป็นตัวอย่างที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เมื่อต้องสอนให้พนักงานทำงานเป็น ทำงานถูกต้อง ก็ควรสอนแนะวิธีทำงานอย่างปลอดภัยเข้าไปในคราวเดียวกันเลย

ว่าที่จริงแล้วการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม (ไม่ว่าจะเป็นน้ำเสีย อากาศเสีย กากขยะ) จะ**สูงกว่า** ค่าใช้จ่ายในการป้องกันอุบัติเหตุด้วยซ้ำไป

เพียงแต่ว่า การสร้างกระแสเรื่อง "จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม" ของสังคม ทำได้มากกว่าเรื่องความปลอดภัยมาก ทั้งที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึง "ความรับผิดชอบขององค์กร" และมีความสำคัญเหมือนๆ กัน

ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึง "ชีวิตคน" ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุด เราก็จะต้องยึดมั่นในหลักการที่ว่า **"ถึงจะแพงขึ้น ก็จำเป็น"**

ทุกวันนี้ "การใช้กฎหมายนำ" เพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของเครื่องจักรอุปกรณ์หรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Safe Working Environment) และวิธีการทำงานอย่างปลอดภัย (Safe Practice) เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุและสร้างเสริมความปลอดภัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบ้านเรา (เมื่อ "จิตสำนึกแห่งความปลอดภัย" ของสังคมยังไม่มากพอ)

แต่เราก็จะต้องรณรงค์สร้าง "แนวร่วม" ด้าน "จิตสำนึกแห่งความปลอดภัย" ให้เพิ่มได้มากๆ เช่นเดียวกับปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม

ความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยทุกคนโดยตรง จึงไม่ควรเป็นเรื่องของ "กำไรขาดทุน" แต่อย่างใด

ถ้ามัวแต่คิดว่าต้องลงทุนหรือต้องเสียค่าใช้จ่าย แล้วไม่ทำการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายล่วงหน้า หรือคิดกันแต่เพียงว่า "เกิดเหตุแล้วค่อยว่ากัน"

หรือตั้งหน้าตั้งตาถามว่า "มีกฎหมายบังคับหรือไม่" กันแบบนี้แล้ว ต้องถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงจริง ๆ

ผมขอยืนยันว่า **"เรื่องความปลอดภัยแล้ว ถึงแพงก็ต้องทำ" ครับผม!**

ครูพยงค์ มุกดา

เลิศชาย คชยุทธ

ในวันเกิดอุบัติเหตุบุหรี่ยักษ์ที่ภายในบรรจุลูกโป่งอัดก๊าซเกิดระเบิดขึ้นมาในขณะที่ **ครูพยงค์ มุกดา** ใช้มีดดาบตัดบุหรี่เพื่อทำพิธีเปิดงานโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เมื่อ ๒ สัปดาห์ก่อน ณ บริเวณธนาคารไทยพาณิชย์ ถนนรัชดาภิเษก ผมดูข่าวแล้วรู้สึกตกใจอย่างมาก

ไม่เพียงแต่ครูพยงค์เท่านั้น ยังมีศิลปินลูกทุ่งอย่าง **ผ่องศรี วรนุช** และบรรดานักแสดงอีกหลายคนพลอยเจ็บตัวไปตาม ๆ กันถึงขั้นต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล

ผมดูข่าวทางโทรทัศน์ได้ยินครูพยงค์ให้สัมภาษณ์ทั้ง ๆ ที่อยู่ในสภาพของคนไข้ มีผ้าพันบริเวณใบหน้าว่า เป็นบทเรียนในการดำเนินงานที่จะถือเอาความตื่นเต้นและความแปลกใจ โดยผู้จัดงานเก็บงำเอาไว้ไม่บอกเล่าผู้มาร่วมงานคงไม่ได้

ผมเองก็เห็นด้วยกับครูพยงค์ เพราะความเซอร์ไพรส์ที่ผู้จัดต้องการนั้นถ้าเสี่ยงต่อความเสียหายต่อคนอื่นหรือเสียหายต่อสถานที่ ต่อทรัพย์สินต่อภาพพจน์ก็ไม่คุ้มกับการต้องไปปกปิดความลับอะไรบางอย่างไว้

เพราะถ้าผิดพลาด ผิดคิวขึ้นมาแล้วจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ให้ต้องวุ่นวายกันไปทั่วเหมือนอย่างกรณีที่เกิดกับครูพยงค์และเหล่าศิลปินทั้งหลาย

เสียสละมาช่วยงานเพื่อสังคม อยากจะรณรงค์ให้คนไม่สูบบุหรี่แท้ ๆ แต่ตัวเองต้องเดือดร้อน เจ็บตัว เคราะห์ดีที่ไม่มีใครตาบอด

อย่าล้อเล่นกับไฟ อย่าล้อเล่นกับก๊าซเป็นอันขาด

ตัวอย่างในอดีตเคยมีให้เห็นแล้ว

ไหน ๆ ก็พูดถึงครูพยงค์ ผมก็ขอนำประวัติชีวิตเล็ก ๆ น้อย ๆ ของท่านมาบอกเล่าท่านผู้อ่านได้ทราบ นอกเหนือไปจากที่รู้กันอยู่แล้วว่า ครูพยงค์มีความสามารถรอบตัว เป็นครูของ **ชินกร ไกรลาศ** เป็นศิลปินแห่งชาติ

พยงค์ มุกดา เป็นชื่อจริงนามสกุลจริง เพิ่งจะมีอายุครบ ๗๓ ปีไปเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคมที่ผ่านมานี้เอง

ภูมิลำเนาอยู่ อ.เมือง จ.ราชบุรี แต่ปัจจุบันพักอยู่ที่โรงแรมริมฝั่งบางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา

จบการศึกษาชั้นประถมปีที่ ๔ จากโรงเรียนเทศบาล ๒๓ วัดราชนัดดาราม ผ่านฟ้า ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับครูพยงค์ อาทิ **เพลงมาร์สามัคคีสี่เหล่า สหมาร์ชราชนาวี เนวีบลู ชั่วนิจนิรันดร์ คนจะรักกัน ทำบุญด้วยอะไร คิดถึงพี่ไหม เสือสำนึกบาป เดือนมืด** เป็นต้น

ผลงานเพลงเหล่านี้ผู้ที่คอลูกทุ่ง ๆ จริงจะร้องอ๋อ

ครูพยงค์ไม่เพียงแต่ร้องเพลงได้ ยังแต่งเพลงได้ร้ายกาจอย่าบอกใคร การเป็นโฆษกก็ไม่เบาทีเดียว แถมยังเคยแสดงภาพยนตร์หลายเรื่อง รับเชิญไปพูดไปอภิปรายตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นวิทยาทานให้กับเยาวชนและผู้สนใจวัฒนธรรมพื้นบ้าน

สำหรับเกียรติยศอันน่าภาคภูมิใจของครูพยงค์ หากรวบรวมมาทั้งหมดก็คงจะมากมาย แต่เท่าที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติรวบรวมไว้เมื่อครั้งพิมพ์ประวัตินักประพันธ์เพลงที่มีผลงานดีเด่นในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งดีเด่นครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๕๓๔ มีดังนี้

ได้รับประกาศนียบัตรประกวดเพลงมาร์ชจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม รางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานจากเพลง **นกขมิ้น** ขับร้องโดย **ธานินทร์ อินทรเทพ, ช่อทิพย์ รวงทอง** ขับร้องโดย **สมยศ พัศนพันธุ์, นางรอง** ขับร้องโดย **ทูลทองใจ, รักใครไม่เท่าน้อง** ขับร้องโดย **ทูล ทองใจ,**

ลูกนอกกฎหมาย ขับร้องโดย **ศรีสอางค์ ตรีเนตร**, **รอพี่กลับเมืองเหนือ** ขับร้องโดย **พรทิพย์ภา บูรกิจบำรุง**, **เด็ดดอกรัก** ขับร้องโดย **ชรินทร์ นันทนาคร**, **ฝั่งหัวใจ** ขับร้องโดย **บุษยา รังสี**

เหรียญกาชาดพระราชทานชั้นที่ ๑ ในตำแหน่งรองประธาน ร้านรื่นเริงดารามากกว่า ๒๐ ปี

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๓๒ ได้รับรางวัลพระราชทานแต่งเพลงดีเด่นจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในการจัดงาน กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ครั้งที่ ๑ สองรางวัลในเพลง **สาวสวนแตง** ขับร้องโดย **สุรพล สมบัติเจริญ** และเพลง **ล่องใต้** ขับร้องโดย **ชัยชนะ บุญนะโชติ**

กลางปี ๒๕๓๔ ได้รับรางวัลพระราชทานแต่งเพลงดีเด่นจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการจัดงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ครั้งที่ ๒ สามรางวัล ในเพลง **ยอยศพระลอ** ขับร้องโดย **ชินกร ไกรลาศ**, **น้ำตาสาวตก** ขับร้องโดย **ศรีสอางค์ ตรีเนตร** และ **ลูกทุ่งเสียงทอง** ขับร้องโดย **เพชร พนมรุ้ง**

และต่อมาก็ได้เป็นศิลปินแห่งชาติ

แด่...คุณครูพยงค์ มุกดา

เจ้าโป่งยักษ์ชักใยให้ครูเจ็บ
ปวดร้อนเหน็บผิวหนังทั้งใบหน้า
เห็นภาพครูแล้วสยองนองน้ำตา
ครูพยงค์ มุกดา น่าเห็นใจ
　　ถ้าเจ็บแทนครูได้ตั้งใจเจ็บ
　　ให้ปวดร้อนซ่อนเหน็บขนาดไหน
　　จะขอเจ็บแทนครูอยู่ร่ำไป
　　เพื่อจะให้เจ็บครูรู้ลดลง
ขอให้ครูเหือดหายไวไวนะ
ขอคุณพระคุ้มครองป้องประสงค์
ให้หมดเคราะห์หมดโศกโชคมั่นคง
ครูพยงค์ มุกดา สถาพร...

(นายสมจิต คชฤทธิ์)
๔ มิถุนายน ๒๕๔๒

๑๔ ถนนมรรคาประสิทธิ์ ตลาดในพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท
จังหวัดสระบุรี ๑๘๑๒๐
โทร. (๐๓๖) ๒๖๖-๒๒๒, ๓๒๓-๑๒๖ แฟกซ์ (๐๓๖) ๒๖๖-๒๒๒

"โชคดี ปีมงคล"

สวัสดี ปีใหม่ ไทยร่วมชาติ
ไม่ใช่ญาติ ก็เหมือนญาติ วาสนา
เพราะมีพ่อ ภูมิพล มหาราชา
และแม่ฟ้า สิริกิติ์ สถิตทรวง
นับปีนี้ เป็นปี ที่ยิ่งใหญ่
ประเทศไทย จัดงาน สนั่นสรวง
เฉลิมกาญ จนาภิเษก เอกทั้งปวง
แด่ในหลวง ครองราชย์กว่า ห้าสิบปี
เหนือกษัตริย์ ทุกพระนาม สยามประเทศ
พระปกเกศ คุ้มเกื้อ เหนือเกศี
ทศพิธ ราชธรรม ล้ำทวี
ทรงปรานี ดำริเลิศ พระราชทาน
ถึงสูญเสีย พระชนนี ก็มินิ่ง
บรรเทาสิ่ง สรรพภัย ให้ลูกหลาน
พสกนิกร ร้อนคล้าย หลายประการ
จะกล่าวขาน ปานใด ไม่เท่าเทียม
จึงปีนี้ พี่น้อง ต้องร่วมจิต
เทิดอุทิศ ผลงาน อันยอดเยี่ยม
จะปลูกป่า หรือถ้ำ จนกรอบเกรียม
ทำอย่างเจียม ด้วยจงรัก และภักดี
เช่นละเว้น อบายมุข หมดทุกอย่าง
เลิก ละ วาง ทุจริต คิดปลีกหนี
มั่นศีลธรรม เมตตา สามัคคี
ทำสิ่งนี้ ถวายให้ ในหลวงเทอญ.

พยงค์ มุกดา
๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๘

พยงค์ มุกดา กำลังรับพระราชทานรางวัลจากสองพระองค์ในตำแหน่งชนะเลิศประเภทเพลงลูกทุ่ง ซึ่งคว้าไปหลายรางวัล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเปิดตึกอุบัติเหตุโรงพยาบาลบางปะกง โดยมีนายพยงค์ มุกดา ทูลเกล้าฯ ถวายเทปเพลงใหม่ที่ทรงพระราชนิพนธ์หลังจากใส่ทำนองแล้ว (๔๐๐)

ผลงานเพลงส่วนหนึ่ง
ที่กลั่นมาจากมันสมองอัจฉริยะ
ของ
ศิลปินแห่งชาติ ปี ๒๕๓๔
นาม
พยงค์ มุกดา

เนื้อเพลงครูพยงค์ มุกดา

เรียงตามลำดับ วัน เดือน ปี ที่ปรากฏ

๑.	นกขมิ้น	กรกฎาคม ๒๔๘๗
๒.	ชั่วนิจนิรันดร	ตุลาคม ๒๔๙๒
๓.	จอมนางบนกลางใจ	มิถุนายน ๒๔๙๕
๔.	เพลงมาร์ชสามัคคีสี่เหล่า	กรกฎาคม ๒๔๙๕
๕.	ชายเดียวในดวงใจ	พฤศจิกายน ๒๔๙๕
๖.	กามนิต - วาสิฏฐี	มิถุนายน ๒๔๙๖
๗.	แหม...ไม่อยากเชียว	๒๔๙๗
๘.	แฟนชีชีวิต	๒๔๙๗
๙.	อำนาจเงิน	มิถุนายน ๒๔๙๘
๑๐.	คนจะรักกัน	๒๔๙๙
๑๑.	แม่ชีสาว	๒๔๙๙
๑๒.	ผมคงไม่เลว	๒๔๙๙
๑๓.	น้ำตาสาวตก	๒๔๙๙
๑๔.	แรมพิศวาส	๒๔๙๙
๑๕.	ของรักของหวง	๒๕๐๐
๑๖.	รอยรักรอยเล็บ	๒๕๐๐
๑๗.	ดาวลอย	๒๕๐๐
๑๘.	คอยพี่	กันยายน ๒๕๐๐
๑๙.	ม่วยเกี๋ย ของเตี่ยเอ๋ย	พฤศจิกายน ๒๕๐๐
๒๐.	คีรีบูนบิน	ธันวาคม ๒๕๐๐
๒๑.	รักใต้ร่มไทร	๒๕๐๑
๒๒.	คอยน้อง	มกราคม ๒๕๐๑
๒๓.	คดีพิศวาส	ตุลาคม ๒๕๐๑
๒๔.	น้ำใจชาวเหนือ	๒๕๐๒

๒๕.	สาวสวนแตง	๒๕๐๔
๒๖.	ล่องใต้	กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
๒๗.	แม่ศรีเวียง	พฤษภาคม ๒๕๐๔
๒๘.	เป็นโสดทำไม	พฤษภาคม ๒๕๐๔
๒๙.	สร้างวิมาน	๒๕๐๔
๓๐.	แม่สายบัว	พฤษภาคม ๒๕๐๔
๓๑.	คิดถึงเจ้ากลืนข้าวไม่ลง	มิถุนายน ๒๕๐๔
๓๒.	ขวัญใจนักเรียน	มิถุนายน ๒๕๐๔
๓๓.	เด็ดดอกรัก	ตุลาคม ๒๕๐๕
๓๔.	ทำบุญด้วยอะไร	ตุลาคม ๒๕๐๕
๓๕.	คิดถึงพี่ไหม	พฤศจิกายน ๒๕๐๖
๓๖.	อย่าเห็นกันดีกว่า	มิถุนายน ๒๕๐๖
๓๗.	เดือนมืด	มิถุนายน ๒๕๐๗
๓๘.	หัวเราะรถเมล์	กรกฎาคม ๒๕๐๗
๓๙.	ดาวใต้	มิถุนายน ๒๕๐๘
๔๐.	ทำไมนะเราจึงต้องจากกัน	พฤษภาคม ๒๕๐๘
๔๑.	ลูกทุ่งเลือดสุพรรณ	ตุลาคม ๒๕๑๐
๔๒.	ลูกทุ่งกลองยาว	ตุลาคม ๒๕๑๐
๔๓.	เจ้าปลิว	พฤศจิกายน ๒๕๑๐
๔๔.	ฝั่งหัวใจ	มกราคม ๒๕๑๑
๔๕.	ฉันเป็นของเธอ	พฤศจิกายน ๒๕๑๑
๔๖.	อย่ากลัวจน	พฤศจิกายน ๒๕๑๑
๔๗.	แม่สอดสะอื้น	ตุลาคม ๒๕๑๒
๔๘.	เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง	ตุลาคม ๒๕๑๒
๔๙.	อย่าไปเลยดวงจันทร์	กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔
๕๐.	แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร	กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔
๕๑.	อยากให้แม่โขงมันไหลขึ้น	มีนาคม ๒๕๑๔
๕๒.	อยากให้โลกหยุดหมุน	มีนาคม ๒๕๑๔

๕๓.	เห็นกันที่ฮ่องกง	กันยายน ๒๕๑๔
๕๔.	โอ้รัก	กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
๕๕.	เป็นไปไม่ได้	มีนาคม ๒๕๑๕
๕๖.	เป็นไปเสียได้	พฤศจิกายน ๒๕๑๕
๕๗.	จะรักเสียอย่าง	มิถุนายน ๒๕๑๖
๕๘.	ฮ่องกง	ตุลาคม ๒๕๑๖
๕๙.	จูบลม ชมเงา	กรกฎาคม ๒๕๑๘
๖๐.	เป็นคน ควรรู้คุณคน	มิถุนายน ๒๕๒๑
๖๑.	กสิกรเลี้ยงโลก	มีนาคม ๒๕๒๔
๖๒.	โอ้ ธนบุรี	เมษายน ๒๕๒๔
๖๓.	ลูกทุ่งรักในหลวง	มีนาคม ๒๕๓๓
๖๔.	ก.ไก่คำกลอน	กรกฎาคม ๒๕๓๗
๖๕.	แด่องค์โสมและองค์ภา	สิงหาคม ๒๕๔๐
๖๖.	สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์	เมษายน ๒๕๔๓
๖๗.	บุคคลร้อยปี พระศรีนครินทร์	เมษายน ๒๕๔๓

เพลง “นกขมิ้น”

(ตอน ๑)

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *ธานินทร์ อินทรเทพ*
เรียบเรียงเสียงประสาน — *เพิ่ม คล้ายบรรเลง*

สโลว์...

ค่ำคืน ฉันยืนอยู่เดียวดาย
เหลียวมองรอบกาย มิวายจะหวาดกลัว
มองนภามืดมัว สลัวเย็นย่ำ
ค่ำคืนเอย... (ฮัม)...

ยามนภาคล้ำไปใกล้ค่ำ ยินเสียงร่ำคำบอก
เจ้าช่อไม้ดอกเอ๋ย เจ้าดอก...ขจร
นกขมิ้นเหลืองอ่อน ค่ำแล้วจะนอน ไหนเอย
เล่านก...เอย

อกฉัน ทุกวันเฝ้าอาวรณ์
เหมือนคนพเนจร ฉันนอนไม่หลับเลย
หนาวพระพายพัดเชย อกเอ๋ยหนาวสั่น
สุดบั่นถอน... (ฮัม)...

ยามนี้เราหลงทางกลางค่ำ ยินเสียงร่ำคำบอก
เจ้าช่อไม้ดอก...เอ๋ย เจ้าดอก...ขจร
ฉันร่อนเร่พเนจร ไม่รู้จะนอนไหนเอย
โอ้หัวอก...เอย

เพลง "นกขมิ้น"

(ตอน ๒)

สโลว์...

บ้านใด หรือใครจะเอ็นดู
รับรองอุ้มชู เลี้ยงดูให้หลับนอน
นกขมิ้นเหลืองอ่อน ค่ำไหนนอนนั่น
อกฉันหมอง... (ฮัม)...

ทนระกำช้ำใจยามค่ำ ยินเสียงร่ำน้ำตก
โอ้หัวอก...เอ๋ย อกโอ้อาวรณ์
ฉันไร้คู่ร่วมคอน ต้องฝืนนอนหนาวเอย
โอ้หัวอก...เอย

เมื่อมอง หมายปองก็แลเห็น
หวิวในใจเต้น เหมือนเป็นเพียงแต่มอง
เหมือนพบรังจะครอง แต่หมองเกรงที่
หวั่นจะมีเจ้าของ... (ฮัม)...

ฟังสำเนียงเสียงเพลงครวญคร่ำ ใครหนอร่ำคำบอก
เจ้าช่อไม้ดอก...เอ๋ย เจ้าดอก...ขจร
นกขมิ้นเหลืองอ่อน ค่ำนี้จะนอนไหนเอย
นอนที่นี่...เอย

---

๑๖ กรกฎาคม ๒๔๘๗

เพลง "ชั่วนิจนิรันดร"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ฉัน รักเธอ แม้เทียบเสมอ
กับดวงชีวิต รัก เธอชั่วนิจ นิรันดร
แม้ เธอห่างไกล ใจก็หวง ห่วง นิวรณ์
ถึงแม้ม้วยมรณ์ ไม่ถอน รักที่มี

รัก ฉันนั่น เหมือนดังตะวัน
มั่นรักฟากฟ้า รัก ดังหมู่ปลา รักวารี
เหมือน ดังกับแหวน แสนจะรัก แก้ว มณี
เหมือนขุนคีรี สวาทพื้น ดินเดียวกัน

มากมาย ราวกับห้วง มหรรณพ
มิรู้จบ ดังกับมี ทำนบกั้น
แต่มั่นคง เหมือน ดั่งสิงขร ซ้อน
แผ่นดินนั้น ทั้งความซื่อสัตย์
มัดใจคงมั่น ดั่ง ตะวันซื่อต่อฟ้า...

ฉัน รักเธอ แท้จริงเสมอ
ไม่ลวงให้หลง รัก ฉันมั่นคง ดังวารี
เห็น ใจเถิดหนอ ขอมอบไว้ ให้ สัญญา
ฉันจะบูชา ชั่วนิจ นิรันดร

ชั่วนิจ นิรันดร ชั่วนิจ นิรันดร...

แต่งเมื่อ พุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๙๒
ณ บ้าน ๕๓๐ ซ.ตรอกศาลาต้นจันทร์ วังหลัง บางกอกน้อย
นริศ อารี ร้องบันทึกเสียงคนแรก ณ ห้องอัศวินฯ

เพลง “จอมนางบนกลางใจ”

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *สมยศ ทัศนพันธ์*

สโลว์...

ร้อยนวลพันนาง ที่สุดสอางค์โสภา แม้นเทพธิดา หยาดฟ้าไม่ขอข้องเกี่ยวดวงใจ สวามิภักดิ์นางเดียว หญิงใดไม่เกี่ยว ไม่แลไม่เหลียวแน่เทียวเจ้าเอย

แม้เพียงจอมนาง สถิตอยู่กลางดวงใจ หญิงอื่นไฉไล ทั่วไปไม่ขอเอื้อนเอ่ย วาจา สงวนไว้เพียงพิเปรย เอื้อนคำรักเอ่ย เฉลยแต่เพียงนวลน้องอนงค์

พี่จะปิดสองนัยนา ไม่ให้แก้วตาสบพักตร์นางใด อีกประตูหัวใจพี่ยอมปิดตายไว้เพียงอนงค์ ถึงแม้ทะเลเหือดหาย ภูเขาทลายราบลง แต่อกพี่นี้ยังดำรง เทิดทูนอนงค์อยู่เหนือดวงใจ

ขอเชิญเทวี สถิตเป็นศรีคู่ชม เสวยราชภิรมย์ ชื่นชมด้วยรักยิ่งใหญ่ เป็นจอมพธู เหนือนารีใด ณ กลางดวงใจ มิ่งขวัญหทัยพี่นี้นางเดียว

---

๑๘ มิถุนายน ๒๔๙๕

เพลงมาร์ชสามัคคีสี่เหล่า

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*
เรียบเรียงเสียงประสาน *เพิ่ม คล้ายบรรเลง*

ไทยสามัคคี สามัคคี สี่เหล่าไทย
ประเทศไทย รวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
ร่วมจิตร่วมใจ รักไทยไว้คงมั่น
หากมีศัตรู จู่โจม มาโรมรบรัน
ร่วมใจป้องกัน พร้อมทุกเหล่าเชื้อเผ่าไทย
เกิดเป็นชาย เชื้อชาติชาญ
ทหารบกไทย เก่งกาจชาติฉกรรจ์
ทัพบกปกป้อง เป็นรั้วคุ้มครองแดนไทย
เลือดเนื้อ กายใจ ขอให้เป็นพลี
มอบชีวิตเรา เป็นผี เฝ้า ปฐพี
หากใครย่ำยี เหยียบแคว้น แผ่นดินไทย
ราชนาวีชาติไทย เรือแล่นไปในสายน้ำ
ฝั่งทะเลของเรา หากใครเขารุกล้ำ
ทหารเรือทุกลำ พร้อม สู้ตาย
ไตรรงค์ ธงรูปอาร์ม
ปีกทองขาว วาววาม บอกนามสีเทาไทย
เหนือนภาฟ้าไทย ใครรุกใครรานอธิปไตย
ทัพอากาศ ของไทย พลีชีพบูชา
เกิดมาแล้ว ต้องตาย
ความสงบ ภายใน ตำรวจไทย
พิทักษ์ไทยประชา ปราบปรามพวกทุจริตมิจฉา
อีกอันธพาลนานา ให้สิ้นไป
ไทยสี่เหล่าเรานี้ หากสามัคคีพร้อมเพรียงจิตใจ
เหมือนเกราะแก้ว คลาดแคล้วกำบัง ผองภัย
คุ้มครองไทย ให้ยิ่งยง

ไทยสามัคคี สามัคคีสี่เหล่า เราชาติเชื้อไทย

แต่งเมื่อ พฤหัสบดีที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๙๕

เพลง "ชายเดียวในดวงใจ"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง — *สมจิตต์ ตัดจินดา*

สโลว์...

ชายอื่นหมื่นแสน ชายไหนไม่แม้น ไม่เทียมเทียบทัน
ชายหนึ่งเท่านั้น ฉันผูกพันจริงใจ
เป็นชายเดียว ที่เหนี่ยวรักแท้แน่หทัย
เหมือนเธอกำดวงใจ ฉันให้ละเมอลุ่มหลง

ชายอื่นงามหรู ไพเราะรื่นหู ถ้อยคำกล่าววอน
ยังไม่อาจถอน รักจากเธอมั่นคง
อันงามใด หรือจะเท่าใจที่ซื่อตรง
น้ำใจงามสูงส่ง จึงพาลุ่มหลงรำพัน

อ้อมอกเธอเสมอห้อง ที่จะคอยป้องกันภัย
ฉันจะแอบแฝงกายอยู่ใกล้ ตรงดวงใจนั้น
วงแขนเธออีกสอง จะโอบกันผองไพยภัยฉกรรจ์
อ้อมอกเธอนี่เท่านั้น ฉันพร้อมจะมอบดวงใจ

ชายอื่นหมื่นคน จะสวยเลิศล้น ร่ำรวยมั่งมี
ยังไม่ไยดี รักไม่มีให้ใคร
เพียงชายเดียว ขอเกี่ยวไว้ในห้องหัวใจ
รักดำรงคงไป กายใจมอบหมายชายเดียว

---

๑๗ พฤศจิกายน ๒๔๙๕

เพลง "กามนิต – วาสิฏฐี"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง *วิเชียร ภู่โชติ*

เฮ ๆๆ ฮา มาฟังผมว่าเรื่องหลังยังมี
จะกล่าวสุนทรเป็นกลอนลิขิต เรื่องกามนิตกับวาสิฏฐี
กามนิตยอดชาย จะไปค้าขายที่โกสัมพี
โชคและบุญหนุนนำ ได้เจอสาวงามชื่อวาสิฏฐี
นางกับมิตรสหาย เดาะคลีถวายองค์ลักษมี
งามในรูปประหง เสมือนดั่งองค์เทพไท้เทวี

เนตรมาพบสพกัน นวลนางไหวหวั่นในดวงฤดี
ทำให้ใจสะทก ลูกคลีพลัดตกไปจากเวที
กามนิตว่องไว กระโดดเข้ารับลูกไว้ทันที
โยนไปให้นวลน้อง ประสานตามองสพแสนเปรมปรีดิ์

ต่างได้รักร่วมจิต จนกามนิตกลับอุเชนี
สุดที่จะวิโยค ใต้ลานอโศกที่เคยสุขี
ต่างได้น้อมสาบาน จะร่วมสมานชั่วฟ้าธาตรี
จึงได้จากกันไป แต่สองดวงใจโศกศัลย์โศกี
กามนิตโชคร้าย มาเจอะยอดชายโจรองคุลีฯ
ฝ่ายเจ้าสาตาเคียร ก็มาพากเพียรลวงวาสิฏฐี
บอกว่ากามนิต ได้สิ้นชีวิตในพนาลี
นางจึงเศร้าหนักหนา ต้องวิวาห์เพื่อชนกชนนี

กามนิตกลับมา ได้เห็นแล้วพาให้ช้ำฤดี
เลยต้องเสียผู้คน ระทมทุกข์ทนไปทั้งสองศรี
จนวาระสุดท้าย ที่ชีพสลายจึงรู้เรื่องดี
เลยตั้งอธิษฐาน ไปขอพบกันสุขาวดี

เฮ ๆๆ ฮา ที่ฟังผมมาต้องขอลาที
จบเรื่องโดยย่อแต่พอสำราญ ผู้ฟังทุกท่านจงสวัสดี

---

๑๐ มิถุนายน ๒๔๙๖

เพลง "แหม...ไม่อยากเชียว"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง *สมศรี ม่วงศรเขียว*

แหม ไม่อยากเชียว หนเดียว ไม่เชื่อใคร ความรักชายสมัยใหม่ ใครรักใคร่ อย่าหลงไว้ใจกัน

เชอะ ไม่อยากมอง หวังปอง จะผูกพัน คำผู้ชายอย่าหมายมั่น ใครไหวหวั่นเดี๋ยวพลันต้องเจ็บใจ

ยามรัก ชายมักกล่าว หากเดือนดาว สูงลอยจะสอยให้ แต่หลงปลงเชื่อใจ ฮึ, ค๊อยคอยเท่าไหร่ก็ไม่เห็น

อิ๊ว ไม่อับอาย อุ๊ยตาย กลับหน้าเป็น ดูซิทำมาล้อเล่น พอรู้เช่นเห็นชาติอนาถใจ

ฉัน ได้เจอะมา พูดจา ช่างว่องไว พอสัญญาว่ารักใคร่ บ้านหลังใหญ่อวดไว้ว่ามั่งมี

โม้ สะบั้นเลย หวังเชยก็พูดดี เราหลงปลื้มจนเหลือที่ ภายหลังสิรู้ดียังติดตา

ลองขอ เรือนหอหมั้น ผลัดเจ็ดวันขันหมากจะยกมา เจ็ดเดือนรอตั้งตา เอ๊ะ, ร๊อ - รอหลบหน้าพาใจหาย

แหม ไม่อยากเชียว ครั้งเดียวต้องอับอาย โซแสนโซยังโม้ง่าย พาฉันหน่าย ผู้ชายไม่อยากเชียว

ผู้ชาย...ไม่อยากเชียว
ไม่อยากเชียว...
ไม่อยากเชียว...
ไม่อยากเชียว...

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗

เพลง "แฟนซีชีวิต"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

เขาแต่งแฟนซี มากมีต่างสีต่างสรรค์ ดูล้วนแพรพรรณ แข่งขัน
กันงามหนักหนา ฉันแต่งอย่างนี้ มิใช่แฟนซี นะท่านเจ้าขา เพราะยากแค้น
อนาถา แม้แต่เสื้อผ้า ไม่มีชิ้นดี

แม้เปรียบแฟนซี ก็เป็นแฟนซีชีวิต มองแล้วต้องคิด ชีวิตคนเราเหล่านี้
ล้วนแตกต่างกัน เหมือนผ้าแพรพรรณ หลายหลาก มากสี
รวมทั้งคนจนมี สุดแต่วิถี ที่ตนเกิดกาย

แต่แล้วบางคน เขาไม่มองคน ด้วยแง่ชีวิต เขากับมองอาภรณ์
น้อยนิด ที่เราใช้ปิด ปกป้องร่างกาย ก็ไอ้เสื้อผ้า เราซื้อหามา
เพียงปิดความอาย ค่าของคนเรามีมากมาย กลับลดกาย ไปเทียบกับมัน
เห็นแต่งกายดี ก็ผูกไมตรีเข้าไว้ ใจนั้นเป็นอย่างไร ทราบไหมที่ไป
ผูกพัน เห็นแต่งมอซอเขาก็รังเกียจ หยามเหยียด เดียจฉันท์ ใส่หน้ากาก หากัน
แต่งตัวเฉิดฉันท์ ก็มีเกียรติดี

เราหันไปมอง ยกย่องอาภรณ์ประดับร่างกาย แล้วผู้คนที่จนเหลือหลาย
ก็คงแหนงหน่าย สิ้นไร้ราศรี จึ่งเป็นช่องให้ วายร้าย อาศัยมาร่วมคลุกคลี เที่ยวแทรก
แทรงสังคมผู้ดี ให้หมองมี ราคียอกย้อน แม้นถอดอาภรณ์ ร่างกายล่อนจ้อน
เท่านั้น คงเหมือนไปทั่วกัน ท่านฉันไม่มีหลอกหลอน แม้สิ้นลมปราณ ของที่ต้องการ
ก็แค่กองฟอน ควรยับยั้ง สังวร อย่ามัวหลอกหลอน ล่อลวงอยู่เลย...

แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ เมื่อจันทร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๓
ที่บ้านเพชรบุรีวิลล่า (ของเดิมราวปี ๒๔๙๕)

อำนาจเงิน

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

งุนงงหนักหนา เงินตราเจ้าเอย ไม่วายเว้นเลย ทุกวี่วัน
ชมรมเชื่อถือเล่าลือลั่น งุ่นง่านแต่เงินงกงงงัน เสียงซุบซิบกัน ออกแซ่ซ้ำ
งมงายเงียบเหงา ถ้าเราขาดเงิน กลัดกลุ้มเหลือเกิน ดังเกิดกรรม
ใครมีครึกครื้น ทุกคืนค่ำ เจ้าจู่เจ้าโจมฝังใจจำ เหนือนั้นมันนำ อำนาจเงิน
มีเงินเดินซื้อ สินค้าได้ บางคราวเชื่อไหม แม้ใจที่แกร่งเกิน
ยังถูกน้ำเงิน กระหน่ำเสียยับเยิน โอ้เงินเอ๋ยเงิน โอ้เงินเอ๋ยเงิน
อำนาจมันเกิน จะเอื้อมอาจ
คนเราเคารพ คบกันที่เงิน ไม่มีเขาเมิน ดังหมดญาติ
เงินตรานี่หรือ คือกระดาษ ผู้สร้างขึ้นมาซิอนาถ หลงใหลเป็นทาส อำนาจเงิน...

พ.ศ. ๒๔๙๘

เพลง "คนจะรักกัน"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *เพ็ญศรี พุ่มชูศรี*

สโลว์...

คนจะรักกัน ผูกพัน หมายมั่นลงไป
จะบุกน้ำลุยไฟ ปล่อยให้เขาไปตามปรารถนา
คนเขารักกัน ใครจะกีดกันฉันทา
ต่อให้น้ำต่อให้ฟ้า กั้นขวางหน้า อย่าหวังห้ามได้

คนลงรักกัน กำแพงแข็งกั้นก็พัง
สุดจะฝืนยืนนั่ง สุดแรงพลัง จะห้ามปรามไหว
คนเขารักกัน คงมั่นจากขั้วหัวใจ
บีบบังคับดับไม่ไหว ตราบสิ้นไร้ชีวัน

ความรักมีพลานุภาพ ดื่มซึ้งซึมทราบ
ตราบเท่าชีวิตเรานั่น
ห้ามน้ำไม่ไหล ห้ามไฟมิให้มีควัน
ห้ามอาทิตย์ ห้ามดวงจันทร์
หยุดแค่นั้น ค่อยห้ามดวงใจ

คนจะรักจริง ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยั่วกัน
จะขัดขวางกางกั้น ยิ่งเหมือนน้ำมัน
ไปราดกองไฟ
ดังฉันรักคุณ คอยครุ่นห้ามปรามหัวใจ
ห้ามความรักหักอาลัย ห้ามไม่ไหวเลยคุณ

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙

เพลง "แม่ชีสาว"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *เพ็ญศรี พุ่มชูศรี*

เรียบเรียงเสียงประสาน *ทองคำ ปราโมทย์*

สโลว์...

เรือนผมหยิกงาม สีดำสนิท เคยรักเหมือนดั่งชีวิต เคยเพ่งพิศเชิดชูใบหน้า เคยหวีเฉิดฉาย ยาวสยายปกหุ้มคลุมบ่า เคยรักและหวงหนักหนา อนิจจาจะต้องขาดลอย

วงคิ้วกิ่วโค้ง เหมือนวงจันทร์ครึ่ง เคยงอนช้อนเนตรคมซึ้ง เคยพูดถึงยังตรึงน้ำถ้อย เคยหวงสิ้นดี ต่อจากนี้จะหวนละห้อย คมมีดโกนกรีดขาดผลอย จะเหลือรอยประดับกาย

สูญสิ้นโสภา จากสุดาดอกฟ้า เป็นดอกหญ้า เมื่อคราเขาหน่าย เสียศักดิ์ศรีแต่อาย อยู่ก็รังแต่ร่างกาย ไม่พ้นตาข่าย โลกีย์เวรกรรม

โกนหัวห่มขาว ทิ้งคาวหมองหม่น ตามรอยพระบาทเลิศล้น เพื่อหลุดพ้นอารมณ์เบื้องต่ำ ทรงศีลศรัทธา อุเบกขาภาวนาพร่ำ ผิดพลั้งไม่หวั่นพลาดซ้ำ หลีกหนีกรรมมาบวชชี

แต่งเมื่อ ๒๔๙๙

เพลง "ผมคงไม่เลว"

คำร้องและทำนอง	*พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง	*สุเทพ วงศ์กำแหง*
เรียบเรียงเสียงประสาน	*ทองคำ ปราโมทย์*

บลู...

ผมคงไม่เลว เกินคุณจะรักใคร่
ถึงผมผิดไป ก็คงไม่ใหญ่หลวง
เมื่อเทียบกับผมรักคุณ
หมกมุ่นระกำทรวง
ผมคิดเป็นห่วง หนักหนา

ผมคงไม่ทราม คนงามอย่าหลงผิด
ผมเพียงพลาดนิด คงมีคนอิจฉา
ด้วยคุณสุดสวยแสนดี ย่อมมีทุกคนมา
แข่งขันวิวาห์ หาทางจะชื่นชู

คุณไปฟังคำกล่าวหา
มีคนเขาว่า ลับตาคุณผมเจ้าชู้
คุณจงฟังหูไว้หู
ดวงใจผมอยู่ ที่คุณแล้วนะคนดี

ผมคงไม่เลว เกินคุณจะรักใคร่
ผมมีจิตใจ คงมั่นในศักดิ์ศรี
เมื่อบอกว่าผมรักคุณ ก็ครุ่นคิดภักดี
อื่นร้อยนารี มิมีจะใฝ่ใจ

แต่งเมื่อ ๒๔๙๙

เพลง "น้ำตาสาวตก"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

เรียบเรียงเสียงประสาน *ทองคำ ปราโมทย์*

ขับร้อง *ศรีสอางค์ ตรีเนตร*

สโลว์...

ทุ่งนาฟ้ากว้าง มองทุกอย่างเจนตา แผ่นดินมารดาของข้านี้เอย ทุกๆ อย่าง ยังคงต้อนรับดังเคย โปรดฟังเฉลย ที่ข้าเคยผิดพลั้งทั้งปวง

บ้านเอ๋ยบ้านนา บัดนี้ข้ากลับมา ด้วยน้ำตาไหลร่วง ก่อนข้าเคยเกลียดชัง ทุ่งนาเวิ้งว้างสุดตา เกลียดโคลนเกลียดควายคันไถนา เกลียดยามข้าวกล้ารวง

ข้าเบื่อไอ้หนุ่มลูกทุ่ง　　ที่ตัวมันฟุ้งสาบควาย
ข้าทิ้งเข้ากรุงมุ่งหมาย　　หวังจะไปตายเมืองหลวง
ข้าหลงแสงสีอันวิจิตร　　ข้าหลงชีวิตชาวกรุง
ชอบกลิ่นน้ำอบน้ำปรุง　　คารมคนกรุงช่านทรวง
ผู้คนรถเก๋งเสียงเพลงเพราะ　　เหมือนพาข้าเหาะขึ้นฟ้า
เห็นเทพบุตรเทพธิดา　　ที่จุติมาจากสรวง
กว่าข้าจะรู้สึกตัว　　เมื่อความมืดมัวปกคลุม
มันเหมือนข้าเดินบนปากหลุม　　ที่คลุมไว้ด้วยความลวง
ผู้หญิงคนเดียวบ้านนอก　　พอเข้า บางกอกก็หลง
เสมือนลูกแกะพลัดเข้าดง　　สู่วงเสือร้ายทั้งปวง
ข้าพบแต่ความหมุนเวียน　　ทุกสิ่งแลกเปลี่ยนด้วยเงิน
กระทั่งหัวใจข้ายับเยิน　　ก็เพราะมาเพลินเมืองหลวง
ข้าหาไม่พบความมุ่งหวัง　　ข้าพบแต่ทางชั่วช้า
ต้องหอบสังขารกลับบ้านนา　　พร้อมด้วยน้ำตาไหลร่วง
ชีวิตบ้านนอกยังดีกว่า　　ไม่มีมารยาหลอกลวง

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙

เพลง “แรมพิศวาส”

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *รวงทอง ทองลั่นทม*

สโลว์

เห็นเดือนรูปเคียว เกี่ยวกิ่งฟ้า
เมฆน้อยลอยมา นภาสลัวมัวเกลื่อน
ดวงดาววาววาม ข้างแรมลับเลือน
แรมเอยแรมเดือน เหมือนเรารักแรมร้างไกล

ฉันคงมีกรรม ติดตามย้อน
อกเอ๋ยอาวรณ์ รักมาแรมรอนไปได้
จะรอจะคอย ไปอีกเท่าใด
ดินฟ้าจะช่วยให้ โชคที่ร้ายกลับดี

เด่นเดือนเลือนแรม ครบเดือนก็แจ่มงามหนัก
หมุนเวียนตามจักรราชี
แต่ความรักฉันแรมเลือน แรมเดือนแรมปี
โถป่านฉะนี้ ยังไม่กลับมา...หา

เห็นเดือนแรมมองไม่ผ่องศรี ดาวน้อยยังมี
รวีแทนที่ในหล้า แต่อกเราหักด้วยแรมรักลา
จะเห็นใจใครมา ช่วยรักษาเล่าเอย

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙

เพลง "ของรักของหวง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *นริศ อารี*

ก็ของผมรักผมก็หวง คุณเป็นเหมือนดวง
มณีอันมีค่า หากผมไม่รักไม่ปรารถนา
ผมไม่อิจฉา ไม่ว่าใคร จะมาใกล้คุณ

ก็สวยอย่างนี้ใครไม่รัก ใครมาหาญหัก
รักไปใจคงวุ่น ไม่อยากให้ใครเฉียดใกล้ตัวคุณ
แม้ลมละมุน พัดต้องคุณ ยังริษยา

ที่ชาห์เจฮันสรรค์สร้างสมบัติ ทัชมาฮาล
เพื่อเป็นพยาน แด่คู่เสน่หา
หากผมเศรษฐี ผมมีอำนาจ ผมอาจเด็ดดาวบนฟ้า
เป็นบรรณาการ แด่ดวงใจ

ก็ของผมรักผมก็หลง บูชาซื่อตรง
พะวงคอยฝันใฝ่ หากใครแย่งครองต้องข้ามศพไป
ผมไม่หายใจ เขาจึงได้ คุณไว้ชื่นเชย

แต่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง "รอยรักรอยเล็บ"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง — *ชรินทร์ นันทนาคร*

สโลว์...

รอยเล็บเหน็บเนื้อ เจ็บปวดเหลือใจ แค้นใดกันเจ้า
หยิกเอาๆ เฝ้าแต่แสนงอนอ่อนใจ
ตั้งหน้าหยิกย้ำซ้ำไปหมดแล้ว เป็นแนวน้อยใหญ่
เคืองพี่เรื่องไร ไฉนเมินหน้า

รอยรักฝากรส หมดจดมิจาง น้องนางเคยให้
พี่วอนอ่อนใจ เหตุใดน้องจึงปึ่งชา
เคลือบแคลงแสร้งเสเกเรอีกหรือ ดึงดื้อสัญญา
ก็ไหนเคยว่า ไม่ขืนขัดใจ

พี่หรือถนอม จะหอมสักครั้ง ก็ยังวอนเจ้า
จูบเพียงแผ่วเบา กลัวน้องหมองไหม้
จะเกาะจะกุม นุ่มเนื้อเพียงเฉียด ละเมียดละไม
แง่งอนอันใด ขวัญใจจึงหน้างอ

รอยเล็บเหน็บรัก ติดปักฝังแนว เหมือนรอยแมวข่วน
พี่ครางพี่ครวญ แต่นวลน้องยังไม่พอ
หยิกไปให้สม อารมณ์ขุ่นหมอง ไม่ต้องรั้งรอ
ต่อน้องเพียงพอ พี่ขอจูบคืน

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง“ดาวลอย”

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *อุดม เขียนเอี่ยม*

เรียบเรียงเสียงประสาน *ทองคำ ปราโมทย์*

สโลว์...

พอเธอเป็นดาว สกาวก็ลอยฟ้า ทอแสงนวลจ้า สูงสง่าสุดตาแลดู กระท่อมรักเก่า ที่เราเคยชิดชื่นชู กลายเป็นรังหนู ที่เธอทนอยู่ไม่ไหว

พบเธอเป็นจันทร์ ก็พลันติดปีกบิน ลืมเชื้อลืมถิ่น แม้จนกลิ่นติดตัวครัวไฟ ลืมผัวลืมลูก ที่เป็นพันธะผูกใจ โผผินบินไป สู่ในมนต์ขลังเสียงสังข์เสียงแตร

ลืมผักน้ำพริกปลาทู ลืมกลิ่นประดู่ ทิ้งให้เป็นผู้แพ้ ลืมซิ่นไทยไปหลงผ้าแพร ทิ้งความจริงแท้ เพลินอยู่แต่คำเยินยอ

ลงเอยกันที อโหสิกรรมไว้ ชีวิตทางใหม่ น้องจงได้ดังปองเถิดหนอ พอล้างคาวสิ้น โบกบินเฉิดฉายให้พอ วิมานป้อยอ ขุดล่อคนหลงเจ้าจงระวัง

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง "คอยพี่"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *อุไรวรรณ คล้ายบรรเลง*

คอยพี่ จนดวงสุรี สิ้นแสง อ่อน
หมู่สกุณากลับหลัง เข้าสู่รวงรังพักนอน แต่พี่สัญจร จากหายหน้า
คอยพี่ ตลอดราตรี ไม่เห็นมา
ดึกดื่น ค่อนคืนทอดถอน สุดหลับตานอนนิทรา น้ำตานองหน้า ทั้งคืน
พี่ขา พี่ เปล่าเปลี่ยวอย่างนี้ สุดฝืน
หรือพี่ ไปมีหญิงอื่น จึงลืมคู่ชื่น ให้ช้ำใจ
คอย พี่ กระทั่งรวี สู่ฟ้าใหม่
เฝ้าคอยด้วยใจ หม่นหมอง โธ่ พี่ลืมน้องหรือไร ถึงทิ้งน้องให้ หลงคอย...

บ้าน ๒๗๘ ถนนอิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
อาทิตย์ที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง "ม่วยเกี๋ย ของเตี่ยเอ๋ย"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

ม่วย เกี๋ยเอย หนูเอย หนูจง ฟังเตี่ย
มีผู้ชาย จะหมาย คลอเคลีย ลื้อ ไม่เชื่อเตี่ย เดี๋ยวจะเจ็บใจ
อย่า หลงคำ เดี๋ยว ชีช้ำ เชื่อไม่ได้
อีเรียก ลื้อ ม่วยจ๋า จำไว้ เดี๋ยวต้องเจ็บใจ น้ำไหลออกตา
อี ปากหวาน เชยชม ลื้ออย่า หลงลม มารยา
คนไทย ลูกไม้ หลายท่า มีดมหน้า ดมตา ลื้อจะ เสียวลี้ (ไอ๊ย่า)
ต้อง คิดดู มิควรคู่ ประเพณี
อาม่วย เกี๋ย จะเสีย ท่าที แม้ลื้อ เสียวลี้ อั้ว เสียวไส้เอย...

บ้าน ๒๗๘ ถนนอิสรภาพ บ้านช่างหล่อ บางกอกน้อย ธนบุรี
อังคารที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง "คีรีบูนบิน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

โบกบิน ไปแล้วหรือ คีรีบูน อาดูรสิ้นสูญ เสียดายใจปอง
โอ้ คีรีบูนเสียงทอง เจ้าลืมหอห้อง กรงทอง สิ้นแล้ว หรือนี่

เจ้าทรนง หลง เริงลมบน ดิ้นรน อำลา หาทางเสรี
ปีกเจ้า ยังอ่อนเพียงนี้ เพียงพอหรือที่ หลบหนีพี่ไป

โลกนี้ กว้างใหญ่ ไพศาล เจ้าอาจแหลกราน เมื่อมีภัย
เสียงหวานๆ ขนสวยๆ ช่วยอะไรไม่ได้ จะไม่ปลอดภัย เสมือนในกรง

โบกบิน ไปแล้วหนอ คีรีบูน อาดูร อาลัย หัวใจพะวง
โอ้ คีรีบูนบินหลง เพราะทรนง แล้วคงรู้ตัว รู้ตัว...รู้ตัว เมื่อชั่วช้ำเอย...

บ้าน ๒๗๘ ถนนอิสรภาพ บ้านช่างหล่อ บางกอกน้อย ธนบุรี
อังคารที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เพลง “รักใต้ร่มไทร”

คำร้อง *พยงค์ มุกดา*

ทำนอง *ไทรโยคแปลง*

ขับร้อง *สุวรรณ - ธานินทร์*

ช. เห็นไทรพลิ้วใบเมื่อต้องลม ชี้ชวนให้เจ้าชมพรอดรักพรรณนา

ญ. ม่านไทรย้อยห้อยระย้า พาร่มเย็นเหมือนหนึ่งเป็นวิมานเมืองฟ้า

ช. ลมโชยหวน มวลดอกไม้นานา หอมไม่เกินไปกว่านวลแก้มน้อง

ญ. อุ๊ย อย่าต้องของหวงห้าม

ช. พี่เชยเพียงนิด ใยน้องปิดห้ามปราม

ญ. มิควรหยาบหยาม

ช. ชมเพราะความเสน่หา

ญ. อายฟ้าดินเถอะพี่ขา

ช. ดวงตาฟ้าดินนั้นควรจะอิจฉา ท่านหาความรักไม่ได้

ญ. คำช่างหวาน นานคงเบื่อ ลืมเยื่อใย

ช. รักพี่นี้มีมาจากใจ เปรียบปานร่มไทรใหญ่และยงยืน

ญ. แม้ม้วยดิน สิ้นโลก ไทรโยคคู่คลอน รักอาจถอนกลายเป็นอื่น

ช. รักเดียวแน่วแน่

ญ. เดี๋ยวแปรขมขื่น

ช. สาบานต่อหน้า

ญ. รักอย่าเป็นอื่น

ช. มิยอมมีอื่น

ญ. งั้นชื่นปรางได้

(พร้อม) ณ ร่มไทร สองดวงใจ ขอวอนสวาทให้ยั่งยืน เหมือนไทรที่ร่มรื่น
ชื่นสุขเสมอเอย

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑

เพลง "คอยน้อง"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง — *อุดม เขียนเอี่ยม*

เรียบเรียงเสียงประสาน — *เพิ่ม คล้ายบรรเลง*

คอยน้อง ข้องใจ
เจ้าจากไปไหน จึงลืมพี่
เจ็บไข้ไฉน เหตุใดป่านนี้
พี่นับ นาที เฝ้างมงาย

คอยน้อง จะมา
พร่ำเพรียก เรียกหา ทุกเช้าบ่าย
ดึกเดือน เคลื่อนคล้อย ยิ่งคอยยิ่งหาย
มิเห็น โฉมกาย ดูผิดที

คอยน้อง มาครองคู่
เคยรู้ เวลาดีเจ้ารัก -หรือลวงล่อ
จึ่งทรมานพี่ ผิดนัด ป่านนี้
ป่านนี้ ป่านนี้ ไม่เห็นหน้า

คอยน้อง ข้องใจ
เจ้าจะ ทราบไหม พี่คอยท่า
คอยน้อง ไม่เห็นหน้า
คอยความเมตตา จากนวลน้อง

แต่งเมื่อประมาณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๑
บ้านอิสรภาพ สี่แยกพรานนก

เพลง "คดีพิศวาส"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

(ช) เรารักกัน เราหมั้นกัน เราสัญญา (ญ) เราวิวาห์ เราเกิดมาเพื่อรักกัน
(ช) ขอพี่หอมแก้มนวล นะแจ่มจันทร์ (ญ) อย่าค่ะพี่ ไม่กี่วัน จะจืดชืดจนเย็นชา
(ช) ใยหวงตัว ใยเจ้ามัวทำเหนียมอาย
(ญ) กลัวรักกลาย กลัวเบื่อหน่าย เอือมระอา
(ช) รักเจ้านี้ เชื่อพี่นะแก้วตา พี่เก็บรักหนักอุรา จนวิวาห์ เจ้าควรเห็นใจ
(ญ) หวั่นจะช้ำ (ช) พี่ไม่ทำให้ช้ำหม่น
(ญ) อย่าเพิ่งซน (ช) โธ่ รักล้นกลัวอะไร
(ญ) ห้ามแตะต้อง (ช) พี่เจ้าของห้ามไม่ได้
(ญ) อุ๊ย ว๊าย ต๊ายตายจะไปฟ้องศาลว่ารังแก
(ช) พี่แถลงแจ้งแก่ศาล ว่าเจ้านั้นของพี่แท้ (ญ) ศาลจะห้าม ไม่ให้พี่รังแก
(ช) พี่จะฟ้องกล่าวแก้ ว่าเจ้าทารุณทางจิตใจ
(ญ) ศาลเขาเห็น ว่าพี่เป็นอันธพาล คอยระราน ต้องประหาร ชีวิตไป
(ช) พี่จะร้องอุทธรณ์ พาลอย่างไร
(ญ) แก้มที่ช้ำนี่อย่างไร ศาลยืนไว้ไม่เปลี่ยนแปลง
(ช) พี่ฎีกา ว่าแก้วตาพูดมิตรง ยังฉ้อโกงพี่เปิดโปง เรื่องร้ายแรง
(ญ) อุ๊ย กล่าวหา หยิกขาให้เลือดแดง
(ช) ถูกทำร้ายหวาดระแวงโทษร้ายแรงเจ้าจะเสียใจ
(ญ) ผิดอย่างไร
(ช) เจ้าใช่ใคร เป็นของพี่ พี่ย่อมมีสิทธิ์จะหอมกลับโกงไป อีกทารุณ ร่างกายตลอดจิตใจ
(ญ) แล้วศาลว่าไง (ช) ก็ให้กลับคำศาลชั้นต้น
(ญ) ศาลลงโทษ ใดแก่น้อง
(ช) ให้เจ้าต้อง ทำทัณฑ์บน ให้พี่หอม เจ้า ห้าสิบหน
(ช, ญ) แล้วให้เราสองคน มีสุขยิ่งล้น จนวันตาย...

บ้าน ๒๗๘ อิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

เพลง "น้ำใจชาวเหนือ"

คำร้อง *พยงค์ มุกดา*
ทำนอง *ไทยเดิมแปลง*
ขับร้อง *บุษยา รังสี*

หมู่เฮาเอย ข้าเจ้าจักเผยถ้อยวาที
ก่อนเคยมี สาวงามที่ชื่อเครือฟ้า
ผู้ชายชาวใต้แอ่วมา ชื่อนามว่าร้อยตรีพร้อม
ได้เครือฟ้ชมสมอุรา ดมดอม
แล้วเป็นจากไปทิ้งให้สาวตรอม
สาวซื่อบ่อยอมผูกพันชายใด .

สาวเหนือจ๋า ร้อยตรีกลับมาเชียงใหม่
เขามีเมียรักร่วมใจ เธอชื่อจำปาหน้าผ่องใส
มาก่อวิวาทให้บาดใจ เครือฟ้าหาใครจุนเจือ

สิ้นวาสนา สาวเอยเครือฟ้าจึงลาตาย
ชีพวางวายถือความสัตย์ไว้ยิ่งเหลือ
นี่คือน้ำใจชาวเหนือ ดุจเกลือรักษาความเค็ม
โอ้ชาวใต้อย่าใช้ความรักเป็นเกม
รูปหล่อปากหวานระนานและเล็ม
เห็นหญิงเป็นเกมแห่งกามกีฬา

สาวเอ๋ยสาว ข้าเจ้าจักเตือนสาวว่า
สงวนใจกันไว้บ้างหนา ใจอ่อนเกินไปจะหมดค่า
ดังแม่ปิงไหลบ่อกลับมา ดังสาวเครือฟ้าอาดูร

แต่งเมื่อ ๘ กันยายน ๒๕๐๒

เพลง "สาวสวนแตง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *สุรพล สมบัติเจริญ*

โบเลโร่

สาวสวนแตงแห่งเมืองสุพรรณ ชื่อเสียงน้องมาลือลั่น ดังโจษจันกันทั้งทั่วกรุง เพราะเข้าประกวดเทพีสวนแตงดาวรุ่ง ภาพเจ้ามาถึงกรุง เจ้าจึงพุ่งสู่ความสนใจ

สาวสวนแตงเปลี่ยนแปลงศักดิ์ศรี ข่าวภาพน้องเป็นเทพี ทำให้มีชื่อเสียงเกริกไกร เสียงหนังสือพิมพ์ แมวมองหมายปองเจ้าไปสู่ดารายิ่งใหญ่ สู่กลิ่นไอของความลาวัลย์

ข่าวสังคมเขาชมไม่สร่าง วิทยุต่างๆ มีคนขอเพลงให้ฟังทั้งวัน กลัวเจ้าเพลินจนลืมสุพรรณ สวนแตงที่เรารักมั่น เฝ้าคอยวันให้เจ้ากลับไป

สาวสวนแตงแห่งเมืองสุพรรณ พี่คิดถึงเจ้าทุกวัน คอยแจ่มจันทร์แม่แตงร่มใบ พื้นดินแล้งแห้ง ไร่แตงเหมือนคนหมองไหม้ โปรดไปเป็นขวัญกลับสู่ไร่นะสาวสวนแตง

แต่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "ล่องใต้"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ล่องใต้ไปตามเสียงเพลง กล่อมบรรเลงเป็นเพลงเร้าใจ
มนต์รักจากแคว้นแดนถิ่น แห่งกลิ่นบุหงามาลัย
เมืองใต้ใครเยือน เหมือนท่องวิมาน
ล่องใต้ได้เป็นขวัญตา ท่องเที่ยวมารื่นรมย์สำราญ
งามทั้งโขดเขาแนวไพร จับใจห้วยหนองคลองธาร
เกาะแก่ง สถาน อันวิไล
โอ้ชุมพร ขอพร ที่แสนสุดดี
สุราษฎร์ธานี เมืองคนดีจึงสุขสดใส
นครศรีธรรมราช อยากประกาศ พระธรรมเกริกไกร
กระบี่ สุขสดใส ปักหัวใจ ให้พี่หมายปอง
โอ้พังงา คัดอุราให้พี่ งงงัน
ภูเก็ตเกาะสวรรค์ วิลาวัณย์หนึ่งไม่มีสอง
ระนองน้องจ๋า เหมือนน้ำตาของพี่ ตกนอง
เพราะต้องจากน้อง จากระนองมาทั้ง น้ำตา
โอ้เมืองตรัง เหมือนจะยั้ง ให้พี่ ติดตรึง
แต่คิดถึง พัทลุง แหละ สงขลา
สตูล ปัตตานี ยะลาโสภีตรึงตรา
โอ้...บางนรา มีวาสนาคงมาอีกที
จากใต้จะไม่ขอเลือน เสน่ห์ติดเตือนชั่วเดือนและปี
มนต์รักปักษ์ใต้ใจมั่น ผูกพันเสมอชีวี
ตราบชั่ว ชีพนี้... จะมิลืม

แต่งเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ณ บ้านอิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
"ชัยชนะ บุญนะโชติ" ร้องบันทึกเสียงคนแรก ณ ห้องกมลสุโกศล
เมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๐๔

เพลง "แม่ศรีเวียง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *ก้าน แก้วสุพรรณ*

แม่ศรีเอย แม่ศรีเวียง งามเจ้า ล้ำเลิศ เพียง,
เพ็ญที่ลอย เด่นสรวง ถ้าเป็นดอกไม้ ของใคร ใครก็ต้องหวง
ถ้าเป็นคู่ควง หนุ่มทั้งปวง คงจะ แย่งยื้อ

แม่ศรีเอย แม่ศรีไพร งามประทับ จับใจจน
ทุกคนเล่าลือ ถ้าเป็นของขาย แม้ใครมอง ก็ต้องปองซื้อ
หากจะสูง สุดมือ ชายนั้นหรือ จะแย่งแข่งขัน

อยู่น้ำ น้องคงได้นามมุกดา อยู่ฟ้า ขวัญตา นั้นคือแจ่มจันทร์
อยู่ในหิน น้องคือเพชรนิล มิ่งขวัญ อยู่ไพรพนาวัน น้องนั้นคือช้างเผือก อำไพ

แม่ศรีเอย แม่ศรีเวียง ใครได้น้อง แนบเคียงขวัญ
ชีวันสดใส จะอยู่ใต้เหนือ น้องคง หนุนเกื้อ นำใจ
ไม่ว่า น้อง อยู่ไหน เป็นขวัญใจ เทพี ศรีเวียง...

บ้าน ๒๗๘ อิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "เป็นโสดทำไม"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

เป็นโสด ทำไม อยู่ไปให้เศร้า เหงาทรวง
ไม่คิดจะหาคู่ควง เดี๋ยวจะล่วง พ้นวัยไปเปล่า เกิดมาเดียวดาย จะตายเพราะความ
เหงาเศร้า แต่งงานกันเสีย เถอะเรา อยู่ว่างเปล่า ไม่มีอะไร
เป็นโสด ทำไม กลุ้มใจ ในยามร้อนรน
ควรหาคนรักสักคน ไว้เปรอปรน ช่วยพัดวีให้ เมื่อเข้าหน้าฝน มีคนคู่เคียงชิดใกล้
หน้าหนาว กระแซะเข้าไป กอดกันให้ ผ้าห่มอิจฉา
เป็นโสด ทำไม ใครๆ ที่เขารักกัน
สุขศรี อยู่ทุกวี่วัน หอมแก้มกัน หวานมันเป็นบ้า เจ็บป่วยจาบัลย์ ป้อนน้ำข้าวกันเห็นหน้า
มีลูกแทนหู แทนตา ได้ชื่อว่า รักชาติ ชูเชิด
เป็นโสด ทำไม ตายไป เจอะยมบาล ท่านรู้ว่าไม่แต่งงาน
เดี๋ยวจะพาล มิให้มาเกิด เกิดมาทำไม ไม่หาสุขอันล้ำเลิศ
เกิดมาอย่าเสียชาติเกิด แต่งงานเถิด คุณหนุ่ม คุณสาว...

บ้านอิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "แม่สายบัว"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

แม่สายบัว น้องเคยแต่งตัว ไว้รอ ขันหมาก
แต่ความที่พี่จนยาก ถึงยอมพลัดพราก จากแม่ ทูนหัว
เจ้าสาวเอย น้องจึงถูกเย้ย เพราะพี่ มันชั่ว
พี่ไปเพราะหวังสร้างตัว ทิ้งให้สายบัว แต่ง ตัว ค้าง
พี่กลับมาแล้ว ตั้งแต่นี้ กลับมา อย่างราชสีห์
ความรัก พี่ยังมิจาง ทิฐิ มานะ อุตสาหะ เพียรสรรค์สร้าง
ต่อนี้ พี่จะ ไม่ร้าง เหินห่าง กลอยตา
แม่สายบัว น้องจงแต่งตัว ขันหมาก จะมา
เจ้าเป็น เหมือนบัว สูงค่า บัวนี้พี่บูชา ปรารถนาน้องไปจนตาย...

บ้าน ๒๗๘ อิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "คิดถึงเจ้า กลืนข้าวไม่ลง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

หมู่ จะกลืนข้าว ก็ราวกับหนามตำ
จะกลืนน้ำ ขมขื่นเหมือนกลืนผง
โอ้ความรักหนักใจ เหมือนไฟร้อนเร่า (ซ้ำ)
พี่คิดถึงเจ้า กลืนข้าว ไม่ลง

ช. คิดถึงรัก ๆ ๆ มันหนักสมอง
คิดถึงน้อง ๆ ๆ เสมือนหนึ่งหงส์
คิดถึงตัวพี่ นี้จนจ๊นจน มารักหน้ามล
หมองหม่น ต้องทนพะวง

กลัวใครจะชิงตอด แม่ยอดรัก
กลัวใครจะหักหาญหัก ๆ ปีกหงส์
กลัวใครมาเด็ดดอกฟ้า คว้าเอาไปก่อน จะกินจะนอน
มันเร่ามันร้อน หลับนอนมิลง...

หมู่รับ...

ช. คิดถึงรัก ๆ ๆ มันหนักอกเหลือ
คิดถึงเชื้อ ๆ ๆ ไม่สมเผ่าพงศ์
คิดหมายจะหัก รักลืมพ้นไป
แต่คิดหักใจ หาได้ ห้ามใจมิลง

กำแพงประเพณีขั้น กีดกันความรัก
กำแพงยศศักดิ์ เหลือหักให้เป็นผง
กำแพงเงินตั้ง ดุจดังต้นตาลเสียดฟ้า
ไม่มีปัญญา จะต่อเงินเตราให้เป็นพะอง

หมู่รับ...

บ้าน ๒๗๘ อิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "ขวัญใจนักเรียน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขวัญใจนักเรียนต้องเพียรศึกษา
หมั่นหาวิชา ส่งเสริมปัญญาเข้าไว้
อย่าเกียจอย่าคร้านอย่าพาลเหลวไหล
วัยเรียนแม้เพียรสนใจเติบใหญ่แล้วคงให้ผล

วิชานั้นเป็น เช่นดวงมณี
ส่องทางชั่วดี สิ่งนี้มีคุณค่าล้น
เปรียบไปก็คล้ายเพื่อนตายแห่งตน
อาภรณ์ของเราทุกคน เบื้องต้นคือการศึกษา

ยามเรียน เราเรียน ไม่เว้น
ยามเล่น เราเล่น เป็นเวลา
เชื่อฟังโอวาท บิดร มารดา
เคารพบูชา เลื่อมใส

ขวัญใจนักเรียน ต้องเพียรเรียนรู้
ต้องเคารพครูศักดิ์ศรีต้องชูเชิดไว้
จะเป็นมิ่งขวัญสิ่งอันภูมิใจ สมควรยกนามนี้ให้
ว่าเป็นขวัญใจ นักเรียน...

บ้าน ๒๗๘ อิสรภาพ บ้านช่างหล่อ บางกอกน้อย ธนบุรี
แต่งเมื่อ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔

เพลง "เด็ดดอกรัก"

คำร้อง *ประเสริฐ สีแสด*

ทำนอง *พยงค์ มุกดา*

อย่าโศกไปเลย อย่าเศร้าไปเลย
เมื่อเคยรักกัน ความรักต้องแปร
เปลี่ยนผัน เหมือนความฝันที่แปรเปลี่ยนไป
ร่วมคู่ครองกัน ไม่เนิ่นนานวัน
ต้องพลันช้ำใจ ถึงรักมากแท้แค่ไหน
อย่าฝันใฝ่ ยั่งยืน จีรัง

เกิดแต่กรรมเวร สุดแต่กฎเกณฑ์ลิขิตชะตา
เป็นคู่ สู่สม สร้างมา
สูงสุดฟ้า ต่ำจน หญ้าบัง เมื่อรักมั่นจริง
ผ่านสิ่งลวงใจ หากใครคิดชัง
รักแท้ จับจูง มุ่งหวัง ถึงจนก็ยัง
หวังความ รื่นรมย์

เด็ดดอกรัก ร่วมต้นคนละกิ่ง
ไม่รักจริงจึงจืดจาง
เมินหมางคู่ชม แรกรักกันมิเคยไหวหวั่นพรั่นคำติชม
เบื่อรักเหลือข่ม อ้างดินฟ้าห่างไกล

ตัดขาดไมตรี สุดสิ้นกันที เถิดความระทม
เมื่อคิดมีคู่สู่สม ขอเด็ดดมดอกรัก
ร่วมใจ จับกิ่งเดียวกันเก็บดอกเดียวกันมั่นในฤทัย
ถึงทุกข์สุขแท้แค่ไหน
ขอฝากใจ แก่คนรักจริง...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
ศุกร์ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๐๕

เพลง "ทำบุญด้วยอะไร"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *ธานินทร์ อินทรเทพ*

ผู้หญิง ที่สวยอย่างคุณ ทำบุญไว้ด้วย อะไร
จึงสวย น่าพิศมัย น่ารัก น่าใคร่ พริ้งพราว

คงถวาย มะลิไหว้พระ วรรณะ จึงได้นวลขาว
เนตรน้อย ดังสอยจากดาว กะพริบพร่างพราว น้าวใจ

ตักบาตร คงใส่ด้วยข้าวหอม จึงสวย ละม่อม ละไม
บุญทาน คงทำด้วยเต็มใจ เธอคงได้ พรสี่ประการ

อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ
เพียงพบ เจ้านั้นมินาน พี่ซม พี่ซาน ลุ่มหลง...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๐๕

เพลง "คิดถึงพี่ไหม"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *ทิว สุโขทัย*

คิดถึงพี่หน่อยนะกลอยใจพี่ ห่างกันอย่างนี้น้อง คิดถึงพี่บ้างไหม อย่าลืมๆๆ สัจจาสัญญาที่ให้ ว่าตัวห่างไกลหัวใจชิดกัน

คิดถึงพี่ก่อนน้องนอนก็ได้ เมื่อยามหลับไหล - น้องจะได้นอนฝัน ข้างขึ้นเมื่อใด แก้วใจโปรดมองแสงของนวลจันทร์ เราสบตากันในแสงเรื่อเรือง

คืนไหนข้างแรมฟ้าแซมดารา น้องจงมองหาดาวประจำเมือง ทุกคืนเราต้องดูเดือนดาว ทุกคราวเราฝันเห็นกันเนืองๆ ถึงสุดมุมเมืองไม่ไกล

คิดถึงพี่หน่อยนะกลอยใจเจ้า พี่ตรมพี่เหงาเพราะคิดถึงเจ้าใช่ไหม ฝากฝันกับดาว ทุกคราวก็ได้ เราต่างสุขใจเมื่อคิดถึงกัน

แต่งเมื่อ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

เพลง "อย่าเห็นกันดีกว่า"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

อย่าเห็นกันดีกว่า ถ้าเห็นแล้วเอื้อมไม่ถึง
เหมือนมีใครยุด ฉุดดึง
ตอกติดตรึงขวางคอยกางกั้น ก็คนรักใคร่
ย่อมอยากจะใกล้ชิดกัน
เธอกลับ สลัดปัดฉัน ทำอย่างนั้น
ฉันน้อยใจ

ได้เห็นกันใกล้ๆ กลับไกลเหมือนไม่มีหวัง
รักกัน ดังคล้ายกับชัง
เจ็บประดังฉันทนไม่ได้ ไม่เห็นดีกว่า
ความปรารถนา ลดไป
เห็นกัน ใกล้ชิด ไม่ได้
มันดั่งมีไฟ ไหม้เผาอุรา

รักก็รู้กันอยู่ว่ารัก มันปรารถนายิ่งหนัก
ต้องทนฝืนหักเหมือนสุดฟากฟ้า
ฉันคงอกหักเพราะฉันรักเธอมากกว่า
นิดเดียวฉันยังไม่กล้า กระทำให้เธอช้ำตรม

อย่าเห็นกันดีกว่า ถ้าเห็นแล้วอดไม่ไหว
เดี๋ยวเธอไม่คิดชอบใจ
โกรธเคืองไปฉันคงระทม เจ็บจนเหลือเจ็บ
กลืนเก็บ เป็นแผลระบม
ไว้วัน ที่ฉันได้ชม จะชื่นให้สม
ให้สา แก่ใจ...

ขบวนรถเร็ว ขอนแก่น - กรุงเทพฯ
พุธที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

เพลง "เดือนมืด"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

สร้อย...เดือนเอ๋ยข้างแรมเดือนมืด
น้ำค้างเย็นชืด เหน็บหนาวให้ร้าวใจ
ตัวพี่นี้ไร้กานดา ๆ หนาวในวิญญา
จะหันหน้าไปหาใคร

อนิจจา แม่ยาจืด เดือนมืดเหมือนพี่หม่นใจ
พี่ปองรักน้องหน้ามล
เหมือนคนหลงทางกลางไพร ไม่มีใครเขาจะช่วยพี่
นอกจากคนดี ปรานีมาเห็นใจ
ยื่นไม้ขีดน้ำใจให้พี่สักกล่อง (ซ้ำ) พี่จะได้ส่อง
พี่จะได้ส่อง ทางไป (สร้อย)...

อนิจจา แม่ยาจิต ยามพิศเหมือนจันทร์สดใส
ข้างแรมจะลับ ดับเลือน
น้องยังเหมือนเดือนดวงใหม่ พี่ทนเหมือนคนเป็นไข้หนัก
ถ้าแม่ยอดรัก หักบัวไม่เหลือใย
อย่าใจจืดเหมือนเดือนที่มืดสนิท (ซ้ำ) พี่รักขวัญจิต
พี่รักขวัญจิต จริงใจ (สร้อย)...

ห้องพักจังหวัดนครสวรรค์
อาทิตย์ที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๗

เพลง "หัวเราะรถเมล์"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

มีเรื่องน่าหัวเราะ มิใช่ค่อนเคาะค่อนแคะให้ขัน เป็นเรื่องประจำวัน
ที่น่าขบขัน ของคนเรานี่ ขึ้นรถเมล์คนแน่น ต้องยืดลำแขนเกาะราวทู่ซี่
บางคน พิกลสิ้นดี ท่าเหมือนชะนี โหนไปโหนมา (หัวเราะ)...

ขึ้นรถเมล์ทุกวัน มีเรื่องขบขันอันลืมไม่ลง เคยนั่ง กันพระสงฆ์
เกรงหญิงถูกองค์ อาบัติดังว่า นั่งกันไม่ทันถึงไหน เอ๊ะ น้ำอะไรหยดมาเปียกหน้า
มันๆ เค็มๆ ปร่าๆ แหงนดูอนิจจา น้ำตา จักกะแร้ (หัวเราะ)...

ผู้ชายที่ขึ้นรถเมล์ บางคนโก้เก๋ จีบกระเป๋าสาว แต่งตัว จิ๊กโก๋ พริ้งพราว
พอเห็นกระเป๋าทำเป็นยิ้มแต้ กระเป๋าขอค่าโดยสาร แหมทำตาหวานควักให้ไม่แล
โธ่กรรมของคุณแท้ๆ ควักมาตีแผ่ แท้ตั๋วจำนำ (หัวเราะ)...

ผู้หญิงที่ขึ้นรถเมล์ มิควรอวดเก๋ แต่งหน้าทาสี คนแน่นเดี๋ยวดี ไม่ดี
ผู้ชายเปื้อนสี ใจหายใจคว่ำ ยกทรงโปรดจงระวัง เบียดกันไม่ยั้งอาจมีเรื่องขำ
ลงรถจะเดินหน้าคว่ำ ข้างสูงข้างต่ำ เดี๋ยวโดน หุยฮา (หัวเราะ)...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พุธที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

เพลง "ดาวใต้"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *ทิว สุโขทัย*

สโลว์...

ดาวจ๋า...เยือนฟ้าพราว แวววาว ทั่วแห่งหาวจับตา หนึ่งดาวเฉิดฉิน เป็นดาวแห่งทักษิณสง่า โสภาเหนือกว่า ดาราทั้งมวล

ตลุง...

เจ้าคือดาว แห่งแคว้นแดนดิน แถบทักษิณ ถิ่นอันชื่นชวน เปล่งประกายพรายแสง แรงรัญจวน ดั่งเชิญชวน พี่ให้ใฝ่หา

เจ้าก็คือ ไข่มุกในนที ย่อมจะมี สิ่งงามล้ำค่า เจ้าคือเพชรซ่อนไว้ในศิลา ขุดขึ้นมาเลิศค่าเฟื่องฟุ้ง

ทั่วแดน แคว้นเมืองใต้ เจ้าคงเป็นขวัญใจ ชาวตลุง เพริดพราว เหมือนดาวรุ่ง แสงจรุง สมเป็นชาวใต้

เปล่งรังสี ข้ามเขาลำเนาไพร พี่จึงได้ด้นมาหาเธอ...

แต่งเมื่อ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๐๘

เพลง "ทำไมนะเราจึงต้องจากกัน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง ชรินทร์ นันทนาคร

สโลว์...

ทำไมนะเราจึงต้องจากกัน แม้เพียงชั่วคืนชั่ววัน ใยต้องจากกันให้หมองเศร้า คิดถึงเคยอยู่เคียงคู่กอดเคล้า จากไปไม่เหลือเงา ทิ้งความโศกเศร้าเสียดใจ

ทำไมนะเราจึงต้องจากลา ทั้ง ๆ ที่ใจเรียกหา ยังต้องเอ่ยลาให้หมองไหม้ น้ำตาเป็นสิ่งเหลือทิ้งปลอบใจ ร่ำลากันครั้งไรเป็นต้องร้องไห้ทุกที

รอยกอดรัดสัมผัสโลมลูบ แม้จนรอยจูบยังวูบวาบหวามฤดี จากลาน้ำตาไหลปรี่ นับตั้งแต่นี้เหมือนไม่มีหัวใจ

ทำไมนะเราจึงต้องจากกัน แม้เป็นพระพรหมสวรรค์ อาทิตย์และจันทร์บังคับได้ ฉันจะให้โลกหยุดหมุนตลอดไป หยุดอยู่คู่ขวัญใจ ไม่ต้องให้จากกันเลย

แต่งเมื่อ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๐๘

เพลง "ลูกทุ่ง เลือดสุพรรณ"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

สร้อย... มาด้วยกัน เอ๊าไปด้วยกัน เลือดสุพรรณ ของเรานี่เอย
มาบางกอก เพียงไม่กี่วัน เอ๊ากลับสุพรรณของเราเถิดเอย
เที่ยวบางกอกอย่าบอกใคร มันสนุกถึงใจจริงนะเพื่อนเอย
นั่งรถไฟไม่กี่ชั่วโมง ก็ถึงหัวลำโพงอย่างเสบย เสบย
อยากเดินชมบางกอก มีคนเขาบอกว่าอย่ามัว แหงนเงย
รถยนต์มันชุม ยิ่งกว่ายุง ถ้ามัวแหงนชมกรุง เดี๋ยวจะตุ๊งเท๊งเลย
ข้ามถนนให้จำไว้ ข้ามตรงทางม้าลาย ข้ามได้เสบย
ไอ้เราเดินหาแทบจะตาย ไม่ยักกะเจอม้าลาย สักตัวเลย
เห็นแต่ป้อมไฟเขียว...เหลืองแดง มีตั้งหลายแห่งฟุ่มเฟือยจริงเหวย
แบ่งสักครึ่งให้สุพรรณ ไอ้ทุ่งนาบ้านฉัน คงสว่างจังเลย
รถเมล์มันแล่นลิ่ว ว่าจะนั่งดูวิว คงน่าชมเชย
พอนั่งหายใจยังไม่ทั่วท้อง ไอ้เด็กมันร้อง ว่าไปเลย ไปเลย
ผมตะโกน ว่าไม่ไปหรอก กูจะเที่ยวบางกอก เสือกจะไปเมืองเลย
ไม่ฟังเสียงมัน ผม ถลันลง เฮ้อ บอกตรงๆ มันอะไรกันเหวย
ชมกรุง ไปเรื่อยๆ จนแข้งขาชักเมื่อย เสียจนเหลือเอ่ย
เขาว่าบางกอก มีของดี อาบนวดแต่ละที บ๊ะ เสบย เสบย
จึงเรียก แท๊กซี่ บอกให้พาไปที่ หมอนวดชั้นเต้ย
รถมันวิ่ง เสียเร็วจี๋ ตอนเบรคแต่ละที ตกเบาะลงไปเลย
ถึงสถาน ร้านหมอนวด ไอ้ที่เคยเจ็บปวด คงจะเสบย
ชะหมอบางกอกจะบอกให้ด้วย สาวๆ สวยๆ ทั้งนั้นเลย
หมอพาไปอาบน้ำร้อน เปลื้องผ้าเปลื้องผ่อน ลงแช่ เสบย
หมอสาว เข้ามาจะถูขี้ไคล เล่นเอาผมตกใจ เพราะไม่เคั๊ย ไม่เคย
ห้ามหมอ ก็ไม่ฟัง กลับมานั่งร่วมอ่าง ในชุดเปิดเผย
ผมตกใจจริง วิ่งออกมา อุ๊ยตาย เสื้อผ้า ยังไม่ได้นุ่งเลย...

(สร้อย)

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี จันทร์ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๐

เพลง "ลูกทุ่ง กลองยาว"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

สร้อย... มาละเหวย เอ๋ยมาละวา มาแต่ของเขา ของเราก็ไม่มา (รับ)...

กลองยาว เร้าหทัย เสียงดังใคร เรียกร้อง ก้องดัง
ยิ่งฟัง ยิ่งฟัง เหมือนใครที่คลั่ง ครวญหา ฉิ่งฉับกรับฆ้อง เหมือนใจพี่ร้องเชิญชวน
อยากจะพบ หน้านวล (ซ้ำ) มาสุขสรวลเส เฮฮา (สร้อย)...

พอถึงเทศกาล งานทำบุญ ที่บ้านของเรา
เถิดเทิงกลองยาว สนุกเกรียวกราวหนักหนา แต่เข้าพรรษา จนเวลา หมดสิ้น
ได้เวลา ทอดกฐิน (ซ้ำ) ก็เริ่มได้ยิน อีกครา (สร้อย)...

วันเพ็ญ เดือนสิบสอง เสียงกลองยาว ก็ยังพอมี
สงกรานต์อีกที ทุกปีไม่ขาดเลยหนา แต่งงานบ้านใหม่ แม้โกนผมไฟทุกคราว
จะครึกครื้นเกรียวกราว (ซ้ำ) ก็ต้องกลองยาว แห่มา (สร้อย)...

พี่คอย หน้านวล มาร่วมขบวน ลูกทุ่งกลองยาว
ประแป้งหน้าขาว จะรำกับสาวโสภา กะตั้วสิงห์โตนั้น เขาก็โชว์ ผ่านไป
ป่านฉะนี้ เจ้าทรามวัย (ซ้ำ) เหตุไฉน ยังไม่เห็นมา (สร้อย)...

ลูกทุ่ง บ้านเรา ฉลองกลองยาว กันน่าดู
จับจองปองคู่ แล้วน้องไปอยู่ที่ไหนหนา อย่าแอบเลยเธอ จะให้พี่เก้อหรือนงเยาว์
มาเถอะม๊ะ แม่หน้าขาว (ซ้ำ) มารำกลองยาว กับพี่ยา (สร้อย)...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
จันทร์ที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๐

เพลง “เจ้าปลิว”

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ปลิวเอ๋ยปลิว เจ้าปลิวเหมือนดังปุยนุ่น เจ้าปลิวเหมือนดังเป็นฝุ่น
ปลิววุ่นไปอย่างไร้ทิศทาง สุดแต่บุญทำ หรือเวรกรรมที่เคยก่อสร้าง
สุดแต่จะปลิว ติดค้าง บนยอดยาง หรือยอด หญ้าคา
ปลิวเอ๋ยปลิว ลิ่วเร็วเหมือนเปลวไฟไหม้ ทุ่งนาน้ำตาน้ำใจ ปลิวผ่านไป
ไม่รู้หรือว่า ผู้ใดใครเขา แสนปวดร้าว ระทมอุรา
เจ้าปลิว ลอยลิ่วขึ้นฟ้า เหมือนจุฬาเริงลมหน้าร้อน
เจ้าคนชื่อปลิว หัวใจมันคล้ายทองเปลว ข้าแหลก ข้าเหลว
เพราะคนชื่อปลิวมันหลอน แล้วมันก็ปลิวลิ่วลง ลืมหลง ดงดอน
ปลิวเจ้าลอยถึงพระนคร ฉาวกระฉ่อน เป็นชาวสวรรค์
ปลิวเอ๋ยปลิว เจ้าปลิวเหมือนเป็นขนไก่ เจ้าปลิว ไม่มีหัวใจ
ปลิวว่อนไปไม่ยึดใดมั่น สักวันเถอะปลิว พลัดตกลิ่ว ไร้แรงผลักดัน
ร่วงมาจากฟ้าสวรรค์ ขุมโลกันต์ คือเหย้า เจ้าปลิว...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
อาทิตย์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

เพลง "ฝั่งหัวใจ"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*
ขับร้อง — *บุษยา รังสี*

ฉันเหมือน ลอยคอ ลอยคอ อยู่กลางทะเล
โอ้...อ้างว้าง ว้าเหว่ เพราะเป็นทะเล แห่งความผิดหวัง
แหวกว่ายน้ำตา กว่าสิ้นพลัง ตะเกียกตะกายหาฝั่ง ฝั่ง โถ ช่างว่างเปล่า

ฉันหลง เริงใจ เริงใจ อยู่ใน วจี
ป้อนคำ รักล้นปรี่ เหมือนลงนที แห่งความโง่เขลา
ต้องลมรักลวง เจ็บทรวงนักเรา กระหน่ำโบยความช้ำเศร้า เศร้าเพราะเรา
ผิดหวัง

ดัง...เหมือนคนจะจมน้ำตาย ทุรนทุราย แหวกว่าย เข้าหาฝั่ง
ใคร...ไม่คิด ชังคนผิดหวัง ช่วยรับมือคนพลาดพลั้ง ฉุดขึ้นฝั่ง หัวใจ

ฉันเหมือน ลอยคอ ลอยคอ อยู่ในน้ำตา
เฝ้าแต่หวังใจว่า ฟ้าเวทนา คงรอด ปลอดภัย
ถ้ามีรักจริง พึ่งพิง พักใจ จะมอบหทัยฉันให้ ให้ไว้เป็นทาสคุณ...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
๑๖ มกราคม ๒๕๑๑

เพลง "ฉันเป็นของเธอ"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ขับร้อง *เอื้อ สุนทรสนาน*

ฉันเป็นของเธอคนเดียวเท่านั้น (ฮัม)... แล้วเธอจะฝันคนเดียวแค่ฉันหรือเปล่า
แม้เราจะเป็นของใครมาก่อน ขอเพียงอย่าซ้อน ซ่อนรักเป็นเงา
ระหว่างสองเรา ต้องเปิดเผย

ฉันยอมรับเธอเป็นคนสุดท้าย (ฮัม)... แล้วเธอเล่าหมายฉันเป็นสุดท้าย
ไหมเอ่ย ถึงรักแห่งเรา มิใช่ครั้งแรก หัวใจแหลกเหลว ไม่รู้ลืมเลย
เราจะสังเวย ให้กับความหลัง

เราจะไม่มีเมื่อวาน...นี้ เราจะมีแต่วันนี้ เป็นที่ตั้ง
เราจะมีพรุ่งนี้เป็นพลัง อนาคตหวัง ยาวยืน

ฉันเป็นของเธอคนเดียวเสมอ (ฮัม)... แล้วเธออย่าเผลอ ปรนเปรอให้รัก
ใครอื่น แล้วเราจะเป็นของกันและกัน รักคงสุขสันต์ สวรรค์ยาวยืน
สดชื่นนิรันดร์ ฉันคู่กับเธอ...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เพลง "อย่ากลัวจน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

เกิดเป็นคน ถึงจะจน ขออย่าคิดแคร์
ชีวิต มิแน่ เปลี่ยนแปร ทุกคน
เคยเห็น มหาเศรษฐี แล้วก็มีอันเป็น ร่วงหล่น
ส่วนคนจน หันมามี ศรีสุข หลายราย
บ้างก็รวย ด้วยมรดก บ้างเสี่ยงโชค ลงทุน ใจกล้า
บางคนขายค้า หาเลี้ยงกาย มานะแหละหมั่นอดออม มิยอมอยู่นิ่งดูดาย
ทุ่มใจกาย ขวนขวาย ไปแล้ว จะไม่จน...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เพลง "แม่สอดสะอื้น"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

โอย...แม่สอดสะอื้น ระทมขมขื่น เจ้ายืนอ้างว้าง กลางพนา
เห็น ทิวเขาเบียด เสียดฟ้า เหมือนว่า ม่านฟ้า ป่าเขา สูงบัง
โอย...แม่สอดแสนเศร้า เหมือนข้าซบเซา ถูกเขาทอดทิ้ง ลำพัง
รัก เอย รักที่เคยหวัง เขาชัง จากไปเหมือนดั่ง ไม่มีเยื่อใย
ธาร...น้ำเมย ไหลเลย ไหลเลย ทิ้งถิ่น แดนไทย
ธาร...รักเอย ไหลเลย พ้นแผ่น แดนใจ ปล่อยข้าไว้ ให้ช้ำ กล้ำกลืน
โอย...แม่สอดสาวเอย ซบลำน้ำเมย กอดเกย ปลอบขวัญ วันคืน
โถ...ทรวงช้ำข้า จำฝืน ขมขื่น จะซบสะอื้น กับอ้อมอกใคร...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พุธที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๒

เพลง "เอาความขมขื่น ไปทิ้งแม่โขง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง
ให้มันไหลลง ๆ ๆ ๆ ทะเล
เบื่อความรัก จากคนร้อยเล่ห์
เล่ห์ลวงลึกกว่าทะเล สุดคาดคะเนสุดนับคณา
เอาความทุกข์ยากฝากธาราใส
ให้มันไหลไป ไหลไป ไหลไป มิให้หวนมา
ช่วย กลบฝัง ความหลังของข้า
บทเรียนรักด้วยน้ำตาแม่โขงเจ้าขาช่วยกลบ ช่วยกลืน
แม้ความเจ็บปวด เป็นเหมือนกรวดทราย
ถมทิ้งลงไป แม่โขงทั้งสาย
คงกลายเขินตื้น ถ้าความเจ็บช้ำ
เป็นน้ำก็นองท่วมพื้น รสชาติบาดแผลขมขื่น
แม่โขง ช่วยกลืน ให้ไกล แสนไกล
เอาความขมขื่น ไปทิ้งแม่โขง
ให้มันไหลลง ๆ ๆ ๆ ลับไป
โอ้ แม่โขงที่โค้งคดไกล เปรียบยังมิเท่า
น้ำใจ ลดเคี้ยวเชี่ยวไหล กว่าลำโขงเอย...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พุธที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๒

เพลง "อย่าไปเลย ดวงจันทร์"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

อย่าไปกันเลย ดวงจันทร์ บนนั้นไม่มี อะไร
ไม่มีพืชพันธุ์เลยซ้ำ ไม่มีทั้งน้ำทั้งไฟ อากาศ หายใจ ก็ไม่มี

จะไป ดวงจันทร์ ทำไม เอาไว้ชมกัน แหละดี
ทุ่มคน ทุ่มเงิน ทรัพย์สิน เพื่อแลกกับหิน ผงคลี
ปล่อยทิ้งโลกนี้ ให้ทุกข์ ลำเค็ญ

ผู้คนมากล้น ยากจนเหมือนผ้าขี้ริ้ว ต้องอดต้องหิว หิวกัน มิใช่เล่น
ไร้การศึกษา น้ำตากระเซ็น มองไม่เห็น เลยหรือไร

เลิกไปดวงจันทร์ กันที โลกนี้ ซิควร ใส่ใจ
มั่งมีตั้งหมื่น แสนล้าน โปรดเอาเงินนั้นไว้ใช้ ช่วยเหลือคนใน โลกนี้ดีกว่า...

ด้วยจินตนาการพิเศษ พุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔
โดยอพอลโล่ ๑๔ มนุษย์เหยียบดวงจันทร์เป็นครั้งที่ ๓

เพลง "แล้วเราจะรัก กันได้อย่างไร"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร เจ็บหัวใจ ปวดหัวใจ
แสบหัวใจ อะไร อย่างนี้ ฉัน เฝ้ารัก ก็รักไปซี
คุณไม่สน ไม่ไยดี ไม่คิดว่าฉัน ก็มีหัวใจ

หรือเราจะรักกันไปอย่างนี้ เจ็บฤดี ปวดฤดี
แสบฤดี ก็ต้องซ่อนไว้ มีอยู่แล้ว เจ้าของหัวใจ
มาชอบฉัน ชอบทำไม ทำให้ ฉันรัก ฉันหลง

เฝ้าแต่วอน จนฉันอ่อนแอ ต้องพ่ายแพ้ รักอันมั่นคง
แต่คุณมี พันธะที่ต้อง ซื่อตรง แล้วฉันก็คง เป็นรักรองบ่อน ให้คุณ

แล้วเราจะรักกัน ได้อย่างไร เจ็บหัวใจ ปวดหัวใจ
แสบหัวใจ ใครจะเกื้อหนุน ชาย ไม่เสียกำไรหรือทุน
ลูกผู้หญิง นั่นสิคุณ ต้องครุ่น ต้องคิด ผิดหวัง...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

เพลง "อยากให้แม่โขงมันไหลขึ้น"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

อยากให้แม่โขง มันไหลขึ้น
ไหลขึ้น ไหลขึ้น ไหลขึ้น ไหลขึ้น จากพื้น
ถึงยอด หิมาลัย เอาความขมขื่นของเธอ
นั้นคืน กลับไป กลับไป
อย่าให้ มันไหล ล่องลง
ทะเล

แต่นี่แม่โขง ยังไหลล่อง
ไหลล่อง ไหลล่อง
ไหลล่อง ไหลล่อง จึงหมองจนสุด
จะคะเน พาความทุกข์เศร้า
ของเธอเคล้าไป ถ่ายเท ถ่ายเท
จากท้องทะเล วกเข้าอ่าวไทย

แม่เจ้าพระยา เดี๋ยวนี้
น้ำทะเลล้นปรี่ จนมีรสเค็มรสขมตรมไหม้
เธอช้ำเพราะชาย ฉันก็แทบตายสิ้นไป
เจ็บเพราะหญิงขยี้หัวใจ เจ็บอะไรอย่างนี้

อยากให้แม่โขง มันไหลขึ้น
ไหลขึ้น ไหลขึ้น ไหลขึ้น ไหลขึ้น
เก็บรสขมขื่น กลับไปที
ทะเลกว้างใหญ่ มิเท่าหัวใจ
สตรี สตรี อย่าถมทวี
ทุกข์ให้อีกเลย...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
จันทร์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๔

เพลง "อยากให้โลกหยุดหมุน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ฉันอยาก ให้โลกหยุดหมุน เมื่อคุณฝากใจ ไมตรี
หยุดแค่นี้ หยุดแค่นี้ หยุดแค่นี้ จะได้ไหม

ฉันอยากให้โลก หยุดยั้ง เพื่อฟัง ถ้อยคำ ฝากใจ
โปรดฟังไว้ โปรดฟังไว้ โปรดฟังไว้ ให้ทั่ว พสุธา

จงหยุด ไปทุกอย่าง ถนนหนทาง รถรา
หยุด สุริยัน หยุด ดวงจันทรา หยุดวันเวลา วินาที เหล่านั้น

ฉันอยากให้โลก หยุดหมุน เมื่อคุณ สุขอยู่ กับฉัน
หยุดแค่นั้น หยุดแค่นั้น หยุดแค่นั้น เถิดสวรรค์ เจ้าขา...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
อาทิตย์ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๔

เพลง “เห็นกัน ที่ฮ่องกง”

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

บินไปกับไทย อินเตอร์ฯ
เห็น...เธอที่ฮ่องกง
เล่นเอาใจฉันวูบ งามทั้งรูป ทั้งทรง
ฉันลุ่มหลง พะวง เพ้อเจ้อ

บนแดน แผ่นดิน เกาลูน
ฉันลงทุน หาแต่เธอ
สู่สตาร์เฟอรี่ ฉันนี้ เหมือนละเมอ
มองหาแต่เธอ ทั่วไป

ข้ามเรือ สู่ฮ่องกง
ตามหาอนงค์ งุนงง เจ้าอยู่ที่ไหน
ขึ้นรถไฟฟ้า สู่ยอดเขาใหญ่
ไม่พบทรามวัย ห่างไกลหวัง ดั่งเดือนดาว

ไปโอว บุ้นโฮ้ว นั่งครวญ
ถึง...นวลน้อง ผ่องพราว
เจ้าเป็นสาวชาติใด ไทย พม่า หรือลาว
เป็นสาวมาเลย์ หรือ สาวจีน

ขึ้นรถ ทั่วฮ่องกง ตามหาอนงค์
มุ่งตรง อ่าว อะเบอดีน
กลับย้อน เกาลูน ดั่งคนสูญสิ้น
ขึ้นค็อปเตอร์บินทั่วมาเก๊า เศร้าไฉน

จำใจ กลับไทยอินเตอร์ฯ
โอ๊ะ เห็นเธอ แล้วนั่นไง
โอ้เจ้ายอดยุพา ฉันนึกว่าสาวใด
แอร์ โฮสเตสไทย นั่นเอง...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
อังคารที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๑๔

เพลง "โอ้ รัก"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

โอ้ โอ รักเอย รสหวานใดเลย เทียบได้
โลกปาน สวรรค์ อำไพ สุขใด ไหนล้ำ รำพัน

รักประหนึ่ง น้ำทิพย์ หยาดอมฤต ชีวิตให้สุข เหมือนสวรรค์
เทพเจ้าแห่งรักคอยชักฉุดความใฝ่ฝัน เหมือนความหวังอัน สมปรารถนา

ความรักยิ่งใหญ่ กว่าใด ทั้ง มวล
ต่างล้วน บูชา เรียกหา... แต่รัก ให้มา แอบอิง

โอ้ โอ รักเรา รักนั้น จงเนาว์ แน่นิ่ง
อยู่เป็น ความแท้ ความจริง รักยิ่ง ตลอดไป...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
อาทิตย์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

เพลง "เป็นไปไม่ได้"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ถ้าฉันมี สิบหน้า อย่างทศกรรฐ์
สิบหน้านั้น ฉันจะหัน มายิ้มให้เธอ
สิบลิ้น สิบปาก จะฝากคำพร่ำเพ้อ
ว่ารักเธอ รักเธอ เป็นเสียงเดียว

ถ้าฉันมี ยี่สิบตา อย่างทศกรรฐ์
ยี่สิบตา ของฉัน จะมองเธอไม่เหลียว
ยี่สิบแขน จะสวมสอด กอดเธอผู้เดียว
ยี่สิบสีดา อย่ามาเกี้ยว ไม่แลเหลียวมอง

แต่ฉันมี หน้าเดียว ซีดเซียวทุกข์ทน
ด้วยความจน ความขัดสน จนเงินแหละทอง
หนึ่งลิ้น หนึ่งปาก ไม่อาจจักผยอง
ว่าฉันปอง ฉันปอง เธอแม้เงา

แหละฉันมี ตาคู่เดียว แลเหลียวเมียงมอง
อีกมือสอง ของฉัน มันอาภัพอับเฉา
ดาวจากสรวง หรือจะร่วง สู่ทรวงอกเรา
ได้แต่ซบเซา เศร้าลำเค็ญ เป็นไปไม่ได้

แต่งเมื่อ อาทิตย์ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๑๕
ณ บ้าน ๑๐๔ ราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ
เศรษฐา ศิระฉายา ร้องอัดคนแรกกับวง "ดิ อิมพอสสิเบิ้ล"
บันทึกเสียง ที่ห้องกมลสุโกศล สาธร เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๕

เพลง "เป็นไป เสียได้"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

หากเขามี สิบหน้า อย่างทศกรรฐ์
สิบหน้านั้น เขาจะหัน มองเราผู้เดียว
สิบสวย สิบงาม จะไม่ตามแลเหลียว
พูดเสียงเดียว เสียงเดียว ว่ารักเรา

หากเขามี ยี่สิบตา อย่างทศกรรฐ์
ยี่สิบตา คุณนั้น ไม่มองใครอื่นเขา
ยี่สิบแขน จะสวมสอด กอดเพียงแต่เรา
ชื่นจิต คิดเอา ว่าเรานี้ มีความยิ่งใหญ่

เมื่อเขามี หน้าเดียว ซีดเซียวทุกข์ทน
ด้วยเจียมตัวกลัวขัดสน จนต้องปวดใจ
น่ารัก น่าหลง น่าสงสาร ไฉน
จึงเห็นใจ เห็นใจ ไปรักคุณ

แต่แล้วคนลิ้นหนึ่งนี้ ใจซิ เป็นพัน
แยกออกไปดังกังหันร้อยพันรักเปลี่ยน
หมุน บีบใจฉันนั้นแทบแตก แหลกลงเป็นจุล
โธ่คุณนะคุณ ขุ่นลำเค็ญเป็นไปเสียได้...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
อังคารที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

เพลง "จะรัก เสียอย่าง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

จะรักเสียอย่าง จ้างฉันก็ไม่แคร์ จะหนุ่มหรือว่าจะแก่...แก่
ยักแย่ ยักยัน ใครจะฉุดชัก ฉันก็จะรัก ของฉัน
หัวใจ ของใคร ของมัน ฉันไม่หวั่น คำพูดใคร

จะรักเสียอย่าง จ้างฉันก็ไม่กลัว จะดีหรือว่าจะชั่ว...ชั่ว
แล้วแต่หัวใจ คุณจะรวยล้น หรือว่า ยากจน เพียงไหน
หรือคุณชั่ว มาเท่าไหร่ ฉันจะไม่ใส่ใจ เคลือบแคลง

ฉันรัก คุณซึ้ง ถึงคุณไม่รัก ก็ช่าง จะรักเสียอย่าง
ไม่ต้องเอ่ยอ้าง ชี้แจง ของที่ถูกใจ อยากได้ ถึงราคาแพง
จะต้องคิด หาทางแข่ง แม้ต้องแย่ง ก็จะไม่เกรง

จะรักเสียอย่าง จ้างฉันก็ไม่สน จะรวย หรือว่า จะจน...จน
โถ คนนั้นเอง ใครจะประณาม หรือจะ เหยียดหยาม ข่มเหง
หามเงิน มาวาง สักเข่ง ฉันจะเพ่งเล็ง แลแค่ใจ...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
พฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๑๖

เพลง "ฮ่องกง"

คำร้องและทำนอง — *พยงค์ มุกดา*

ฮ่องกง งามสูงส่ง โสภี
ถิ่น ดินแดน เสรี เหมือนมี เสน่ห์ ความหวาน
ตึกราม งามเหมือน เทพวิมาน
ถิ่น ทะเล สำราญ ใครเพียงผ่าน ยังหวังปอง
เยือนถึงถิ่น ฮันซูหยิน และ ซูซี่วอง
อยากลงนั่ง หรือ โล้ทอง แล้วลอยล่อง ทั่ว อาเบอดีน
ฮ่องกง น่าหลงเจ้า สาวจีน
นุ่งกี่เพ้าโสภิณ แดนดิน ถิ่นทอง ฮ่องกง...

อาคารมุกดา ดุริยางค์ จรัญสนิทวงศ์ บ้านช่างหล่อ ธนบุรี
เสาร์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๖

เพลง "จูบลม ชมเงา"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ให้ฉันเป็นนกน้อย ๆ ในกรงใจเธอ
ฉันจะเสนอ เสียงไพเราะให้เสนาะหู
ให้ฉันเป็นแมว สีสวาท น่าเอ็นดู
ฉันจะได้ซบอกพธู ร้องเหมียว ๆ

ให้ฉันเป็นพฤกษาสวย ในแจกันเธอ
ฉันจะเผยอกลิ่นขยาย ให้เธอซ่านเสียว
ให้ฉันเป็นสุนัขซื่อ อยู่ตัวเดียว
ฉันจะได้เลี้ยววิ่งตามเงาแทบเท้าเธอ

แต่ฉันเป็น วนิพก นกกาหน้าดำ
ฉันไม่อาจทำเสียงกางเขนให้เด่นเสมอ
แหละฉันคือแมวสีด่าง ข้างบ้านเธอ
เห็นสุดเสนอได้สนอง ร้องเสียงขรม

เปรียบฉันคือพฤกษารกริมทางเดินเธอ
ฉันสุดเผยอ กลิ่นและสี ที่ไม่สวยสม
เปรียบฉันคือสุนัขเถื่อน เปื้อนโคลนตม
ฉันแค่จูบลมแค่ชมเงา เท่านั้นเอง...

---

๑๐๔ ราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ
อังคารที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

เพลง "เป็นคน ควรรู้คุณคน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

พระคุณ ของครู
จะอยู่ใน ดวงใจ ฉันแน่
พระคุณพ่อแม่ จะอยู่บนเหนือเกล้าเกศี
พระคุณแผ่นดิน จะอยู่เหนือชีวิน ชีวี
พระคุณเหล่านี้
มีทางที่เราจะ กตัญญู

พระคุณ ของครู
ตอบแทน ด้วยความรู้ เผยแพร่
พระคุณ พ่อแม่ บวชเรียน
ปรนนิบัติ แลดู พระคุณแผ่นดิน
ต้องอุทิศชีวิน เชิดชู สมควรแก่ผู้
เกิดมา และเป็นอยู่ อย่างคน

พระคุณผู้ให้ ท่านอาจไม่ต้องการ
การตอบแทน เพียงอย่าหมิ่นแคลน
พระคุณและน้ำใจ ให้หมองหม่น
เพราะบุญกรรมสร้าง ให้พวกเรานี้ต่าง
เกิดเป็นคน ยากดี มีจน
อย่าเนรคุณคน นั้นก็พอ

รู้คุณ ของคน
มั่นอยู่ในกมลของตัว
รู้ดีรู้ชั่ว ก็ตัวเรารู้อยู่แหละหนอ
รู้ยั้งชั่งใจ อย่าโลภหลง เกินไป เกินพอ
รู้แน่เถิดหนอ ไม่นานแล้ว เราก็
ต้องตาย...

---

๒๗๘ เพชรบุรี วิลล่า คลองตัน พระโขนง
ศุกร์ที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๑

เพลง "กสิกร เลี้ยงโลก"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ร้องคนแรก *วินัย พันธุรักษ์*

พรายพลิ้วแลลิบลิ่วงามหรูฟูฟ่อง
คือ...รวงทองเสียดฟ้าระเริงเล่นลม
แดดที่ไล้โลมเล้า ปานสาวเจ้าถูกชายหมายชม
อ่อนเอน ลู่ตามลม ดังสาวอาย

ตัวน้องดังเมล็ดพืช ที่คัดทำพันธุ์
ดินดีคือพี่นั้น อุดมมากมาย
พืชพันธุ์เพาะ หว่านถม, ฝนรักโลมพร่างพรม
พลิ้วพรายสิ้นเหนื่อยหน่ายเมื่อยผลงอกงาม

โลกเป็นสมบัติ ของคนขยัน
ความใฝ่ฝันเป็นจริง แม้นเราทำตาม
พี่อดทนและเจ้าอดออมพร้อมพยายาม
สร้างหลักฐานบ้านงามเป็นความมั่นคงสถาพร

มือของเราสองข้างสร้างสรรค์ฟันฝ่า
ใจชาวนาเข้มแข็งแรง กสิกร
เพื่อชีวิตหลักฐานสอนหลานลูกปลูกฝังสังวร
หยาดเหงื่อ กสิกร เลี้ยงโลกเอย...

เพลงแต่งส่งประกวด ธนาคารกสิกรไทย
๘๔๗/๑๕ เพชรบุรีวิลล่า คลองตัน พระโขนง
ศุกร์ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

เพลง “โอ้...ธนบุรี”

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

โอ้ ธนบุรี นครที่เคยพิสุทธิ์ เมื่อคราว พม่า ประทุษ ล่มอยุธยา
เหลือซาก เมืองเบื้องหลังๆ ครั้งพระเจ้าตาก ๆ
รวมไทยพลัดพราก ๆ บากบั่น ทุกข์ทน

เผ่าไทยใจหาญ ล้างพาลภัยไปจนสิ้น
เลือดไทยไหลหลั่งโลมดิน ชื่อตากสิน คือวีรชน ตายก็เผา ฝัง
พี่ยังไม่บ่นๆ รวมไทยทุกคน สรรค์สร้าง กรุงธนบุรี

พระปรางค์วัดแจ้ง เสียดแทงฟ้า เหนือ นทีใหญ่
สายเจ้าพระยาไหลไป ดังสายใจ แห่ง สามัคคี อดีตภูมิใจ
ลบเลือนหายไปสิ้นทุกที กรุงธนนครบัดนี้ มีเขตนาม เหลือเพียง อำเภอ

โอ้ ธนบุรี เหมือนคนมีเวรมาบัง ปิดทองพระอยู่ เบื้องหลัง
สิ้นความหวังให้คน พบเจอ ดังข้าน้อยนี้ หวังทำดี กลับเก้อ
อยากใคร่ พบเจอ ฟ้ารุ่ง กรุง ธนบุรี...

๘๔๗/๑๕ เพชรบุรีวิลล่า คลองตัน พระโขนง
อาทิตย์ที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๔

เพลง "ลูกทุ่งรักในหลวง"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*
ร้องนำหมู่ *นิรันดร์ นันทนิมิตร*

(สร้อย) ลูกทุ่งเรารักในหลวง ลูกทุ่งหวงราชินี
ลูกทุ่งจงรักภักดี ภักดีบูชา สมเด็จย่าศรีนครินทร์
แผ่นดินไทยนี้เอย เอ่ยชื่อลือระบิล
แหล่งทรัพย์สิน ที่เรียกกัน ว่าสุวรรณภูมิ
สืบเลือดเนื้อเชื้อวงศ์ เผ่าพงษ์ไทยครอบคลุม
ผ่านปากหลุม ผ่านหุบเหว แห่งเปลวไฟสงคราม
จากวานโน้น... เรานี่หรือ ชื่อสยาม
จวบวันนี้... มีนามประเทศไทย
เพราะเราสู้เราถึงอยู่ อย่างปลอดภัย
เพราะเราไทย มีกษัตริย์ เป็นฉัตรทอง
แผ่นดินไทยของเรา ไม่ให้ใครเขาครอง
เกียรติศักดิ์ผยอง ด้วยบุญญา เด่นด้วยบารมี
ลูกทุ่งเรารักในหลวง ลูกทุ่งหวงราชินี
ลูกทุ่งจงรักภักดี ภักดีบูชา สมเด็จย่าศรีนครินทร์

แต่งเมื่อ พฤหัสบดีที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๓
ณ ริมฝั่งบางปะกง ฉะเชิงเทรา

เพลง "ก.ไก่ คำกลอน"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

ก.เอ๋ย ก.ไก่ ข.ไข่ ขึงขัง
ข.ขวด ลวดลาย ค.ควาย มีพลัง
ฅ.คน มั่งคั่ง ฆ.ระฆัง ดังไกล
ง.งู เลื้อยคลาน จ.จาน ใจหวัง
ฉ.ฉิ่ง ชวนฟัง ช.ช้าง ร่างใหญ่
ซ.โซ่ เส้นเบ้อเร่อ ฌ.กะเฌอ ปลูกป่า
ญ.หญิง ลีลา ฎ.ชะฎา สวมใส่
ฏ.ปะฏัก ปักมั่น ฐ.ฐาน แท่นเก่า
ฑ.มณโฑ หงอยเหงา ฒ.ผู้เฒ่า ขับไส
ณ.เณร องค์เล็ก ด.เด็ก เดินทุ่ง
ต.เต่า กินผักบุ้ง ถ.ถุง ถือได้
ท.ทหาร อาจอง ธ.ธง โบกสะบัด
น.หนู น่ากำจัด บ.ใบไม้ ผลัดใบ
ป.ปลา หน้าบึ้ง ผ.ผึ้ง หน้าหวาน
ฝ.ฝา หน้าบาน พ.พาน น่ารัก
ฟ.ฟัน ขึ้นเงา ภ.สำเภา เสาหัก
ม.ม้า กินผัก ย.ยักษ์ กินไฟ
ร.เรือ ริมตลิ่ง ล.ลิง เริงร่า
ว.แหวน งามตา ศ.ศาลา พักได้
ษ.ฤๅษี ไม่มีเสื้อ ส.เสือ ต้องมีป่า
ห.หีบ มีผ้า ฬ.จุฬา ว่าวไทย
อ.อ่าง ตาลุก ฮ.นกฮูก ตาใส
จำให้ขึ้นใจ ก.ไก่ คำกลอน

แต่งเป็นเพลงเมื่อพุธที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๗
เขียนที่ริมฝั่งบางปะกง ๖๑ ม.๑๓ บางนา - ตราด
เพชร พนมรุ้ง ร้องบันทึกเสียงห้องจำรักษ์ เอื้ออารีนุสรณ์
เมื่อ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๘

เพลง "แด่...องค์โสมและองค์ภา"

คำร้อง — *พยงค์ มุกดา*
ทำนอง — *อาจารย์มนตรี ตราโมทย์*
ร้อง — *วงจันทร์ ไพโรจน์*

แสงโสมโลมหล้า อร่ามสุธา เมื่อโคมฟ้า
ส่องห้องหาว แดนฟ้า ประดับด้วยดาว ระยิบ
ระยับวับวาว เพริดพริ้ง แพรวพราว โสภา

โสมบนสรวง ดวงเด่น ตราบคืนเพ็ญ
จึงพิไลโลมหล้า เด่นประดับจับตา
คะนึงถึงหนึ่งสุดา มิ่งขวัญฟ้าเทวี

ชนชื่นชมโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ
งามจับตาล้ำ มารยาท ทุกย่างก้าวบาท
อาจองค์ทรงศรี เสด็จทั่วแคว้น
ดินแดนสยามในพระนาม องค์พระจักรี
เคียงข้างพระธิดาสุดดี นามพัชระกิตติยาภา

สนองเบื้อง ยุคลบาท
ประชาราษฎร์ สุดซึ้งบูชา
ถ้าแม้เพ็ญจันทร์ขวัญหล้า ขวัญมิ่งประชา
ชื่นชมโสมสวลี พระยอดมารดา
และองค์ภา คือเพชรคู่ปฐพี
เฉิดแฉล้ม เมื่อยามแย้ม สรวลศรี ดั่งโสม
รวี แจ่มรุจี หยาดฟ้า เมตตาคุณ อุ่นอุระ
ประชา ขอ...วันทา แด่องค์โสมสวลี

แต่งเมื่ออังคารที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๐ ณ บ้านริมฝั่งบางปะกง
บันทึกเสียงห้อง แจ๊ส สตูดิโอ เมื่อ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑

หมายเหตุ รหัส MUGDA81 นี้ มีเพลงติดต่อกันรวม ๕ เพลง คือ แด่...องค์โสมและองค์ภา แดนดอกเอื้อง น้ำใจชาวเหนือ สาวเหนือก็มีหัวใจ และ แม่สอดสะอื้น

เพลง "สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

โอ้สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์
ขวัญธรณินทร์ แห่งเมืองพระ ฉะเชิงเทรา
เราชาวแปดริ้ว รวมใจพร้อมน้อมเกล้า
สร้างถวายสมเด็จย่าคราว
แปดสิบ พระชนม์ พรรษา

สดสวยครึ้มด้วยร่มไม้ใบบัง
นกร้องเพลงดัง ท่ามกลางไม้ดอกลานตา
บัวน้อยคูน้ำ ไม้ประจำสวนงามสง่า
หลากสี ที่ชื่อ เฟื่องฟ้า
เทิดแม่ฟ้าหลวงของปวงไทย

ฉะเชิงเทรา พระสูงสุด พุทธโสธร
ชาวโลกสัญจร มาคารวะ ทั่วไป
ที่สุดในโลก คือพระอุโบสถ หลังใหญ่
ในหลวง รวมดวงใจไทย สร้างไว้คู่ปฐพี

โอ้นามสมเด็จพระศรีนครินทร์
สากลยลยิน บุคคลของโลกร้อยปี
ชาวไทยทั่วฟ้า ขอบูชาน้อมอัญชุลี
เทิดสวน สมเด็จ ย่านี้
ตราบหมื่นปี นิรันดรเอยฯ

แต่งเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๓
ณ ริมฝั่งบางปะกง ๖๑ หมู่ ๑๓ ถนนบางนา-ตราด บางปะกง ฉะเชิงเทรา
๒๔๑๓๐

เพลง "บุคคลร้อยปี พระศรีนครินทร์"

คำร้องและทำนอง *พยงค์ มุกดา*

สมเด็จย่า แม่ฟ้าหลวงของปวงไทย
ผู้ทรงพระคุณยิ่งใหญ่
สุดนำวจีคำใดกล่าวขาน
ภารกิจอุทิศพระองค์ทรงงาน
ป่าดอยเขาสูงตระหง่าน
บุกแดนทุรกันดารไม่ครั่นคร้าม

ดอยทั้งปวง แม่ฟ้าหลวงทรงพันผูก
เขาทุกลูกแม่ฟ้าหลวงทรงบุกข้าม
พระกรุณาข้ามฟ้าข้ามดอย ลอยเห็นเด่นงาม
ดอยตุงสยาม เชียงราย หมายถึงธง

สมเด็จย่า คู่ฟ้าเหมือนธงไตรรงค์
โลกถวายพระนามสูงส่ง
แด่...องค์พระชนนี บุคคลร้อยปีของไทย
โลกถวายพระนามสูงส่ง
แด่...องค์พระชนนี
บุคคลร้อยปีของไทย
บุคคลร้อยปีของไทย
บุคคลร้อยปีของไทย

สร้างสรรค์สมบูรณ์เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๓
ณ ริมฝั่งบางปะกง ๖๑ หมู่ ๑๓ ถนนบางนา-ตราด บางปะกง ฉะเชิงเทรา
๒๔๑๓๐

“คิดถึงคุณทุกคืนทุกวัน”

ทำนอง-คำร้อง พยงค์ มุกดา

(ท่อนนำ) คิดถึง คิดถึง คิดถึงคุณ คิดถึง คิดถึง คิดถึงคุณ...

(๑) คิดถึงคุณอยู่ทุกคืนทุกวัน โอ้กรักที่เราเฝ้าฝัน มามีอันต้องโศกอกเอ๋ย
หักใจเรา อย่าเศร้ากำศรวลนักเลย ใช่คู่ชู้ชื่นชิดเชย จึงแรมเลยคลาดแคล้วจากกัน...

(๒) เขาเมินเหินห่างร้างเราแสนไกล โธ่เอ๋ยไม่รู้หรือไร ในดวงใจอาวรณ์ใฝ่ฝัน
ผู้จากไป เพื่อนใหม่คงมีสัมพันธ์ ส่วนเราทุกคืนทุกวัน น้ำตามันรินอาบหมอน

หลับตา ก็เห็นแต่ใบหน้าคุณ
กลิ่นไอได้แอบอิงหนุน อุ่นกายไม่ถ่ายไม่ถอน
จูบคุณนั้นดั่งอาถรรพ์พลิกแพลงแฝงซ่อน
จะหลับจะนอนยังรำพันว่าฉันรักคุณ...

(๓) คิดถึงคุณอยู่ทุกลมหายใจ ห้ามรักยากเข็ญเพียงไร เหมือนขืนใจให้โลกหยุดหมุน
หยุดชีวิตง่ายกว่าหยุดคิดถึงคุณ จะเป็นเพราะบาปหรือบุญ คิดถึงคุณทุกคืนและวัน
...

...คิดถึงคุณอยู่ ทุกคืนทุกวัน

ในงานเลี้ยงยินดีศิลปินแห่งชาติ
ปี ๒๕๓๕ ที่หอประชุมเล็ก
กับสวลี ผกาพันธ์

รำลึกสุรพล
ที่วัดหนองปลาไหล
กับสุรชัย

กับไชยา มิตรชัย

๒๕๐๕ พรภิรมย์กับพยงค์ มุกดา

เข้ารับรางวัลเพลงมาร์ชจาก จอมพล ป. พิบูลสงคราม (ซ้ายสุดจากภาพ)

สมัย เฉลิมบุรี เรืองอำนาจ
เสน่ห์ โกมารชุน จำรูญ หนวดจิ๋ม ประดิษฐ์ อุตตะมัง
ดอกรัก (พุทธิธร รอดพึ่งผา) และพยงค์ มุกดา

ภาพอดีตกับวงดุริยางค์ทหารเรือ

กับผองเพื่อนศิลปิน

ชาญ เย็นแข และสมศรี ม่วงสอนเขียว

ครูพยงค์ มุกดา
มิใช่เก่งเพียงการประพันธ์เพลง
ครูยังเป็นนักเขียนที่มีผลงาน
ปรากฏอย่างต่อเนื่อง
ขอคัดนำมาเสนอเป็นตัวอย่าง

ทักทาย – ปราศรัย

สวัสดี ๒๕๐๔ แด่นักนิยมเพลงที่เคารพรัก

หนังสือเพลงเล่มนี้ เป็นเสมือนตัวแทนจากผลงานของวงดนตรีพยงค์ มุกดา ซึ่งได้มีโอกาสมาปรากฏเป็นสิ่งที่ระลึกแก่แฟนในระหว่างปีที่ ๙ ของชาวคณะเราอีกเล่มหนึ่ง ทั้งหมดเท่าที่ผ่านมาแล้ว จากความเติบใหญ่ที่ผลงานของชาวคณะได้รับ จากเมตตาจิตของผู้อุปการะ เป็นสิ่งที่ผมได้หวังสำหรับอนาคตต่อไปอีก เพราะผมได้ลุ่มรักและปักชีวิตจิตใจทั้งหมดไว้ในงานด้านนี้แล้ว แต่เนื่องด้วยวงดนตรีของผมเป็นวงเอกชน ผลลัพธ์ที่พอจะปรากฏว่าจะยืนหยัดดำรงอยู่ต่อไปได้ จึงต้องอยู่ที่ผู้นิยมชมชอบโดยตรง งานของผมจึงพร้อมเสมอ ที่จะรับฟัง คิด และทำตามที่ยุคสมัย ของหมู่ชนจะต้องการ

ขอเสนอกิจการ อันเป็นงานเครือเดียวของ พยงค์ มุกดา แก่ท่านผู้สนใจ ดังนี้

๑. วิทยุ พล.๑.พิเศษ เวลากระจายเสียง ๑๐.๐๐ น. ถึง ๑๔.๐๐ น. เป็นเวลาที่ชาวคณะของเราจัดทำ คุณจะฟังได้ด้วย ๒ ขนาดคลื่นพร้อมกัน คือความยาว ๑๙๑.๐๘ เมตร หรือความถี่ ๑๕๗๐ กิโลไซเกิลส์ และความยาว ๒๒๐ เมตร หรือความถี่ ๑๓๖๐ กิโลไซเกิลส์ หมายเลขโทรศัพท์ ๔๗๙๘๕ และ ๔๗๙๘๖ เป็นรายการแห่งความเป็นกันเอง และการชิงรางวัลต่าง ๆ

๒. แผ่นเสียงเพลงไทยสากล ตรา พยงค์ มุกดา ตรา ส.ค.ส. ตราพิฆเณศวร และตรามัสยา

๓. ฟาร์มปลา "มัสยา" ซึ่งคุณน้อย นเรนทร น้องชายของผมเป็นผู้สร้างสรรค์ เฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ จะยกย้ายไปจำหน่ายที่ตลาดนัดสนามหลวง บริเวณสัตว์เลี้ยงที่มีชีวิต ตรงข้ามกับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นอกจากปลาเลี้ยงที่น่ารักทั้งพันธุ์ไทยพันธุ์ เทศ ตู้ปลา อาหารสำเร็จ และอุปกรณ์อื่น ๆ แล้ว ร้านมัสยายังเป็นศูนย์กลางการรับชิ้นส่วนจาก พล ๑. อีกด้วย

๔. มีวงดนตรีขนาดเล็กอยู่ในเครืออีก ๒ วง คือ วงศิษย์มุกดา โดย ขบวน มุกดา และวงลูกตะวันออก โดย ชัยชนะ บุญนะโชติ

ผลงานเหล่านี้ คงได้รับความเอาใจใส่จากทุกท่านตามโอกาสและเวลาที่ควร ส่วนเนื้อหาและสาระต่าง ๆ ในเล่มนี้ เพื่อประหยัดหน่ากระดาษ ผมจึงขอให้คุณพลิกอ่านดูเอง ตอนนี้ก็จะบอกว่า ภาพหน้าปก คือ ขบวน มุกดา หลังปก สุวรรณา เสณีย์วงศ์ ณ อยุธยา ในฟาร์มมัสยา จากฝีมือถ่ายของคุณสุวิทย์ ลิ้มตระกูล ออกแบบโดยผมเอง ถ่ายรูปทำบล๊อกโดยบริษัทประชาชน หน้าโรงพยาบาลกลาง ภาพถ่ายในเล่มส่วนใหญ่จากฝีมือและสถานที่ของผ่านฟ้าโฟโต้ ๗/๑ ตรงข้ามกรมโยธาเทศบาล และบางภาพเป็นฝีมือของคุณห่านศิลปบ้าง คุณสุวิทย์บ้าง ส่วนการพิมพ์ก็พิมพ์เล่มและปกที่โรงพิมพ์เลี่ยงเชียงจงเจริญ ๒๕๓ สี่แยกสำราญราษฎร์ ถนนบำรุงเมือง พระนคร

อ้อ...มีบริการพิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ รูปถ่ายนักร้องของเราพร้อมลายเซ็น มีจำหน่ายที่ร้านมัสยา และคุณจะส่งเงินซื้อทางเช็ค ป.ณ. ก็ได้ ในราคารูปเล็ก ๑ บาท โปสการ์ดหกสลึง

ก่อนจบอารัมภบทนี้ ผมในนามของวงดนตรีพยงค์ มุกดา และวิทยุ พล.๑ พิเศษ ขออำนวยพรแด่ผู้เมตตาทุกเพศทุกวัยว่า สุขใดที่ประเสริฐ พรใดที่ดีเลิศ จงบังเกิดแด่ทุกท่าน

เคารพจากใจจริง

พยงค์ มุกดา

๒๗๘ อิสรภาพ บางกอกน้อย ธนบุรี

โอภา – ปราศรัย

สวัสดี ปีใหม่ ขอไหว้กราบ พระทรงทราบ ความมุ่งมาตร์ ปรารถนา
จากพวกเรา ชาวคณะ พยงค์ มุกดา น้อมวันทา ขอบจิตร มิตรและแฟน

เราศรัทธา การุณย์ พระคุณเกื้อ ช่วยจุนเจือ เรานี้ มีมากแสน
สุดหาสิ่ง ใดประกอบ เพื่อตอบแทน เสมือนแม้น ใจรัก และภักดี

เอาสองแขน แทนพลัง หวังกอบกิจ เอาใจจิตร่างกาย เป็นบายศรี
เอาสมอง กลองกลั่น งานดนตรี อัญชุลี ให้ทุกท่าน สำราญรมย์

เอาเสียงร้อง ทำนองเพลงบรรเลงรื่น เอาความชื่น ความสนุก ความสุขสม
บรรณาการ เมื่อท่าน ต้องการชม กว่าหมดลม สิ้นปราณ จากงานเอย

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๐๑ ครับ คุณที่เคารพรัก ปีเริ่มต้นศตวรรษที่ ๒๖ นี้คิดว่าผมคงขาดส่ง ส.ค.ส. เพลงแก่คุณเสียแล้ว แต่ก็พอดีแรงใจสนับสนุนมาจากคุณผู้อุ้มชู รวมทั้งแรงทุนอนุโลมของคุณจรัญและสบายใจ ปัญญาพริ้ง ช่วยให้ผมไม่ต้องขาดในกิจที่เคยกระทำและยังปรารถนารักที่จะทำไป ส.ค.ส. เพลงเล่มนี้ก็ย่อมออกมาเป็นงานแบบเดียวกับ ส.ค.ส. ทั่ว ๆ ไป ที่คุณใช้อำนวยพรซึ่งกันและกัน แต่ความหมายและประโยชน์ย่อมต่างกัน ซึ่งหวังใจว่า ผู้ที่เคยโอบเอื้ออารีย์ต่อผลงานของ พยงค์ มุกดา คงไม่ทอดทิ้งเสียก่อนจะพิจารณาเนื้อแท้ใน ส.ค.ส. เพลงนี้แน่

หากจะมีผู้ใดที่ยังไม่ทราบว่า หนังสือ "จักรวาฬเพลง ของ พยงค์ มุกดา" คือการรวมเพลงครั้งใหญ่ที่คุณจรัญ ปัญญาพริ้ง จัดพิมพ์สำเร็จรูปออกจำหน่ายได้ทั่วไปแล้ว ผมก็ขอเรียนไว้ที่นี่อีกครั้งหนึ่งว่า ในนั้นมีเกือบ ๗๐ เพลง โน๊ตอีก ๒๐ ภาพ และที่อยู่ของนักร้องในคณะครบครัน เล่มหนึ่งเพียง ๖ บาท และถ้านักนิยมเพลงคนใดที่ซื้อหนังสือนั้นไปแล้วอยากได้รูปถ่ายเฉพาะพร้อมทั้งลายเซ็นของนักร้องคนใดที่คุณเอ็นดูเขา ก็จะตัดหน้า ๙๑ - ๙๒ ในหนังสือจักรวาฬเพลง ส่งมาทางจดหมายแจ้งความจำนงค์ตรงมายัง พยงค์ มุกดา ที่ที่อยู่ข้างล่าง คุณจะได้สิ่งที่ประสงค์โดยไม่ผิดพลาด สำหรับในวงการนักเล่นจานเสียง พยงค์ ก็มี

ผลงานสำหรับรอรับใช้อยู่แล้วในขณะนี้ คือแผ่นเสียงตราพยงค์ มุกดา จากเพลงของคณะนักร้องของคณะ เป็นเลือดเนื้อ พลังกายและใจของพวกเราโดยเฉพาะ มิใช่เพื่อการค้า ที่คุณจะต้องเอือมระอาจำเจอยู่กับสิ่งที่เขาต้องหวังผลกำไรแน่ๆ ก่อน แต่พยงค์ทำเพื่อว่า คุณควรจะมีสิทธิ์ได้รับความอภิรมณ์ชมชื่นต่อบุคคล - ผลงานที่เกิดขึ้นมา และก้าวต่อไปไม่ให้ชีวิตคุณต้องเบื่อหน่ายหรือทนรับต่างหาก

หวังไว้ว่า ทั้งหนังสือเพลง แผ่นเสียง เวที วิทยุ หรือในสถานที่ใดก็ตาม เมื่อผลงานของพยงค์ มุกดา ได้ปรากฏขึ้น ผงธุลีแห่งไมตรีจิตรมิตรผู้อุปการะจากคุณคงปลิวโปรยมาเป็นเยื่อใยแห่งความเมตตาที่คุณจะได้อุ้มชูผมและชาวคณะอยู่สืบต่อไปนะครับ

สุขใดที่ปรารถนา จงสัมฤทธิ์ผลแด่คุณ
พรใดที่ศักดิ์สิทธิ์ จงบังเกิดแด่คุณ

จากผมและชาวคณะ
พยงค์ มุกดา

ที่ทำงาน กองดุริยางค์ ทหารเรือ ธนบุรี
ที่อยู่ ๒๗๘ ถนนอิสรภาพ ต.บ้านช่างหล่อ อ.บางกอกน้อย ธนบุรี

๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๑

หมายเหตุ รวมเพลงใน ส.ค.ส. เล่ม ๒๕๐๑ นี้ สงวนลิขสิทธิ์ในการพิมพ์เผยแพร่ทุกชนิด และผู้พิมพ์เพลงนอกกฎหมายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผม และคุณจรัญ ปัญญาพริ้ง โปรดงดการกระทำเสีย เพื่อเคารพสิทธิ์และกฎหมาย มิฉะนั้นผมไม่อาจจะห้ามปรามมิให้คุณจรัญ ผู้มีลิขสิทธิ์ในการพิมพ์โดยถูกต้องดำเนินการตามกฎหมายได้

เคารพ
พยงค์ มุกดา

จากหัวใจ

สวัสดีครับ ทุกท่านที่เป็นเจ้าของ **"เพลงรักจากใจ"** เล่มนี้ เนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ ๗ ของการก่อตั้งวงดนตรี "พยงค์ มุกดา" ศิลปินเล็ก ๆ แห่งจักรวาฬเพลง ตั้งแต่เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ณ สถานออกอากาศของสถานีวิทยุกรมการรักษาดินแดน ซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ครั้งนั้น วงดนตรีของผมก็ได้ยังยืนอยู่ในวงการนี้มาจนอาจกล่าวได้ว่า เป็นปึกแผ่นแน่นหนาในปัจจุบันนี้ดีอยู่ เมื่อนับเวลาเฉพาะการเริ่มวงอย่างแท้จริงมาจนได้ ๗ ปี โดยไม่ได้รวมการล้มลุกคลุกคลานก่อนหน้านี้ ก็น่าจะรู้สึกว่าได้ผ่านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเพลงมาจนเป็นที่รู้จักมักคุ้นแก่นักนิยมเพลงพอสมควร พอที่จะมีอนุสรณ์ที่รำลึกนึกถึงบ้าง จึงได้รวบรวมทุนรอนจัดพิมพ์หนังสือเพลงเล่มนี้ขึ้น พร้อมกับพิธีไหว้ครูครั้งแรกของชาวคณะในรุ่นปัจจุบัน

สิ่งที่พอจะสรุปได้ในช่วงระยะ ๗ ปีที่ผ่านมา วงดนตรีของผมได้เริ่มขึ้นส่วนใหญ่โดยเด็กรุ่นเก่าจากนิยมไทย อาทิ ประเสริฐ สีแสด ประดิษฐ์ อุตตะมัง ศรีวรรณ ทองประสาร และอุไรวรรณ คล้ายบรรเลง พร้อมด้วยเด็กจากโลกลครเร่ เช่น ประพันธ์ ทิมเทศ ฉวีวรรณ โมรารัตน์ ไพฑูรย์ ไก่แก้ว และศรีสอางค์ ตรีเนตร เมื่อผ่านงานครั้งแรกแล้ว ผมยังได้มิตรสหายในขณะนั้น เช่น สมยศ ทัศนพันธ์ สมจิตร ดัดจินดา เนียน วิชิตนัน เอมอร วิเศษสุด ฉวีวรรณ เปลี่ยนทันผล *ร่วมงานในฐานะมิตรสหายเรื่อยกระทั่ง* เสน่ห์ โกมารชุน นคร มังคลายน ชูศรี โรจนประดิษฐ์ สุทิน เทศารักษ์ *และ ฯลฯ* วงดนตรีของผม*ผ่านการแสดงที่เรียกกันว่า ตลาด...คาวบอย...หรือ กุ๊ย! มาจนกระทั่งเราเริ่มรู้จิตใจผู้ฟัง ผู้ชม และวิธีที่เราจะได้ "แฟน" (ผู้นิยมในผลงานของคณะ) ทุกเพศทุกวัย*

งานของกระผม เปลี่ยนแปลงตัวเองเรื่อย ๆ มา ตามยุคตามสมัย ล้มบ้าง เซบ้าง เปลี่ยนรุ่นเปลี่ยนคนไปบ้าง ตามกฎหมุนเวียนของการทำงาน

การอ่านออกเขียนได้เพียงเทศบาล ป.๔ ของวัดราชนัดดา จากความจัดเจนยากแค้นของชีวิต และจากใจรักในงานนี้อย่างจริงจัง ผมเข็นมันออกมาเป็นงาน เป็นเพลง เป็นการแสดง เป็นคำพูด และเป็นสิ่งประดับประคองคณะอยู่จนป่านนี้ ผมได้ฟังชื่อและมองคนเหล่านี้ เช่น *...สมศรี ม่วงศรเขียว อุไรวรรณ คล้ายบรรเลง กุหลาบ กฐินะสมิต สุวารี เอี่ยมไอ ชาญชัย บัวบังศร* ฯลฯ ด้วยความภาคภูมิใจและชื่นชมที่เขาเหล่านี้ บางคนมา **"ผ่าน"** บางคนมา **"เกิด"** จากวิถีชีวิตเพลงที่ผมได้เดินอยู่ นั่นเป็นสิ่งที่แสดงว่า เราได้เกิดมาพอยังสาระประโยชน์แก่ชีวิตของผู้รักอภิรมย์บ้างแล้ว ยังผู้หลักผู้ใหญ่ก็ได้เมตตาเอ็นดู ทักทายและให้พลังใจไว้มากต่อมาก ไม่ว่าจะเป็น *ครูจำปา เล้มสำราญ ผู้วายชนม์ น.อ. ภิญโญ พงษ์สมรวย* อดีตผู้บังคับบัญชา ดย. ทร. *พันตรีศิลปะ (โปรย อังสุกรานต์) บุญช่วย กมลวาทิน สุนทราภรณ์ แก้วฟ้า พระองค์เจ้าภาณุพันธ์ ยุคล นายแม่แห่งลครเทพศิลป์* และ ฯลฯ ตลอดเพื่อนฝูงและผู้เยาว์ที่ร่วมงานมาทุกรุ่นทุกคน อย่างน้อยก็ให้ทั้งรสชาติและบทเรียนพอที่จะเป็นกำไรชีวิตให้ผมได้ก้าวมั่นอยู่ได้ สืบจนปัจจุบันที่ผมมีอุปกรณ์การแสดงของตนเอง เพลง และนักร้องที่ผลิตเอง แผ่นเสียง รายการวิทยุ และหนังสือ ยังคงขาดอยู่ก็แต่ *"โรงเรียนดนตรี"* ที่ผมยังคงจะฝันมันเรื่อยไป!

ปัจจุบันในปีที่ ๗ นี้ ผมก็ยังคงมี "คนเก่า" ที่ยืนหยัดอยู่ภายในทีมเดียวของเรา เช่น ประเสริฐ เพิ่ม ประดิษฐ์ ดำริห์ ศรีสอางค์ ตลอดจนเด็กรุ่นต่อมา เช่น อุดม ขบวน พรทิพา สุจินดา สุวรรณา ยิ่งยวด กำธร ชัยชนะ เสนี ลำดวน จุฑาทิน สุวิทย์ นวลใย - นัยนา ฯลฯ ซึ่งคนเหล่านี้ เป็นความภาคภูมิใจอีกส่วนหนึ่ง ในสมบัติที่ผมยังมีอยู่ งานดนตรีและเพลงของเรา จักต้องประกอบด้วยรัก ศรัทธา มานะ และกตัญญู เมื่อเรารวมองค์ประกอบนี้ได้ค่อนข้างมากแล้ว งานของเราก็ดำเนินไป ดำเนินไป...จนกว่า...จนกว่าผู้ฟัง...หรือตัวผม จะสิ้น!

๗ ปีแล้ว ถ้าเป็นชีวิตสมรส เวลาขนาดนี้ และพยานรักอันดกดื่นแล้วนี้ อาจจะทำให้ความดูดดื่มลดน้อยลงบ้าง แต่ระหว่างตัวผมกับงาน

ของวงดนตรี มันยังมีความรู้สึกเสมือนวันแรกของความรักอยู่ตลอดเวลา ผมยังกระตือรือล้นที่จะแต่งเพลง ยังชื่นใจในผลงาน และยังฝันถึง **"โรงเรียนดนตรี"** *เหมือนกับที่ผู้ตั้งตัวจะฝันเห็นที่และบ้านอันจะเป็นจุดบรมสุขของเขา ๗ ปีของวงดนตรี และ ๑๐ กว่าปีสำหรับตัวผม ไม่ได้ทำให้ผมคิดว่า "ดีแล้ว" "เก่งแล้ว" หรือ "พอแล้ว" อาหารเราอาจกินอิ่ม แต่งานที่รัก เราทำได้ไม่รู้จักอิ่ม!*

อย่างไรก็ดี ยุคสมัยเปลี่ยนแปลง กฎของการหมุนเวียนและแตกดับคอยอยู่อย่างไม่ให้เห็นตัว ผมไม่กลัวหรอก ตราบเท่าที่ผู้รักและกรุณาผมยังคงให้แรงใจ ให้เสียงสะท้อนตอบ ให้เงาสะท้อนกลับ ส่งให้ผมรู้ตัวอยู่เสมอว่า เขาต้องการอะไร? และบกพร่องตรงไหน? ตราบเท่าที่เสียงเหล่านี้ยังมียื่นโยนสู่วงดนตรีของผมอยู่ ผมยังคงคิดสู้ คิดทำ และคิดดำรงค์อยู่สืบไป

เมื่อครบ ๗ ปี และจะย่างเข้าสู่ปีที่ ๘ ต่อไปนี้ ผมจะยังเป็นของทุกท่าน ด้วยงาน ด้วยศรัทธา และต้องขอกราบขอบพระคุณทุกผู้ที่สนใจใยดีผ่านมายังอักษรนี้ด้วย ผมผิดพลาด ตำหนิผมเถิด ผมทำอะไรดีไม่ต้องบอกก็ได้ โปรดอุทิศความดีนั้น ให้แด่แม่ผม ครูบาอาจารย์ผม เพื่อนดีและเด็กดีของผมแทนเถิด ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมทำ ผมได้พยายามแล้วเพื่อจะให้มันเกิดเป็นส่วนเฉลี่ยที่จะส่งผลของความสุขสันติบันเทิงให้แก่ทุกคนได้บ้าง จะมากหรือน้อย โปรดเฉลี่ยรับไปเถิด แต่อย่าเอาให้ได้ทั้งหมด เพราะต้องเหลือ และขอเอาไว้ให้ผมได้มีส่วนว่า ได้ทำผิดบ้างเพื่อผมจะได้เป็นสามัญชนคนธรรมดาเช่นเขาทั้งหลาย

ที่สุดนี้ สุขใดที่ดีเลิศ พรใดที่ประเสริฐ ทุกสิ่งนั้น จงบังเกิดแด่ทุกท่าน

รัก – เคารพ

พยงค์ มุกดา

๒ ส.ค. ๒๕๐๒

คุณรู้จัก 'พยงค์ มุกดา' ดีแค่ไหน

เขาอายุ ๕๖ ปี จบแค่ ป.๔ แต่ดูเพลงแต่ละเพลงที่เขาแต่งมันทั้งไพเราะ และเป็นอมตะ เช่น นกขมิ้น...เป็นไปไม่ได้...เอาความขมขึ้นไปทิ้งแม่โขง... แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร...และอื่นๆ อีกมากมาย วันนี้มารู้จักตัวเขาแทนเนื้อเพลงบ้าง

ค่ำคืน...ฉันยืนอยู่เดียวดาย

เหลียวมองรอบกาย มิวายจะหวาดกลัว

มองนภามืดมัว...สลัวเย็นย่ำ

....

..........โอ้หัวอกเอ๋ย...โอ้อกอาวรณ์

ฉันไร้คู่ร่วมคอน...ต้องฝืนนอนหนาวเอย

เนื้อเพลง 'นกขมิ้น' นี้ ฟังแล้วก็ให้เกิดความรู้สึกวิเวกวังเวงใจทุกครั้ง ถึงแม้จะเป็นเพลงเก่ามาร่วมสิบปีแล้ว ก็ยังคงความอมตะในตัวของมันเอง ได้ยินแล้วก็ให้เกิดความรู้สึกว่าผู้แต่งเขามีอะไรอยู่ในใจหนอ ถึงได้แต่งเพลงนี้ออกมาได้สะกดอกสะกดใจผู้ฟังเหลือเกิน

วันนี้ 'ต้นเตย' กำลังจะพาคุณๆ ไปพบกับผู้ประพันธ์เพลงนี้ และอีกหลายๆ เพลงที่มีชื่อเสียงทั้งในอดีต ปัจจุบัน และบทเพลงของเขาส่วนมากจัดว่าเป็นเพลงอมตะเกือบทั้งสิ้น เขาคือ

พยงค์ มุกดา

ชื่อเสียงของพยงค์ มุกดา เป็นที่รู้จักกันมานานแล้วว่าเป็นเอกทางด้านการแต่งเพลง นอกจากนี้เขายังร้องเพลง เป็นโฆษก เป็นนักแสดงตลก และอีกหลายอย่างที่ความเป็นอัจฉริยะของเขาจะมอบให้แก่ประชาชนคนดูได้

เกือบสี่สิบปีในชีวิตที่ให้ความบันเทิงเริงรมย์แก่ผู้คน ฝ่าฟันอุปสรรคมาสารพัดอย่าง กว่าจะมีชื่อเสียงเป็นที่นับหน้าถือตาอยู่ในขณะนี้

มาฟังพยงค์ มุกดา เล่าชีวิตให้ฟังดีกว่า

"ผมเป็นคนราชบุรี เกิดที่นั่นแต่ไม่ได้โตที่นั่นนะ สมัยนั้นคุณแม่ผมเดินเรือค้าเสาอยู่ แล้วผมเกิดบนเรือ ผมมีพี่น้องทราบจากคุณแม่ว่า ๙ คน แต่ตอนที่ผมโตนั้นเห็นอยู่เพียง ๓ คน ผมเป็นคนสุดท้าย

...ตอนที่ผมเข้ากรุงเทพฯ นั้น เพราะแม่น้ำแม่กลองท่วม เกิดอุทกภัยอย่างหนัก น้ำตีเรือเสาที่จอดไว้พังหมด พอเรือแตกเราก็อพยพครอบครัวทั้งหมดมาอยู่ร้านค้าเสาในกรุงเทพฯ ผมก็เลยมาอยู่ที่นั่นตั้งแต่เล็ก ๆ

...ได้เรียนหนังสือมาสะเปะสะปะกว่าจะมาจบ ป.๔ เอาที่โรงเรียนวัดราชนัดดารามหลังเฉลิมไทย ตรงผ่านฟ้าเท่านั้นเอง แล้วก็ไม่ได้มีโอกาสได้เรียนต่อ เพราะฐานะครอบครัวไม่อำนวย จากนั้นก็ไปทำงานรับจ้างเป็นลูกจ้างรายวัน เป็นลูกมือก่อสร้าง ผมก็ไปทำกับแม่ ติดตามแม่ไปตลอดเวลา

...พอตอนอายุ ๑๖ - ๑๗ ก็ชอบร้องเพลงอะไรต่อะไรอยู่บ้าง ระหว่างที่อยู่พระโขนงสมัยสงครามญี่ปุ่นบุกมีการประกวดร้องเพลงที่บริษัทละครนิยมไทย เวิ้งนครเขษม ผมก็มาประกวดร้องเพลงกับเขาได้ที่ ๔ ด้าน การร้องเพลงนี่ไม่ชนะใจเค้า แต่มีความสามารถทางด้านการแต่งเพลงได้ คือผมร้องเพลงที่ผมแต่ง เพลง 'ชายรูปชั่ว' เป็นเพลงลูกกรุงสมัยนั้นยังไม่มีแยกเป็นลูกทุ่งลูกกรุง"

แล้วความสามารถของเขาก็เริ่มฉายแสง อย่างนี้ควรถือว่าเป็นพรสวรรค์ติดตัวมาแน่ทีเดียว

"ที่ผมแต่งเพลงได้ดีก็เพราะว่าเมื่อก่อนนั้นผมชอบเสียงเพลง ชอบดนตรีมาตั้งแต่ผมอยู่โรงเรียน ระหว่างนั้นก็เริ่มมีดนตรีสุนทราภรณ์ ดนตรีครูนารถ ถาวรบุตร เล่นอยู่ ตอนนั้นไม่มีหนังมีแต่ดนตรี ผมก็ไปดูบ่อย ๆ ไปดูแล้วก็ชื่นชมในเพลงของอาจารย์จำปา เล้มสำราญ แล้วก็เลยมีความพอใจในเพลง มันเกิดความฝังจิตฝังใจฝังสมอง อยากจะคิดมาแต่งเพลงบ้าง

...ผมเรียนการแต่งเพลงโดยการเลียนแบบคนโบราณเค้าเรียก ครูพัก - ลักจำ เรียนแบบจำ ก็ทำนองเพลงเพลงหนึ่งของครูนารถมาเลียนเป็นอีกเพลงหนึ่ง หลบหลีกกัน แล้วเขียนเนื้อเอง ก็เลยแต่งได้โดยที่ยังไม่รู้ประสีประสาอะไร แต่ผมมีความรู้ทางสัมผัสโคลงกลอนอยู่บ้าง แล้วก็หาหนังสือมาศึกษาอ่านเอง

...ผมไม่เป็นดนตรีอะไรเลย ที่รู้โน้ตก็เพราะเราร้องเอา ร้องแล้วก็พยายามจำเหมือนกับการแต่งเพลง เมื่อคิดขึ้นมาแล้วก็พยายามจำด้วยตัวของตัวเอง แล้วก็ใส่ความจำในทำนองนั้นเอาไว้ เมื่อเอาเพลงนี้ไปประกวดก็เลยมีโอกาสได้เข้าไปอยู่ในบริษัทละครนิยมไทย

...บริษัทละครนิยมไทยตอนนั้นก็เป็นละครผู้หญิงมีแม่ศรีนวลเป็นพระเอก สมัยนั้นเล่นละครอาทิตย์ละเรื่อง แล้วผมก็ถูกสั่งให้แต่งเพลงประกอบละคร ทำให้เกิดความพอใจ เกิดประสบการณ์ เพราะมันค่อยๆ มาคลุกคลีกับดนตรีมากขึ้น มีความช่ำชองดีขึ้น และที่โรงละครนั้นเอง ผมก็ได้แต่งเพลง 'นกขมิ้น' ที่ได้รับแผ่นเสียงทองคำ และได้รับคัดเลือกให้เป็นเพลงเอเชีย

...อยู่ที่นั่นนาน...แล้วก็อยู่ๆ ออกๆ ออกไปเล่นดนตรีอยู่กับคณะพันตรีศิลปะ ไปเป็นหัวหน้าคุมวงดนตรี แล้วก็เล่นสลับโรงหนังอยู่ที่โอเดียน สมัยนั้นเรียก 'เทพดุริยางค์' จัดว่ามีชื่อ จนกระทั่งปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่โรงไฟฟ้าถูกลูกระเบิดทำให้ไม่มีไฟฟ้า เลยเล่นละครได้แค่รอบกลางวัน แล้วก็มีเรื่องต้องออกจากโรงละครนั้นอีก

...ออกมาแล้วแทนที่จะร้องอยู่ในกรุงเทพฯ นี่ ก็มีคนชวนไปกับคณะละครต่างจังหวัด เป็นละครของคณะสุนทรศิลป์ ผมก็ไปแสดงละครทางภาคใต้ใช้เวลาเป็นปี แสดงแต่ละเมืองนี่เป็นเดือน มีรายได้เป็นรายวัน วันละ ๑๐ บาทบ้าง ๑๕ บาทบ้าง แต่ว่าชีวิตแสดงละครตามหัวเมืองนี่กลับให้ความช่ำชองมากยิ่งขึ้นกับเรา เราทั้งแต่งเพลง เป็นโฆษก ทั้งร้องเพลงสลับ ทั้งเล่นตลกกับละครและคณะจำอวด จนกระทั่งต้องเป็นผู้ฝึกสอนในการเต้นระบำให้กับพวกระบำที่จะเต้นประกอบละคร"

ถึงแม้จะเป็นยามสงคราม แต่ดูเหมือนจะหยุดละเม็งละครไม่ไหว ที่รบก็รบไป ที่รำก็รำต่อไป

"เมื่อผมกลับมากรุงเทพฯ ครั้งหลังนี้ผมใช้ลีลาการแสดงที่เรียกว่า แต่งตัวเป็นผู้หญิงที่คนเค้าเรียกว่า 'มิสซีเช็กฉ่าย' นั่นคือมาจากไป สอนระบำ ละครนี่มันเป็นละครผู้หญิง มักจะใช้ผู้ชายแต่งเป็นผู้หญิง ผู้หญิงเป็นพระเอก มันกลับไปกลับมาอะไรอย่างนี้ แล้วมันก็กลาย เป็นเราเล่นแล้วขำ ผมก็เต้นระบำแต่งตัวเป็นผู้หญิงมันเรียกคะแนนนิยม ตั้งแต่ได้ค่าตัววันละ ๑๐ บาท จนกระทั่งได้ถึงวันละ ๒๕ บาท สมัยนั้น นับว่าค่าตัวสูงมาก

...ในระหว่างสงครามผมก็ทำงานอย่างอื่นด้วย ผมไปเป็นยาม รักษาการณ์อยู่โรงงานเนื้อสัตว์ที่พระโขนงแล้วก็ไปเป็นพนักงานโรงฆ่าสัตว์ ที่หัวลำโพง ไปตีหัวหมู แทงคอหมู เสร็จแล้วผมก็ไม่เอา ออกจากงานไป อยู่โรงละครอีก

...ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ พอดีเค้ามีไทยยามของอาจารย์สุภัทร โรงเรียนอำนวยศิลป์ เค้าจ้างเป็นการ์ดเดินอยู่แถวโรงไฟฟ้าวัดเลียบ ผมก็ไปเป็นยามนะ ได้เดือนละ ๘๐ บาท ผมเข้ายามตอนดึก แล้ว ตอนหัวค่ำไปร้องเพลงสลับละครโรงหนังศรีเยาวราชบ้าง เฉลิมนครบ้าง อะไรอย่างนี้นะ เอาทุกอย่างที่มันจะมาช่วยตัวเราเองได้"

ทางเดินของชีวิตบางครั้งก็ไม่ได้ราบเรียบเสมอไป ทั้งๆ ที่คุณพยงค์ มุกดา ก็ชอบที่จะเป็นนักแสดง นักแต่งเพลง จึงไม่ว่าชีวิตจะผันแปร ไปทำอาชีพอื่นก็อดวกกลับมาอาชีพที่ใจรักไม่ได้

"ผมมาเริ่มจริงจังอีกครั้งก็ตอนกลับจากต่างจังหวัดครั้งหลังสุด โลกละครมันเปลี่ยนเป็นชายจริงหญิงแท้กันหมดแล้ว ต้องมาตั้งต้นใหม่ พอดีตอนนั้นผมก็มีอันเป็นไป ผมจะฆ่าตัวตายเพราะเป็นที.บี. แล้วก็ไม่ตาย พอดีตอนนั้นมีหนังสือพิมพ์เดลิเมล์เค้าเอาเรื่องผมมาลงเป็นเรื่องบริการ แล้วก็มีพวกศิลปินด้วยกันมาช่วยเหลือ แล้วไอ้ยารักษาวัณโรคนี่ยังไม่มี ดีพอที่จะรักษาให้หายขาด ตอนนั้นผมเบญจเพสพอดี กว่าจะผ่านไอ้ ช่วงนั้นมาได้ก็นานพอดู

...จากนั้นพอไม่ตาย ผมก็หัวมาสู้ทางวงการศิลปินอีกครั้งหนึ่ง มีผู้ให้ความช่วยเหลือ เช่น นายแม่เทพศิลป์ ท่านให้ผมไปร้องเพลงกับคณะเทพศิลป์ พี่สุวัฒน์ วรดิลก กับพี่แจ๋ว (สง่า อารัมภีร์) ดึงผมไปร้องเพลงกับชื่นชุมนุมศิลปิน เลยค่อย ๆ แตกตัวขึ้น

...สมัยนั้นถ้าเราจะสู้กับเค้าได้ เราจะต้องร้องเพลงสลับหน้าม่าน มีนักร้องเพวกเสน่ห์ โกมารชุน เบญจมินทร์อะไรอย่างนี้ เก่ง ๆ อยู่แล้ว เราจำเป็นจะต้องออกไปให้เก่ง ๆ เท่ากับเค้า ก็เป็นเรื่องลำบากละครับ เสน่ห์เค้าร้องเพลงเก่ง เบญจมินทร์เค้ารำวง สมยศ ทัศนพันธุ์ เค้าร้องเพลงหวาน ผมก็ใช้วิธีแต่งตัวเป็นผู้หญิงออกไปแล้วเต้นระบำ มีเพลงหัวเราะเป็นสัญลักษณ์ ก็เลยขึ้นมาอยู่ในระดับแถวหน้ากับเค้า ได้มีชื่อเสียงขึ้นมา จนกระทั่งผมได้มาเข้าเป็นนักแต่งเพลงของกองดุริยางค์ทหารเรือ

...สมัยนั้นผมมีลูกศิษย์ลูกหาแล้วนะ สมัยแรกก็อุดม เขียนเอี่ยม ที่แก้ร้องเพลง 'ดาวลอย'...'พี่บุญน้อย' แกเป็นรุ่นแรก แล้วก็มีเพลงที่ผมแต่งให้สมยศอัดแผ่นเสียง เช่นเพลง 'จอมนางกลางใจ' 'แสงทอง แสงธรรม' แล้วก็เพลง 'ช่อทิพย์รวงทอง' ที่แกได้แผ่นเสียงทองคำ"

อ่านมาถึงตรงนี้ให้แปลกใจว่าเออ...หนอชีวิตคุณพยงค์ มุกดา ช่างเหมือนกับโน้ตเพลงที่แต่ง มีขึ้นแล้วก็มีลง

"ผมอยู่ในกองดุริยางค์ทหารเรือแบบลูกจ้างกินเงินสวัสดิการ ระยะนั้นเค้านิยมเอาดารานักร้องเข้าไปประดับในกองทัพ อย่างล้อต๊อกไปอยู่กองทัพบก สุเทพ วงศ์กำแหง อยู่กองทัพอากาศ ผมกับทักษิณ แจ่มผล ไปอยู่กองทัพเรือ

...ผมอยู่กองทัพเรือได้ประมาณซัก ๕ ปี พอดีระยะนั้นเค้าจะเปลี่ยนแปลงจากการไม่ใช้ลูกจ้าง ถ้าใครจะรับราชการต้องผ่านการฝึกอบรมสอนให้เป็นทหาร ตอนนั้นผู้กองภิญโญ เพ็งสำรวยเป็นหัวหน้ากองดุริยางค์ แกก็แนะนำผมให้เข้ารับราชการ แกบอกว่าชีวิตบั้นปลายมันมีบำเหน็จบำนาญ มีหลักฐาน ผมเคารพแกผมก็ตกลง ผมก็ไปฝึกแล้วมาได้ยศเป็นจ่าโท

...ทีนี้ชีวิตที่เป็นทหาร พอหมดยุคของจอมพล ป.แล้วนี่ ศิลปินในแวดวงของทหารมันกลายเป็นสิ่งไปด้วยกันไม่ได้ คือ บางที่เค้ายึดเอาเรื่องระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญเหมือนอย่างในกองทัพเรือนี่ คนที่เค้าไม่อยากเป็นทหารเค้าก็ออกไป ส่วนคนที่พยายามจะเป็นก็มี ในเมื่อเป็นแล้วก็ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัย เป็นต้นว่า อาจจะต้องเข้าแถว ทำงานตามเวลากลับตามเวลา เราเป็นศิลปินเราก็มีวิญญาณอิสระ เรานอนดึกตื่นสาย เราพอใจก็แสดงได้เต็มที่ ถ้าไม่มีอารมณ์ในการแสดงมันก็ลำบาก แล้วถ้าเราแต่งเครื่องแบบอยู่คนที่มียศสูงกว่าเค้าจะสั่งเราได้ มันฝืนอารมณ์ มันเกิดความรู้สึกว่าไปกันไม่ได้ แล้วมันก็มีวิกฤตการณ์อยู่อันนึงซึ่งเป็นเรื่องใหญ่โตทีเดียว ในที่สุดผมก็ออกจากกองดุริยางค์ทหารเรือ”

เหมือนพระเจ้าจะไม่เต็มใจให้เป็นอื่น นอกจากศิลปิน ชีวิตหลังจากเป็นทหารเรือก็เริ่มอีกครั้ง

“ออกมาแล้ว ผมก็มาดำเนินงานอิสระ เช่น จัดรายการวิทยุ ตั้งวงดนตรี แล้วก็สร้างศิลปินรุ่นหลังๆ ขึ้นมา โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงอยู่อย่างหนึ่งว่า ศิลปินนี่น่ะ...ศิลปเป็นสิ่งที่ต้องคงอยู่ แต่ศิลปินจะต้องเปลี่ยนตัว ศิลปินนั้นมีเวลาจะต้องรุ่งโรจน์ แล้วความรุ่งโรจน์นั้นน่ะไม่จำเป็นจะต้องมีคู่แข่งมาเฆี่ยนมาฆ่าหรอก แต่กาลเวลาจะทำให้ตัวเองต้องถอยลงไปได้เอง

...ผมได้มองเห็นหลักพวกนี้มาและถือเป็นหลักในการดำรงชีวิต ผมสร้างลูกน้องของผม สร้างลูกศิษย์ลูกหาขึ้นมาแล้ววิถีทางการสร้างของผมก็อาจจะต่างกันบางแห่ง เช่นอย่างครูเอื้อ (สุนทรสนาน) แกจะสร้างนักร้องโดยมีเอกลักษณ์ของแก แต่สำหรับผมจะสร้างให้ทุกคนเป็นตัวของตัวเอง แบบฉบับของตัวเอง เรียกว่าทุกคนไม่จำเป็นต้องร้องในสไตล์เดียว ทำให้ผมมีลูกศิษย์ที่ทำให้ทุกคนเค้าฉงนกัน เป็นต้นว่าอย่างศรีสองางค์ ตรีเนตร ชัยชนะ บุญโชติ ชินกร ไกรลาศ ได้ชื่อว่าเป็นลูกทุ่ง แล้วก็มาธานินทร์ อินทรเทพ นี่ได้ชื่อว่าเป็นลูกกรุง แล้วก็อย่างวินัย พันธุรักษ์ หรือดอน สอนระเบียบ นี่ได้ชื่อว่าเป็นลูกเทศ...ว่างั้น

...ผมตั้งวงมีวงมานานแล้วครับประปราย มายึดถือเอาเป็นวงเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ของปี ๙๕ นี่ คราวนั้นมาประกวดวงที่กรมรักษาดินแดน แล้วก็ได้รับชัยชนะจากวงที่ประกวดเอาวันนั้น ก็เลยถือเป็นวันเกิดของวง 'พยงค์ มุกดา' ก็ยึดถือเป็นวงเรื่อยมา

...ผมเป็นคนที่มีโรคประจำตัวอยู่มาก คือโรคปอดกับไตและกระเพาะปัสสาวะ ผมเข้าโรงพยาบาลผ่าตัดหลายครั้ง จนกระทั่งมาครั้งสุดท้ายก่อนที่ผมจะหยุดวงนี่ ผมต้องตัดไตข้างซ้ายออกไปข้างนึง ในตอนนั้นผมคิดว่าผมคงไม่มีโอกาสที่จะได้คุมวงอีกแล้ว เพราะลงผ่าตัดขนาดนั้น วงที่ใช้ชื่อ 'พยงค์ มุกดา' ถ้าไม่มีตัวพยงค์ มุกดา มันก็ไม่อาจจะเป็นวง 'พยงค์ มุกดา' ได้ ลูกศิษย์ลูกหาที่เค้าจะต้องดำเนินงานนี้มันจะต้องมีอยู่ ผมก็เลยกราบบังคมทูลขอพระราชทานนามให้กับวงดนตรี ทรงโปรดเกล้าพระราชทานนาม 'มุกดาพันธ์' มาให้ ทำให้คนเข้าใจไขว้เขวว่าเป็นนามสกุลของผม ผมก็ถือเป็นคุณค่าของชีวิตอีกสิ่งนึง"

'ถ้าฉันมีสิบหน้าอย่างทศกัณฐ์ สิบหน้านั้น ฉันจะหันมายิ้มให้เธอ สิบลิ้นสิบปากจะฝากคำพร่ำเพ้อ ว่ารักเธอ...รักเธอเป็นเสียงเดียว'... ซึ้งมากใช่ไหม...เพลงเนื้อซึ้ง ๆ อย่างนี้ เจ้าของมีอารมณ์ช่วงนั้นอย่างไรบ้าง

"เพลงที่มันจะดีหมายถึงว่ามีอารมณ์สอดคล้องที่จะทำให้เกิดเป็นเพลงขึ้นมา อารมณ์นั้นอาจจะเป็นอารมณ์สะเทือนใจ หรืออารมณ์แห่งความจรรโลงใจที่ได้เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือจะเป็นเพียงได้ยินได้ฟังคำพูดประโยคเดียว ได้อ่านหนังสือเพียงพยางค์เดียวนี่มันจะเกิดความรู้สึกต่อเนื่องขึ้นมา

...สมัยแรก ๆ นั้นเพลงเราจะถือลักษณะเป็นแบบวรรณคดี หรือมาจากคำโคลงกลอนของสุนทรภู่ รูปลักษณ์ของความไพเราะกับความหมายลึกซึ้งใช้คำที่ค่อนข้างสูง แล้วต่อมาเมื่อนักประพันธ์อย่างคุณอิงอร หรือคุณสุวัฒน์เกิดขึ้นมาอย่างนี้เค้าเรียกสำนวนสวิง เช่น อย่างผมทำอย่างเพลง 'แรมพิศวาส' เนื้อมีว่า...เห็นเดือนรูปเคียวเกี่ยวกิ่งฟ้า...เค้าเรียกสำนวนสวิงเป็นวิวัฒนาการ

...แต่เพลงมันก็จะต้องคงรูปของมันคือมีสัมผัสเช่นเดียวกับวรรณคดี ซึ่งมาในยุคหลังนี่เป็นที่น่าเสียดายที่ว่าอาจจะได้รับการละเลยในเรื่องแต่งเพลงโดยไม่มีสัมผัส ทำให้เพลงนั้นน่ะหมดโอกาสที่จะเป็นอมตน่าเสียดาย คนแต่งเพลงในรุ่นหลัง ๆ นี่ละเลยเรื่องนี้ ทั้ง ๆ ที่งานของคนใหม่ ๆ นี่ดี แต่ว่าขาดลักษณะที่จะได้รับการยกย่องให้เป็นกลอนเป็นโคลงของประวัติศาสตร์ของประเทศชาติหรือเป็นวรรณกรรมไป ยกตัวอย่างอย่างเช่น โคลงสี่ที่บอกว่า 'หากสยามยังอยู่ยั้งยืนยง' นั่นคือสิ่งที่เป็นอมตกลายมาเป็นวรรณกรรม"

ตั้งแต่ 'ต้นเตย' โตขึ้นมาก็ได้ยินแต่เพลงลูกทุ่งของพยงค์ มุกดาที่นับว่าเป็นลูกทุ่งเก่ากึ๊ก สงสัยว่าจะเป็นคนแรกที่ริเริ่มทางนี้ซะแล้วซี

"พูดอย่างนั้นมันจะเป็นเรื่องตู่เกินไป พูดตามจริงแล้วคนที่แต่งเพลงง่าย ๆ แบบคนบ้านนอกนี่ แกตายไปแล้วชื่อ 'แสงนภา บุญราศรี' นี่ควรจะได้รับการยกย่องว่าเป็นนักแต่งเพลงแบบลูกทุ่งคนแรก สมัยนั้นเค้าเรียก 'เพลงชีวิต' เพลงที่แกแต่งน่ะ เพลง 'ชีวิตเด็กวัด' ไง เขาว่า...บ้านเดิมผมอยู่สุพรรณบุรี ยี่สิบกว่าปีผมจากบ้านมาอาศัยวัด กินข้าวก้นบาตรหลวงตา...นี่คือลักษณะที่พูดตรง ๆ ทื่อ ๆ ออกมาเหมือนคนบ้านนอก

...เพลงลูกทุ่งนี่ความจริงแล้วมันเกิดขึ้นเพราะสำเนียงคนร้องเท่านั้นเอง มันไม่ได้เกิดจากเนื้อหาของเพลงหรอก เพราะเนื้อหาของเพลงนี่จะมองไปลูกทุ่ง ลูกกรุง อะไรมันก็มีความไพเราะในเนื้อหาแฝงซ่อนของมันอยู่ ทีนี้ที่มาเป็นเพลงลูกทุ่งก็เพราะว่าคนชนบทที่เข้ามาในเมืองหลวงแล้วร้องเพลงเพี้ยนเหมือนคนสุพรรณฯ พูดเหน่อ ๆ ในกรุงเทพฯ แล้วแกร้องเพลงของพี่เอื้อ...เพลงลูกกรุงนะ แกก็ร้องของแกเหน่อ ๆ ทีนี้พอร้องไปแล้วก็กลายเป็นเพลงลูกทุ่งคือเล่นลูกเอื้อนลูกคอเหมือนกับลิเก ลำตัด

...ต่อมาก็มีการทำให้เกิดประเภทเข้าใจง่าย นอกจากนักร้องที่ร้องในลีลาลูกทุ่ง ร้องแล้วเนื้อเพลงนี่ควรจะง่ายด้วย เพราะคนลูกทุ่งพูดง่าย ๆ อย่างเช่น เฮ้ยไปไหนมา กินข้าวแล้วหรือยัง สบายดีหรือ แต่ส่วนลูกกรุงจะไม่ทื่อมะลื่ออย่างนั้น เช่น สวัสดีครับ รับประทานข้าวหรือยัง นี่เป็นข้อเปรียบเปรย

...อย่างเพลงลูกทุ่งทุกวันนี้ ก็มีอย่างเพลงที่ควรจะเรียกได้ เพลง 'ไปโดนเค้าหลอกอีกแล้ว' หรือ 'มันสะใจไหมน้อง' อย่างนี้เค้าเรียกว่าเพลงลูกทุ่งแท้ๆ แล้วก็ร้องโดยคนสุพรรณฯ แท้ๆ มันเหน่อ หรืออย่างคนอีสานมาร้องเพลงลูกทุ่งผมก็มีแต่งไว้บ้างพอสมควร ที่ดังๆ ที่เห็นได้ชัดๆ ก็มีอย่างสมัยที่ ศรีสอางค์ ตรีเนตร ร้อง ก็เพลง 'น้ำตาสาวตก'...ทุ่งนาฟ้ากว้าง มองทุกอย่างเจนตาแผ่นดินมารดาของข้านี้เอย...อย่างนี้ แล้ว ชาย เมืองสิงห์ ร้อง 'เดือนเอ๋ยข้างแรม เดือนมืดน้ำค้างเย็นชืด เหน็บหนาวร้าวใจ...' อย่างนี้นะครับ

...ถ้าเพลงลูกกรุงส่วนใหญ่นักร้องจะร้องในลีลาของสุนทรภู่ ท่านเป็นกวีเรียกว่ากวีตลาด ถ้าเทียบแล้วสุนทรภู่ควรจะเป็นลูกทุ่ง แล้วศรีปราชญ์ควรจะเป็นลูกกรุง เช่น 'หะหายกระต่ายเต้นชมแข' ต้องแปลกัน แต่สุนทรภู่นี่ใช้คำง่าย... 'แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด' แต่การใช้คำที่ลึกซึ้งกลมกลืนของท่านก็ทำให้ได้รับการยกย่อง อย่างคำว่า 'ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน' อย่างนี้ตรง และมีความหมายอันลึกซึ้งกว้างขวาง"

หลังจากช่ำชองในโลกดนตรีมา ระยะหลังคุณพยงค์ มุกดา กลับเงียบไปจากวงการ ทั้งๆ ที่มีลูกศิษย์ลูกหาเป็นนักร้องโด่งดังเต็มเมือง เพราะเหตุอะไรนะ

"ผมมีความรู้สึกว่ายุคสมัยขอดนตรีมันผันแปรไปจนเกินกว่าที่เราจะหากินอยู่ในรูปเดิมได้ รูปเดิมนั้นก็คือมีดนตรีเล่นแล้วมีนักร้องที่ร้องเด่นเป็นสง่าอยู่ท่ามกลางดนตรี แต่ยุคหลังนี่มีหางเครื่อง มีอะไรต่ออะไรอีกหลายอย่าง ทำให้วิถีทางเหล่านี้มันเปลี่ยนแปลงไป

...เราได้เห็นแล้วว่าเค้าเริ่มจับเอารำวงบ้าง ระบำบ้างเข้ามารวมอยู่ในวงดนตรี แล้วก็เรียกว่าเป็นดนตรีลูกทุ่ง ทีนี้ถ้าหากเราจะต้องไปต่อสู้กันในทางนี้ ศิลปในดนตรีมันก็จะอ่อนค่าลง นักร้องจะมีค่าเท่ากับเสียงดนตรีเสียงแบคกราวด์ เพื่อให้คนเต้นเต้นแล้วก็การทุ่มเททุนในการกระทำเหล่านี้ผมมองเห็นว่ามันเกินความจำเป็น แล้วเราก็อายุมากแล้ว คิดว่าไม่ควรจะต้องแปรสภาพของตัวเองไปสู้กับเค้าในลักษณะอย่างนั้น ผมก็เลยหยุดวง

...ทั้งนี้ผมก็ได้เตรียมหลักฐานของอนาคตต่างๆ ไว้ อีกอย่างหนึ่งวิชาชีพทางด้านการพูด การจัดรายการก็ดี จัดรายการเพลงก็ดี ผมช่วยตัวเองอยู่ได้ อย่างน้อยเราก็พอที่จะแต่งเพลงอัดแผ่นเสียง คือชื่อเสียงจากผลงานยังมี เราไม่ต้องออกไปกระโดดโลดเต้นเพราะเราก็ใช้ชีวิตอย่างนั้นมายาวนานพอสมควรแล้ว เรารู้ว่าอายุหนึ่งเราเป็นแชมป์ แต่เราจะเป็นแชมป์อย่างนั้นตลอดไปไม่ได้ เราก็ต้องเปลี่ยนสภาพจากแชมป์เป็นเทรนเนอร์ เมื่อไอ้ความแน่นอนเหล่านี้มีอยู่ ดังนั้นผมทำงานแล้วก็ชอบเก็บหลักฐานของตัวเอง เช่น เพลงแผ่นเสียงที่อัดก็เก็บๆ เอาไว้ แล้วมันก็มาให้ผลในบั้นปลายนี่ สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสมบัติที่มีค่า ในด้านของกฎหมายลิขสิทธิ์อะไรอย่างนี้ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เราพออยู่พอกินในปัจจุบันโดยไม่ประมาท

...มีเงินทองแทนที่ผมจะไปใช้จ่ายในทางที่ฟุ่มเฟือยหมดเปลือง ผมก็ไปหาบ้านเพราะเราแก่ตัวแล้วเราต้องมีบ้าน แทนที่จะไปเหมือนศิลปินรุ่นเก่าๆ บางคน ซึ่งเมื่อตัวเองแก่หมดสภาวะแล้วจะต้องหิ้วกระเป๋าตามลูกตามเต้าออกไปเพื่อที่จะไปขอเค้าเล่น ผมถือว่าตัวเรามีหลักฐานเช่นมีบ้านเราก็พอจะทำมาหากินของเราได้ ผมคิดในด้านนี้ผมจึงไม่ล้มเมื่อผมเลิก

...เพลงเก่าๆ ที่มีชื่อเสียงเหล่านี้แหละ ที่มาส่งผลให้ผมในตอนยุคหลัง อย่างเพลง 'นกขมิ้น' เพลง 'ช่อทิพย์รวงทอง' อะไรเหล่านี้ที่มาได้แผ่นเสียงทองคำ และในยุคต่อมา เช่น เพลง 'เป็นไปไม่ได้' ผมให้อิมพอสสิเบิ้ลร้อง หรือว่า 'เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง' ที่รุ่งฤดีเคยร้อง เพลง 'แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร' ที่สวลี ร้อง หรือ 'พี่บุญน้อย' ที่ธานินทร์เอามาร้อง เพลงพวกนี้ถ้าเค้าจะมาร้องใหม่เค้าก็ต้องมาซื้อลิขสิทธิ์เรา

...หรืออย่างกระทรวงศึกษาธิการมาขออนุญาตผมนำเพลง 'ขวัญใจนักเรียน' ไปลงในหนังสือแบบเรียนการศึกษา ผมเห็นว่ามันเป็นประโยชน์ผมก็อนุญาตให้ เราก็ไม่ได้อะไร แต่มันเป็นค่านิยมเป็นเกียรตินิยมของเรา

...ตอนนี้ผมอายุ ๕๖ อยู่ในวงการนี้มายาวนานพอแล้ว ขณะนี้ผมก็ยังจัดทำรายการวิทยุอยู่ แล้วก็เป็นประธานกรรมการของบริษัท โรต้า

แผ่นเสียง จำกัด เป็นตำแหน่งเกียรติยศ แล้วก็มีหุ้นส่วนอยู่ในนั้นบ้าง ไม่ต้องบริหารแต่เป็นผู้ชี้ขาดเวลามีปัญหา

...ส่วนใหญ่เวลานี้ผมจะรับใช้สังคม กิจการอะไรที่เค้าต้องการอาศัยจะใช้ความคิดความอ่านของคนเก่าๆ แก่ๆ ก็จะระดมเอาไป แต่เวลาแสดงการกุศลผมก็มักจะไปของผมเอง เช่น ไปช่วยกิจกรรมตำรวจชายแดน ไปกล่อมขวัญทหารที่ทุ่งช้าง ไปสร้างที่เก็บน้ำให้เด็กกินที่แก่งกระจาน อย่างนี้ผมก็ไปทำ

...ผมเป็นคนที่ชอบทำอะไร โดยถ้าพอใจทำ ผมไม่คิดว่าจำเป็นต้องไปทำร่วมหรือทำตามใครเพื่อหวังจะได้อะไร สมมุติว่าถ้าคนอย่างผมนี้ถ้าจะทำจุดใดจุหนึ่งอยู่อย่างเดียว ป่านนี้ผมอาจจะได้อะไรที่มากกว่าเข็มกาชาดชั้นหนึ่ง แต่ผมทำงานกระจายโดยไม่ได้หวังอะไร

...ผมถือว่าชีวิตของผมเด็ก ป.๔ มาจากไอ้เรือแตกทุกลักทุเลมาแต่เล็กแต่น้อย แล้วก็มามีชีวิตได้ขนาดนี้ ได้เข้ากราบเบื้องพระยุคลบาทของผู้สูงสุดในแผ่นดินแล้ว ได้แสดงให้คนเห็นที่ต่ำต้อยติดดิน คนที่ไม่มีนิ้วจะปรบมือได้ดู คือคนที่เป็นโรคเรื้อน เราได้ให้ศิลปกับคนทุกชั้นทั้งหมดแล้ว คนบางแขนงอาจจะยากที่จะเข้าไปพบกับสิ่งเหล่านั้นหรือแม้แต่จะขึ้นไปได้เข้าเฝ้าฯ แต่ว่าชีวิตศิลปินนั้นทำให้ผมได้มีโอกาส จนกระทั่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามให้กับวงดนตรี เราก็ถือว่านี่คือความภาคภูมิใจที่ชีวิตตกๆ หล่นๆ ของเราจะทำได้”

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ **คุณบุษกร ครุฑวงศ์** ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของครูพยงค์ มุกดา เป็นปริญญานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย **มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

การศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว "กองบรรณาธิการ" ผู้จัดพิมพ์หนังสือประวัติชีวิตและผลงาน **ครูพยงค์ มุกดา** เห็นว่ามีคุณค่าสูงยิ่ง สมควรเผยแพร่ จึงได้นำสาระสำคัญมาสรุปเสนอ โดยขออนุญาตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรียบร้อยดังหนังสืออนุญาตท้ายเล่ม

คณะผู้จัดทำขอขอบ**คุณคุณบุษกร ครุฑวงศ์** และ**บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ** เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

"คนทำ"

ลักษณะเนื้อหาบทเพลงของพยงค์ มุกดา

บทเพลงของพยงค์ มุกดา ที่นำมาศึกษาจำนวน ๑,๑๖๘ เพลงนั้น เป็นบทเพลงตั้งแต่พยงค์ มุกดา เริ่มแต่งเพลง คือ พ.ศ. ๒๔๘๕ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เนื้อหาของเพลงจึงกว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของเพลงทั้งหมดสามารถจำแนกชนิดของเพลงตามลักษณะเนื้อหาสาระของบทเพลงได้ ๑๓ ประเภท ได้แก่

๑. เพลงสดุดี (๑๓ เพลง)
๒. เพลงปลุกใจ (๓๐ เพลง)
๓. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา จังหวัดและหน่วยงาน (๓๗ เพลง)
๔. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรม (๒๐ เพลง)
๕. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี เทศกาล และการละเล่นประจำท้องถิ่น (๒๘ เพลง)
๖. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเยาวชน และเพลงสร้างสรรค์สังคม (๒๐ เพลง)
๗. เพลงที่มีเนื้อหาสอนใจให้คติธรรม (๔๙ เพลง)
๘. เพลงที่มีเนื้อหาชมความงาม ชมธรรมชาติ (๗๗ เพลง)
๙. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก (๔๖๖ เพลง)
๑๐. เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนสังคม และเสียดสีสังคม (๗๖ เพลง)
๑๑. เพลงที่มีเนื้อหาเป็นละครหรือเรื่องราวสั้นๆ (๑๙๒ เพลง)
๑๒. เพลงที่มีเนื้อหาโฆษณา เชิญชวน (๑๑ เพลง)
๑๓. เพลงที่มีเนื้อหาสนุกสนาน ตลกขบขัน (๑๔๙ เพลง)

๑. เพลงสดุดี

เพลงสดุดี หมายถึง บทเพลงที่มีเนื้อหายกย่องสรรเสริญบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในวรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ที่นำมาศึกษาเป็นบทเพลงสดุดี จำนวน ๑๓ เพลง มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการยกย่องสรรเสริญองค์พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ สดุดีวีรชน และสดุดีแม่ผู้เสียสละเพื่อลูก ดังนี้

๑.๑ สดุดีองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ เช่น

ลูกทุ่งเรารักในหลวง ลูกทุ่งหวงราชินี
ลูกทุ่งจงรักภักดี บูชาสมเด็จย่าศรีนครินทร์
...แผ่นดินไทยของเรา ไม่ให้ใครเข้าครอง
เกียรติศักดิ์ผยองด้วยบุญญา เด่นด้วยบารมี
...จากวานโน้นเรานี่หรือชื่อสยาม จวบวันนี้มีนามประเทศไทย
เพราะเราสู้เราถึงอยู่อย่างปลอดภัย เพราะเราไทยมีกษัตริย์เป็นฉัตรทอง...

(เรารักในหลวง, ๒๕๓๓)

บทเพลง "เรารักในหลวง" เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาแสดงถึงความรักความจงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และกล่าวถึงการที่ประเทศชาติมีเอกราชอยู่ได้ก็ด้วยพระบารมีขององค์พระมหากษัตริย์ไทย

สมเด็จย่า แม่ฟ้าหลวงของปวงไทย
ผู้ทรงพระคุณยิ่งใหญ่ สุดนำวจีคำใดกล่าวขาน
ภารกิจ อุทิศพระองค์ทรงงาน
ป่าดอยเขาสูงตระหง่าน บุกแดนทุรกันดารไม่ครั่นคร้าม
สมเด็จย่า แม่ฟ้าหลวง คือ ไตรรงค์
ชาวไทยซึ้งในพระองค์ จงรักภักดีมั่นคง ทรงพระเจริญ
สมเด็จย่าแม่ฟ้าหลวง จงทรงพระเจริญ

(สมเด็จย่าแม่ฟ้าหลวง, ๒๕๓๓)

บทเพลง "สมเด็จย่าแม่ฟ้าหลวง" มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) ซึ่งอุทิศพระองค์ทรงงานต่างๆ เพื่อพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ และยังแสดงให้เห็นถึงความจงรักภักดีของชาวไทยที่มีต่อพระองค์

๑.๒ สดุดีวีรชน พยงค์ มุกดา เห็นว่าวีรชนที่พลีชีพเพื่อชาติล้วนเป็นบุคคลที่พึงยกย่องสรรเสริญทั้งสิ้น เช่น

ชาติเรายังยืนยั้งได้ด้วยชาติไทยไม่สิ้นวีรชน   เพราะไทยเป็นชาติอาจหาญแต่บรรพบุรุษ
เคยเย้ายุทธไพรีมิมีย่อย่น   แต่รักสงบจึงอพยพหนีภัยถอยร่น
ชาติไทยของเราตั้งต้นสุวรรณภูมิลุ่มเจ้าพระยา   ถึงไทยรบสู้แต่สู้เพื่อความอยู่ยั้ง
ประวัติศาสตร์เบื้องหลังยังปรากฏมา   สู้เพื่อรวมไทยมิใช่ขยายอาณา
สู้เพื่อรักษามรดกตกสู่ลูกหลาน...

(มาร์ชวีรชน, ๒๕๐๑)

เนื้อหาของเพลงเหล่านี้ กล่าวถึงความดีและความกล้าหาญของบรรพบุรุษที่ได้ต่อสู้จนสามารถรักษาเอกราชให้ยืนยงสืบมา

๑.๓ สดุดีผู้เป็นแม่ พยงค์ มุกดา เห็นว่า "แม่" เป็นผู้ที่พร้อมด้วยคุณงามความดี เสียสละและรักลูกยอมอุทิศชีวิตของตนได้เพื่อลูก เป็นบุคคลที่ควรค่าแก่การบูชาและสดุดีเป็นอย่างยิ่ง เนื้อหาของเพลงก็จะกล่าวถึงพระคุณของแม่เป็นส่วนใหญ่ เช่น

ในโลกนี้มีทาสกี่ชนิด   และทาสทุกคนย่อมคิดถึงวันปลดปล่อยคอยรอ
แต่ทาสหนึ่งซึ่งไม่เคยท้อ   ไม่ยอมปลดแอกจากคอขอเป็นทาสนิรันดร
ในโลกนี้มีทาสที่จงรัก   ยอมตามเพราะใจสมัครภักดีไม่เคลื่อนคลายคลอน
ยอมให้ดื่มเลือดจากอุทร   เอาใจให้กินให้นอนทุกข์ร้อนปานใดมิได้เหินห่าง
แม่...คือทาสผู้นี้   ถึงแม่จะมีลูกมากมายหลายอย่าง
ถันเพียงสองเต้าแม่เฝ้าผูกพันสรรค์สร้าง   ชั่วดีถี่ห่างแม่ไม่เคยจางรักลูกเลย...

(ลูกของแม่, ๒๕๐๘)

"ลูกของแม่" เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพระคุณของแม่ที่มีความรัก ความห่วงใยลูกเสมอไม่มีเปลี่ยน เป็นการสรรเสริญบุคคลที่เป็นแม่

๒. เพลงปลุกใจ

หมายถึง เพลงที่แต่งขึ้นโดยมีเนื้อหาสาระเร่งเร้า ชักจูงและโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังหรือผู้อ่านให้ปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ต้องการ เพลงปลุกใจของพยงค์ มุกดา ที่นำมาศึกษามีจำนวน ๓๐ เพลง กล่าวคือ มีลักษณะเนื้อหาที่มุ่งปลุกใจคนไทยให้มีความรักชาติ ศาสนา และองค์พระมหากษัตริย์ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้มีความสามัคคี ประพฤติตนเป็นคนดี มีความมานะอดทนขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ ให้ปฏิบัติตนตามนโยบายของรัฐบาลและให้มีความภาคภูมิใจในชาติไทย เช่น

๒.๑ ปลุกใจคนไทยให้มีความรักชาติ ศาสนา และองค์พระมหา–กษัตริย์

จากสุดห้วงดวงใจใสสะอาด ขอประกาศความรักและศักดิ์ศรี
แน่วในชาติ ศาสน์กษัตริย์รัฐเสรี แด่ผู้พลีชีวิตอุทิศตน
...ทั้งลูกเสือชาวบ้านอันล้นหลาม ผู้เทิดสามสถาบันไม่หวั่นไหว
ขอพระสยามเทวาธิราชแห่งชาติไทย คุ้มครองให้หมู่ธรรมะชนะมาร
(รักจากแนวหลัง, ๒๕๑๙)

บทเพลงนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความจงรักภักดีของชาวไทยที่มีต่อชาติ ศาสนา และองค์พระมหากษัตริย์ เป็นการปลุกใจ ผู้อ่านหรือผู้ฟังให้มีความรักในสามสถาบันนี้

ใครคิดริดรอนราน ลูกเสือชาวบ้านถึงมือเปล่า
ต้องข้ามศพพวกเรา หมดพงศ์เผ่า เราขอพลี
...ให้ลูกหลานมันเล่าสืบไป มองลูกเสือชาวบ้านไทย
อยู่หนใดรวมน้ำใจ เพื่อชาติไทยเอย
(เหเกียรติศักดิ์ลูกเสือชาวบ้าน, ๒๕๒๐)

บทเพลงนี้ ปลุกใจลูกเสือชาวบ้านไทยทุกคนให้มีความรักและหวงแหนในชาติไทย ให้ช่วยกันปกป้องชาติไทย แม้ต้องสละชีพก็ย่อมได้เพื่อรักษาประเทศชาติไว้

๒.๒ ปลุกใจคนไทยให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล เช่น

เชิญชาวไทยไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง ชาติจะไม่ล้าหลัง
เพราะการเลือกตั้งคือสร้างชาติไทย
เพื่อชาติ ศาสนา มหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญรุ่งเรืองสมบูรณ์
เสรีประชาธิปไตยต้องเลือกผู้แทน แทนตัวเข้าไปทำงาน
แล้วเราจะได้รัฐบาล ที่บริหารเพื่อไทย...
เลือกตั้งมาถึงพี่น้องไทยจึง มิควรเฉยนิ่ง
สิทธิขอติงมิควรปล่อยทิ้ง ให้เสียไป
เลือกผู้แทนดีทำหน้าที่ในสภา แล้วไทยจะคงวัฒนาสู่อารยะเกริกไกร

(มาร์ชเลือกตั้ง, ๒๕๑๑)

เนื้อหาของเพลงมีจุดมุ่งหมายให้คนไทย ที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง ซึ่งบทเพลงได้ปลุกใจให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการเลือกบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ

พวกเรามาพลิกแผ่นดิน หากินในถิ่นของไทย เอ้า ฮุย เล ฮุย
อย่ามัวแต่คุยอย่ามัวฉุยฉาย เกี่ยวเถอะนะแม่เกี่ยว ชะ ชะ เกี่ยวเถอะนะแม่เกี่ยว
อย่ามัวแต่เที่ยวกรีดกราย ตื่นเถิดชาวไทยมาช่วยกันซื้อมาช่วยกันขาย
ตื่นเถิดชาวไทย มาช่วยกันใช้ของที่ไทยทำ (ซ้ำ)...

(ลูกทุ่งรักไทย, ๒๕๑๕)

"ลูกทุ่งรักไทย" เป็นบทเพลงที่มีจุดมุ่งหมายในการปลุกใจคนไทยให้ใช้ของที่คนไทยด้วยกันทำขึ้นมา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมในสมัยนั้น (พ.ศ. ๒๕๑๕) พบว่า เป็นช่วงที่กลุ่มบุคคลในชาติ โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา กำลังมีความคิดต่อต้านสินค้าของต่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นแรงบันดาลใจให้พยงค์ มุกดา แต่งเพลงนี้ขึ้นมา เพื่อปลุกจิตสำนึกของคนไทยให้เห็นค่าของสินค้าที่คนไทยด้วยกันผลิต แล้วหันมาใช้ของที่ไทยผลิต

๒.๓ ปลุกใจให้มีความสามัคคี

...ขอผู้อยู่แนวหลังตั้ง**สามัคคี** สร้างความดีมีน้ำใจ
คิดถึงแนวหน้าที่ชายแดน ผู้ป้องกันแคว้นไทย...
(คิดถึงทหารไทย, ๒๕๒๑)

เนื้อหาของบทเพลงนี้เป็นคำกล่าวของทหารไทยที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ชายแดน เพื่อป้องกันประเทศชาติ และขอให้ชาวไทยที่อยู่แนวหลังยึดมั่นการทำความดี มีความสามัคคี

ชาติเรายังยืนยั้งมั่น **ด้วยร่วมกันดุจดังใจดวงเดียว**
ถึงไทยเคยสิ้นเสรีแต่ต้องมีคนดีเกิดมาข้องเกี่ยว กลมเกลียวต่อสู้กู้ธานินทร์
(มาร์ชวีรชน, ๒๕๐๑)

บทเพลงนี้แสดงให้เห็นว่าชาติไทยอยู่ได้เพราะคนไทยมีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นการปลุกใจคนไทยให้ตระหนักถึงคุณค่าของความสามัคคีที่สามารถทำให้ประเทศชาติยังยืนหยัดอยู่ได้

๒.๔ ปลุกใจให้มีความมานะ อดทน ขยันขันแข็ง

...โลกเป็นสมบัติของคนขยัน ความใฝ่ฝันเป็นจริงแม้เราทำตาม
พี่อดทนเจ้าอดออมพร้อมพยายาม สร้างหลักฐานบ้านงามเป็นความมั่นคงสถาพร
มือของเราสองข้างสร้างสรรค์ ฟันฝ่า ใจชาวนาเข้มแข็งแรงกสิกร
เพื่อชีวิตหลักฐานสอนหลานลูกปลูกฝังสังวร หยาดเหงื่อกสิกรเลี้ยงโลกเอย
(กสิกรเลี้ยงโลก, ๒๕๓๔)

บทเพลงนี้มีเนื้อหาปลุกใจบุคคลในสังคมให้เห็นคุณค่าของการประพฤติปฏิบัติตนในทางดี มีความขยันขันแข็ง มานะอดทนและรู้จักอดออม อันเป็นคุณธรรมที่บุคคลควรสร้างให้มีในตนเอง ซึ่งถ้าบุคคลใดมีคุณธรรมเหล่านี้ก็จะนำชีวิตไปสู่สุขสำเร็จในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและสามารถสร้างหลักฐานอันมั่นคง เพื่อชีวิตในอนาคตได้

แผ่นดินทองของไทย ในน้ำมีปลาในนามีข้าว
แผ่นดินแดนทองของเรา มีหนุ่มมีสาวที่งามเลิศล้ำ

มีฝนอยู่บนเมฆนั้น　　มีพืชพันธุ์บนดินชื่นฉ่ำ
มีอาหารให้กินอิ่มหนำ　　ขยันหมั่นทำ ไม่มีอดตาย
(ลูกทุ่งรักไทย, ๒๕๑๐)

เนื้อหาของบทเพลงนี้แสดงประโยชน์และคุณค่าของธรรมชาติที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิต ต่อการอยู่รอดของบุคคลในสังคม เพื่อจูงใจให้บุคคลมีความขยันขันแข็ง รู้จักนำประโยชน์ของธรรมชาติมาสร้างให้เป็นประโยชน์ของตนเอง

๒.๕ ปลุกใจให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติไทยและความเป็นไทย

เราเกิดเป็นไทย　　ภาคภูมิใจความเป็นไทยคงมา
ไทยรัฐเรามีประวัติงดงาม　　สมนามไทยอยู่ด้วยเราต่อสู้หมู่ภัยนานา
ไทยรัฐเรามีประวัติบ่งชี้มา　　บรรพชนเอาเลือดลงทารักษาถิ่น
(เกียรติศักดิ์ไทย, ๒๕๑๙)

เนื้อหาของบทเพลงนี้แสดงความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และชาติไทย เพื่อมุ่งให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของการมีเอกราชเป็นของตนเอง ให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติและความเป็นไทยที่บรรพชนแลกมาด้วยเลือดเนื้อ

ปู่ย่าตายายท่านเกิดกายกับไร่และนา　　ต่างอยู่กันมาตามประสาชีวิตไทย
ธรรมชาติเป็นหัวใจชีวิตไทยไม่เบื่อระอา　　เช้าก็ตื่นจูงควายออกไปไถนา
คว้าตะข้องสุ่มเบ็ดออกไปหาปลา　　เราหาผักเราหาหญ้าเราหาฟืนมาหุงหากิน...
(ชีวิตไทย, ๒๕๒๒)

เนื้อหาของบทเพลง "ชีวิตไทย" แสดงภาพชีวิตที่มีความสงบสุขของชาวไทยตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายายที่อยู่ในสังคมแห่งเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตที่น่าภาคภูมิใจ อันเป็นภาพชีวิตที่พยงค์ มุกดา เสนอไว้ในบทเพลงเพื่อมุ่งให้คนไทยรักษาความเป็นไทยของเราไว้

๓. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา จังหวัด และหน่วยงาน

พยงค์ มุกดา ได้สร้างผลงานเพลงประเภทนี้ในลักษณะดังนี้คือ

๓.๑ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันการศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันการศึกษา เช่น

รามคำแหงที่รัก เป็นที่พักแห่งผู้เพียร
คนใจรักอยากจะเรียน อ่านและเขียนเพื่อปัญญา
รามคำแหงแหล่งนี้ เป็นศักดิ์ศรีที่ศึกษา
เราจงรักฝากศรัทธา เพื่ออนาคตสดใส
...รามคำแหงเปรียบมิตร นำชีวิตผู้แสวง
ดังอาทิตย์ช่วยส่องแสง โอ้รามคำแหงที่รักเอย
(รามคำแหงที่รัก, ๒๕๑๗)

เพลงนี้กล่าวถึงสถาบันการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเปิดของประเทศไทย เกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันการศึกษาแห่งนี้ที่จะให้ความรู้ สร้างปัญญาแก่ผู้รักการศึกษาทั่วไป

๓.๒ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหน่วยงาน ลักษณะเนื้อหาจะเกี่ยวกับสภาพชีวิต ความคิดของผู้ที่อยู่ในหน่วยงานนั้นๆ และความรัก ความภาคภูมิใจต่อหน่วยงาน เช่น

เกิดเป็นชายชาตรี อุทิศชีพพลีเพื่อนาวีไทย
ใต้ร่มธงช้างท้องทะเลกว้าง นั่นคือถิ่นเรา เราหรือจะยึดเอานาวาเป็นเหย้า
...เหล่าราชนาวีไว้ชื่อ ว่าเรานี้คือชาติเสือ
ผองลูกนาวีขอพลีชีวิตทุกเมื่อ ว่ากองทัพเรือ ทัพเรือ เพื่อไทย
ดอกประดู่อยู่ยง ทหารเรือจงจำกันมั่นใจ
ผืนธงโบกปลิวพลิ้วลมสง่า เหนือนาวาทะเลใหญ่ ลาดตระเวน
(เนวีมาร์ช, ๒๔๙๕)

เนื้อหาของเพลงนี้ เป็นการแสดงภาพชีวิตของทหารเรือ อันเป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ

สามกองทัพไทย รักกันยิ่งใหญ่ ป้องภัยผองพาล
กองทัพบกไทย เข้มแข็งเกรียงไกรองอาจ พลีชีพเพื่อชาติ เพื่อเอกราชยืนนาน...
กองทัพเรือ ชาติเชื้อชาวประดู่ ลูกนาวีทุกผู้จะอุทิศใจเขตทะเล...
กองทัพอากาศ เผ่นโผนผงาดปัดป้องครองนภาฝูงบินและเรด้าพิทักษ์น่านฟ้า...

อันรั้วของชาติบกเรืออากาศ มุ่งมาดสามัคคี
รักกันเหมือนน้องพี่ รักนามศักดิ์ศรีรักชาติทวีคูณ
ชาติ ศาสนา มหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญ
ชีพจะสูญให้นาม สามกองทัพไทย

(มาร์ชสามกองทัพไทย, ๒๕๐๒)

เพลงนี้กล่าวถึงหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการปกป้องประเทศชาติให้คงเอกราชสืบไป ได้แก่ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ

๓.๓ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัด เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติ สภาพทางภูมิศาสตร์ ความสวยงามหรือเอกลักษณ์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนั้น ๆ เช่น

...นครปฐมแห่งนี้ มีพระเจดีย์คู่เมือง
แหล่งพุทธศาสน์รุ่งเรือง เรืองงามประเทืองสดใส
พอเทศกาลเดือนสิบสอง ผู้คนเนืองนองนมัสการ
พระปฐมโบราณ มีตำนานกล่าวไว้

(นครปฐม, ๒๕๐๔)

จังหวัดนครปฐม มีตำนานเล่าสืบกันมาน่าสนใจมาก ซึ่งผู้แต่งได้นำตำนานของจังหวัดนครปฐมนี้มาแต่งเป็นบทเพลง ทำให้บุคคลทั่วไปรู้จักจังหวัดนครปฐมมากยิ่งขึ้น และบรรยายถึงเอกลักษณ์ และประเพณีต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐม

กรุงเทพฯ ขวัญไทย รุ่งเรืองสดใสดั่งไอยสวรรค์
วัดวาปราสาทพิไลพิลาศเลิศลาวัลย์ สวรรค์บนดิน
ธารเจ้าพระยา หลั่งธาราไหลตรึงใจถวิล
พฤกษ์พันธุ์ชอุ่มชุกชมวิหค ผกโบยบินสวรรค์ในถิ่นไทยแลนด์...

(กรุงเทพฯ ที่รัก)

เนื้อหาของบทเพลงนี้ กล่าวถึง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของไทยว่ามีความสวยงดงามดั่งเมืองสวรรค์ มีสายน้ำที่สำคัญไหลผ่านคือ แม่น้ำเจ้าพระยา

๔. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรม

เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณกรรมของพยงค์ มุกดา นั้นเป็นการนำเนื้อหาและตัวละครจากวรรณกรรมมาใช้ประโยชน์ในการแต่งเพลง เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังมีความสนใจและเข้าใจทั้งวรรณกรรมและเนื้อหาของเพลงได้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการแต่งเพลงมีทั้งวรรณกรรมที่แต่งดีจนได้รับการยอมรับมานานถือเป็นวรรณคดีแบบฉบับ และวรรณกรรมที่เกิดขึ้นในยุคหลัง ซึ่งพยงค์ มุกดา ได้หยิบยกวรรณกรรมต่าง ๆ มาใช้หลายลักษณะด้วยกัน คือ

๔.๑ อาศัยเรื่องราวของวรรณกรรม การนำวรรณกรรมมาใช้แต่งเพลงในลักษณะนี้ คือการนำเนื้อหาของวรรณกรรมเรื่องต่าง ๆ มาแต่งเป็นบทเพลงทั้งหมดซึ่งส่งผลให้บุคคลทั่วไปรู้จักวรรณกรรมและเรื่องราวของวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ กว้างขวางลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เช่น

ขออ้างองค์พงศาวดาร ครั้งก่อนกาลย่านเมืองละโว้เมืองหลวง
นายคงเคราเขามีบุตรชายชื่อนายร่วง เลิศปัญญากว่าคนทั้งปวงจะล่วงล้ำ
ขอมเรืองอำนาจครองปฐพี ทุกขวบปีที่ชาวละโว้กลืนกล้ำ
ต้องบรรณาการด้วยงานจัดส่งส่วยน้ำ ทุกข์ยากตรากตรำน้ำตาไหล...
(ยอนามพระร่วง, ๒๕๑๖)

เนื้อหาของเพลงนี้เป็นเนื้อหาของวรรณกรรมเรื่องพระร่วง เจ้าเมืองสุโขทัยที่มีบุญญาธิการมาก

เฮ ๆ ๆ ฮา มาฟังผมว่าเรื่องหลังยังมี จะกล่าวสุนทรเป็นกลอนลิขิต
เรื่องกามนิตกับวาสิฏฐี กามนิตยอดชายจะไปค้าขายที่โกสัมพี
โชคแลบุญหนุนนำได้เจอสาวงามชื่อวาสิฏฐี นางกับมิตรสหายเดาะคลีถวายองค์ลักษมี
งามในรูปประหง เสมือนดังองค์เทพไท้เทวี...
(กามนิตวาสิฏฐี, ๒๔๙๖)

เนื้อหาของเพลงนี้เป็นเรื่องราวจากวรรณกรรมเรื่องกามนิตวาสิฏฐี

มาฟังเพลงวณิพกซึ่งฉันจะยกมากล่าว จับเป็นเรื่องเป็นราวทรพี
จากเรื่องรามเกียรติ์ที่เคยเขียนเคยอ่าน จับตอนเทศกาลจากชื่อนี้
ยังมียักษ์ตนหนึ่งซึ่งเป็นนายทหาร ชื่อว่ายักษ์นนทกาลตัวดี
ไปลวนลามนางในของท้าวไทโสภางค์ ทิ้งดอกไม้ต้องนางเทพมาลี
นางไปทูลกล่าวโทษ พระพิโรธโกรธา
จึงให้เป็นทรพาในพงพี ให้ต้องตายด้วยบุตรจึงจะหลุดพ้นเวร
นนทกาลจึงมาเป็นตามวจี...

(ทรพาทรพี, ๒๕๐๔)

เนื้อหาของเพลง "ทรพาทรพี" เป็นเนื้อหาที่นำมาจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์

๔.๒ อาศัยลักษณะเด่นของตัวละคร พยงค์ มุกดา มีกลวิธีในการประพันธ์เพลงให้ได้ความหมายและอรรถรสมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำตัวละครจากวรรณกรรมเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะตัวละครจากวรรณกรรมที่คนทั่วไปรู้จักกันดีหรือมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับตัวละครตัวนั้น ๆ อยู่บ้าง มาเปรียบกับชีวิตของตัวละครที่พยงค์สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟัง มีความเข้าใจในเนื้อหาของบทเพลง เกิดความรู้สึก เกิดจินตนาการ คล้อยตามบทเพลง กล่าวคือ เกิดอารมณ์สะเทือนใจตามเนื้อหาสาระในบทเพลงนั้น ๆ เช่น

น้องหรือคือเพชฌฆาตแห่งใจ ซ้ำซ้ำเท่าไหร่โถใครผลาญใจพี่เล่าหนา
พี่จึงทุกข์ระทมซมเซา เหมือน**อิเหนาอกหักแพ้เกมรักจรกา**...

(ใจเพชฌฆาต, ๒๕๑๒)

บทเพลงนี้ได้นำชื่อและเรื่องราวเฉพาะของตัวละครเด่นจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา มาเปรียบเทียบกับเนื้อหาของบทเพลง เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเห็นภาพพจน์และเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่ายขึ้น

๕. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณี เทศกาลและการละเล่นประจำท้องถิ่น

วรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีนั้น มีทั้งประเพณีส่วนบุคคลและประเพณีส่วนรวม ประเพณีส่วนบุคคลที่พยงค์เน้นมากที่สุดคือ ประเพณีแต่งงาน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาเพลงประเภทความรักที่พยงค์ประพันธ์ไว้มากที่สุดมีจำนวนถึง ๑๗ เพลง รองลงมาคือ ประเพณีการบวชมีจำนวน ๓ เพลง ประเพณีส่วนรวมมี ๓ เพลง ส่วนเพลงเกี่ยวกับเทศกาลและการละเล่นประจำท้องถิ่นมีจำนวน ๕ เพลง

๕.๑ เพลงเกี่ยวกับประเพณี

๕.๑.๑ ประเพณีการแต่งงาน บทเพลงของพยงค์ มุกดา มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีการแต่งงานมากที่สุด ประเพณีนี้เป็นประเพณีของชาวไทยซึ่งยึดถือปฏิบัติกันมาช้านาน หนุ่มสาวคู่ใดที่มีใจรักต่อกันจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน จะต้องผ่านประเพณีการแต่งงานเสียก่อน เนื้อหาของเพลงจะเป็นลักษณะที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดพิธีแต่งงานบ้าง เตือนใจหนุ่มสาวให้ประพฤติถูกต้องตามประเพณีบ้าง เช่น

...ถ้าหากน้องเวทนาตอบว่ารัก พี่นี้จักให้เถ้าแก่มาสู่ขอ
เรื่องสินสอดทองหมั้นเรียกให้พอ ทั้งเรือนหอขันหมาก จักยกมา...
(สร้างวิมาน, ๒๕๐๔)

เอ้ามาละเหวย เอ๊ยมาละวา (ซ้ำ) ขันหมากคนจน ขนมาไม่มาก (ซ้ำ)
เจ้าบ่าวคนยาก ขันหมากยังมา
(ขันหมากคนจน, ๒๕๑๔)

๕.๑.๒ ประเพณีการบวช บทเพลงที่กล่าวถึงประเพณีการบวช จะไม่มีรายละเอียดขั้นตอนในการบวช แต่จะกล่าวให้ทราบถึงผู้บวชว่าเป็นผู้ที่ละจากกิเลสทั้งปวง เช่น

แว่วเสียงโห่โหยหวนขบวนแห่ แว่วเสียงแตรเสียงกลองก้องเวหา
มิใช่ขบวนขันหมากเจ้าบ่าวมา เป็นสัญญาชวนพ่อนาคจากโลกีย์...
(พ่อหม้ายลาบวช, ๒๕๐๔)

๕.๑.๓ ประเพณีส่วนรวม บทเพลงของพยงค์ มุกดา ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีส่วนรวมจำนวน ๓ เพลงเท่านั้น อันเป็นประเพณีไทยที่ควรรักษาไว้เป็นประเพณีที่คนไทยได้ยึดถือปฏิบัติร่วมกันทุกปีเป็นเวลาช้านานมาแล้ว ประเพณีที่พยงค์ มุกดา กล่าวถึงได้แก่

ประเพณีการลอยกระทง

เพ็ญเดือนสิบสอง พี่เคียงประคองนิ่มน้องลอยลำ
...กระทงใบน้อย เราลอยคู่เคียง
เสี่ยงรักลอยล่อง ธูปเทียนแสงส่องสว่างไสว
(เพ็ญเดือนสิบสอง, ๒๕๐๑)

ประเพณีการทอดกฐิน

เมื่อออกพรรษา เราก็พากันทอดกฐิน
ท่องไปในถิ่น ภูธรที่มีวัดวา
ทำบุญกันแล้ว หัวใจผ่องแผ้วเปรมปรีดิ์
สนุกสนานเต็มที่ เอ้าร่วมยินดีสรวลเสเฮฮา...
(กฐินแมวไทย, ๒๕๑๑)

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์เดือนห้าสนุกหนักหนาชื่นบาน สรงน้ำพระประเพณีขอให้โชคดีทั้งอธิษฐาน
ปล่อยนกปล่อยปลาสำราญเฮฮาทำบุญสุนทาน รดน้ำอวยพรเสร็จแล้วพักผ่อนรำวงสงกรานต์
เดือนห้าหน้าร้อน ถึงคราวพักผ่อนจากการงาน
เดือนห้าทุกปีตามประเพณี มีงานสงกรานต์
(รำวงสงกรานต์, ๒๕๐๑)

๕.๒ เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทศกาลและการละเล่นประจำท้องถิ่น พยงค์ มุกดา เป็นบุคคลหนึ่งที่เห็นคุณค่าของเทศกาลและการละเล่นต่าง ๆ ของไทย เช่น การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว รำกลองยาว รำเคียว อันเป็นส่วนหนึ่ง

ที่ช่วยเผยแพร่และรักษาไว้ ซึ่งของดีของไทย โดยผ่านทางเนื้อหาของเพลง ซึ่งเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเทศกาลต่าง ๆ ว่ามีอะไรบ้าง คนไทยปฏิบัติอย่างไรในเทศกาลนั้นๆ เช่น

เพลงเกี่ยวข้าวกลองยาว

เส่เหล่เมา บ้านเมืองของเราทุกคน
ไร่นาอุดมเหลือล้น สมบูรณ์พืชผล เหลือหลาย...
เกี่ยวเกี่ยวเกี่ยว เสียงเคียวเกี่ยวข้าวเป็นจังหวะ (กลอง)
ไม่ลดไม่ละต้องเอาชนะกับงาน อย่าเกียจคร้านช่วยกันทำกิน...
เกี่ยวเกี่ยวเกี่ยว ร้องเพลงเกี่ยวข้าวกลองยาว
เกี่ยวเกี่ยวเกี่ยว ใช้เคียวเกี่ยวข้าวชาติเราเจริญ

(เกี่ยวข้าวกลองยาว, ๒๕๑๒)

การละเล่นที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงนี้ คือ การเกี่ยวข้าวตามจังหวะกลองยาวซึ่งก็คือการรำเพลงเคียว รำกลองยาว อันเป็นการละเล่นประจำท้องถิ่นของคนในภาคกลางที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

เพลงอีสานที่รัก

โอ้ โอ อีสานที่รัก เรารู้จักเรารักอีสาน
ลำชีแม่มูลสายธาร แม่โขงพลิ้วผ่านไหลลงไหลลง
ดอกคูณเจ้าหอมสุดแสน เพลินเสียงแคนทั่วแคว้นห้วยพง
รอนรอนตะวันคล้อยลง อีสานนั้นคงน่ารักฝากใจ
คิดถึงเทศกาล วันงานแห่เซิ้งบ้องไฟ
งานช้างสุรินทร์ยิ่งใหญ่ หมอลำไฉไลขับกลอนอ่อนหวาน...

(อีสานที่รัก, ๒๕๑๗)

การละเล่นประจำท้องถิ่นที่กล่าวถึงในบทเพลง "อีสานที่รัก" ก็คือ การเป่า-รำแคน หมอลำ และการแห่เซิ้งบ้องไฟของชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ของไทย

เนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวกับประเพณี เทศกาล และการละเล่นประจำท้องถิ่นของไทยแสดงให้เห็นถึงอัจฉริยะของพยงค์ มุกดา ในการให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึกให้ช่วยกันธำรงรักษาไว้ไปพร้อมกับการให้ความบันเทิง

๖. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเยาวชนและสร้างสรรค์สังคม

พยงค์ มุกดา ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนที่จะมีต่อชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงได้ประพันธ์บทเพลงขึ้นเพื่ออบรมสั่งสอนเยาวชน ชี้แนวทางให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติเพื่อจะได้มีอนาคตที่ดีและเป็นพลเมืองดีของชาติสืบไปและในเพลงประเภทนี้ผู้วิจัยได้จัดเพลงประเภทสร้างสรรค์สังคมไว้ในบทเพลงประเภทนี้ด้วย เพราะเป็นบทเพลงที่มุ่งพัฒนาบุคคลในชาติในสังคมเหมือนกันต่างกันที่เพลงเพื่อเยาวชน จะมุ่งประเด็นไปที่เด็กและวัยรุ่นที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า ส่วนเพลงประเภทสร้างสรรค์สังคมนั้นจะเป็นเพลงที่สอนให้บุคคลในชาติทุกเพศทุกวัย ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี

บทเพลงประเภทเพลงเพื่อเยาวชนและสร้างสรรค์สังคม สามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ

๖.๑ บทเพลงที่เห็นความสำคัญของเยาวชน เนื้อหาของบทเพลงเพื่อเยาวชนส่วนใหญ่จะมีลักษณะเนื้อหาให้ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนด้วยมองเห็นว่าเด็กหรือเยาวชนในวันนี้ ก็คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้าที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคม พัฒนาชาติซึ่งเนื้อหาจะมุ่งสอนให้เยาวชนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนเป็นคนที่ชาติและสังคมต้องการ เช่น

...เด็ก ๆ วันนี้คือผู้ใหญ่วันหน้า ซึ่งพี่ป้าน้าอาหวังฝากอนาคตไว้กับเรา ถ้ามีแต่พาลมีแต่ขี้เมา มีแต่คนโง่ คนเขลา แล้วชาติเราจะเป็นเช่นไร

นักเรียนทีนเอจ พึงสังเกตรำลึกเถิดหนา หันมาห่วงการศึกษา ตั้งหน้ากลับตัวกลับใจ คุณเป็นส่วนหนึ่งคุณเป็นที่พึ่งแก่คนชาติไทย ตั้งต้นกันเสียใหม่ เพื่อชาติไทยเรารุ่งเรือง

(ทีนเอจรำลึก, ๒๕๐๑)

๖.๒ บทเพลงที่มีเนื้อหาให้กำลังใจแก่เยาวชน บทเพลงประเภทนี้มีเนื้อหาให้เด็กและเยาวชนมีความหวัง มีกำลังใจ ไม่ให้ท้อถอยเพราะทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อเวลาผ่านไปก็สามารถแก้ไขได้ ขอให้เราพร้อมที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ในชีวิต ให้ประพฤติดี ถือเอาความฉลาดเป็นบทเรียนที่จะไม่ทำอีก ก็ย่อมจะมีความหวังที่จะพบกับความสุข เช่น

พรุ่งนี้ต้องดีกว่าวันนี้ เพราะเรายังมีชีวิตยืนอยู่
วันนี้กำลังผ่านพ้นสุขทุกข์ระคนได้รู้ ไว้เตรียมต่อสู้กันไป...
ตกจากฟ้าถลาลงดิน ถูกประณามหยามหมิ่นโลกยังโสภิณไม่ถึงน่ากลัว
ล้มคือบทเรียนหากเพียรลุกมาแก้ตัว วันนี้ร้องไห้หมองมัวพรุ่งนี้คงหัวเราะได้หรอกหนา
พรุ่งนี้ยังมีให้เราหวัง แม้นมีพลังใจแข็งแรงกล้า
วานนี้ไม่มีกลับหลังวันนี้กำลังจากลา พรุ่งนี้ดีกว่าแน่นอน

(พรุ่งนี้ดีกว่าวันนี้, ๒๕๐๗)

๖.๓ เพลงที่เน้นให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชน พยงค์ มุกดา ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของเยาวชนว่าเกิดจากขาดความอบอุ่นภายในบ้าน และสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ครอบครัวแตกแยก ทำให้เยาวชนเดินหลงทางไปในทางที่ผิดได้ เช่น ติดยาเสพติด ซึ่งพยงค์มิได้ชี้ให้เห็นปัญหาเท่านั้น แต่ได้แทรกข้อคิดให้ผู้หลงผิดแก้ไขตนเอง หรือให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบช่วยกันปรับปรุงแก้ไขเพราะเยาวชนและบุคคลในชาติล้วนเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เช่น

ชุบชีวิตใหม่ ชุบชีวิตใหม่ ฟื้นตื่นจากความตายหายคลายจากแรงฤทธิ์
หนีมรณะผ่อนส่งหนีพงแห่งงูพิษ พ้นภัยของเสพติด ชุบชีวิตใหม่...
ทรัพยากรบุคคล ทุกแห่งหนต้องการไม่สิ้น
ชีวิตพังภินท์ถ้าไม่ดิ้น หนีจากติดยา
เกิดมาทั้งที่ควรไว้พลีบูชา ชาติ ศาสนา มหากษัตริย์ไทย

(ชุบชีวิตใหม่, ๒๕๒๗)

๗. เพลงที่มีเนื้อหาสอนใจและเพลงคติธรรม

พยงค์ มุกดา ตระหนักถึงบทบาทของเพลงที่มีต่อสังคม เพราะสามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังและผู้อ่านให้กระทำการอันเป็นประโยชน์หรือโทษต่อสังคมได้ บทเพลงที่ดีนอกจากจะให้ความรื่นรมย์แล้ว ควรมีส่วนสร้างและจรรโลงสังคมด้วย พยงค์ มุกดา ได้แต่งบทเพลงประเภทสอนใจหรือให้คติธรรมเพื่อให้บุคคลสามารถวางตัวได้ถูกต้อง ประพฤติดีและให้ภูมิใจพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ ตลอดจนยอมรับความเป็นจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น

...สังคมเงินตราบูชาเหนือพระหรือนี่ ความชั่วและดีช่างไม่มีใครคิดอินัง
ใครเล่ามาคิดชังชีวิตไม่จีรัง อยู่ยังได้เพียงไหน
...สิ่งเดียวที่เหลือเกี่ยวเหนียวแน่น ประดับโลกแทนชีวิตทุกผู้
ความชั่วดีเหลืออยู่ ค้ำเชิดชูอยู่คงคู่ฟ้าธาตรี
ขอจงมีใจเอื้อเฟื้อกันทั่ว อย่าเห็นแก่ตัวชั่วชีวิตควรคิดอารีย์
คนย่อมจนและมี ค่าของคนเรานี่ความดีหรอกเพื่อนเอ๋ย

(น้ำตาผู้ชาย, ๒๔๙๕)

บทเพลงนี้สอนใจให้คนเราไม่หลงยึดติดกับเงินตราจนลืมคุณค่าแห่งความดี และชี้ให้เห็นค่าของคนว่ามิใช่อยู่ที่เงินตรา แต่อยู่ที่ความดีของแต่ละคนและสอนให้มีความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่เห็นแก่ตัว ชีวิตก็จะมีสุขได้

คนฆ่าตัวตายมันน่าละอายชาติกำเนิด เป็นคนนั้นแสนประเสริฐเสียชาติเกิดมาแล้วทั้งที
ชีวิตยังอยู่ไม่ต่อสู้กลับปลีกหลีกหนี ชีวิตมีชั่วแหละดีควรหรือที่จะยอมคิดสั้น...
การฆ่าตัวตายเป็นสิ่งน่าอายน่าอนาถ ประณามว่าคือคนขลาดผลาญวงศ์ญาติเกียรติสิ้นสูญไป
ตายเพราะหน้าที่นั่นสิมีค่าควรภูมิใจ เพื่อคุ้มครองป้องกันภัยตายเพื่อชาติไทยซิคนบูชา

(คนฆ่าตัวตาย, ๒๕๐๒)

บทเพลงนี้ได้มีเนื้อหาสอนใจบุคคลที่พบกับปัญหาแล้วไม่คิดต่อสู้กับปัญหา แต่หาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย ซึ่งพยงค์ได้ให้คติว่าชีวิตของคนเรานั้นย่อมมีดีและชั่วเป็นธรรมดา และสอนว่าการฆ่าตัวตายหนีปัญหาใด ๆ ก็ตามเป็นเรื่องน่าละอายมาก เป็นการแก้ปัญหาของคนขลาดซึ่งไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง

๘. เพลงที่มีเนื้อหาชมความงาม และชมธรรมชาติ

พยงค์ มุกดา แต่งบทเพลงประเภทชมความงามและชมธรรมชาติไว้จำนวน ๗๗ เพลง เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการพรรณนาถึงความงามของหญิงสาว และธรรมชาติในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งป่าเขา แม่น้ำ ทะเล ดอกไม้ สัตว์ และทิวทัศน์ต่าง ๆ

๘.๑ ชมความงามของผู้หญิงสาว

อภันตรีโสภีพิลาศลาวัลย์ ผลบุญน้องสร้างปางไหน
ถึงมาเสริมให้แจ่มจันทร์ น้องเป็นขวัญยอดพธูไทย
อภันตรีมิมีแสงสว่างอันใด เหมือนดังสองเนตรเธอพริ้ม
เหมือนรอยยิ้มที่พิมพ์ใจ คล้ายดังกุหลาบแรกแย้ม...

(จอมขวัญอภันตรี, ๒๕๑๑)

นางฟ้าอ่องค์ลงมาจากไหน เฉิดโฉมไฉไลเหนือนางในหล้า
...งามพักตร์ผ่องเพียงเพ็ญจันทร์แจ่มฟ้า งามสองดวงตาเหมือนดาราแจ่ม
แอร่มแอร่มกะพริบแพรวพราย ไม้ดอกแย้มบานกลีบนั้นยังร่วง
ยิ้มเธอตรึงทรวงไม่รู้แหนงหน่าย ดอกไม้ยังอายยิ้มแห่งกานดา...

(จอมใจจิตรกร, ๒๕๑๔)

เนื้อหาบทเพลงที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการชมความงามของหญิงสาว โดยมีการกล่าวเปรียบเทียบกับธรรมชาติหรือสิ่งที่สวยงาม ซึ่งเป็นภาพในจิตที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้จักกันดี เพื่อให้ภาพในจิตนั้นมีความกระจ่างชัดเจน ผู้อ่านหรือผู้ฟังก็จะเกิดจินตภาพตามเนื้อหาของบทเพลงได้

๘.๒ ชมธรรมชาติ บทเพลงของพยงค์ มุกดา ที่มีเนื้อหาเน้นการชมธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นการชมธรรมชาติที่มิได้มีการปรุงแต่งให้สวยงาม แต่เป็นธรรมชาติแท้ ๆ ที่ทุกคนควรเห็นคุณค่าและรักษาความเป็นธรรมชาตินี้ไว้ เพราะธรรมชาติมีความงดงามอยู่ในตัวซึ่งนอกจากจะให้ความงดงามแก่ผู้พบเห็นแล้ว ยังทำให้ผู้พบเห็นรู้สึกสดชื่น สบายใจ เช่น

โอ้เกาะงามอร่ามตา เมื่อจันทราสวยผ่อง
หาดทรายคล้ายละอองทอง น้ำตีฟองเหมือนเกล็ดเพชรนวล
คลื่นโลมลูบจูบหาดขาว หมู่มะพร้าวเย้ายวน
ร่อนลอยคว้างนกนางนวล ดั่งเชิญชวนชื่นฤดี

(เกาะงามความฝัน, ๒๕๑๕)

เนื้อหาของเพลงนี้ เป็นการกล่าวชมความงามของเกาะท่ามกลางแสงจันทร์ว่ามีความงดงามมาก ทั้งหาดทราย กระแสลมคลื่น หรือหมู่นกนางนวล ที่บินร่อนไปมา

เนื้อหาของบทเพลงข้างต้นเป็นการพรรณนาถึงความงามของดอกไม้ที่มีงดงาม และมีกลิ่นหอม อันเป็นธรรมชาติที่งดงามและให้ความสดชื่นเบิกบานแก่ผู้พบเห็น บทเพลงเพลงนี้ กล่าวชมดอกไม้ไว้หลายชนิด

น่าสังเกตว่าบทเพลงที่มีเนื้อหาชมความงามนี้ พยงค์ มุกดา ยังคงใช้ขนบในคติความเปรียบของไทยอยู่มาก โดยเฉพาะการชมความงามของหญิงสาวประดุจความงามของดอกไม้

๙. เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก

บทเพลงที่นำมาศึกษาทั้งหมด เป็นบทเพลงที่มีลักษณะเนื้อหาหรือสาระสำคัญเกี่ยวกับความรักมากที่สุด เนื้อหาความรัก ส่วนใหญ่เป็นความรักของหนุ่มสาวซึ่งมีทั้งสมหวัง ผิดหวังและมีหลายบทเพลงที่พยงค์ มุกดาแต่งขึ้นโดยแทรกทัศนะเกี่ยวกับความรักของตนเองไว้ด้วย ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะเนื้อหาของเพลงประเภทนี้ได้ ดังนี้

๙.๑ ความรักที่สมหวัง จะกล่าวถึงบรรยากาศที่สดชื่นอันสอดคล้องกับความรู้สึกของคนสมหวังในรัก เช่น

โลกหมุนเวียนเปลี่ยนเวลา ฤดูกาลมาเปลี่ยนทุกอย่าง
สองดวงฤทัยไม่เหินห่าง รักงามสล้างสมใจ...

(รักสามฤดู, ๒๕๑๖)

บทเพลงนี้มีเนื้อหาแสดงถึงความมั่นคงในรักที่คงมั่นอยู่ในใจเสมอ เป็นการยืนยันว่าแม้ฤดูกาลจะเปลี่ยนอย่างไร แต่ความรักของคนสองคนจะคงอยู่ และมีใจใกล้กันเสมอ

บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่สมหวัง เป็นความรักของชายหนุ่มหญิงสาวที่มีความสุขเมื่อได้สมหวังในรัก เนื้อหาจึงกล่าวพรรณนาถึงบรรยากาศอันสดชื่น คำมั่นสัญญาของผู้ที่รักกัน และความรู้สึกเปี่ยมสุขของคนที่สมหวังในรัก ดังต่อไปนี้

...(ช) รักพี่นี้มีมาจากใจ เปรียบปานร่มไทรใหญ่และยืนยง
...(ญ) รักอย่าเป็นอื่น (ช) มิยอมมีอื่น
(ญ) งั้นชื่นปรางได้
(ช, ญ) ณ ร่มไทร สองดวงใจ ขอวอนสวาทให้ยั่งยืน
เหมือนไทรที่ร่มรื่น ชื่นสุขเสมอเอย

(รักใต้ร่มไทร, ๒๕๐๑)

๙.๒ ความรักที่ผิดหวัง จะมีเนื้อหากล่าวถึงความเจ็บปวด ความเศร้าโศกอันเนื่องมาจากความผิดหวังในความรัก เช่น

...เศร้าเหลือที่ ดึกดื่นฉะนี้อยู่ไหน
หรือเจ้าไปมีคู่ใหม่ สิ้นเยื่อสิ้นใยไม่หวนคืน
คอยคู่ กระทั่งตะวันสู่ฟ้าชื่น
เจ้าไปไม่ลาแต่น้อย ปล่อยให้พี่คอยทั้งคืน
หัวใจสะอื้น หลงคอย

(คอยคู่, ๒๕๒๑)

คิดถึงคุณอยู่ทุกคืนทุกวัน โอ้รักที่เราเฝ้าฝัน
มามีอันต้องโศกอกเอ๋ย หักใจเราอย่าเศร้ากำสรวลนักเอย
ใช่คู่ชู้ชื่นชิดเชย จึงแรมเลยแคล้วคลาดจากกัน

(คิดถึงคุณทุกคืนทุกวัน, ๒๕๑๕)

เนื้อหาของบทเพลงที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ล้วนมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้สึกของคนที่ผิดหวังในรัก ที่มีทั้งความเศร้าโศก เจ็บปวดในใจยากจะลืมได้

๑๐. เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนสังคมและเสียดสีสังคม

บทเพลงถือเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่นอกจากจะมีเรื่องราวต่าง ๆ ตามจินตนาการของผู้แต่งแล้ว บางครั้งยังได้แทรกเรื่องราวอื่นๆ เช่น **เหตุการณ์ สภาพสังคม ตลอดจนค่านิยามและทัศนคติของสังคม**ไว้ด้วย

บทเพลงของพยงค์ มุกดา จำนวนมากที่สะท้อนภาพสังคมออกมาในลักษณะของการบันทึกภาพความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงและเหตุการณ์สำคัญๆ ต่างๆ เช่น

ชีวิตเกิดมามีสูงมีต่ำ มีบุญและมีกรรมเป็นเครื่องหนุนนำชีวิตพบพาน
เป็นมหาเศรษฐีเป็นรัฐมนตรีหรือขอทาน บ้างเป็นอันธพาลบางคนต้องการเป็นเสือปล้น
...ชีวิตที่เห็นเป็นของแปรเปลี่ยน กำกงและกำเกวียนนี่เป็นบทเรียนชีวิตจริงนั้น
เกิดแล้วเพื่อนเอ่ยอย่าเลยทิ้งความสำคัญ ความจริงข้อหนึ่งนั้นโลกนี้ต้องการคนที่ดีเอย

(คนที่โลกต้องการ, ๒๕๐๑)

บทเพลงนี้สะท้อนภาพสังคมของไทย ที่มีความแตกต่างกันระหว่างบุคคล บ้างจน บ้างรวย บ้างมีใจซื่อสัตย์ประกอบอาชีพสุจริต บ้างก็คิดรวยลัดด้วยการเป็นโจรปล้น เป็นภาพของบุคคลที่มีอยู่ในสังคมไทยตั้งแต่สมัยนั้น (พ.ศ. ๒๕๐๑) จนถึงสมัยปัจจุบัน ผลสะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องบาปบุญ กรรมเวรของคนไทย ซึ่งพยงค์ได้ชี้ให้เห็นว่าจะยากจนหรือร่ำรวยไม่ใช่สิ่งสำคัญ เพราะสิ่งที่สังคมต้องการคือให้บุคคลในสังคมประพฤติดีอยู่ในกรอบที่สังคมยอมรับ

ในบทเพลงประเภทที่ ๑๐ นี้ ผู้วิจัยได้จัดเพลงที่มีเนื้อหาเสียดสีสังคมไว้ด้วยเพราะเป็นการสะท้อนภาพสังคมอีกด้านหนึ่งตามที่ผู้แต่งมองและมีทัศนะต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางลบ จึงได้แต่งบทเพลงประเภทนี้ขึ้นมา เพื่อมุ่งให้บุคคลนั้นสิ่งนั้น มีการพัฒนาขึ้น อันจะช่วยให้สังคมเจริญรุ่งเรืองขึ้น เช่น

โลกใช้เงินตรามาชดเชยหมุนเวียน เพื่อถือเป็นของแลกเปลี่ยน
ให้โลกวนเวียนเชื่อมถึงกัน ใช้เป็นกลางใช้เป็นทางเสริมสร้างสัมพันธ์
กิเลสโลภโมโหโทสัน อาศัยมันต่างเครื่องมือ

มั่งมีเงินไว้มนุษย์เกรียงไกรฉกาจ ชาติเก่งกล้ามหาอำนาจมิใช่เป็นชาติที่ด้อย
น้อยเงิน สิทธิที่หวังใช้พลังคนที่ล้นเกิน ยังเปลี่ยนได้ไม่ขวยเขิน
โลกไม่อาจเมิน พระเจ้าเงินตรา...

(มหาอำนาจเงินตรา, ๒๕๒๑)

พ.ศ. ๒๕๒๑ ถือได้ว่าเป็นยุคเดียวกับสมัยปัจจุบัน ซึ่งยุคนี้ความสามารถและน้ำใจเริ่มไม่มีความสำคัญในสังคม เพราะปัจจุบันนี้ผู้มีอำนาจคือผู้มั่งมีเงินทอง บุคคลใดจะทำการสิ่งใดสำเร็จแค่ไหนก็ต้องอาศัยกำลังทรัพย์เป็นสำคัญ บุคคลในสังคมจึงให้ความสำคัญกับเงินทองมากกว่าสิ่งอื่น

คนไร้สัจจาดินฟ้าคุ้มครองเขาได้อย่างไร เขาจึงอยู่อย่างผู้มีชัยเขาจึงใหญ่อยู่ในสังคม
ลิ้นเขามีมหานิยมความคิดเขาเหมือนมีดคม ฉันจึงหลงลมเลื่อมใส
...คนไร้สัจจาคนใช้ชีวิตหานี่เพื่อตัวมัน แท้ตัวสุดแสบสุดคันเพราะมันหลอก
ผู้คนทั้งแดน ช้ำดวงใจมิใช่เพราะแฟน มนุษย์ที่ฉันเจ็บแค้นคือผู้แทนที่ฉันเลือกเอง

(คนไร้สัจจา, ๒๕๒๑)

บทเพลง "คนไร้สัจจา" มีเนื้อหาเสียดสีบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหลาย ซึ่งหมายถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์สุขส่วนรวม ทั้ง ๆ ที่ก่อนที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้นได้ให้คำมั่นสัญญากับประชาชนว่าจะพัฒนาสังคมพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ต่อเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วกลับบิดพลิ้วไม่ทำตามคำพูด ซึ่งพยงค์ มุกดา ได้ชี้ให้เห็นลักษณะของผู้แทนราษฎรประเภทนี้เพื่อหวังให้ประชาชนอย่าหลงเลือกคนประเภทนี้อีกหรือมุ่งให้ผู้แทนราษฎรเหล่านี้ปรับปรุงตนเอง

๑๑. เพลงที่มีเนื้อหาเป็นละครหรือเรื่องราวสั้น ๆ

บทเพลงประเภทที่มีเนื้อหาเป็นละครหรือเรื่องราวสั้น ๆ ของพยงค์ มุกดา ส่วนใหญ่เป็นบทเพลงที่เกี่ยวกับตัวละครต่าง ๆ ที่พยงค์สร้างขึ้น โดยให้ตัวละครเหล่านั้นมีชีวิตที่น่าสนใจหลายรูปแบบหรือเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ของตัวละครตัวหนึ่งคล้ายนวนิยายหรือเรื่องสั้นและบางเพลงก็แต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดง เช่น

โถลูกกำพร้านี่เอย ช่างไม่เคยสุขใจดังเขาอื่น
ต้องรับกรรมทุกข์กล้ำกลืน ทนขมขื่นสุดจะฝืนพึ่งใคร
เพียงสิ้นบุญของคุณแม่ สุดจะเหลียวแลหาผู้ใด
ดังลูกนกที่ไร้อกแม่ป้องกันภัย หนูจึงต้องหมองไหม้ร้องไห้ชีวิตที่เกิดมา
เหลือพ่อให้เลี้ยงอุ้มชู พ่อกับหนูก่อนเคยได้เมตตา
พ่อรักดังเหมือนแก้วตา มองเห็นหน้าต่างแม่หนูที่ตาย
หนูดื้อซนล้นเต็มที่ เรื่องเฆี่ยนตีพ่อเคยอภัย
แต่มาเดี๋ยวนี้ครั้นพ่อมีเมียคนใหม่ หลงลืมด้วยรักใคร่มิได้สงสารแก่ลูกเลย...

(หัวอกลูกเลี้ยง, ๒๔๙๓)

พยงค์ มุกดา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมีการดำเนินชีวิต มีอุปสรรคและปัญหาเช่นเดียวกับชีวิตจริงของบุคคลในสังคมคล้ายกับการสร้างตัวละครในเรื่องสั้นหรือนวนิยาย อย่างเช่นในเพลง “หัวอกลูกเลี้ยง” ก็กำหนดให้ตัวละครตัวเอกซึ่งเป็นตัวดำเนินเรื่องในเพลง เป็นลูกกำพร้าต้องประสบชะตาชีวิตที่น่าสงสาร นับเป็นชีวิตที่น่าสนใจรูปแบบหนึ่ง

เมื่อยามนั้นชายฉกรรจ์ผู้แกล้วกล้า ขึ้นหลังม้าควบขับพาเขาไป
มืดมนเหมือนลางบอกเตือนเหตุใหญ่ สิ่งใดเรียกเร้าให้เขาเข้าผจญ
จอห์นนี่ยูม่า ชาติเสือ จอห์นนี่ยูม่า เหนือคน
จอมทรหดมากล้น ไม่ทนดังจอห์นนี่
โขดเขาเขินจอห์นนี่เดินบุกเดี่ยว ไม่เคยถอยก้าวเดียวรู้ดี
ยอดกว่าสิงห์ยิ่งกว่าเสือมากมี พรุ่งนี้จอห์นนี่อาจคงคืนมา
ขอจงกลับมา...ขอจงกลับมา

(จอห์นนี่ยูม่า, ๒๕๐๙)

เพลงนี้สร้างตัวละครคือจอห์นนี่ยูม่าให้เป็นชายผู้กล้าหาญไม่กลัวตาย และคนทั่วไปชื่นชอบในความกล้าหาญสมเป็นชายชาตรีของเขา

มิตรรักนักเพลงลูกทุ่งที่รัก ผมขอสมัครสู่อาณาจักรของคุณสักคน
เป็นนักเพลงคนจน ขอส่วนกุศล สักนิด สักนิด นิดเดียว ได้ไหม...

(มิตรรักนักเพลง, ๒๕๒๒)

กล่าวถึงชีวิตของผู้ชายคนหนึ่งที่มีใจรักในวงการเพลง ซึ่งพยงค์ได้สร้างขึ้นมาคล้ายกับชีวิตของตนเอง และนักร้องคนอื่นๆ ที่ต้องการจะเข้ามาอยู่ในวงการเพลง

บทเพลงที่ยกมาเป็นตัวอย่างในเพลงประเภทนี้จะเห็นได้ว่าพยงค์ มุกดา สามารถสร้างตัวละครให้มีชีวิตที่หลากหลายและเหมือนชีวิตจริงของบุคคลในสังคม

เพลงที่เป็นละครหรือเรื่องราวสั้นๆ นี้ มีจำนวนมากถึง ๑๙๒ เพลง ซึ่งนอกจากจะแสดงให้เห็นความสามารถของพยงค์ มุกดา ในการประพันธ์เพลงแล้ว ยังนับว่าเป็นผู้มีความสามารถในการสร้างโครงสร้าง ซึ่งถือได้ว่าเป็นนักเล่าเรื่องที่เยี่ยมยอดท่านหนึ่ง

๑๒. เพลงที่มีเนื้อหาโฆษณา เชิญชวน

เนื้อหาของบทเพลงประเภทโฆษณา เชิญชวน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า ประชาสัมพันธ์สถานที่หรือองค์กรเอกชนให้บุคคลทั่วไปรู้จัก เพื่อเชิญชวนให้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง บทเพลงประเภทนี้มีจำนวนน้อย และแต่งขึ้นเพราะเจ้าของสินค้าหรือสถานที่มาขอให้แต่งให้บ้าง ว่าจ้างให้แต่งบ้าง หรือพยงค์ มุกดา แต่งขึ้นมาเองเมื่อศรัทธาบุคคลนั้นหรือชื่นชอบสินค้านั้น สถานที่นั้นๆ เช่น

โฆษณาสินค้า

เทย์ เทย์ เทย์ ผงเคมีวิทยาศาสตร์ เทย์ เทย์ เทย์ ให้ความสะอาดสดใส
เทอโกเทย์ผงเคมีแผนใหม่ พ่อบ้านแม่เรือนควรใช้เทย์...เทย์
...ผ้าและเสื้อเมื่อซักทำ แช่ลงในน้ำผสมเทย์ไว้
ไม่ต้องหนักแรงซักได้สะอาดสดใส ส่วนมือนั้นเรื่องอันตรายเป็นไม่มี

(เทอโกเทย์, ๒๔๙๕)

เนื้อหาของบทเพลงนี้เป็นการโฆษณาผงซักฟอกยี่ห้อหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ มีเนื้อหาจูงใจให้คนเชื่อถือ อันเป็นลักษณะเด่นของการโฆษณา

เพลงเชิญชวนให้ปฏิบัติ

อหิวาต์อหิวาต์กำเริบ ล้างมือก่อนเปิบด้วยน้ำประปา
ผักดิบผักสดงดเสียดีกว่า หากใช้น้ำท่าต้องต้มเสียก่อน
อาหารหวานคาวเมื่อกินทุกคราว เลือกแต่ร้อนๆ
น้ำคลองต้องค้านอาหารสำสอน จำไว้ใคร่สอน กินไม่ดีเลย
...ฉีดวัคซีน ฉีดวัคซีนเสียทุกๆ ท่าน ของรับประทาน สุกร้อนปลอดภัย...

(พิชิตอหิวาต์, ๒๕๐๑)

"พิชิตอหิวาต์" เป็นบทเพลงที่จัดอยู่ในประเภทเพลงโฆษณาเชิญชวน เพราะเนื้อหาของเพลงจะให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติให้พ้นจากการเป็นโรคอหิวาต์

โดยสรุปแล้วเพลงประเภทโฆษณาเชิญชวนนี้ ผู้แต่งจะแสดงให้เห็นถึงข้อดีของสิ่งที่นำมาโฆษณาและข้อดีของการประพฤติปฏิบัติตามคำเชิญชวนในเนื้อเพลงต่างๆ เพื่อโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังหรือผู้อ่านให้เห็นดีเห็นงามตามเนื้อหาของเพลงไปด้วย

๑๓. เพลงที่มีเนื้อหาสนุกสนาน ตลกขบขัน

บทเพลงที่มีเนื้อหาสนุกสนาน ตลกขบขัน มีจำนวนมากรองลงมาจากบทเพลงที่มีเนื้อหาเป็นละครหรือเรื่องราวสั้นๆ

บทเพลงประเภทนี้ก็มุ่งให้ผู้ฟังเชื่อผู้อ่านมีความสนุกสนาน เบิกบานใจ คลายเครียด เช่น

มาซิมาร่วมครื้นเครง เพลินด้วยเพลงแบบแซมบ้า
มาซิมาร่วมเฮฮา ฮะๆๆๆ ฮ่า มาหัวเราะให้หายเศร้า
เพลงจะเร้าให้เริงร่า ฟังซิฟังเพลงแซมบ้า ฮะๆๆๆ ฮ่า
ทำใจให้มันสนุก ทุกข์ใดเราไม่นำพา
มาเถิดมาหัวเราะหน่อย ใจจะพลอยรื่นเริงร่า
ชีวิตนี้จะมีค่า ฮะๆๆๆ ฮ่า...

(แซมบ้าหัวเราะ, ๒๔๙๔)

โอ๊ย โอย หน้าเหย เรื่องรถเมล์มันช่างเศร้า
ทนเอ๊ยทนเมื่อคนเหยียบย่ำเท้า โอย โอ๊ย เวรของเราโดนเหยียบตาปลา...
เบียดกันไปเหมือนปลากระป๋อง ทุกคนต้องระวังกระเป๋า
เหงื่อและไคลไหลรินทนเอา แจกกลิ่นเต่าให้ดมฟุดฟิด...

(โอย...รถเมล์, ๒๕๒๔)

พยงค์ มุกดา สามารถนำสภาพชีวิตที่เคร่งเครียดบนรถเมล์ มาแต่งเป็นเพลงที่ตลกขบขันได้ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดจินตภาพ และอารมณ์สะเทือนใจ คล้อยตามเนื้อหาของบทเพลง

จากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาของวรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ทั้งหมด พบว่า พยงค์ มุกดา แต่งวรรณกรรมเพลงประเภทความรักความผิดหวังมากที่สุด คือมีจำนวนถึง ๔๖๖ เพลง รองลงมาคือเพลงที่เป็นละครหรือเรื่องราวสั้นๆ จำนวน ๑๙๒ เพลง และเพลงประเภทสนุกสนาน ตลก ขบขัน จำนวน ๑๔๙ เพลง ตามลำดับ

ศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมเพลงของ พยงค์ มุกดา

วรรณกรรมเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการ ซึ่งนักประพันธ์จะสร้างวรรณคดีหรือวรรณกรรมขึ้นมาได้นั้น จะต้องมีความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ความรู้ในเรื่องธรรมชาติและชีวิต และที่สำคัญที่สุดที่ทำให้วรรณคดีหรือวรรณกรรมแต่ละชิ้นแตกต่างกันไป ก็คือ ศิลปะการประพันธ์ของนักประพันธ์แต่ละท่าน ที่มีความสามารถเฉพาะตัวแตกต่างกันไป ดังนั้น การศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้ผลดีตามความมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องศึกษาศิลปะการประพันธ์ของผู้ประพันธ์วรรณคดีหรือวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ ด้วย

ศิลปะการประพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้วิธีการต่างๆ สร้างงานให้บรรลุตามที่นักประพันธ์ท่านนั้นๆ ต้องการ ในการศึกษาศิลปะการประพันธ์วรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะความสามารถของพยงค์ มุกดา ในด้านรูปแบบของเพลง และท่วงทำนองเขียนของพยงค์ มุกดา ในด้านการเลือกใช้ถ้อยคำกับการใช้สำนวนโวหาร

รูปแบบของเพลง

วรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ทั้ง ๑,๑๖๘ เพลง จัดเป็นวรรณกรรมร้อยกรองที่มีความสละสลวยในเรื่องของสัมผัส มีรูปแบบคล้ายคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทกลอน แต่ด้วยธรรมชาติของเพลงที่ไม่มีความตายตัวในเรื่องของจำนวนคำ จำนวนวรรค และสัมผัส เช่น วรรณกรรมร้อยกรองประเภทอื่นๆ จึงไม่สามารถนำฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ที่แน่นอนมาจับลักษณะการประพันธ์รูปแบบของเพลงได้ เพราะตัวกำกับรูปแบบของ

เพลงหรือลักษณะการประพันธ์เพลง คือ จังหวะ และทำนองเป็นสำคัญ อันเป็นลักษณะเฉพาะตัวของเพลงที่แตกต่างจากคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทอื่นๆ ดังที่ อัมพร สุขเกษม (๒๕๒๔ : ๑๓๒) ได้กล่าวถึงเนื้อร้องของเพลงไว้ว่า

เนื้อร้องของเพลงในปัจจุบัน อาจนับว่าเป็นร้อยกรองได้ด้วยเหตุผลที่ว่า แม้จะมิได้มีบังคับฉันทลักษณ์ตายตัว แต่ละเพลงมีลีลาท่วงทำนองสัมผัสต่างกันออกไป แต่ทุกเพลงมีลักษณะเหมือนร้อยกรอง คือการมีจังหวะวรรค มีสัมผัสในวรรคและระหว่างวรรค ทั้งเนื้อเพลงแต่ละท่อน (ยกเว้นท่อนแยก) จะมีจำนวนคำและสัมผัสเหมือนกันในแต่ละเพลงด้วย... บางเพลงนอกจากแต่งขึ้นใหม่ตามบังคับของทำนองเพลงดังกล่าวแล้ว อาจใช้ลักษณะคำประพันธ์มาใช้ เช่น โคลง กาพย์ กลอน เป็นต้น

สมาคมนักแต่งเพลง (๒๕๒๖ : ๑๓๒) ได้กล่าวถึงหลักการแต่งเพลงไว้ว่า "การแต่งเพลงนิยมแต่งเป็นบทร้อยกรองตามรูปแบบเก่าของเพลงไทยเดิมคือบทเพลงต้องเป็นกลอนหรือโคลง ดังนั้นผู้แต่งเพลงจึงยึดหลักว่าต้องแต่งให้มีสัมผัสเหมือนกลอน คือมีสัมผัสนอก สัมผัสใน เพื่อความไพเราะและง่ายต่อการจดจำของผู้ฟัง" ซึ่งพยงค์ มุกดา ก็เป็นนักประพันธ์เพลงท่านหนึ่งที่ยึดขนบธรรมเนียมในการแต่งเพลงอย่างเคร่งครัด พยายามรักษาไว้ซึ่งฉันทลักษณ์และสัมผัสตามลักษณะคำประพันธ์เท่าที่จังหวะ และทำนองดนตรีจะเอื้ออำนวยให้และปรากฏบทเพลงของพยงค์ มุกดา หลายบทเพลงที่มีลักษณะคล้ายกลอนสุภาพมากกว่าฉันทลักษณ์อย่างอื่น เช่น

เพราะโรงเรียนให้วิชาภาษาศาสตร์ ให้ความฉลาดแหลมหลักเป็นศักดิ์ศรี
ให้ประพฤติกิริยาวาจาดี ให้มากมีมรรยาทไม่ขาดแคลน
ทั้งโรงเรียนให้ความคิดรับผิดชอบ ให้รอบคอบงานอื่นตั้งหมื่นแสน
ทั้งศีลธรรมคำสอนไม่คลอนแคลน ให้ทั้งแก่นอนาคตอันงดงาม

(กราวนักเรียน, ๒๕๐๓)

ท่วงทำนองเขียน

คำว่า "ท่วงทำนองเขียน" หรือ "Style" นี้ กุหลาบ มัลลิกะมาส (๒๕๑๙ : ๒๑) ให้ความหมายว่า "สไตล์ หมายถึง ท่วงทำนองที่แสดงออกเป็นลักษณะเฉพาะตัวของกวีแต่ละคน กวีต่างก็มีแบบเป็นของตนเองปรากฏอยู่ซ้ำ ๆ จนสรุปได้ว่างานเช่นนี้ใครเป็นผู้แต่ง นักเขียนมีวิธีวางลำดับเนื้อเรื่อง เลือกใช้ถ้อยคำ ประโยค วรรคตอนหรือแสดงแนวความคิดอันเป็นลักษณะของตนเองไปต่าง ๆ กัน

ในการวิจัยฉบับนี้ จะศึกษาท่วงทำนองเขียนของพยงค์ มุกดา ในการสร้างวรรณกรรมเพลงแต่ละชิ้น โดยจะศึกษาเฉพาะทางด้าน การเลือกใช้ถ้อยคำและโวหาร อันเป็นศิลปะการประพันธ์ที่สำคัญด้านหนึ่งของกวีในการสร้างวรรณกรรมของตนให้มีความงามทางการใช้ภาษาและเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่า

พยงค์ มุกดา เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำภาษา สำนวนโวหารมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงที่มีความไพเราะ มีคุณค่าทางภาษา มีท่วงทำนองการเขียนที่น่าสนใจ สามารถสร้างบทเพลงได้มากหลาย เป็นที่นิยมของผู้ฟังทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยพบว่า พยงค์ มุกดา มีลักษณะเฉพาะตัวในการเลือกใช้ถ้อยคำ และโวหารต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา จุดมุ่งหมาย หรือบุคคลที่กล่าวถึงในบทเพลงนั้น ๆ ดังต่อไปนี้คือ

๑. การเลือกสรรคำใช้เพื่อให้ความหมายของบทเพลงหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม

พยงค์ มุกดา มีวิธีการเลือกใช้คำเพื่อให้บทเพลงมีความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตามได้โดยการใช้คำซ้ำเป็นส่วนใหญ่ เช่น

ต่างพวก **ต่าง**พรรค **ต่าง**ทัศนะ
ต้องรับภาระหน้าที่

(น้ำตานายก, ๒๕๓๐)

เป็นการซ้ำคำเพื่อให้เห็นว่าทุกคนแม้จะต่างกลุ่ม ต่างความคิด แต่ล้วนต้องปฏิบัติ

ไม่ลืม ไม่ลืม ไม่ลืม ถ้อยคำรักรำพันว่า
จากไกล จากไกล จากไกล แต่ตัวหัวใจคงมั่น
(น้องคิดถึงพี่, ๒๕๐๗)

บทเพลงนี้ใช้คำว่า "ไม่ลืม" เป็นการย้ำความหมายให้หนักแน่น ให้มั่นใจว่าห่างไกลเพียงไหนก็ยังคงรักมั่นคงเหมือนเดิม

คลั่งต่างคนใกล้**คลั่ง** ได้ฟังเช้าค่ำ เต้นรำร้องเล่น
เป็นเพลงแบบร็อค แบบ**ร็อค** แบบ**ร็อค** แล้วก็บอกว่า **ดีล้ำ ดีล้ำ ดีล้ำ**
ทุกแห่งก็**ต้องนำ ต้องนำ ต้องนำ** ร็อคแอนด์โรลแพร่หลาย
(โรคคลั่งร็อค, ๒๕๐๐)

"โรคคลั่งร็อค" เป็นบทเพลงที่ พยงค์ มุกดา ใช้การซ้ำคำเพื่อเน้นความหมายให้เด่นชัดว่าคนสมัยนี้กำลังนิยมการร้องและเต้นแบบร็อค

น้ำท่วมฝนแล้งก็ไม่ว่า ขอให้ป๋าได้เป็นนายก
ป่าไม้เหลือตอก็ไม่ว่า ขอให้ป๋าได้เป็นนายก
ข้าวถูกแพงก็ไม่ว่า ขอให้ป๋าได้เป็นนายก
พังบ้านใครก็ไม่ว่า ขอให้ป๋าได้เป็นนายก
(ป๋า, ๒๕๓๐)

เพลง "ป๋า" แสดงให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังทราบถึงความต้องการอันแท้จริงของบุคคลในเพลงนี้ว่ามีความต้องการให้ "ป๋า" ซึ่งเป็นคำสรรพนามแทนบุคคลที่เคารพศรัทธาให้ได้เป็นนายกรัฐมนตรี โดยจะกล่าวถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าจะมีสถานการณ์เช่นใดไม่ว่า **ขอให้ป๋าได้เป็นนายก** ซึ่งพยงค์ มุกดา ได้นำวิธีการซ้ำคำ ซ้ำความมาแสดงความหมายของบทเพลงให้สามารถสื่อความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม ให้ผู้ฟังและผู้อ่านสามารถรับความรู้สึกนั้นได้ทันที

๒. การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึก

การใช้คำเพื่อเน้นความรู้สึกนี้ พยงค์ มุกดา ใช้เพื่อสร้างความต่อเนื่องของจินตภาพกับความรู้สึกของผู้ฟังและผู้อ่าน ด้วยการใช้คำซ้ำ คำอุทาน และการหลากคำ เช่น

เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง
ให้มัน**ไหลลง ไหลลง ไหลลง**
ไหลลงทะเล

(เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง, ๒๕๑๒)

บทเพลงนี้ผู้แต่งพยายามแสดงให้เห็นถึงความชอกช้ำ ความขมขื่นที่มีมาก จนรับไม่ไหว จึงต้องนำความขมขื่นไปทิ้งแม่น้ำโขงเพื่อหวังให้ความขมขื่นนั้นไหลลงสู่ท้องทะเล จึงนำการซ้ำคำมาใช้ คือ ซ้ำตรงคำว่า "ไหลลง" เพื่อบอกจุดประสงค์ของผู้แต่งว่าต้องการทิ้งความชอกช้ำขมขื่นให้ไหลลง... ไหลลงไปไกล ไปเรื่อยๆ จนไหลไปสู่ท้องทะเลเป็นการเน้นความรู้สึก โดยใช้คำซ้ำ คือคำว่า "ไหลลง"

โอ้อกเอ๋ย ใครเลยจะฝืนใจเศร้า รักเราเมื่อครู่ชื่นชูชิดเชย
กรรมเอย หรือเขาเคยสร้างมา ฮัม...ฮัม...

(ราตรีนิราศ, ๒๔๙๔)

การใช้คำอุทานในการประพันธ์เพลงนี้ จะช่วยเน้นอารมณ์ความรู้สึกที่เศร้าสร้อยของผู้ประพันธ์ ที่มุ่งแสดงให้เห็นถึงความเศร้าใจที่เกี่ยวกับความรักอันไม่สมหวังว่ามีความทุกข์ ความเศร้าเพียงใด ด้วยคำอุทานนำว่า "โอ้อกเอ๋ย" ทำให้ได้อารมณ์เศร้านั้นชัดเจนขึ้น

วุ้ย...เจ้าชู้ไม่เลือกที่ บางคนมีลูกตั้งสามตั้งสี่
มิวายยักท่า...**โอ๊ย** ต้องนิ่งนวดเฟ้นกันใหญ่

(แซมบ้าน่าไม่อาย, ๒๔๙๖)

คำอุทาน "วุ้ย" หรือ "โอ๊ย" ในเพลงแซมบ้าน่าไม่อายนี้ ทำให้เรารับสารจากผู้ประพันธ์ได้ว่า มิได้มีจุดมุ่งหมายที่แสดงความไม่พอใจคนเจ้าชู้จริงจังนัก เป็นการกล่าวกระเซ้าทีเล่นทีจริงเท่านั้น ช่วยทำให้ความเบาลง

(ช ๑) **โอ๊ย** ส่วนตัวผม เขาเรียกป๋ากันทุกที่

(ญ) **โอ้** ดิฉันแสนยินดี ขอปรานีรับฝากตัว...

(ช ๒) **เอ๊ะ** ใครกันครับคนที่บ้าน

(ญ) ผู้กำกับการแห่งพลับพลาไชย

(ช ๑) คงพ่อ (ญ) **อ๋อ** ผัว

(ช ๑) **โอ๊ย** ปวดหัวคงเป็นไข้

(ช ๒) ผมปวดท้องรอไม่ได้ขออภัยสวัสดี

(นักเลงโม้, ๒๕๐๐)

เพลงนักเลงโม้นี้ มีคำอุทานมาก เป็นการร้องโต้ตอบกันของชาย ๒ คน หญิง ๑ คน ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับ ชาย ๒ คน ที่มาจีบผู้หญิงคนเดียวกันต่างพยายามโอ้อวดตัวเอง จนในที่สุดผู้หญิงก็เป็นคนกล่าวให้รู้ความจริงว่าตนเองนั้นมีสามีแล้ว และสามีนั้นเป็นผู้กำกับการแห่งพลับพลาไชย ทำให้ชาย ๒ คน ที่กำลังโอ้อวดตนเองอยู่นั้น รีบหนีจากไป เมื่อวิเคราะห์การใช้คำอุทานของพยงค์ มุกดา ในเพลงนี้ จะพบว่า มีการใช้อย่างจงใจเพื่อเน้นอารมณ์สนุกสนาน และเน้นความแจ่มแจ้งในถ้อยคำของแต่ละคนที่มุ่งแสดงอารมณ์และความต้องการเสนอตัวให้อีกฝ่ายรู้จัก ช่วยให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ง่าย และการใช้คำในที่นี้ สามารถเรียกร้องความสนใจทั้งผู้ร้อง และผู้ฟังได้ดีมาก ตรงจุดนี้ยิ่งเป็นการแสดงความเด่น หรือความสามารถเฉพาะตัวของพยงค์ มุกดา ในการเลือกใช้ถ้อยคำ คือนำคำอุทานมาช่วยให้บทเพลงสนุกสนาน เร้าอารมณ์ ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจได้ง่าย

นอกจากนี้ พยงค์ มุกดา ยังใช้วิธีการหลากคำซึ่งเป็นวิธีการหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำๆ กันในที่ใกล้เคียงกัน แม้ว่าการหลากคำในหลายๆ บทเพลงเป็นผลมาจากการใช้สัมผัส เป็นการหลากคำเพื่อเร่หาสัมผัสก็ตาม แต่เมื่อพยงค์ มุกดา ใช้แล้วกลับทำให้ไม่เกิดความน่าเบื่อหน่ายและเป็นการเน้นความรู้สึกของผู้อ่านหรือผู้ฟังอีกด้วย เช่น

อันความรักมักชวนชักให้ใจลุ่มหลงระเริง
เปรียบดังเปลว**เพลิง**ที่ได้จุนเจือเชื้อไฟไหม้ลาม...

(โจโจ้ซัง, ๒๕๑๘)

โสภาอะไรอย่างนี้ **โสภี**อะไรสุดแสน

(ยิ่งกินยิ่งมัน, ๒๕๑๗)

ความรักดังลมจาก**ฟ้า**มา พัดเมฆาพาพลิ้วไปใน**นภา**กว้าง

(รักด้วยน้ำตา, ๒๕๑๖)

การหลากคำในเพลงโจโจ้ซัง คือ มีการใช้คำว่า "เพลิง" กับคำว่า "ไฟ" ซึ่งทั้งสองคำนี้มีความหมายอย่างเดียวกันแต่อยู่ในวรรคเดียวกัน พยงค์ มุกดา ใช้คำว่า**ไฟ** โดยสัมผัสกับคำว่า**ได้** เช่นเดียวกับคำว่า **โสภา**และ**โสภี** ในเพลงยิ่งกินยิ่งมัน และคำว่า**นภา** ในเพลงรักด้วยน้ำตา

นอกจากนี้ยังมีการหลากคำเพื่อเน้นความรู้สึกที่ทบทวีขึ้น เช่น

แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร **เจ็บหัวใจ ปวดหัวใจ แสบหัวใจอะไรอย่างนี้**
เราเฝ้ารักก็รักไปซี คุณ**ไม่สน ไม่ไยดี** ไม่คิดว่าฉันก็มีหัวใจ...

(แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร, ๒๕๑๔)

การหลากคำในเพลงนี้คือคำว่า "เจ็บหัวใจ" "ปวดหัวใจ" และ "แสบหัวใจ" มักจะมีรูปคำแตกต่างกันไปบ้าง แต่ก็ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจความหมายของทั้งสามคำนี้เพราะมีความหมายเหมือนกัน คือ ความทุกข์ ความชอกช้ำแสนสาหัสที่ได้รับจากความรักที่ไม่สมหวัง แต่พยงค์ มุกดา หลากคำเพื่อเน้นความรู้สึกทุกข์มากยิ่งขึ้น

๓. การใช้คำมีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานภาพของบุคคล

วรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีจำนวน ๑,๑๖๘ เพลง จึงมีความหลากหลาย กว้างขวางทั้งด้านเนื้อหา จุดประสงค์ในการแต่ง และคำที่ใช้ในการแต่งแต่ละบทเพลง ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า

พยงค์ มุกดา ตระหนักดีถึงความสำคัญของการใช้คำให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและสถานภาพของบุคคลที่กล่าวถึงในบทเพลง

๓.๑ การใช้คำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

พยงค์ มุกดา จะเลือกสรรคำใช้ให้เหมาะกับเนื้อหาของบทเพลง ถ้าเพลงใดเน้นบรรยากาศชนบท ชีวิตของชาวบ้าน การชมธรรมชาติ ความเป็นลูกทุ่ง พยงค์ มุกดา ก็จะเลือกใช้คำง่าย ๆ เมื่อฟังหรืออ่านแล้วสื่อความได้ทันที เช่น

แม่ดอกกระถินที่ริมกระถาง อย่าน้อยใจเลยแม่นาง
เขาปลูกต่างรั้วริมทุ่ง ไม่มีกระถางสำหรับกระถิน ไร้กลิ่นจรุง
เช่นกลีบกุหลาบหอมฟุ้ง ที่เขาบำรุงให้อยู่กระถาง...

(แม่ดอกกระถิน, ๒๕๑๖)

การใช้คำง่าย ๆ ในการสร้างเพลงแม่ดอกกระถินในลักษณะนี้มีในเพลงอื่น ๆ อีกมาก คือ คำที่นำมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงนั้นเป็นคำที่ง่ายแก่การเข้าใจ ไม่มีศัพท์ยากใด ๆ แต่พยงค์ก็ได้ซ่อนความหมายที่ลึกซึ้งไว้ในบทเพลงของเขา ซึ่งอย่างไรก็ตามผู้ฟังหรือผู้อ่าน ก็สามารถเข้าใจความหมายนั้น ๆ ได้เพราะพยงค์จะมีบริบท แสดงความไพเราะของเนื้อความทั้งหมดว่ามุ่งเสนอหรือแสดงสิ่งใดแก่เรา

ลักษณะของการใช้คำในบทเพลงนี้มีความเหมาะสมกับเรื่องหรือเนื้อหาของเพลงกล่าวคือ เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับต้นกระถินอันเป็นต้นไม้ที่หาง่าย และคนนำไปปลูกเป็นรั้วบ้านบ้าง ตามคันนาบ้าง ดังนั้น พยงค์ มุกดา จึงได้เลือกใช้คำง่ายแก่การเข้าใจ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเพลง ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจได้ทันที เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่เข้าใจกันดีอยู่แล้ว

ปู่ย่าตายายท่านเกิดตายกับไร่และนา ต่างอยู่กันมาตามประสาชีวิตไทย
ธรรมชาติเป็นหัวใจชีวิตไทยไม่เบื่อระอา เช้าก็ตื่นจูงควายออกไปไถนา
คว้าตะข้องสุ่มเบ็ดออกไปหาปลา เราหาผักเราหาหญ้า เราหาฟืนมาหุงหากัน

(ชีวิตไทย, ๒๕๒๒)

พยงค์ มุกดา ประพันธ์เพลงชีวิตไทยด้วยคำง่าย ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาที่มุ่งเสนอภาพของคนไทยที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นภาพการทำนา ไถนา จูงควาย สุ่มปลา หรือหาผักหาฟืน จึงเป็นภาพที่เราพบเห็นอยู่เสมอ เมื่อพยงค์ มุกดา นำเสนอภาพชีวิตคนไทยด้วยบทเพลงของเขาด้วยคำง่าย ๆ เราก็สามารถรับรสความนั้นได้ชัดเจนและรวดเร็ว

เมื่อพยงค์ มุกดา กล่าวถึงชีวิตของคนเชื้อชาติต่าง ๆ หรือคนในชนบทตามภาคต่าง ๆ พยงค์ มุกดา ก็ใช้เลือกคำภาษาถิ่น ภาษาต่างประเทศมาใช้ เช่น การใช้ภาษาถิ่นอีสาน

ฟังเสียงซอ อ๋ออื๋อออยู่ทำไม **ไผ**นะบรรเลงมา
ฟังเสียงแคนแล่นแตมองเหลียวแล**บ่**เห็นหน้า...
คิดคะนึงถึงแต่บ้านแสนสงสาร**หมู่เฮา**...

(เสียงจากอีสาน, ๒๕๒๒)

...**แม่นเด๊บ่**มีคู่ขวัญ หนาวอุราจะ**ได๋**กัน **ฮ่วม**สัมพันธ์กับ**อ้ายบ่**
อย่าไป**รัก**คนมิต้องการ หนุ่มอีสานคนนี้สิหนอ...

(ฮักเจ้าสาวอีสาน, ๒๕๒๒)

บทเพลงข้างต้น มีการใช้คำภาษาถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ไม่ว่าจะเป็นคำว่า ไผ (ใคร) บ่ (ไม่) หมู่เฮา (หมู่เราพวกเรา) แม่น (ใช่) ได๋ (ได้) ฮ่วม (ร่วม) อ้าย (พี่) ฮัก (รัก) มาประกอบบทเพลง ทำให้ได้อารมณ์อรรถรสยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเพลงที่เกี่ยวกับชีวิตของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นการที่นำภาษาถินของชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาใช้ในบทเพลงก็ยิ่งทำให้ได้บรรยากาศคล้อยตามเนื้อหาเพลงมากยิ่งขึ้น

การใช้ภาษาถิ่นเหนือ

ร่อนลงสาริการ่อนลง ร่อนลงสาริการ่อนลง
ร่อนลงหน่อยสาลิกา เอ๊ย ร่อนลงแล้วฟัง**อ้ายซิแอ่ว**เพลง...ละหน่า...

(สาริการ่อนลง, ๒๕๑๒)

ขึ้นเหนือ เพื่อลืม**ฮัก**ปักทรวง เพื่อลืมฮักหลอกลวง บ่วงสวาทที่มัดอกใจ
เศร้าเหลือ**เจื้อฮัก**ของคนเมืองใต้ ข้าเจ้าช้ำร่ำไห้ตรอมหัวใจกินน้ำตา...
จากเมืองน่านสิ**บ่**ทันนานเนิ่น **ฮัก**ของ**เปิ้น**ก็**เจินจาง**ห่างหาย...
(ขึ้นเหนือ, ๒๕๐๔)

หมู่เฮาเอยฟัง**ข้าเจ้า**เผยถ้อยวาที ก่อนเคยมีสาวงามที่ชื่อเครือฟ้า
ผู้ชายชาวใต้**แอ่ว**มามีนามว่าร้อยตรีพร้อม...
(น้ำใจชาวเหนือ, ๒๕๐๔)

เนื้อหาของบทเพลงข้างต้นนี้มีการใช้คำภาษาถิ่น ซึ่งพยงค์ มุกดา มักเลือกคำภาษาถิ่นมาใช้ในบทเพลงข้างต้นตลอด เพราะบทเพลงสาริการ่อนลง ขึ้นเหนือ และน้ำใจชาวเหนือ ข้างต้นนี้ มีเนื้อความเกี่ยวกับชาวภาคเหนือ ดังนั้น พยงค์ มุกดา จึงนำภาษาถิ่นของภาคเหนือมาใช้ในการแต่งเพลงเหล่านี้ เพื่อให้ได้บรรยากาศ ได้ความเป็นชาวเหนือมากที่สุด ทำให้บทเพลงนั้นน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่นคำว่า อ้าย (พี่) แอ่ว (เที่ยว) ฮัก (รัก) เจื้อ (เชื่อ) บ่ (ไม่) เปิ้น (เขา) หมู่เฮา (หมู่เรา) ข้าเจ้า (เรา ข้าพเจ้า คำแทนตัวผู้พูด)

น่าสังเกตว่าพยงค์ไม่นิยมแต่งเพลงที่ใช้ภาษาถิ่นใต้เลย อาจเป็นเพราะว่าพยงค์ มุกดา ไม่ผูกพันกับท้องถิ่นภาคใต้ หรือขาดความเชี่ยวชาญด้านภาษาถิ่นใต้

หรือในกรณีกล่าวถึงคนเชื้อชาติต่าง ๆ บนผืนแผ่นดินไทย พยงค์ มุกดา จะนำคำที่เป็นภาษาของคนเชื้อชาตินั้นมาประกอบในบทเพลง ซึ่งพยงค์ มุกดา มักนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้กับบทเพลงประเภทตลกขบขัน และจะใช้ในลักษณะของการทับศัพท์ เช่น คำภาษาจีน

ซินเจียยู่อี่ สวัสดีปีใหม่
พี่น้องทั้งจีนและไทย ให้มีโชคชัยชื่นชู...
...**เซ็งลี้**ให้มีกำไร ขอให้อายุยั่งยืน
(สุขสันต์วันตรุษจีน, ๒๕๑๕)

มีขวดมาขาย**โอ้วกิ๊วก๊วกไล้โป๊ยฮา** **แป๊ะ**จีนชราจากเมืองจีนแสนไกล
มีที่อาศัยนอนมีเสื่อผืนหมอนใบ **แป๊ะ**โอรับจ้างไปงานใดๆ ทำได้ไม่ละ...
(แป๊ะโอ, ๒๕๒๒)

พยงค์ มุกดา ประพันธ์เพลงประเภทสนุกสนาน ตลกขบขันข้างต้นนี้เกี่ยวกับชาวจีน สามารถสร้างเพลงให้สนุกสนาน สื่อความหมายได้ชัดเจน ได้รสความทันที โดยการนำคำภาษาจีนมาใช้ในบทเพลงด้วย แต่ด้วยลักษณะของความเป็นพยงค์ มุกดา ที่มักจะเอ่ยความหมายมายังผู้อ่าน หรือผู้ฟัง ให้เข้าใจได้ทันที และลึกซึ้ง พยงค์จึงใช้ในลักษณะทับศัพท์ คือ เขียนคำอ่านของคำนั้นๆ ในลักษณะภาษาไทย เช่น

ซินเจียยู่อี่ - สวัสดีปีใหม่
เซ็งลี้ - ขาย
แป๊ะ - ลุง
โอ้วกิ๊วก๊วกไล้โป๊ยฮา - มีขวดมาขาย

คำภาษาอังกฤษ เช่น

ใจดำใจดำผิดธรรมดา หน้าข้าวหน้าขาวราวกับนางฟ้า
ใครเห็นก็ว่า **อิมพอสสิเบิ้ล** หน้าตาคมขำ แต่ใจน้องดำเหลือเกิน...
(ใจดำผิดธรรมดา, ๒๕๑๕)

...เอ้อหลานเอ๋ยลุงเชยขอขอบใจ อยากเห็นของใหม่ค่าใช้จ่ายลุง**เปย์**
เอ๊ะนั่นสาว**ทีนเอจ** แหมวิเศษยังงี้ก็ยิ้มเผล่
...**ฮัลโหล ดาร์ลิ่ง โกอิ้ง**คนสวย ให้ลุงไปด้วยลุงจะช่วยค่าใช้จ่าย...
(ออร์เหลนกับลุงเชย, ๒๕๐๒)

แฮปปี้ แฟมิลี่ **แฮปปี้ แฟมิลี่**
แฮปปี้ แฮปปี้ แฮปปี้ **แฮปปี้ แฟมิลี่**
ครอบครัวที่แสนสุข สนุกสนานอย่างนี้...
(แฮปปี้แฟมิลี่, ๒๕๒๑)

บทเพลงข้างต้นนี้ พยงค์สร้างรสชาติของเพลงด้วยการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ คือ ภาษาอังกฤษ และใช้ในลักษณะทับศัพท์ ซึ่งจากการศึกษาและสัมภาษณ์ผู้รู้ในการเลือกใช้คำภาษาต่างประเทศในบทเพลงก็พบว่า นำมาใช้เพื่อให้บทเพลงนั้นได้รสชาติ สนุกสนาน ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และผู้ฟัง ซึ่งคำแต่ละคำที่นำมาใช้จะเป็นคำที่ไม่ยากนัก และส่วนใหญ่จะนำคำที่คนในสมัยนั้นๆ กำลังนิยมใช้กันอยู่ เมื่อมาใช้ในบทเพลง ผู้อ่าน หรือผู้ฟังก็สามารถเข้าใจคำนั้นๆ ได้ และพยงค์ ก็มักพยายามสร้างบริบทให้เราเข้าใจในคำภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้นั้นหมายความว่าอย่างไร ดังนั้นเนื้อหา และการใช้คำภาษาอังกฤษในบทเพลงข้างต้น เช่น

อิมพอสสิเบิ้ล	-	Impossible	-	เป็นไปไม่ได้
เปย์	-	pay	-	จ่าย
ทีนเอจ	-	Teenage	-	วัยรุ่น
ฮัลโหล	-	Hello	-	สวัสดี
ดาร์ลิ้ง	-	Darling	-	ที่รัก
โกอิ้ง	-	Going	-	ไป กำลังไป
แฮปปี้	-	Happy	-	ความสุข
แฟมิลี่	-	Family	-	ครอบครัว

๓.๒ การใช้คำเหมาะสมกับสถานภาพของบุคคล

ความหลากหลายของเนื้อเพลงทำให้ปรากฏบุคคลต่างสถานภาพกันมากมาย พยงค์ มุกดา เลือกใช้ถ้อยคำได้เหมาะสมกับสถานภาพของบุคคล เช่น

เมื่อกล่าวถึงองค์พระมหากษัตริย์

...ยิ่งใหญ่ชาติไทยเรามี**เศวตฉัตร** มหากษัตริย์สูงส่ง
ดำรงราชย์เป็นมิ่งขวัญชาติไทย รัฐธรรมนูญหลักเทิดทูนอธิปไตย

(มาร์ชแผ่นดินทอง, ๒๔๙๕)

...มหากษัตริย์ แห่งจักรีวงศ์ ทุก ๆ พระองค์ ปลูกสร้าง
ทางสัมพันธ์ เพื่อชาติ และประชา อุทิศ ชีวา คงมั่น
นิกรจึงสพสุขสันต์ เสมอมา (ซ้ำ มหากษัตริย์ฯ)
พระบารมีปกเกล้า ชาวไทยในกรุณา ร่มเย็นเช่นสาย พระพิรุณ
พระกรุณา ธิคุณล้นค่า พระราชกิจ เพื่อไทยประชา ข้าวรพุทธเจ้า ภูมิใจ
อ้าองค์ พระทรงเกษมสำราญ พระบุญญา ธิการ สดใส
พระเกียรติยศ จงปรากฏ เกริกไกร เป็นหลักไทย ยิ่งใหญ่ไชโย
ไทย (ไชโย) ร่วมใจ (ไชโย) ร่วมใจถวายพระพร (ไชโย)
จง (ไชโย) อมร (ไชโย) อมตะคู่ประชา (ซ้ำ ร่มเย็นฯ)
เป็นหลักไทย ยิ่งใหญ่ ไชโย (ไชโย ไชโย ไชโย ไชโย)

(พระบารมีปกเกล้า, ๒๕๑๑)

บทเพลงทั้งสองบทเพลงที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทย พยงค์ มุกดา ได้เลือกใช้ถ้อยคำในการประพันธ์บทเพลงประเภทนี้ โดยใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับองค์พระมหา-กษัตริย์ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและสถานภาพของพระมหากษัตริย์อันเป็นประมุขของประเทศ ถ้อยคำที่นำมาใช้จึงจำเป็นต้องนำคำประเภทราชาศัพท์มาใช้

เมื่อกล่าวชมสาวจีน

สวมกี่เพ้าเจ้างามเดิน หากใครเห็นมิเว้นตะลึงลาน
ผิวหยกอกแอร่มแก้มแดงดังท้อบาน สวยแลหวาน ตรึงตราอยู่อาจินต์

(เหมยเมืองไทย, ๒๕๐๑)

พยงค์ มุกดา แต่งเพลง "เหมยเมืองไทย" เพื่อกล่าวพรรณนาถึงความงามของสาวจีนที่มาอยู่ในประเทศไทย ซึ่งพยงค์ มุกดา ได้เลือกใช้ถ้อยคำสำนวนได้เหมาะสม นำสัญลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของคนจีนมากล่าวถึงด้วย เช่นคำว่า เหมย กี่เพ้า ดอกท้อ เป็นต้น

เมื่อกล่าวชมสาวบ้านป่า

แม่ศรีเอยแม่ศรีบ้านนา แม่งามไปตามประสาชาวนาชาวไร่
เหมือนดังช้างเผือกแฝงในพฤกษ์ไพร เปรียบดังบัวบังใบเหมือนเพชรอยู่ในปลักตม
(แม่ศรีบ้านนา, ๒๕๐๓)

การกล่าวชมความงามในบทเพลงนี้ เป็นการกล่าวชมความงามของหญิงสาวในชนบท การใช้คำต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นคำง่ายและนำสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวหญิงสาวมาเปรียบเทียบ

เมื่อกล่าวชมสาวกรุง สาวมีเกียรติ มีชื่อเสียง

เลอโฉมลักขณา อาภัสรานงคราญ
นางสาวจักรวาลทั้งโลกละลาน ขานนามนางสาวไทย
...เกียรติไทยวัฒนา อาภัสรา นารี
มิ่งขวัญแห่งสตรี เหมือนแก้วมณีเหนือนารีในสุธา
(แด่อาภัสรา, ๒๕๐๘)

บทเพลงนี้กล่าวชมความงามของอาภัสรา ซึ่งเป็นสาวไทยคนแรกที่ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาล พยงค์ มุกดา จึงเลือกใช้คำศัพท์เพื่อให้เหมาะสมกับเกียรติตำแหน่งนางงามของประเทศไทยได้รับมา

เมื่อกล่าวถึงชาวสลัม

คนหนอคน คนทุกคน ก็คนเหมือนกัน มีหูตาปากและมีฟันถึงฟันจะหลอ
ก็ธรรมดา จะร่ำจะรวยขี้เหร่ไม่สวยก็ตามแต่ กรรมจะสูงจะเตี้ยจะต่ำ
ก็สุดแต่กรรมทำมา จะเศร้าจะสุข จะซุกจะซน ไม่เป็นไร (ซ้ำ)
ขอเพียงให้มีน้ำใจ ให้อภัยแล้วโลกโสภา (สร้อย)...
สลัมของเรามีเคล้าปน ด้วยคนทุกวัย ไม่รู้ว่าใครต่อใคร ถึงดีถึงร้าย
ก็ไม่ถึงบ้า จะด่าจะทอ จะหลอกจะล้อก็เพียง สนุก ถ้าแม้นมีใครเกิดทุกข์
ก็ช่วยปลุกปลอบเช็ดน้ำตา จะโกรธกันบ้าง กระทบกระทั่ง ก็ลิ้นกับฟัน (ซ้ำ)...
ครั้นแล้วเราก็ยิ้มให้กัน เราก็พลัน ลืมมันลับตา (สร้อย)...
(สลัมสำราญ, ๒๕๑๒)

การใช้คำในบทเพลง "สลัมสำราญ" เป็นการใช้คำที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายได้ทันที เพราะเป็นการใช้คำง่ายมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพชีวิตของชาวสลัมที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย แม้ฐานะจะยากจนก็อยู่กันอย่างมีความสุข

เมื่อกล่าวให้เด็กฟัง

เรียน อยากได้วิชา　　เราจึงต้อง มาเรียน
อยากมีความรู้ ครูจึงให้ เราอ่านเขียน　　เรียนไว้ เป็นกองทุน
เป็น อยากได้ พบเห็น　　และเป็นผู้ ทรงคุณ
อยากเดินก้าวล้ำไป ในโลกเวียน　　เปลี่ยนหมุน ต้องตุน ความรู้ คู่ใจ
จาก อนุบาล ผ่านประถม　　สู่ มัธยม ผ่านเยาว์วัย
ก้าวเข้าเตรียม ต่อมหา วิทยาลัย　　เติบใหญ่ ไปทุกปี
เรียน ถ้าเรารักเรียน　　ความเพียร ต้องมี
เพื่อนคู่ชีวิต ที่ตามติดกาย ไม่หนี　　อยู่ที่ ความรู้ ร่ำเรียน...

(เรียน, ๒๕๒๔)

บทเพลง "เรียน" พยงค์ มุกดา ต้องการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับคุณค่าในการศึกษาเล่าเรียนให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังตระหนักถึงคุณค่านั้น ๆ ได้ทันที จึงเลือกใช้คำง่ายเพื่อให้เข้าใจความหมายของเนื้อเพลง ช่วยให้สื่อความหมาย สื่อจุดมุ่งหมาย ถึงผู้อ่านหรือผู้ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในวัยเด็กที่ควรรู้คุณค่าของการศึกษา

เมื่อกล่าวถึงพ่อแม่

หากพ่อหากแม่ ไม่มีความรัก　　ลูกเอ๋ย เจ้าจักเกิดได้อย่างไร
รักของแม่พ่อ เหมือนห่วงคล้องคอยิ่งใหญ่　　หากลูกพลัดพรากไปพ่อแม่คนใดไม่เสียใจบ้าง
หากพ่อหากแม่ ไม่เป็นหางเสือ　　ลูกเอ๋ย เจ้าก็ดังเรืออับปาง
ว้าวุ่นเหมือนคนหลงทาง　　ขาดเหตุผลเหนี่ยวรั้ง เจ้าจะต้องฝังตัวเองทั้งเป็น

(อันชนกชนนีนี้รักเจ้า, ๒๕๑๓)

การใช้คำในบทเพลงที่กล่าวถึงพ่อแม่ พยงค์ มุกดา จะใช้คำง่าย แต่มีความหมายลึกซึ้ง ให้เห็นถึงพระคุณของพ่อแม่ และความรักที่พ่อแม่มีแก่ลูก ซึ่งในบทเพลงนี้ พยงค์ มุกดา ได้เปรียบเทียบความรักของพ่อแม่ที่มีแก่ลูกว่าเปรียบเสมือนห่วงคล้องคอที่ยิ่งใหญ่ พ่อแม่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ ชี้แนะทิศทางชีวิตให้แก่ลูก เหมือนหางเสือที่บังคับทางให้แก่เรือให้ลอยบนผิวน้ำ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า พยงค์ มุกดา สามารถเลือกใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานภาพของบุคคลได้อย่างเหมาะสม และมีความประณีตในการใช้คำยาก อันแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางวรรณศิลป์ของนักประพันธ์เพลงท่านนี้

๔. การมุ่งใช้คำเพื่อให้เกิดจินตภาพ

การใช้คำเพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามและนึกเห็นภาพตามนั้น พยงค์ มุกดา จะเลือกใช้คำที่มีเสียงเสนาะอันเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดความบันเทิงเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่นตัวอย่างต่อไปนี้

งุนงงหนักหนาเงินตราเจ้าเอย ไม่วายเว้นเลยทุกวี่วัน
ชมรมเชื่อถือเล่าลือลั่นงุ่นง่านแต่เงินงงงกงัน เสียงซุบซิบกันออกแซ่ซ้อง
(อำนาจเงิน, ๒๕๓๔)

บทเพลงนี้มีการใช้เสียง /ง/ ซึ่งแสดงความไม่แน่นอน งุนงง ซึ่งทั้งคำเนื้อหามีความสอดคล้องกัน อันเป็นเสียงเสนาะที่ให้อารมณ์ความรู้สึกคล้อยตามเนื้อหาของเพลง

นอกจากนั้นยังมีการใช้คำที่ทำให้เกิดจินตภาพอีกหลายอย่าง เช่น การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ การใช้โวหารภาพพจน์ชนิดต่าง ๆ ดังนี้

การเลียนเสียงธรรมชาติ

...**หวิว หวิว** พลิ้วพร่างตา ดุจดังหนึ่งน้ำตาดาว
เยือกเย็นเป็นฝอยลอยพราว ละอองดาวจากนภา
(วังน้ำค้าง, ๒๕๑๗)

บทเพลงนี้ พยงค์ นำธรรมชาติของ "น้ำค้าง" ที่พลิ้วตกเป็นฝอยมาจากฟ้า ว่าดั่งน้ำตาของดวงดาว ที่หล่นจากท้องฟ้าสู่พื้นดิน โดยนำด้วยเสียงของน้ำค้าง "หวิวหวิว" อันเป็นคำที่สามารถสะท้อนความรู้สึกได้ดี

โอ้กุ๊กไก่ **เจี๊ยบ ๆ กุ๊ก ๆ ๆ ๆ** ลูกร้อง**เจี๊ยบ ๆ**
แม่ก็เรียกมาคุ้ยดิน ทำมาหากินตามประสาให้ชื่นใจ
(โอ้กุ๊กไก่, ๒๕๒๑)

บทเพลงนี้ใช้คำเลียนเสียงสัตว์ คือ เสียงของลูกไก่ที่ร้อง "เจี๊ยบ ๆ กุ๊ก ๆ ๆ ๆ" ช่วยให้เนื้อหาของเพลงน่าสนใจ อ่าน หรือฟัง แล้วเกิดความรู้สึกเบิกบานใจ และเอ็นดู เกิดจินตนาการภาพแม่ไก่ที่เรียกลูก ๆ ตัวเล็ก ๆ มาคุ้ยเขี่ยอาหารกินกัน

ครืน ครืน ครืน เสียงลมเสียงคลื่นถาโถม**โครมครืน** (ซ้ำ)
เหมือนหนุ่มกับสาวกระเซ้าสวาท (ซ้ำ) เคล้าเสียงคลื่นสาดอยู่**ครืน ครืน**...
(รำวงโต้คลื่น, ๒๕๑๔)

พยงค์ มุกดา นำเสียงของธรรมชาติ มาใช้กับบทเพลงหลายบทเพลง อันเป็นความสามารถในการนำเสนอผลงานเพลงที่น่าสนใจ และได้อรรถรสวิธีหนึ่ง ทำให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังเกิดจินตนาการ อารมณ์สะเทือนใจคล้อยตามบทเพลงได้ง่าย เช่น เพลงรำวงโต้คลื่นนี้ ก็ได้นำเสียงของลมของคลื่นที่กระทบฝั่ง "ครืน...ครืน" มาเปรียบเทียบ หรือมาแทนอาการอารมณ์ของคนซึ่งในที่นี้ ก็คือ ชายหนุ่มกับหญิงสาว คล้ายวิธีการสร้างบทอัศจรรย์ที่นำธรรมชาติมากล่าวแทนอาการแสดงบทรักของคน อันเป็นวิธีที่ทำให้ข้อความ หรือบทประพันธ์นั้น ๆ ไม่น่าเกลียดจนเกินไป

การใช้โวหารภาพพจน์

พยงค์ มุกดา นำโวหารภาพพจน์มาใช้กับบทเพลงที่ต้องการเสนอเนื้อหาและความรู้สึกให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดจินตภาพและอารมณ์สะเทือนใจคล้อยตามเนื้อหาของเพลง ซึ่งการใช้ภาพพจน์เพื่อเปรียบเทียบนี้ พยงค์ มุกดา ใช้ได้อย่างหลากหลาย เช่น การใช้อุปมา

คนลงรักจริง ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยั่วกัน
จะขัดขวางกางกั้น ยิ่ง**เหมือน**น้ำมันไปราดกองไฟ

(คนจะรักกัน, ๒๔๙๙)

รักฉันนั่น**เหมือนดัง**ตะวัน มั่นรักฟากฟ้า
รัก**ดัง**หมู่ปลารักวารี **เหมือนดัง**กับแหวนแสนจะรักแก้วมณี
เหมือนขุนคีรีสวาทพื้นดินเดียวกัน

(ชั่วนิจนิรันดร, ๒๔๙๖)

...เพียงแค่นี้เคราะห์กรรมบันดาล ถึงต้องพลัดถิ่นสิ้นบ้าน
ซุกซอนซมซาน**ดั่ง**ไร้แผ่นดิน

(ดั่งไร้แผ่นดิน, ๒๕๐๐)

ฉันมาพลัดถิ่นไร้ที่อยู่กินหลับนอน ใช้ชีวิตเร่ร่อนสัญจรตลอดมา
ต้องโบยบิน**ดุจ**นกขมิ้นเหลืองอ่อน พลัดที่ทางบินว่อนร่อนหลง

(ดุจนกขมิ้นแสวงรัง, ๒๔๙๖)

บทเพลงที่ยกมาข้างต้น พยงค์ มุกดา ได้เลือกใช้คำที่แสดงการเปรียบเทียบ (อุปมา) สิ่งที่เป็นนามธรรมกับรูปธรรม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและเข้าใจในเนื้อหาของเพลงอย่างซาบซึ้ง คำที่พยงค์ มุกดา นำมาใช้ในการเปรียบเทียบในบทเพลงได้แก่คำว่า เหมือน ดัง ดั่ง ดุจ เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีการใช้โวหารภาพพจน์ชนิดอื่นๆ อีก เพื่อช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังซาบซึ้งและเข้าถึงสิ่งที่พยงค์ มุกดา ต้องการนำเสนอในบทเพลง เช่น การใช้อุปลักษณ์

ลูกเอ๋ยลูกรักของพ่อไม่มีรักใดก่อ**เท่า**ความรักของพ่อที่มีต่อขวัญตา

(ลูกรักของพ่อ, ๒๕๑๖)

น้ำนมของแม่ที่รินหลั่งไหล เลี้ยงลูกแต่เยาว์ถึงใหญ่
คือเลือดในกายแม่นี้ เพื่อชีวิตลูกสุขแสนดี
(น้ำนมแม่, ๒๕๑๗)

หนู**เป็น**ลูกน้อยเกิดจากชีวิตวิวาห์ ทั้งแม่และพ่อกอบก่อลูกมา
เป็นขวัญใจและแก้วตา ต่างปรารถนาลูก**เป็น**โซ่ทอง

(เพื่อลูก, ๒๕๐๐)

อ้อมอกคุณอบอุ่นและน่าแหนหวง ห้องแห่งดวงใจใหญ่หลวง
คือสิ่งหวงฉันยิ่งกว่าใด **เป็น**วิมานที่ฉันขออิงพิงใกล้
มอบหมายกายใจ ภักดีไว้ในอ้อมอกคุณ

(อ้อมอกคุณ, ๒๕๐๐)

คำที่พยงค์ มุกดา นำมาใช้ในบทเพลงที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ ช่วยให้ความหมายของเนื้อหาบทเพลงชัดเจนขึ้น เป็นการเปรียบเทียบของสองสิ่งที่มีความหมายเท่าเทียมกัน เหมือนกัน พยงค์ มุกดา ได้นำคำอุปลักษณ์มาใช้ในบทเพลง เช่นคำว่า เท่า คือ เป็น เป็นต้น

การใช้คำบุคลาธิษฐาน เช่น

...ถึงบทถึงตอน**สวรรค์**โปรดปราน ล้นจนเกินต้องการประทานให้ซ้ำ
ถึงบทเฉยชามนุษย์เรียกหาน้ำตาตกพร่ำ **สวรรค์**ทำประหนึ่งโง่เขลา

(วอนสวรรค์, ๒๕๑๖)

เพลงนี้ได้กล่าวถึง "สวรรค์" ว่ามีบทบาทสำคัญต่อสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ ซึ่งผู้แต่งได้ตัดพ้อต่อ "สวรรค์" ดังว่า "สวรรค์" นั้น มีชีวิตจิตใจ สามารถรับรู้ หรือกระทำสิ่งต่างๆ ได้ดังคนที่มีชีวิตโดยทั่วไป

หัวล้านรานระทม **ผม**หนอมันสมคบหนีร่วง
โดยไม่เคยจะห่วง หนังหัวเราแสนเศร้า
เหมือนคนรักที่เขา มาทอดทิ้งไป

(หัวล้านรานระทม, ๒๕๒๐)

พยงค์ มุกดา ได้นำโวหารประเภทบุคลาธิษฐาน มาใช้กับบทเพลงได้อย่างเหมาะสม ชวนสนใจ เช่นเพลงนี้ได้กล่าวถึง "เส้นผม" มีอากัปกิริยามีความรู้สึกเช่นเดียวกับคน คือ กล่าวว่า "เส้นผม" ว่าไม่มีความห่วงใยต่อหนังหัวเลย จึงหนีไปปล่อยให้กลายเป็นคนหัวล้าน ซึ่งเพลงนี้เป็นเพลง

ประเภทสนุกสนานตลกขบขัน การนำโวหารประเภทนี้มาใช้ในบทเพลงจึงชวนให้สนุกสนาน น่าสนใจยิ่งขึ้น

ความจนกับฉันมันเป็นเพื่อนกัน มันคอยผูกพันมันเป็นเช่นเรา
เราเคยใกล้ชิดกันมาก่อน เราเคยเดือดร้อนระทมเศร้า
มันเป็นเพื่อนเราที่แสนดี...

(ความจนกับฉันเป็นเพื่อนกัน, ๒๕๒๐)

บทเพลงนี้ผู้แต่งได้กำหนดให้ "ความจน" ที่ไม่มีตัวตน เป็นเพื่อนกับตน มีความรู้สึก มีกิริยาอาการ ราวกับเป็นคนคนหนึ่ง อันเป็นความสามารถเฉพาะตัวของพยงค์ ที่สามารถนำสิ่งที่เป็นนามธรรมมาเล่า มาแสดงอาการราวกับเป็นคน ซึ่งส่งผลดีต่อบทเพลงของพยงค์ คือ เร้าความสนใจ และผู้อ่าน หรือผู้ฟังเกิดความคิด เกิดความสะเทือนใจ ตามอารมณ์ตามเนื้อหา ที่ผู้แต่งนำเสนอ

การใช้คำบุคลาธิษฐานเป็นการทำให้สรรพสิ่งทั้งหลายที่ไม่ใช่คน ให้แสดงอากัปกิริยาต่าง ๆ ได้ราวกับเป็นคนดังตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น ทั้งนี้เพื่อต้องการสร้างเรื่องราวธรรมดาให้มีชีวิตชีวากระทบอารมณ์และเกิดความสะเทือนใจ เห็นภาพตามเนื้อหาของบทเพลง

การใช้สัญลักษณ์ เพื่อให้สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง เช่น

...สุดลากจูง**ยูงทอง** จากฝูงหงส์ลงเกลือกตม
แต่เพราะอารมณ์ปรารถนา ตัดสินใจไกลห่างไปพ้นหน้ายังแลหาร่ำไร

(ใกล้กันวาเดียว, ๒๕๒๒)

ในที่นี้ กล่าวถึง "ยูงทอง" ซึ่งเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งมาแทน "หญิงสาว" เพื่อให้ข้อความนั้นน่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังคิด ตีความว่าบทเพลงนี้กล่าวถึงเรื่องใดสิ่งใด เป็นการเร้าความสนใจ และฝึกให้วิเคราะห์วรรณกรรม เป็นการท้าทายความคิดของผู้ฟัง หรือผู้อ่าน อันถือเป็นความสามารถอย่างหนึ่งของผู้ประพันธ์วรรณกรรม

น้ำผึ้งหยดนี้ไม่มีพิษภัย มีแต่ละมุนละไมมีให้แต่ความอ่อนหวาน
แล้วไยต้องทุกข์ ๆ ๆ ๆ ต้องทรมาน เหมือนแกล้งประหารให้อายอดสู
น้ำผึ้งจากรวงที่สุดหวงใจ ยอมถูกให้บีบคั้นไปทนได้เพื่อกตัญญู
แล้วใยต้องช้ำ ๆ ๆ กับคำลบหลู่ ร้ายเสียจนดูเหมือน**มัจจุราช**
นี่คุณจะรักหรือคุณจะฆ่าฉัน...

(มัจจุราชสีน้ำผึ้ง, ๒๕๑๗)

พยงค์ มุกดา นำ "น้ำผึ้ง" ซึ่งมีรสหวาน มีค่ามาแทน "หญิงสาว" ที่มีความงามด้วยคุณค่าพร้อม และในขณะเดียวกันก็ได้นำ "มัจจุราช" ซึ่งเราเข้าใจ และรู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจ น่าเกรงขามมีหน้าที่ในการลงโทษ จนดูเหมือนเป็นคนใจร้าย นั้นมาแทน "ชายหนุ่ม" ที่มีอำนาจเหนือหญิงสาว มีสิทธิจะทำจะพูดอย่างไรก็ได้ โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของใคร ซึ่งการใช้โวหาร ประเภทสัญลักษณ์ (Symbol) เช่นนี้ ช่วยทำให้วรรณกรรมนั้นมีคุณค่าทางปัญญา

การใช้คำที่กล่าวเกินจริง (อติพจน์) เป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างหนึ่งของพยงค์ มุกดา ที่มุ่งเน้นอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อ่านให้คล้อยตามคำที่กล่าวเกินจริง ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการหลอกลวง เช่น

เจ็บในดวงใจจริงเออ รักเธออยู่
แหวะใจดูยังได้ **แหวะใจดูก็จะพบแผลรักที่ยิ่งใหญ่**
ซ่อนไว้ไม่คลายคืน...

(เจ็บในดวงใจ, ๒๕๑๖)

อาการ "แหวะใจดูยังได้" เป็นการกล่าวเกินความจริงที่ผู้ประพันธ์ไม่ได้จงใจจะหลอกลวงผู้อ่าน หรือผู้ฟัง แต่ต้องการเน้นให้เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ที่ยังมีความรักมั่นคงอย่างเต็มเปี่ยม จึงทำให้แหวะใจดูได้ อันเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้เราเข้าใจความรู้สึก และอารมณ์สะเทือนใจต่าง ๆ ของผู้ประพันธ์ได้ดี

...คนลงรักกัน กำแพงแข็งกั้นก็พัง...
ความรักมีพลานุภาพ ดื่มซึ่งซึมซาบตราบเท่าชีวิตเรานั่น
ห้ามน้ำไม่ไหล ห้ามไฟมิให้มีควัน
ห้ามอาทิตย์ห้ามดวงจันทร์ หยุดแค่นั้นค่อยห้ามดวงใจ...

(คนจะรักกัน, ๒๔๙๙)

บทเพลงนี้ก็เช่นเดียวกัน พยงค์ มุกดา ได้นำโวหารประเภทอติพจน์ (Hyperbole) มาใช้เน้นข้อความ เน้นอารมณ์ของผู้ประพันธ์ ซึ่งกำลังมีความรัก ว่าไม่สามารถห้ามได้ โดยพยงค์ มุกดา นำข้อความต่าง ๆ มากล่าวเปรียบเทียบให้เห็นชัด เพื่อมุ่งให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึกของคนที่กำลังมีความรัก

ฉันรักเธอแม้เทียบเสมอกับดวงชีวิต รักเธอชั่วนิจนิรันดร
...มากมายราวกับห้วงมหรรณพ มิรู้จบดั่งกับมีทำนบกั้น
แต่มั่นคงเหมือนดั่งสิงขรซ้อนแผ่นดินนั้น ทั้งความซื่อสัตย์มัดใจคงมั่น
ดั่งตะวันซื่อต่อฟ้า...

(ชั่วนิจนิรันดร, ๒๔๙๖)

การนำภาพพจน์มาเปรียบเทียบในลักษณะเหล่านี้ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เพลงเด่นขึ้น เพราะบทเพลงที่ดี จะต้องสามารถทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก และจินตภาพตามเนื้อหาของบทเพลง

๔. การใช้คำเรียบเรียงเพื่อเล่าเรื่องต่าง ๆ หรือสั่งสอน

พยงค์ มุกดา มีกลวิธีในการเลือกใช้คำมาเรียบเรียงบทเพลงได้เหมาะสมกับเนื้อหา และความมุ่งหมายของบทเพลง ในการใช้คำเรียบเรียงเพื่อเล่าเรื่องต่าง ๆ หรือเพื่อที่จะมุ่งสั่งสอนบุคคล พยงค์ มุกดา จะใช้คำง่ายไม่ใช้ศัพท์ยาก และใช้โวหารประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหาบทเพลง เช่น

มีจุดมุ่งหมายเพื่อเล่าเรื่องให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังทราบ พยงค์ มุกดา เลือกใช้บรรยายโวหาร เช่น

...แหล่งเหมืองแร่แม้แต่สวนยาง สิ่งสร้างทรัพย์สินแผ่นดินไทย
ป่าเราข้าวปลาหาทั่วไปทะเลกว้างใหญ่ ไฉไลและสุขสมบูรณ์
เกาะแก่งแหล่งวิไลหลายตำบล บ้านเรือนเหมือนมีมนต์ผู้คนเอื้อเฟื้อเกื้อกูล
คนใต้ใจซื่อถือเทิดทูนส่งเสริมฐานะเพิ่มพูน เกื้อกูลซึ่งกันและกัน
อยู่ทิศทางเหมือนห่างพื้นดิน ไม่ลืมทักษิณถิ่นสวรรค์
จิตใจไม่คลายสายสัมพันธ์ สามัคคีมั่นรักกันเหมือนพี่น้องเอย
(ทักษิณรำลึก, ๒๕๐๔)

บทเพลงนี้มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับภาคใต้แก่ผู้อ่าน ทั้งสภาพความเป็นอยู่ สภาพบ้านเรือน ทรัพยากร และนิสัยใจคอของคนใต้ ซึ่งพยงค์ มุกดา ได้อธิบายไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วนตามสภาพความเป็นจริงที่ได้พบเห็นมาแต่งให้ความรู้แก่ผู้ฟัง และผู้อ่านให้เข้าใจ และมีความรู้เกี่ยวกับภาคใต้มากยิ่งขึ้น

อันชาติไทยแต่สมัยโบราณ เราเรียกขานว่าสยามนามเดิม
เรารุ่งเรืองเพราะประเทืองจุนเจิม วัฒนธรรมศิลปกรรมไทยเดิม
วินัยส่งเสริมสยามให้นามขจร ด้วยการรำฟ้อนระหง
ทรวดทรงองค์เอวแขนอ่อน คู่ราชธานีศรีสง่าประชากร
เกียรติขจรเรื่องฟ้อนรำไทย...
(วัฒนธรรมรำไทย, ๒๕๑๙)

บทเพลง "วัฒนธรรมรำไทย" พยงค์ มุกดา ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมสำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ชาติไทย อยู่คู่ชาติไทยคือการรำไทย

มีจุดหมายเพื่อแสดงรายละเอียดความรู้สึกหรือสิ่งต่าง ๆ พยงค์ มุกดา นำการพรรณนาโวหารมาใช้ในการเรียบเรียงบทเพลง เพื่อแทรกความรู้สึกเข้าไปด้วย เช่น

คลื่นลมลูบจูบหาดขาว หมู่มะพร้าวเย้ายวน
ร่อนลอยคว้างนกนางนวล ดั่งเชิญชวนชื่นฤดี
(เกาะงามความฝัน, ๒๕๑๕)

พยงค์ มุกดา กล่าวชมความงามของธรรมชาติที่เป็นเกาะว่างดงาม โดยแสดงออกมาให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังรับรู้ถึงความงามของเกาะ และความรู้สึกของผู้แต่งที่มีต่อความงามนั้น ซึ่งในที่นี้พยงค์ได้รำพึงรำพันถึงความงดงามของเกาะและสภาพธรรมชาติโดยรอบอย่างละเอียด พร้อมทั้งแทรกความรู้สึกของตนออกไปในผลงานด้วย

เมฆน้อยลอยคว้างอยู่กลางฟ้า ดังข้าไร้พ่อก็ใจหาย
แม่จ๋าพ่ออยู่ไหนไม่เห็นกาย ทิ้งลูกชายกำพร้าน้ำตานอง
(ครวญหาพ่อ, ๒๕๑๓)

จากบทเพลงนี้ ผู้แต่งได้แทรกความรู้สึกของตนออกมากับบทเพลง มีการกล่าวเปรียบเทียบสภาพธรรมชาติ กับสภาพของตนเอง แล้วแสดงความรู้สึก ความต้องการมีพ่อ การใช้พรรณนาโวหารในบทเพลง จะช่วยให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟัง ได้รับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ ตามเนื้อหาของเพลง ก็ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ คล้อยตามได้ง่าย

นางฟ้าอ่าองค์ลงมาจากไหน เฉิดโฉมไฉไลเหมือนนางในหล้า
ประหม่าประหม่าพาเพ้อพะวง เหมือนเทพธิดาหยาดฟ้ามาดิน
เหมือนอัมรินทร์เสกสรรปั้นส่ง ให้ยอดอนงค์ลงมาเกิดกาย
งามพักตร์ผ่องเพียงเพ็ญจันทร์แจ่มฟ้า งามสองดวงตาเหมือนดาราแจ่ม
แอร่มแอร่มกะพริบแพรวพราย ไม้ดอกแย้มบานกลีบนั้นยังร่วง
ยิ้มเธอตรึงทรวง ไม่รู้แหนงหน่าย ดอกไม้ยังอายยิ้มแห่งกานดา
(จอมใจจิตรกร, ๒๕๑๔)

บทเพลงนี้เป็นการกล่าวชมความงามของหญิง ว่าสวยงามมากยากที่จะหาใครมาเสมอเหมือนได้ มีการพรรณนาอย่างละเอียด รำพึงรำพันถึงความงามไว้อย่างเด่นชัด ด้วยการเปรียบเทียบให้เห็นซึ่งความงามของหญิงสาวผู้นั้นอันช่วยให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังเกิดจินตนาการตาม และเห็นความงามของหญิงสาวผู้นั้นด้วย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนหรือชี้แนะแนวทาง พยงค์ มุกดา จะใช้เทศนาโวหารและสาธกโวหาร เป็นลักษณะในการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องการ

ให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังปฏิบัติในสิ่งที่ถูกที่ควร ซึ่งเป็นการสั่งสอนโดยแสดงให้เห็นถึงเหตุและผลของการปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ (เทศนาโวหาร) นอกจากนั้นจะยกเรื่องราวหรือตัวอย่างประกอบเหตุและผลนั้น (สาธกโวหาร) เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามเนื้อหาของบทเพลง เช่น

...หมดตัว หมดตัวยืนเพลีย หัวใจละเหี่ย
การพนันไม่อยากเผชิญ เรื่องมวยเรื่องม้าต้องห่างเหิน
ถ้าหากเราเพลินการพนันก็หมดตัว

(หมดตัว, ๒๕๑๑)

จากการศึกษาเพลงนี้ พบว่าผู้แต่งมุ่งชี้แจงให้เห็นโทษของการพนัน จึงได้สั่งสอนผู้อื่นให้เห็นโทษของการพนันด้วย ซึ่งผู้แต่งได้สั่งสอนอย่างมีเหตุผล พยงค์จะใช้โวหารประเภทเทศนาโวหาร เมื่อต้องการสอนเนื้อหาของเพลง ในแนวของการสั่งสอน ตักเตือน โดยแสดงทั้งเหตุ และผล ให้เห็นชัด และเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

สิ้นพ่อแม่ไปเหมือนสิ้นร่มไทรใบบุญ ไร้แล้วซึ่งไออุ่นพ่อแม่การุณย์คุ้มครอง
สิ้นอ้อมแขนที่เคยปกป้อง สิ้นสายตาที่เคยเฝ้ามองประคับประคองลูกยา
สิ้นคนเคยรักเหมือนไทรที่หักกลางต้น แผลหัวใจดังปี้ป่นกิ่งใบหล่นเลยลับตา
รากไทรนี้ยังมีชีวาราดรดด้วยหยดน้ำตา มิช้ามันคงพ้นตาย
แต่ศิษย์ครูบาอาจารย์ผู้ประสิทธิ์วิทยาทาน เหมือนสิ้นตะวันแสงพรรณราย
ศิษย์ทั้งมวลหวนให้ใจหาย ชื่อของครูไม่รู้ตายศิษย์ทั้งหลายขอเทิดบูชา

(ร้องไห้หาครู, ๒๕๑๕)

บทเพลงนี้ พยงค์ มุกดา ใช้ทั้งเทศนาโวหาร และสาธกโวหาร คือสั่งสอนด้วยเหตุและผล (เทศนาโวหาร) พร้อมทั้งยกเรื่องราวประกอบ (สาธกโวหาร) ให้เห็นชัดขึ้น ผู้อ่าน หรือผู้ฟังจะได้คิด และเข้าใจจุดมุ่งหมายของบทเพลงนั้น ๆ ว่ามุ่งเสนอเนื้อหาประเภทการสั่งสอน ตักเตือน ในเรื่องใด มีเหตุผลหรือไม่ และเรื่องราวหรือตัวอย่างที่ยกมาประกอบนั้น น่าสนใจหรือน่าเชื่อถือเพียงใด

หากพ่อหากแม่ไม่มีความรัก ลูกเอ๋ยเจ้าจักเกิดได้อย่างไร
รักของแม่พ่อเหมือนห่วงคล้องคอยิ่งใหญ่ หากลูกพลัดพรากไปพ่อแม่คนใดไม่เสียใจบ้าง
หากพ่อหากแม่ไม่เป็นหางเสือ ลูกเอ๋ยเจ้าก็ดังเรืออับปาง
รักในวัยรุ่นว้าวุ่นเหมือนคนหลงทาง ลูกเอ๋ยเจ้าจักเติบโตอย่างไร
...หากพ่อหากแม่ไม่มีความรัก ลูกเอ๋ยเจ้าจักเติบโตอย่างไร
เพราะคนวัยเจ้าถือเอาหัวใจเป็นใหญ่ เด็กกำพร้ามากมายจึงเกลื่อนเมืองไทยเห็นไหมลูกเอย

(อันชนกชนนีนี้รักเจ้า, ๒๕๑๓)

บทเพลงนี้ก็เช่นเดียวกันที่นำเทศนาโวหาร และสาธกโวหารมาประกอบกัน อันเป็นลักษณะที่ผู้พูด หรือผู้ประพันธ์วรรณกรรม นิยมใช้กันเพื่อให้ข้อความในเรื่องต่าง ๆ นั้น เด่นชัดขึ้น ดังเช่นบทเพลงอันชนกชนนีนี้รักเจ้า นี้ได้พยายามมุ่งเสนอให้บุตร ธิดา รับรู้ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดา เพื่อเป็นการสั่งสอนบุตร ธิดา วิธีการใช้ภาษา ได้หลากหลายเช่นนี้ เป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้ประพันธ์แต่ละท่าน แม้บางครั้งจะมีลักษณะการใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกัน แต่เมื่อศึกษาแล้วก็จะได้พบความแตกต่างของผู้ประพันธ์แต่ละท่าน จะทำให้ทราบว่าผู้ประพันธ์แต่ละท่านเลือกใช้คำ หรือโวหารประเภทนี้ในงานประพันธ์ของตนประเภทใด และใช้เพื่อจุดประสงค์ใด ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาศิลปะการประพันธ์ของพยงค์ มุกดา ในการสร้างงานวรรณกรรมเพลง ที่มีการนำถ้อยคำ และโวหารลักษณะต่าง ๆ มาช่วยให้ผลงานนั้น ๆ มีคุณค่า มีความงามทางภาษา จนได้รับการยอมรับว่าผลงานของพยงค์ มุกดา มีคุณค่าทางวรรณศิลป์

ที่ ทม ๑๐๑๒/๐๑๒๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๐ เมษายน ๒๕๔๓

เรื่อง อนุญาตในการอ้างอิงข้อความและเนื้อหาในปริญญานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการกองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

อ้างถึง จดหมายที่ ศธ ๑๔๐๒/๑๙๘๖ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๓

ตามจดหมายที่อ้างถึงได้ขออนุญาตใช้ข้อความบทที่ ๑-๓ ในปริญญานิพนธ์ของบุษกร ครุฑวงศ์ ชื่อเรื่อง "วรรณกรรมเพลงของ พยงค์ มุกดา : การศึกษาวิเคราะห์" เพื่อพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกในการจัดงานเพื่อเป็นเกียรติแก่ครูพยงค์ มุกดา นั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อนุญาตให้ดำเนินการตามที่ขอได้ โดยกรุณาระบุในหนังสือด้วยว่าข้อความเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระบุชื่อผู้วิจัย และชื่อเรื่องปริญญานิพนธ์ด้วย เมื่อพิมพ์เสร็จแล้วกรุณาส่งให้บัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๓ เล่มด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ
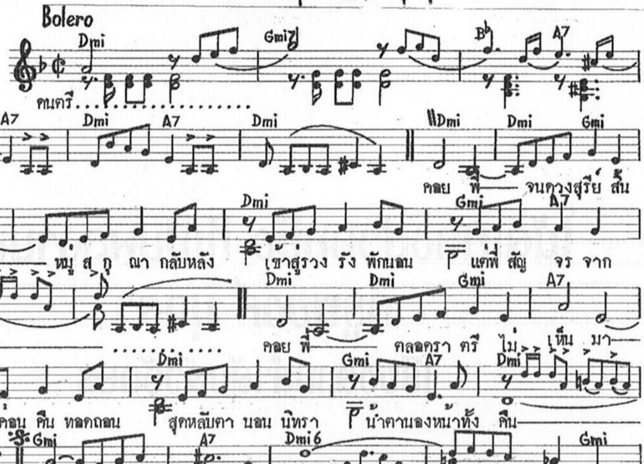
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๒๕๘-๔๑๑๙, ๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๖๔๔, ๕๖๔๖
โทรสาร ๒๕๘-๔๑๑๙

โน้ตเพลงส่วนหนึ่ง ที่เป็นผลงานของ
ครูพยงค์ มุกดา
เรียงตามลำดับตัวอักษร

คอยพี่
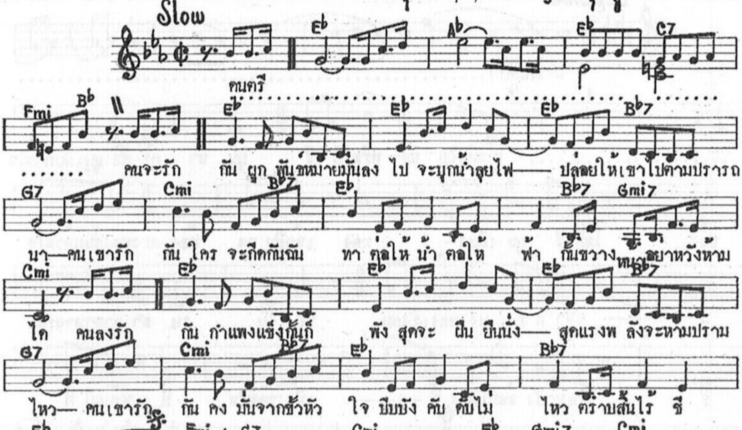
ผลงาน ของ... พยงค์ มุกดา... รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส...ขับร้อง
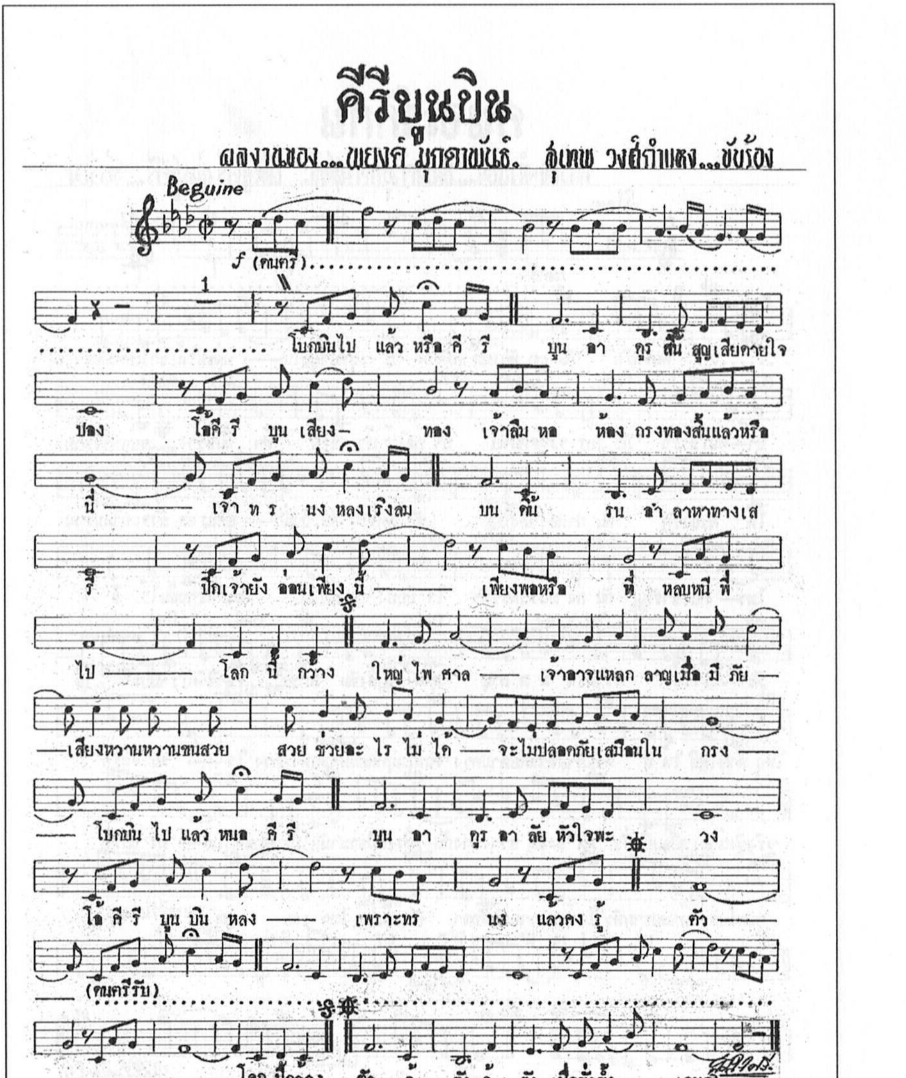

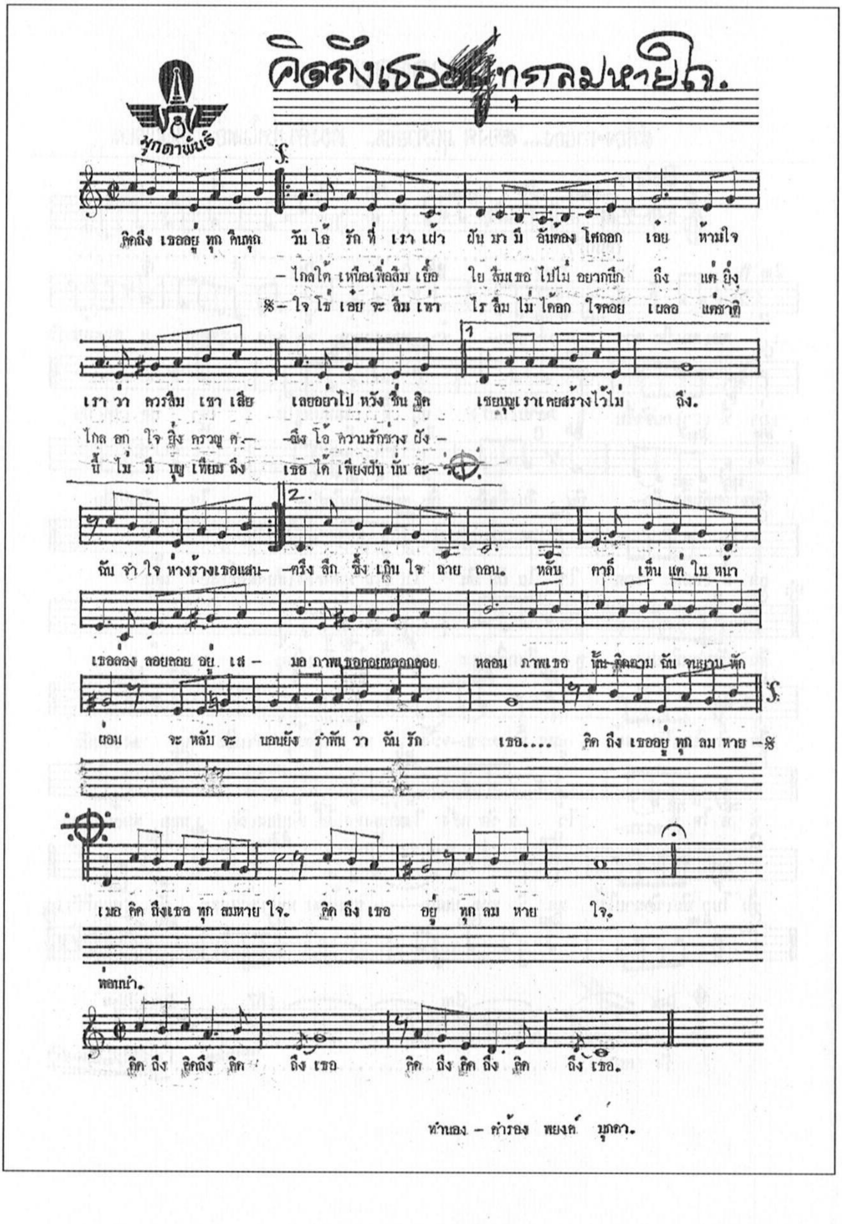
คนจะรักกัน

คำร้อง-ทำนอง...พยงค์ มุกดาพันธ์. เพ็ญศรี พุ่มชูศรี...ขับร้อง
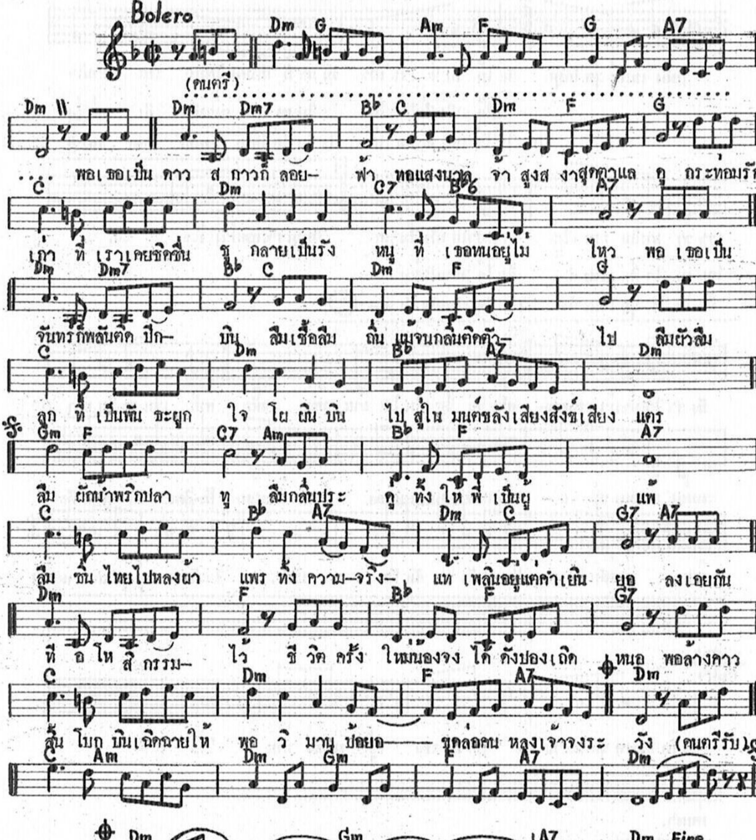

คีรีบูนบิน
ผลงานของ...พยงค์ มุกดาพันธ์. สุเทพ วงศ์กำแหง...ขับร้อง
Beguine
f (ดนตรี)
โบกบินไป แล้ว หรือ คี รี บูน อา ดูร สิ้น สูญเสียดายใจ
ปอง โอ้คี รี บูน เสียง– ทอง เจ้าลืม หอ ห้อง กรงทองสิ้นแล้วหรือ
นี่ เจ้า ท ร นง หลงเริงลม บน ดิ้น รน ล่า ลาหาทางเส
รี ปีกเจ้ายัง อ่อนเพียง นี้ เพียงพอหรือ ที่ หลบหนี พี่
ไป โลก นี้ กว้าง ใหญ่ ไพ ศาล เจ้าอาจแหลก ลาญเมื่อ มี ภัย
เสียงหวานหวานขนสวย สวย ช่วยอะ ไร ไม่ ได้ จะไม่ปลอดภัยเสมือนใน กรง
โบกบิน ไป แล้ว หนอ คี รี บูน อา ดูร อา ลัย หัวใจพะ วง
โอ้ คี รี บูน บิน หลง เพราะทร นง แลวคง รู้ ตัว
(ดนตรีรับ)
โลก นี้กว้าง ตัว รู้ ตัว รู้ ตัว เมื่อชั่วช้ำ – เลย
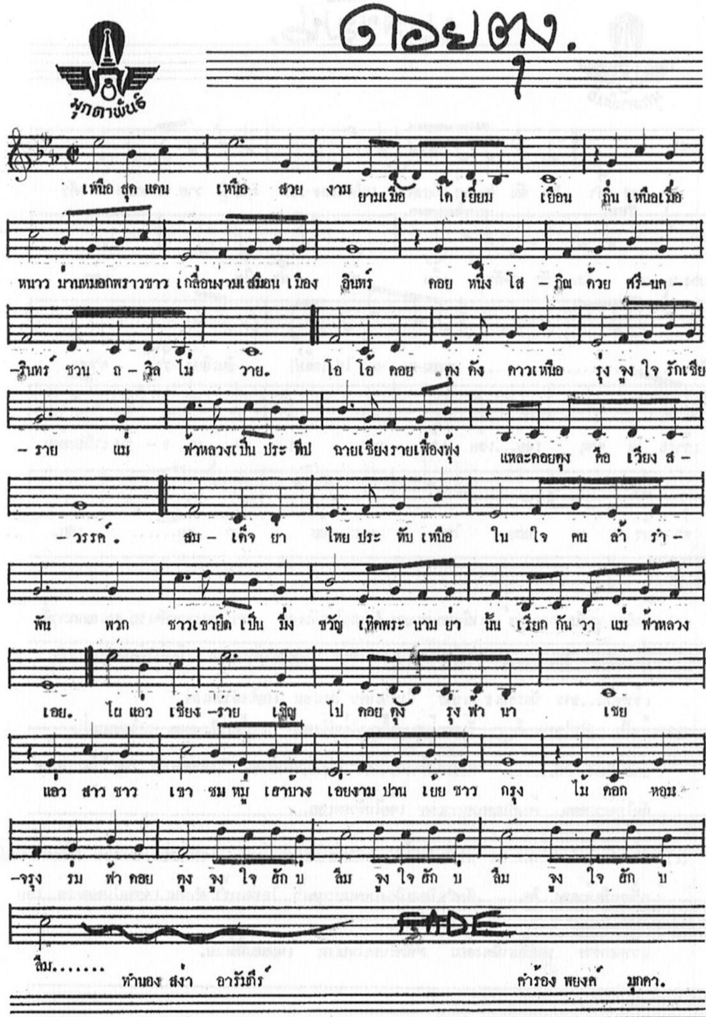

คิดถึงเธอทุกลมหายใจ.
มุกดาพันธ์
คิดถึง เธออยู่ ทุก คืนทุก วัน โอ้ รัก ที่ เรา เฝ้า ฝัน มา มี อันต้อง ไกลกัน เอ่ย ห้ามใจ
– ไกลใด้ เหนื่อเพื่อลืม เยื่อ ใย ลืมเธอ ไปไม่ อยากนึก ถึง แต่ ยิ่ง
– ใจ โธ่ เอ่ย จะ ลืม เท่า ไร ลืม ไม่ ได้อก ใจคอย เพลอ แต่ชาติ
เรา ว่า ควรลืม เขา เสีย เลยอย่าไป หวัง ชื่น ชิด เชยบุญเราเคยสร้างไว้ไม่ ถึง.
ไกล อก ใจ ยิ่ง ครวญ คะ– –นึง โอ้ ความรักช่าง ฝัง –
นี้ ไม่ มี บุญ เทียม ถึง เธอ ได้ เพียงฝัน นั่น ละ–
ฉัน จำ ใจ ห่างร้างเธอแสน– –ครึ่ง ลึก ซึ้ง เกิน ใจ ถาย ถอน. หลับ ตาก็ เห็น แต่ ใบ หน้า
เธอลอง ลอยลอย อยู่ เส – มอ ภาพเธอคอยหลอกหลอย หลอน ภาพเธอ นั้น ติดตาม ฉัน จนยาม พัก
ผ่อน จะ หลับ จะ นอนยัง รำพัน ว่า ฉัน รัก เธอ.... คิด ถึง เธออยู่ ทุก ลม หาย –
เมอ คิด ถึงเธอ ทุก ลมหาย ใจ. คิด ถึง เธอ อยู่ ทุก ลม หาย ใจ.
พอนนำ.
คิด ถึง คิดถึง คิด ถึง เธอ คิด ถึง คิด ถึง คิด ถึง เธอ.
ทำนอง – คำร้อง พยงค์ มุกดา.

ดาวลอย

คำร้อง-ทำนอง... พยงค์ มุกดาพันธ์. ทองคำ ปรีชาไม่หย่ง...เรียบเรียง
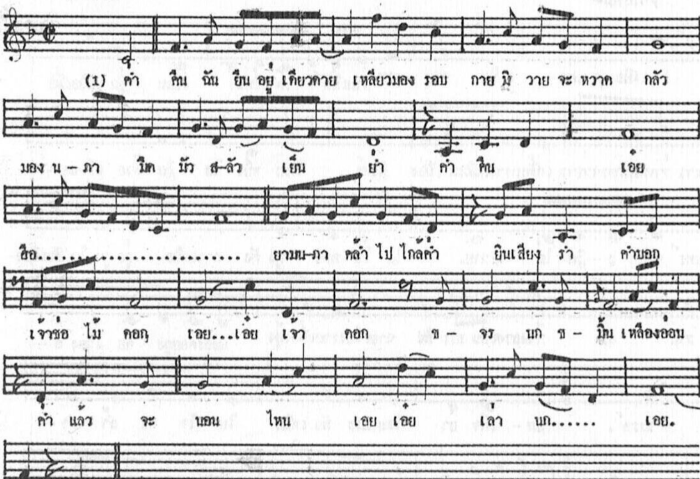

วงดนตรี มุกดาพันธ์ ของพยงค์ มุกดา
104 ดำเนินกลางใต้ ต.บวรนิเวศน์ จ.พระนคร

มุกดาพันธ์

นกขมิ้น

(2) อกฉัน ทุกวันเฝ้าอาวรณ์ เหมือนคนพเนจร ฉันนอนไม่หลับเลย หนาว พระพายพัดเชย อกเอยหนาวสั่น สุดบนคอน ฮือ...... ยามนี้เร้าหลงทางกลางค่ำ ยินเสียงร่ำคำบอก เจ้าช่อไม้ดอกเอย..เอย เจ้าดอก...ขจร ฉันร่อนเร่ พเนจร ไม่รู้จะนอน ไหนเอย เอยโอ้หัวอกเอย.

(3) ป่านนี้ไก หรือใครจะเอ็นดู รับรองอุ้มชู เลี้ยงดูให้หลับนอน นกขมิ้นเหลืองอ่อน ค่ำไหนนอนนั้น อกฉันหมอง ฮือ...... ทนระกำช้ำใจยามค่ำ ยินเสียงร่ำน่าตก โอ้หัวอกเอย..เอย โอ้อกอาวรณ์ ฉันไร้คู่ร่วมคอน ต้องฝืนนอนหนาวเอย เอยโอ้หัวอกเอย.

(4) เมื่อมอง หมายปองกันแลเห็น หวั่นในใจเต้น เหมือนเป็นเพียงแค่มอง เหมือนพบรังจะครอง แค่หมองเกรงที่ หวั่นจะมีเจ้าของ ฮือ...... ฟังสำเนียงเสียงเพลงครวญคร่ำ ใครหนอร่ำ คำบอก เจ้าช่อไม้ดอกเอย..เอย เจ้าดอกขจร นกขมิ้นเหลืองอ่อน ค่ำนี้จะนอนไหนเอย เอยนอนที่นี่เอย.

วงดนตรี มุกดาพันธ์ ของพยงค์ มุกดา ทำนอง – คำร้อง พยงค์ มุกดา.
104 ดำเนินกลางใต้ ต.บวรนิเวศน์ อ.พระนคร
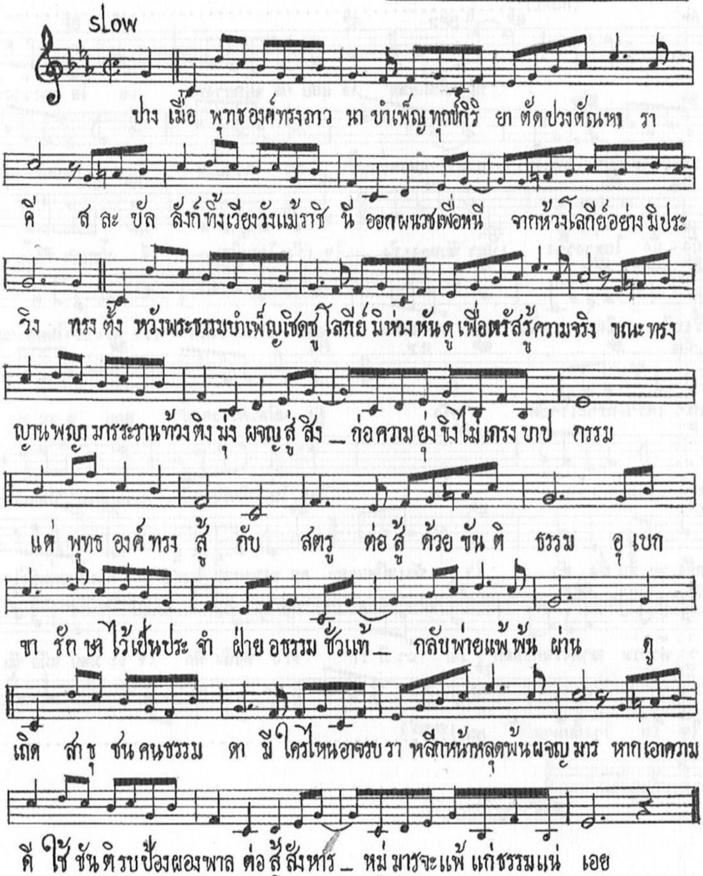

ผจญมาร

คำร้อง และทำนอง พยงค์ มุกดา
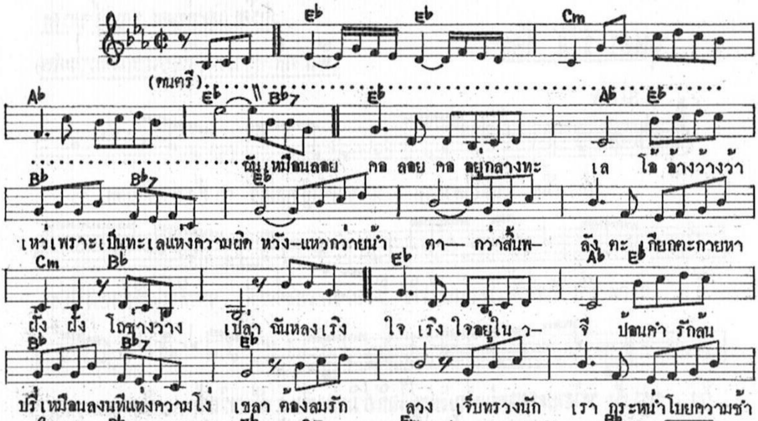
บุษยา รังสี ร้อง

เพิ่ม คล้ายบรรเลง เรียบเรียงเสียงประสาน
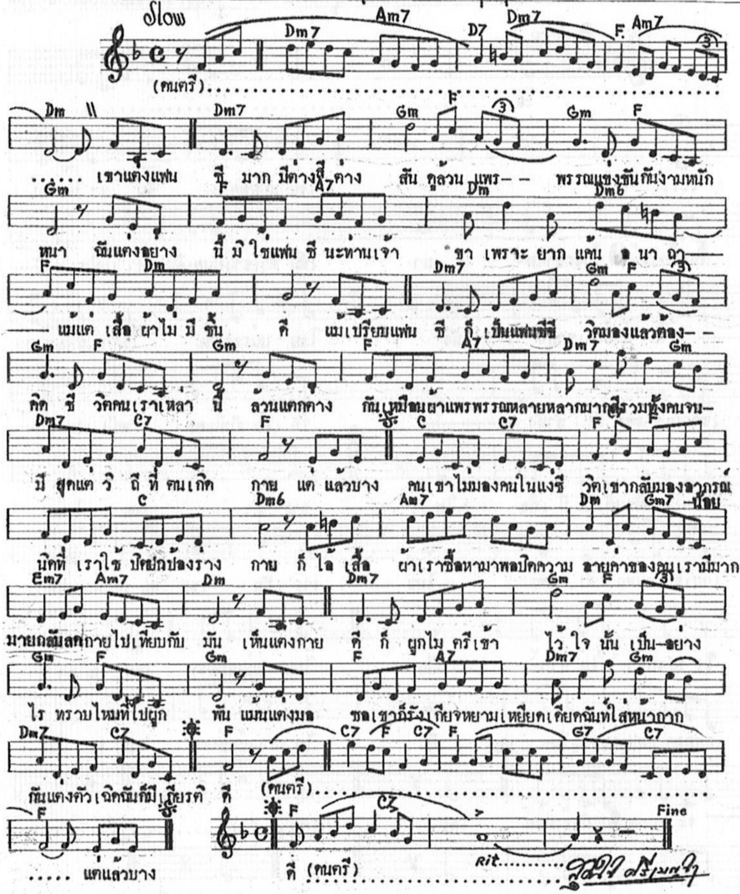

ฝั่งหัวใจ

ทำนอง-คำร้อง...พยงค์ มุกดาพันธ์. บุษยา รังษี...ขับร้อง
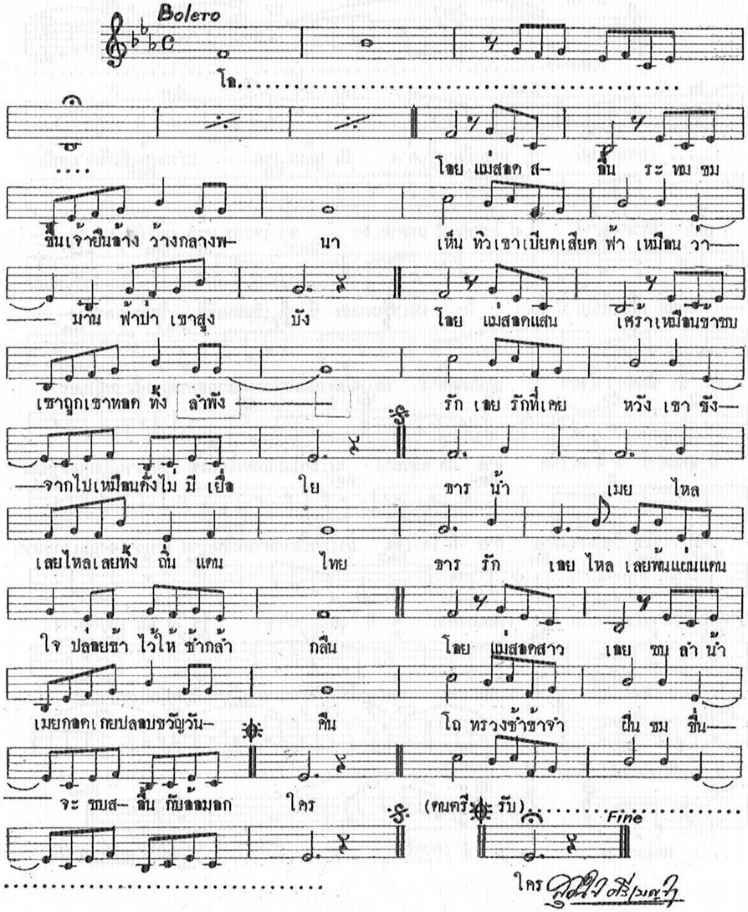

แฟนชีวิต

ทำนอง-คำร้อง...พยงค์ มุกดาพันธ์. รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส...ขับร้อง
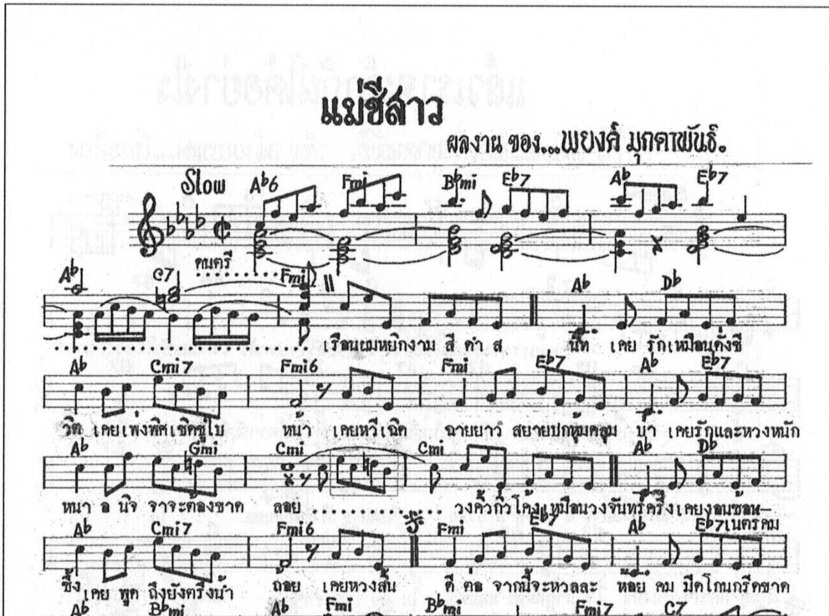

แม่สอดสอื้น

ทำนอง•คำร้อง...พยงค์ มุกดาพันธ์. รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส...ขับร้อง
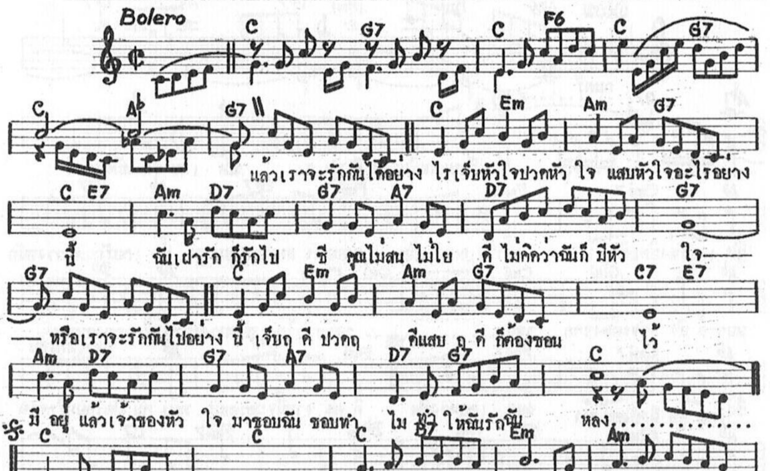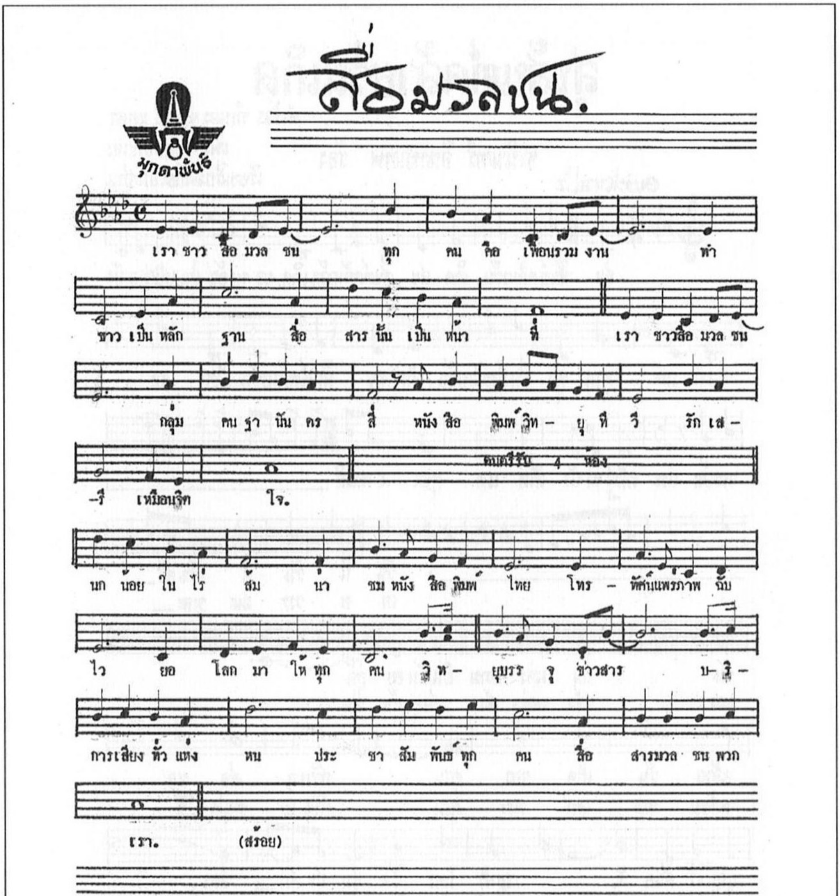

แม่ชีสาว
ผลงาน ของ...พยงค์ มุกดาพันธ์.
Slow
Fine

แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร

คำร้อง-ทำนอง...พยงค์ มุกดาพันธ์. เพิ่ม คล้ายบรรเลง...เรียบเรียง

สื่อมวลชน.
มุกดาพันธ์
เรา ชาว สื่อ มวล ชน ทุก คน คือ เพื่อนรวม งาน ทำ
ชาว เป็น หลัก ฐาน สื่อ สาร นั้น เป็น หน้า ที่ เรา ชาวสื่อ มวล ชน
กลุ่ม คน ฐา นัน ดร สี่ หนัง สือ พิมพ์ วิท - ยุ ที วี รัก เส -
-รี เหมือนฤิด ใจ.
ดนตรีรับ 4 ห้อง
นก น้อย ใน ไร่ ส้ม นำ ชม หนัง สือ พิมพ์ ไทย โทร - ทัศน์แพร่ภาพ ฉับ
ไว ย่อ โลก มา ให้ ทุก คน วิ ท - ยุบรร จุ ข่าวสาร บ - ริ -
การเสียง ทั่ว แห่ง หน ประ ชา สัม พันธ์ ทุก คน สื่อ สารมวล ชน พวก
เรา. (สร้อย)
(2) ทิศทางใดไกลใกล้ แห่งไหนมีภัยทุกข์เศร้า สนามยุทธที่สุดบรรเทา เพื่อชาวเราถึงทุกที่
ชีวิตวายในงานมั่นหนา อนุสาวรีย์ ไม่มี เพื่อข้อเท็จจริงร้ายดี อาจพลีชีวีของตน. (สร้อย)
(3)นกบินไปไกลบ้าน สู่ศาลในทุกชุมชน สร้างสรรประเทศชาติตน ช่วยคนปากเสียงไม่มี
ทำนอง - คำร้อง พยงค์ มุกดา.
วงดนตรี มุกดาพันธ์ ของพยงค์ มุกดา
104 ดำเนินกลางใต้ ต. บวรนิเวศน์ อ. พระนคร

สุขสันต์คล้ายวันเกิด
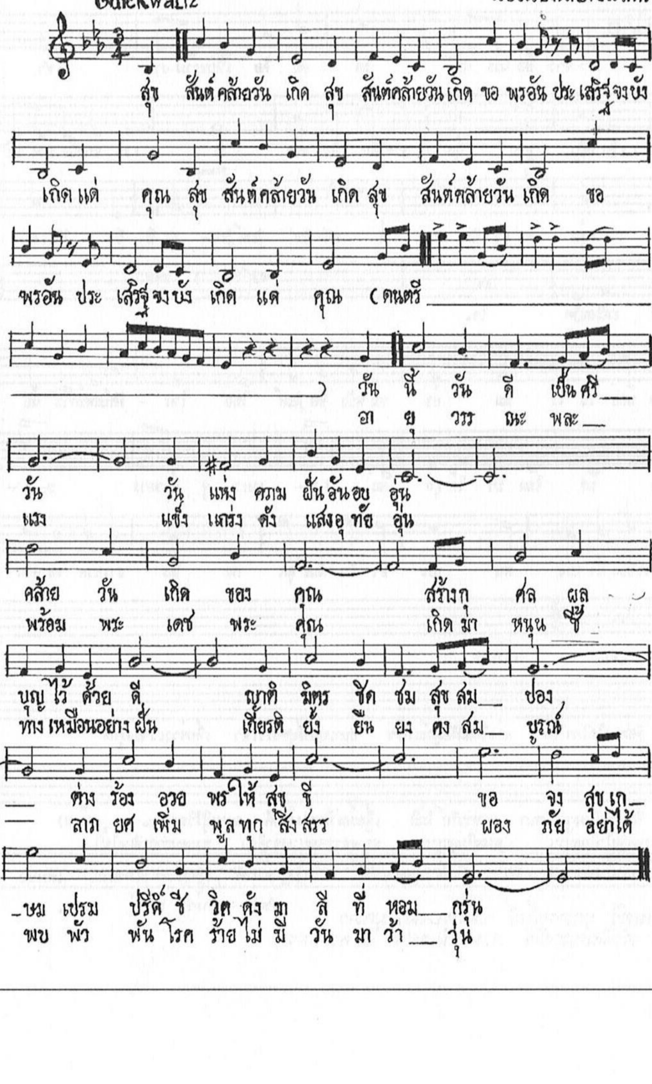
คำร้อง ทำนอง พยงค์ มุกดา

ชนินทร์ อินทรเทพ ร้อง

เพิ่ม คล้ายบรรเลง

เรียบเรียงเสียงประสาน
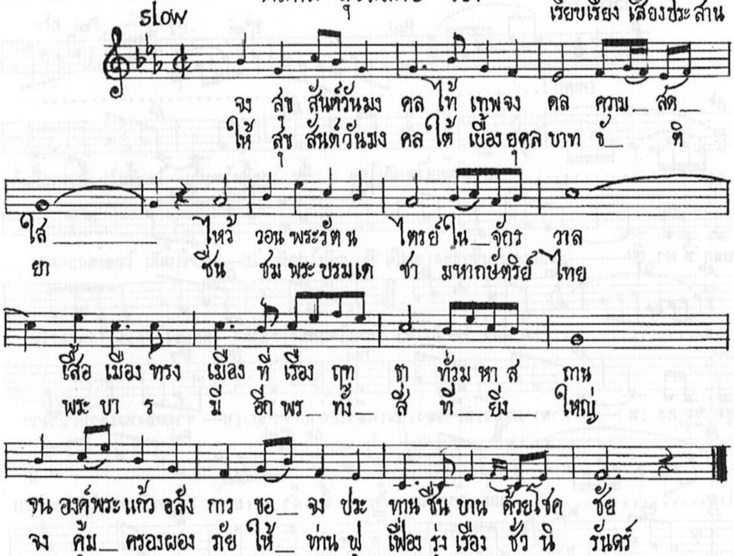
Quickwaltz

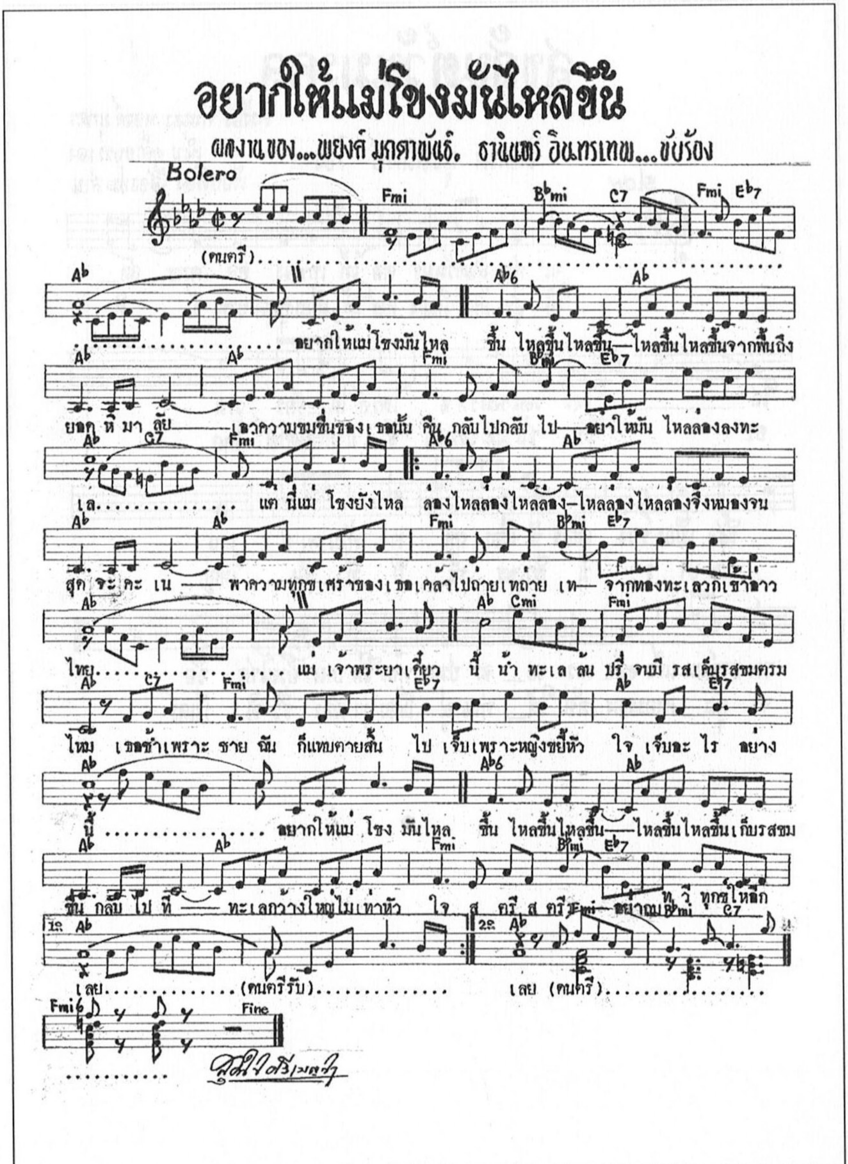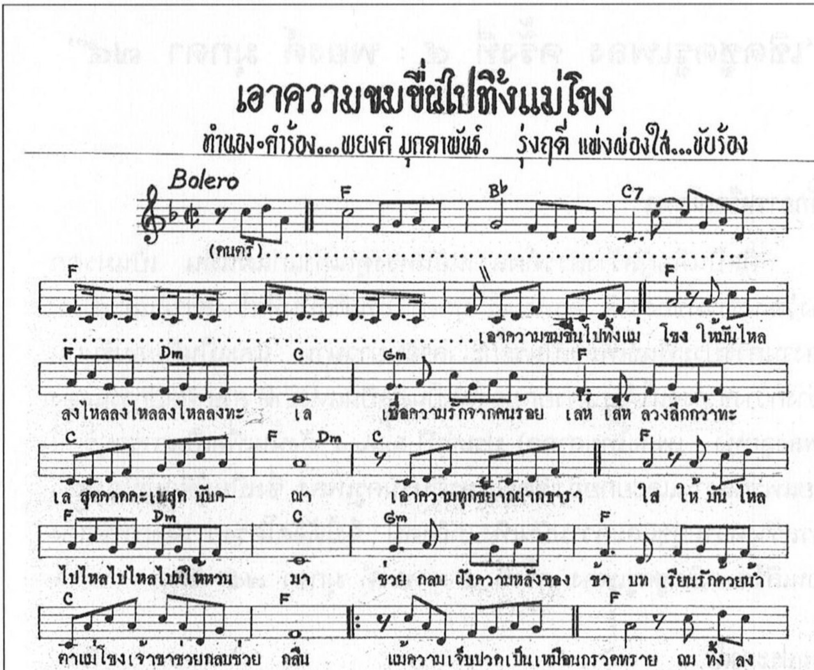

สุขสันต์วันมงคล

คำร้อง ทำนอง พยงค์ มุกดา
เพิ่ม คล้ายบรรเลง
จินตนา สุขสถิตย์ ร้อง
เรียบเรียง เสียงประสาน

อยากให้แม่โขงมันไหลขึ้น
ผลงานของ...พยงค์ มุกดาพันธ์. ธานินทร์ อินทรเทพ...ขับร้อง
Bolero
(ดนตรี)
อยากให้แม่โขงมันไหล ขึ้น ไหลขึ้นไหลขึ้น—ไหลขึ้นไหลขึ้นจากพื้นถึง
ยอด หิ มา ลัย——เอาความขมขื่นของเธอนั้น คืน กลับไปกลับ ไป——อย่าให้มัน ไหลลงลงทะ
เล.............. แต่ นี่แม่ โขงยังไหล ลงไหลลงไหลลง—ไหลลงไหลลงจึงหมองจน
สุด จะ คะ เน —— พาความทุกข์เศร้าของเธอเคล้าไปถ่ายเทถ่าย เท— จากทองทะเลวกเข้าลาว
ไทย.................. แม่ เจ้าพระยาเคี่ยว นี้ น้ำ ทะเล ล้น ปรี่ จนมี รสเค็มรสขมตรม
ไหม เธอช้ำเพราะ ชาย ฉัน ก็แทบตายสิ้น ไป เจ็บเพราะหญิงขยี้หัว ใจ เจ็บอะ ไร อย่าง
นี้ .... อยากให้แม่ โขง มันไหล ขึ้น ไหลขึ้นไหลขึ้น—ไหลขึ้นไหลขึ้นเก็บรสขม
ขื่น กลับ ไป ที่ —— ทะเลกว้างใหญ่ไม่เท่าหัว ใจ ส ตรี ส ตรี— ทวี ทุกข์ให้อีก
เลย...............(ดนตรีรับ).................. เลย (ดนตรี)..................
Fine

เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่โขง
ทำนอง-คำร้อง...พยงค์ มุกดาพันธ์. รุ่งฤดี แพ่งผ่องใส...ขับร้อง
Bolero
F Bb C7
(ดนตรี)..
F F
....................เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่ โขง ให้มันไหล
F Dm C Gm F
ลงไหลลงไหลลงไหลลงทะ เล เชื่อความรักจากคนร้อย เล่ห์ เล่ห์ ลวงลึกกว่าทะ
C F Dm C F
เล สุดคาดคะเนสุด นับค- ณา เอาความทุกข์ยากฝากธารา ใส ให้ มัน ไหล
F Dm C Gm F
ไปไหลไปไหลไปมิให้หวน มา ช่วย กลบ ฝังความหลังของ ข้า บท เรียนรักด้วยน้ำ
C F F
คำแม่โขงเจ้าขาช่วยกลบช่วย กลืน แม้ความเจ็บปวดเป็นเหมือนกรวดทราย ฉม ทิ้ง ลง
F+ F6 C
ไปแม่โขงทั้ง สายคงกลายเป็น ตื้น ถ้าความเจ็บ ช้ำ เป็น น้ำ ก็ นอง ท่วม
F Bb G7 C
ทิ้ม รส ชาติบาดแผลขม ขื่นแม่โขงช่วยกลืนให้ไกลแสน ไกล เอาความขมขื่นไปทิ้งแม่
F F Dm C Gm
โขง ให้ มันไหล ลงไหลลงไหลลงไหลลงลับ ไป โอ้ แม่ โขงที่โค้งคด
F C 1º F 2º F
ไกลเปรียบยังมิเท่าน้ำ ใจคดเคี้ยวเชี่ยวไหลกว่าลำโขง เลย เลย (ดนตรี)............
C Bb F
....

โครงการจัดการแสดงคอนเสิร์ต
“เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕ : พยงค์ มุกดา ๗๕”

หลักการหรือเหตุผล

ศิลปินคือผู้สร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าแก่แผ่นดิน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ครูพยงค์ มุกดา เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์และสั่งสมผลงานการประพันธ์เพลงเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางจนได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปการแสดง (เพลงลูกทุ่ง - เพลงไทยสากล) ประจำปี ๒๕๓๔ ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ผลงานและยกย่องเชิดชูเกียรติบรมครูเพลง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการสร้างความสุขและความบันเทิงแก่สังคม จึงได้จัดโครงการจัดการแสดงคอนเสิร์ต “เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕ : พยงค์ มุกดา ๗๕” ขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติประวัติชีวิตและผลงานของครูพยงค์ มุกดา เนื่องในโอกาสครบรอบวันเกิด ๗๕ ปี
๒. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่ผลงานการประพันธ์ของครูพยงค์ มุกดา
๓. เพื่อหารายได้จัดตั้งกองทุนพยงค์ มุกดา ในกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
๔. เพื่อเป็นการแสดงมุทิตาจิตแด่ครูพยงค์ มุกดา จากคณะศิษยานุศิษย์

วันเวลา–สถานที่จัดงาน

วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จำนวน ๑ รอบ เวลา ๑๙.๓๐ น. ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

รูปแบบการแสดง

เป็นการนำผลงานการประพันธ์เพลงของครูพยงค์ มุกดา ทั้งเพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล และเพลงสตริง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มาร้อยเรียงขับร้องบทเพลงอันไพเราะโดยศิลปินนักร้องที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะศิษยานุศิษย์ของครูพยงค์ มุกดา

กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการจัดงานคอนเสิร์ต
เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕
“พยงค์ มุกดา ๗๕”

๑. นายพยงค์ มุกดา

๒. นายอำนวย จั่นเงิน

๓. นายชัยชนะ บุญนะโชติ

๔. นายวินัย พันธุรักษ์

๕. นายชัยณรงค์ บุญนะโชติ

๖. นายเพชร พนมรุ้ง

๗. นางฐานุตรา ศุกระมูล

๘. ศิษยานุศิษย์ พี่ เพื่อน น้อง ในวงการศิลปิน

๙. ข้าราชการกองกองทุนส่งเสริมวัฒนธรรม และศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ขอขอบคุณ

น้อง

ร้านน้อง ท่าพระจันทร์
โทร.๒๒๑-๔๔๒๑

TOWER RECORDS

ร้านทาวเวอร์ เร็คคอร์ด
สาขาดิเอ็มโพเรียม ชั้น ๓
โทร.๖๖๔-๘๔๒๐-๒

นักร้องรับเชิญ/ลูกศิษย์ และเพลงที่จะขับร้อง

ในงานคอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕ "พยงค์ มุกดา ๗๕"

วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓

เวลา ๑๙.๓๐ น.

ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

๑. สุเทพ วงศ์กำแหง	คีรีบูนบิน/อำนาจเงิน
๒. สวลี ผกาพันธ์	แล้วเราจะรักกันได้อย่างไร/ชายเดียวในดวงใจ
๓. นริศ อารีย์	ชั่วนิจนิรันดร/ของรักของหวง
๔. อ. ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์	สิ้นลายเสือ/เสือสำนึกบาป
๕. มีศักดิ์ นาครัตน์	เห็นกันที่ฮ่องกง
๖. วง P.M. 7 (วิทยา/จักรา/นุสรา ยงยุทธ)	เพลงสากล (ชาโดร์ยุค ๗๐)
๗. นวลใย / นัยนา ปุงคานนท์	คืนแห่งความหวาน (ชินาโนโยรุ)
๘. เพ็ญศรี พุ่มชูศรี	คนจะรักกัน
๙. วงจันทร์ ไพโรจน์	แด่องค์โสมและองค์ภา
๑๐. สมศรี ม่วงสอนเขียว	เนวีบลู
๑๑. ศรีสอางค์ ตรีเนตร	เสือพบสิงห์/ชุดหัวเราะ
๑๒. ผ่องศรี วรนุช	เจ้าปลิว/สัมพันธ์รักนักเพลง
๑๓. ชัยชนะ บุญนะโชติ+พิกล	บ้านนาลาบวช
๑๔. ชัยณรงค์ บุญนะโชติ	เพลงชุดคาวบอย
๑๕. ชาย เมืองสิงห์	เดือนมืด
๑๖. เศรษฐา ศิระฉายา	เป็นไปไม่ได้
๑๗. วินัย และวิตดิวัต พันธุรักษ์	คอยน้อง/ไหนว่าจะจำ
๑๘. ประดิษฐ์ อุตตะมัง	ทรามวัยจ๋า/ชุดหัวเราะ
๑๙. จินตนา สุขสถิตย์	นกขมิ้น
๒๐. เพชร พนมรุ้ง-อรชร อโนชา	ชุดรวมเพลงลูกทุ่งเสียงทอง
๒๑. พยงค์ มุกดา	บุคคลร้อยปีพระศรีนครินทร์และท่านปรีดี/ชุดหัวเราะ
๒๒. ดาวใจ ไพจิตร	แม่สอดสะอื้น/เอาความขมขึ้นไปทิ้งแม่โขง
๒๓. สุรชัย สมบัติเจริญ	ลูกทุ่งเลือดสุพรรณ
๒๔. วิทยา เจตะภัย (ถนอม ๓ โทน)	นางรอง
๒๕. สันติ ลุนเผ่	ความฝันอันสูงสุด/ยอดเสน่หานาวี
๒๖. เพลิน พรหมแดน	กามนิต วาสิฏฐี
๒๗. ประจวบ จำปาทอง	ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท
๒๘. ก้าน แก้วสุพรรณ	แม่สายบัว
๒๙. ฝน ธนะสุนทร	แดรกคูล่าผู้น่ารัก

คนทำหนังสือที่ระลึก

คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๔
"พยงค์ มุกดา ๗๕"

ที่ปรึกษา

๑. นายพยงค์ มุกดา
๒. นายอาทร จันทรวิมล
๓. ม.ร.ว. จักรรถ จิตรพงศ์
๔. นายวีระ บุญยะนิวาส
๕. นายวินัย พันธุรักษ์
๖. นายธีรวัฒน์ สว่างจันทร์

คนทำ

นายอำนวย จั่นเงิน

กลุ่มคนทำ

๑. นางกุลยา เรือนทองดี
๒. นางสุจินตนา ศรียานุวัตรกุล
๓. นางสาวอนงค์รัตน์ ศักดิ์ภักดี
๔. นางมานัสศรี แก้วกอ
๕. นางสาวนารีรัตน์ เวชกาญจนา
๖. ฝ่ายบริหารทั่วไป
๗. ฝ่ายบริหารกองทุนฯ
๘. ฝ่ายสวัสดิการศิลปินและผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม
๙. ฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิทางวัฒนธรรม

ที่ปรึกษาศิลปกรรม

คุณพาวิน หอมสุวรรณ

ศิลปกรรม

ธน ภู่อารีย์
สุขสวัสดิ์ ตั้งวิรุฬห์
รุ่งนภา จิตจราด

พิสูจน์อักษร

อิงอร ไทยดี

เรียงพิมพ์

๑. ดารา หมื่นแก้วทอง

๒. นิศากร กอยรรยง

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทร. ๘๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร ๔๓๓-๒๗๔๒, ๔๓๔-๑๓๘๕
E-Mail : info@amarin.co.th
Homepage : http://www.amarin.co.th

ก่อนปิดเล่ม

ครูพยงค์ มุกดา เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๔ พฤษภาคม ๒๔๖๙ เกิดในเรือ ณ ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

นับถึงวันจัดงาน "คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕ พยงค์ มุกดา ๗๕" ในวันนี้ ครูก็มีจำนวนวันผ่าน ๗๔ ปีเต็ม มาได้ ๙ วัน พอดี

ผลงานเพลง เพลงแรกของครูชื่อ "ชายรูปชั่ว" ที่ครูแต่งขึ้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๔๘๔ ขณะที่ครูเพิ่งมีอายุได้เพียง ๑๕ ปี

ตั้งแต่ปี ๒๔๘๔ เรื่อยมาถึงปัจจุบัน ๒๕๔๓ รวมเวลา ๕๙ ปี ครูได้สรรค์สร้างผลงานเพลงไว้เป็นมรดกแก่แผ่นดินเกือบ ๑,๕๐๐ เพลง ทั้งนี้ไม่นับข้อเขียนอีกหลายร้อยเรื่อง หนังสือสาระบันเทิงอีกหลายสิบเล่ม สร้างศิลปินนักร้อง นักแสดง นักประพันธ์ และบัณฑิตไว้เป็นเพชรน้ำงามประดับแผ่นดินหลายสิบคน

ชีวิตของครูมีแต่งาน

แน่นอน คนทำงานเท่านั้นที่มีผลงานปรากฏ ยิ่งถ้าเป็นผลงานที่สามารถสร้างผลสะเทือนแก่สังคมไทย ในแง่มุมที่ดีงาม ยิ่งถือเป็นบุคคลที่มีคุณูปการต่อสังคม ควรแก่การสรรเสริญไปตลอดชั่วลูกชั่วหลาน

กล่าวถึงรางวัลที่ครูพยงค์ มุกดา ได้รับ มีมากมาย ล้วนสร้างเกียรติยศ ชื่อเสียง ให้เกิดแก่ครูและวงศ์ตระกูลของครูอย่างลึกซึ้ง เรียกว่าชื่อเสียง ของครูหอมหวลทวนลม เป็นที่รู้จักมักคุ้นของคนมากมายในบ้านนี้เมืองนี้

เกียรติยศสูงสุดที่ครูได้รับ เป็นรางวัลชีวิต ที่บรรดาศิลปินทุกสาขาทั่วฟ้าเมืองไทยต่างปรารถนา คือ **"ศิลปินแห่งชาติ"** ครูได้รับพระราชทานโล่และเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ (ศิลปินแห่งชาติปี ๒๕๓๔)

ผมเป็นคนหนึ่งที่มีโอกาสไปร่วมศึกษาประวัติชีวิตและผลงานของครู ณ บ้านพักที่ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง กับ ศ. นพ. พูนพิศ อมาตยกุล ภาพที่จำได้ติดตาคือ ครูจะบันทึกผลงานเพลงลงสมุดเล่มใหญ่ไว้อย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย ครบถ้วน

เป็นการไปศึกษาชีวิตและผลงานครู อย่างเป็นความลับ ชนิดที่ครูก็ไม่ทราบว่าคณะของเราจะนำไปทำอะไร

ผลงานเพลงของครูที่ดีเด่นมีมากมาย เมื่อผมต้องมารับผิดชอบการทำหนังสือประวัติชีวิตและงานของครูจึงมีโอกาสได้ศึกษาในทางลึก ขอสารภาพว่ารู้สึก **"ทึ่ง"** ในผลงานของครูเป็นอันมาก ยิ่งได้ศึกษาวิทยานิพนธ์ที่**คุณบุษกร ครุฑวงศ์** ศึกษาไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ สามารถจำแนกเพลงของครูเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ถึง ๑๓ ประเภท และได้รู้ถึงความเป็นอัจฉริยะในการใช้ภาษา การให้ทำนอง และรูปแบบของเพลงที่ทรงคุณค่า ได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง

ในการจัดงานครั้งนี้ คณะกรรมการจัดงานต้องลำบากใจในการเลือกสรรกลั่นกรองเพลงที่จะนำมาเสนอ เกือบ ๓๐ เพลง จากยอดเพลงทั้งหมด ๑,๐๐๐ กว่าเพลง แต่ทุกเพลงถือเป็นเพลงอมตะที่เกิดจากมันสมองอัจฉริยะของครูพยงค์ มุกดา ทั้งสิ้น

รายได้สุทธิจากการจัดงาน จะนำไปจัดตั้งกองทุน **"พยงค์ มุกดา" ในกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม สวช.** ต่อไป ดอกผลที่เกิดขึ้นจะนำไปใช้**เพื่อสืบสานงานวัฒนธรรมของชาติให้รุ่งโรจน์ แผ่ไพศาลยิ่งขึ้นต่อไป**

ส่วนบกพร่องที่พึงเกิดขึ้นจากการทำหนังสือเล่มนี้ **"คนทำ"** ขอน้อมรับไว้ เพื่อยังประโยชน์ในการจัดงานครั้งต่อ ๆ ไปให้ดียิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ขอขอบคุณ ผู้มีเมตตาจิตทุกท่านด้วยความเคารพ

"คนทำ"

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓

อดีต

กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เคยจัดงานคอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง

ร่วมกับองค์กรเอกชนต่างๆ มาแล้ว ๔ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ ครูสมาน กาญจนผลิน
ครั้งที่ ๒ ครูสง่า อารัมภีร
ครั้งที่ ๓ ครูชาลี อินทรวิจิตร
ครั้งที่ ๔ ครู ป. (เปรื่อง) ชื่นประโยชน์

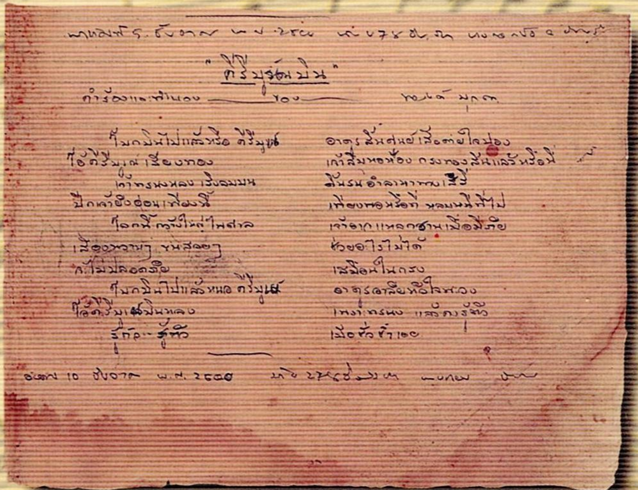

พิธีกรเกียรติยศที่ร่วมจัดงาน
คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๕
พยงค์ มุกดา ๗๕

ประกอบด้วย

ดำรง พุฒตาล
กำธร - นันทวรรณ สุวรรณปิยะศิริ
โล ธุระวณิชย์
เจนภพ จบกระบวนวรรณ
นิตินันท์ พันทวี
ไกรสร บุญมา

คณะกรรมการการจัดงานขอขอบคุณทุกท่านด้วยความจริงใจ

"ศรีบูรณ์มั่นบิน"
คำร้องและทำนอง ——— ของ ——— พยงค์ มุกดา

ไม้ตกบินไปแล้วหรือ ศรีบูรณ์ อาดูรสิ้นศูนย์ เสื่อมตายใจปอง
โอ้ศรีบูรณ์ เรียงทอง เก่าสิ้นหอห้อง กรงทองสิ้นแล้วหรือนี่
เคยทรนงหลง เริงลมบน สิ้นรมย์อำลาหากาม เสรี
ปีกเจ้ายังอ่อนเพียงนี้ เพียงพอหรือที่ หลงมนที่ไป
โอ้กหนี กรงใหญ่ไพศาล เจ้าจากแหลกลาญ เมื่อมีภัย
เสียงหวานๆ ขนสองๆ ช่วยอะไรไม่ได้
ก.ไม่ปลอดภัย เสมือนในกรง
ไม้ตกบินไปแล้วหนอ ศรีบูรณ์ อาดูรอาลัยหัวใจหวง
โอ้ศรีบูรณ์ผินหลง เพราะทรนง แล้วคงรู้ซึ้ง
รู้ก็สาย รู้ซึ้ง เมื่อหัวช้ำเอย

... ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ...

คอนเสิร์ต ชีวิตครูเพลง ครั้งที่ ๕ พยงค์ มุกดา ๗๕